

בנק מזרחי טפחות

דוחות כספיים

2018

דברי יו"ר הדירקטוריון
דוח הדירקטוריון והנהלה
הצהרות בקרה פינית על דיוח כספי
חוות דעת רואה חשבון מבקר
פרק ממשל תאגידי, ביקורת, פרטים נוספים ונספחים
נתונים נוספים על בסיס הבנק

גילויים פיקוחיים נוספים
דוח סיכונים
תיאור המאפיינים של מכשירי ההון הנכללים בהון הפיקוחי

תוכן העניינים

104	דוח רווח והפסד - מאוחד
105	דוח מאוחד על הרווח הכולל
106	מאזן - מאוחד
107	דוח על השינויים בהון העצמי
108	דוח על תזרימי המזומנים - מאוחד
110	ביאור 1 - כללי דיווח ומדיניות חשבונאית
130	ביאור 2 - הכנסות והוצאות ריבית
131	ביאור 3 - הכנסות מימון שאינן מריבית
132	ביאור 4 - עמלות
132	ביאור 4א - הכנסות מחוזים עם לקוחות
133	ביאור 5 - הכנסות אחרות
133	ביאור 6 - משכורות והוצאות נלוות
134	ביאור 7 - הוצאות אחרות
135	ביאור 8 - הפרשה למיסים על הרווח
139	ביאור 9 - רווח למניה רגילה
139	ביאור 10 - רווח (הפסד) כולל אחר מצטבר
141	ביאור 11 - מזומנים ופיקדונות בבנקים
142	ביאור 12 - ניירות ערך
145	ביאור 13 - סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי
147	ביאור 14 - אשראי לממשלות
147	ביאור 15 - השקעות בחברות מוחזקות ופרטים על חברות אלו
150	ביאור 16 - בניינים וציוד
151	ביאור 17 - נכסים אחרים
152	ביאור 18 - פיקדונות הציבור
153	ביאור 19 - פיקדונות מבנקים
153	ביאור 20 - איגרות חוב וכתבי התחייבות נדחים
155	ביאור 21 - התחייבויות אחרות
156	ביאור 22 - זכויות עובדים
166	ביאור 23 - עסקאות תשלום מבוסס מניות
173	ביאור 24 - הון מניות והון
175	ביאור 25 - הלימות הון, נזילות ומינוף לפי הוראות הפיקוח על הבנקים
181	ביאור 26 - התחייבויות תלויות והתקשרויות מיוחדות
195	ביאור 27 - שיעבודים
196	ביאור 28 - מכשירים נגזרים ופעילויות גידור
203	ביאור 29 - מגזרי פעילות ואזורים גאוגרפיים
222	ביאור 30 - מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי
238	ביאור 31 - נכסים והתחייבויות לפי בסיסי הצמדה
240	ביאור 32 - נכסים והתחייבויות לפי מטבע ולפי תקופות לפירעון
242	ביאור 33 - יתרות ואומדני שווי הוגן של מכשירים פיננסיים
252	ביאור 34 - בעלי עניין וצדדים קשורים
256	ביאור 35 - אירועים לאחר תאריך המאזן
256	ביאור 36 - תמצית דוחות של הבנק

דוחות כספיים

ליום 31 בדצמבר 2018

דוח רווח והפסד - מאוחד

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר
סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

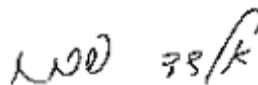
2016	2017	2018	ביאור	
5,311	6,222	7,359	2	הכנסות ריבית
1,533	1,875	2,437	2	הוצאות ריבית
3,778	4,347	4,922	2	הכנסות ריבית, נטו
200	192	310	13,30	הוצאות בגין הפסדי אשראי
3,578	4,155	4,612		הכנסות ריבית, נטו לאחר הוצאות בגין הפסדי אשראי
				הכנסות שאינן מריבית
295	136	445	3	הכנסות מימון שאינן מריבית
1,433	1,423	1,475	4	עמלות
134	94	47	5	הכנסות אחרות
1,862	1,653	1,967		סך כל ההכנסות שאינן מריבית
				הוצאות תפעוליות ואחרות
(1)2,035	(1)2,271	2,407	6	משכורות והוצאות נלוות
693	742	747	16	אחזקה ופחת בניינים וציוד
(1)571	(1)598	1,230	7	הוצאות אחרות
3,299	3,611	4,384		סך כל ההוצאות התפעוליות והאחרות
2,141	2,197	2,195		רווח לפני מיסים
833	806	922	8	הפרשה למיסים על הרווח
1,308	1,391	1,273		רווח לאחר מיסים
-	-	1	15	חלק ברווחים של חברות כלולות לאחר השפעת מס
				רווח נקי:
1,308	1,391	1,274		לפני ייחוס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
(42)	(44)	(68)		המיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
1,266	1,347	1,206		המיוחס לבעלי מניות הבנק
			9	רווח למניה⁽²⁾ (בשקלים חדשים)
				רווח בסיסי
5.46	5.80	5.17		רווח נקי המיוחס לבעלי מניות הבנק
				רווח מדולל
5.45	5.76	5.15		רווח נקי המיוחס לבעלי מניות הבנק

(1) מספרי ההשוואה לתקופות קודמות סווגו מחדש. לפרטים בדבר הנחיות המפקחת על הבנקים בנושא שיפור ההצגה של הוצאות בגין פנסיה והטבות אחרות לאחר סיום העסקה, ראה ביאור 1.4.2.
(2) מניה בת 0.1 ש"ח ערך נקוב. ראה ביאור 1.1.1 בנושא יישום כללי חשבונאות מקובלים בבנקים בארצות הברית בדבר רווח למניה.

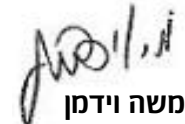
הביאורים לדוחות הכספיים מהווים חלק בלתי נפרד מהם.

מנחם אביב

סגן מנהל כללי
חשבונאי ראשי

אלוד פרשר

מנהל כללי

משה וידמן

יושב ראש הדירקטוריון

תאריך אישור הדוחות הכספיים:

רמת גן, 27 במרץ 2019

כ' באדר ב' התשע"ט

דוח מאוחד על הרווח הכולל

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר
 סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

2016	2017	2018	ביאור
			רווח נקי:
1,308	1,391	1,274	לפני ייחוס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
(42)	(44)	(68)	המיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
1,266	1,347	1,206	רווח נקי המיוחס לבעלי מניות הבנק
			רווח (הפסד) כולל אחר, לפני מיסים
(26)	22	(68)	התאמות בגין הצגת ניירות ערך זמינים למכירה לפי שווי הוגן, נטו
1	(4)	1	התאמות מתרגום דוחות כספיים של השקעות בחברות כלולות ⁽¹⁾
(9)	(8)	-	רווחים (הפסדים) נטו בגין גידור תזרים מזומנים
⁽³⁾ (294)	⁽⁴⁾ (132)	121	התאמות של התחייבויות בגין הטבות לעובדים ⁽²⁾
(328)	(122)	54	סך כל הרווח (ההפסד) הכולל האחר, לפני מיסים
108	44	(18)	השפעת המס המתייחס
			רווח (הפסד) כולל אחר, לאחר מיסים (5)
⁽³⁾ (220)	(78)	36	רווח (הפסד) כולל אחר לפני ייחוס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
-	(12)	(1)	בניכוי הפסד כולל אחר המיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
(220)	(66)	37	רווח (הפסד) כולל אחר המיוחס לבעלי מניות הבנק, לאחר מיסים
			רווח כולל:
1,088	1,313	1,310	לפני ייחוס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
(42)	(32)	(67)	המיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
1,046	1,281	1,243	רווח כולל המיוחס לבעלי מניות הבנק

- (1) התאמות מתרגום דוחות כספיים של חברות כלולות.
 (2) כולל התאמות בגין אומדנים אקטואריים שנכללו בתקופת הדיווח של תכניות פנסיה להטבה מוגדרת וכן הפחתה שוטפת של ההתחייבות לרווח והפסד.
 (3) כולל עלויות עדכון ההתחייבות האקטוארית בגין תכנית ההתייעלות המסתכמות ב-286 מיליוני שקלים חדשים, העלות נטו ממס בסכום של 188 מיליוני שקלים חדשים נזקפה להון העצמי.
 (4) כולל השפעת עדכון הנחת עלות השכר ועדכון שיעור הגידול בתגמול ברבעון השני של שנת 2017 על ההתחייבות האקטוארית בגין זכויות עובדים בבנק בסכום של 69 מיליוני שקלים חדשים נטו ממס, וכן השפעת תוכנית התייעלות בבנק יחב על ההון העצמי של הבנק בסכום של 11 מיליוני שקלים חדשים. לפרטים נוספים ראה ביאור 22.
 (5) לפרטים ראה ביאור 10, רווח (הפסד) כולל אחר מצטבר.

הביאורים לדוחות הכספיים מהווים חלק בלתי נפרד מהם.

דוחות כספיים
 ליום 31 בדצמבר 2018

מאזן - מאוחד

ליום 31 בדצמבר

סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

2017	2018	ביאור	
			נכסים
41,130	45,162	11	מזומנים ופיקדונות בבנקים
10,133	11,081	12	ניירות ערך ⁽²⁾⁽¹⁾
76	26	27	ניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר
182,602	195,956	13,30	אשראי לציבור
(1,484)	(1,575)	13,30	הפרשה להפסדי אשראי
181,118	194,381	13,30	אשראי לציבור, נטו
456	630	14	אשראי לממשלות
32	32	15	השקעות בחברות כלולות
1,403	1,424	16	בניינים וציוד
87	87	15	נכסים בלתי מוחשיים ומוניטין
3,421	3,240	28	נכסים בגין מכשירים נגזרים
1,716	1,810	17	נכסים אחרים
239,572	257,873		סך כל הנכסים
			התחייבויות והון
183,573	199,492	18	פיקדונות הציבור
1,125	625	19	פיקדונות מבנקים
51	42		פיקדונות הממשלה
29,923	30,616	20	איגרות חוב וכתבי התחייבות נדחים
3,082	3,661	28	התחייבויות בגין מכשירים נגזרים
7,491	8,047	21,ה'30	התחייבויות אחרות ⁽³⁾
225,245	242,483		סך כל ההתחייבויות
13,685	14,681		הון עצמי המיוחס לבעלי מניות הבנק
642	709		זכויות שאינן מקנות שליטה
14,327	15,390	24	סך כל ההון
239,572	257,873		סך כל ההתחייבויות וההון

(1) מזה: 7,073 מיליוני שקלים חדשים בשווי הון (ביום 31 בדצמבר 2017 - 6,768 מיליוני שקלים חדשים).

(2) לפרטים בדבר ניירות ערך ששועבדו למלווים, ראה ביאור 27.

(3) מזה: הפרשה להפסדי אשראי בגין מכשירי אשראי חוץ מאזניים - 98 מיליוני שקלים חדשים (ביום 31 בדצמבר 2017 - 90 מיליוני שקלים חדשים).

הביאורים לדוחות הכספיים מהווים חלק בלתי נפרד מהם.

דוחות כספיים
 ליום 31 בדצמבר 2018

דוח על השינויים בהון העצמי

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר
 סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

הון מניות ופרמיה (1)	קרן הון מהטבה בשל עסקאות תשלום מניות מבוסס מניות	סך הכל הון מניות נפרע וקרנות הון	רווח (הפסד) כולל אחר מצטבר (3)	עודפים (4)	סך הכל הון עצמי	זכויות שאינן מקנות שליטה	סך כל ההון
2,222	68	2,214	(97)	9,730	11,847	568	12,415
-	-	-	-	1,266	1,266	42	1,308
-	-	-	-	(186)	(186)	-	(186)
-	8	8	-	-	8	-	8
-	(1)	(1)	-	-	(1)	-	(1)
17 (2)	(17)	-	-	-	-	-	-
-	-	-	(220) (5)	-	(220)	-	(220)
2,239	58	2,221	(317)	10,810	12,714	610	13,324
-	-	-	-	1,347	1,347	44	1,391
-	-	-	-	(334)	(334)	-	(334)
-	24	24	-	-	24	-	24
17 (2)	(17)	-	-	-	-	-	-
(76)	-	76	-	-	-	-	-
-	-	-	(66) (7)	-	(66)	(12)	(78)
2,180	65	2,245	(383)	11,823	13,685	642	14,327
-	-	-	-	1,206	1,206	68	1,274
-	-	-	-	(247)	(247)	-	(247)
17 (2)	(17)	-	-	-	-	-	-
-	-	-	37	-	37	(1)	36
2,197	48	2,245	(346)	12,782	14,681	709	15,390

- (1) הפרמיה על המניות נוצרה לפני 31 במרץ 1986.
 (2) בשנת 2018 הונפקו 699,128 מניות רגילות בנות 0.1 ש"ח ע.ב. כל אחת כנגד כנגד מימוש של אופציות במסגרת תוכנית אופציות לעובדים, וכן הונפקו למנהל הכללי 30,580 מניות רגילות בנות 0.1 ש"ח ע.ב. כל אחת.
 בשנת 2017 הונפקו 553,719 מניות רגילות בנות 0.1 ש"ח ע.ב. כל אחת כנגד מימוש של אופציות במסגרת תוכנית אופציות לעובדים, וכן הונפקו למנהל הכללי 9,137 מניות רגילות בנות 0.1 ש"ח ע.ב. כל אחת.
 בשנת 2016 הונפקו 157,119 מניות רגילות בנות 0.1 ש"ח ע.ב. כל אחת כנגד מימוש של אופציות במסגרת תוכנית אופציות לעובדים, וכן הונפקו למנהל הכללי 31,065 מניות רגילות בנות 0.1 ש"ח ע.ב. כל אחת.
 (3) לפרטים ראה ביאור 10, רווח (הפסד) כולל אחר מצטבר.
 (4) לפרטים בדבר מגבלות שונות על חלוקת דיבידנד, ראה ביאור 24.
 (5) כולל עלויות עדכון ההתחייבות האקטוארית בסכום של 286 מיליוני שקלים חדשים בגין תוכנית ההתייעלות לפרישת עובדים. ראה גם ביאורים 22 ו-25.
 (6) ביום 18 בספטמבר 2017 החליט דירקטוריון הבנק לבטל 2.5 מיליון מניות בנות 0.1 ש"ח ע.ב. כל אחת, בהונו המונפק של הבנק, שנרכשו על ידי הבנק ומהוות מניות רדומות שאינן מקנות לבנק זכויות כלשהן. בהתאם לכך, ביום 25 בספטמבר 2017 בוטלו, ברישומי הבנק, המניות הרדומות.
 (7) כולל: השפעת עדכון הנחת עלות השכר ועדכון שיעור הגידול בתגמול ברבעון השני של שנת 2017 על ההתחייבות האקטוארית בגין זכויות עובדים בבנק בסכום של 69 מיליוני שקלים חדשים נטו ממס, וכן השפעת תוכנית התייעלות בבנק יחב על הון העצמי של הבנק בסכום של 11 מיליוני שקלים חדשים. לפרטים נוספים ראה ביאור 22.

הביאורים לדוחות הכספיים מהווים חלק בלתי נפרד מהם.

דוחות כספיים
ליום 31 בדצמבר 2018

דוח על תזרימי המזומנים - מאוחד⁽¹⁾

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר
סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

2016	2017	2018	
			תזרימי מזומנים מפעילות שוטפת
1,308	1,391	1,274	רווח נקי
			התאמות
-	-	(1)	חלקו של הבנק ברווחים בלתי מחולקים של חברות כלולות
223	245	238	פחת על בניינים וציוד (לרבות ירידת ערך)
200	192	310	הוצאות בגין הפסדי אשראי
(61)	(52)	(18)	רווח ממכירת ניירות ערך זמינים למכירה
(14)	1	1	הפסד (רווח) שמומש וטרם מומש מהתאמות לשווי הוגן של ניירות ערך למסחר
(92)	(47)	-	רווח ממימוש בניינים וציוד
8	24	-	הוצאות הנובעות מעסקאות תשלום מבוסס מניות
(3)	22	(111)	מיסים נדחים, נטו
4	98	63	שינוי בהפרשות ובהתחייבויות עובדים
195	82	(129)	התאמות בגין הפרשי שער
(45)	(4)	-	רווח ממכירת תיקי אשראי
110	32	67	הפרשי צבירה שנכללו בפעולות השקעה ומימון
			שינוי נטו בנכסים שוטפים
(66)	155	181	נכסים בגין מכשירים נגזרים
(112)	138	(80)	ניירות ערך למסחר
613	(87)	49	נכסים אחרים, נטו
			שינוי נטו בהתחייבויות שוטפות
(68)	(484)	579	התחייבויות בגין מכשירים נגזרים
576	380	551	התחייבויות אחרות
2,776	2,086	2,974	מזומנים נטו מפעילות שוטפת

(1) מספרי ההשוואה לתקופות קודמות הוצגו מחדש. מתכונת הגילוי בדבר דוח על תזרימי מזומנים הותאמה לכללי החשבונאות המקובלים בבנקים בארצות הברית כאמור בהוראות נושא 230 בקודיפיקציה. לפרטים נוספים ראה ביאור 1.ג.1.

הביאורים לדוחות הכספיים מהווים חלק בלתי נפרד מהם.

דוחות כספיים

ליום 31 בדצמבר 2018

דוח על תזרימי המזומנים - מאוחד - המשך⁽¹⁾

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר
כסומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

2016	2017	2018	
			תזרימי מזומנים מפעילות השקעה
(50)	(403)	52	שינוי נטו בפיקדונות בבנקים
(14,670)	(11,865)	(15,522)	שינוי נטו באשראי לציבור
(14)	(126)	(56)	שינוי נטו באשראי לממשלות
62	(67)	50	שינוי נטו בניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר
-	(111)	(1,396)	רכישת אגרות חוב מוחזקות לפדיון
-	-	723	תמורה מפדיון ניירות ערך מוחזקות לפדיון
(6,902)	(4,501)	(2,459)	רכישת ניירות ערך זמינים למכירה
7,546	4,671	838	תמורה ממכירת ניירות ערך זמינים למכירה
1,083	-	1,695	תמורה מפדיון ניירות ערך זמינים למכירה
2,662	2,586	2,350	תמורה ממכירת תיקי אשראי
(265)	(702)	(377)	רכישת תיקי אשראי - ציבור
-	-	(118)	רכישת תיקי אשראי - ממשלה
(245)	(247)	(259)	רכישת בניינים וציוד
125	328	-	תמורה ממימוש בניינים וציוד
2	1	1	תמורה ממימוש השקעה בחברות כלולות
(10,666)	(10,436)	(14,478)	מזומנים נטו לפעילות השקעה
			תזרימי מזומנים מפעילות מימון
15,872	5,321	15,919	שינוי נטו בפיקדונות הציבור
371	(412)	(500)	שינוי נטו בפיקדונות מבנקים
(8)	1	(9)	שינוי נטו בפיקדונות הממשלה
6,318	6,909	711	הנפקת איגרות חוב וכתבי התחייבויות נדחים
(3,096)	(4,051)	(415)	פדיון איגרות חוב וכתבי התחייבות נדחים
(186)	(334)	(247)	דיבידנד ששולם לבעלי מניות
19,271	7,434	15,459	מזומנים נטו מפעילות מימון
11,381	(916)	3,955	גידול (קיטון) במזומנים
30,309	41,495	40,497	יתרת מזומנים לתחילת התקופה
(195)	(82)	129	השפעת תנועות בשער החליפין על יתרות מזומנים
41,495	40,497	44,581	יתרת מזומנים לסוף התקופה
			ריבית ומסים ששולמו ו/או התקבלו
5,204	6,521	6,837	ריבית שהתקבלה
1,676	1,717	2,219	ריבית ששולמה
35	4	7	דיבידנדים שהתקבלו
81	81	97	מסים על הכנסה שהתקבלו
800	844	1,145	מסים על הכנסה ששולמו
			נספח א' - פעולות השקעות ומימון שלא במזומן
13	25	14	רכישות בניינים וציוד
-	-	-	מכירות בניינים וציוד

(1) מספרי ההשוואה לתקופות קודמות הוצגו מחדש. מתכונת הגילוי בדבר דוח על תזרימי מזומנים הותאמה לכללי החשבונאות המקובלים בבנקים בארצות הברית כאמור בהוראות נושא 230 בקודיפיקציה. לפרטים נוספים ראה ביאור 1.1.

ביאור 1 - כללי דיווח ומדיניות חשבונאית

א. כללי

- (1) הדוחות הכספיים המאוחדים של הבנק ליום 31 בדצמבר 2018 אושרו לפרסום על ידי דירקטוריון הבנק ביום 27 במרץ 2019, כ' באדר ב' התשע"ט.
- (2) הדוחות הכספיים ערוכים בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים בישראל (Israeli GAAP) ובהתאם להוראות הדיווח לציבור של הפיקוח על הבנקים והנחיותיו. בעיקר הנושאים, הוראות הפיקוח על הבנקים מבוססות על כללי החשבונאות המקובלים בבנקים בארצות הברית. בנושאים הנוותרים, שהם פחות מהותיים, ההוראות מבוססות על תקני דיווח כספי בינלאומיים (IFRS) ועל כללי חשבונאות מקובלים בישראל (Israeli GAAP). כאשר תקני דיווח כספי בינלאומי (IFRS) מאפשרים מספר חלופות, או אינם כוללים התייחסות ספציפית למצב מסוים, נקבעו בהוראות אלה הנחיות יישום ספציפיות, המבוססות בעיקר על כללי החשבונאות המקובלים בבנקים בארצות הברית.
- (3) בהתאם להוראות הדיווח לציבור של הפיקוח על הבנקים רשאי הבנק בתנאים מסוימים שנקבעו בהוראות, להציג דוח כספי שנתי על בסיס מאוחד בלבד. בהתאם לאישור המפקחת על הבנקים מציג הבנק דוח כספי שנתי על בסיס מאוחד בלבד. לפרטים בדבר תמצית הדוחות הכספיים של הבנק בלבד (סולו) לרבות מאזן, דוח רווח והפסד ודוח על תזרימי המזומנים ראה ביאור 36 לדוחות הכספיים. נתונים על בסיס הבנק בלבד נכללים באתר האינטרנט של הבנק: www.mizrachi-tefahot.co.il << אודות הבנק >> קשרי משקיעים >> מידע כספי הגדרות
- (4) "תקני דיווח כספי בינלאומיים" - תקנים ופרשנויות שאומצו על ידי הועדה לתקני חשבונאות בינלאומיים (להלן: "IASB"), והם כוללים תקני דיווח כספי בינלאומיים (להלן: "IFRS") ותקני חשבונאות בינלאומיים (להלן: "IAS") לרבות פרשנויות לתקנים אלה שנקבעו על ידי הועדה לפרשנויות של דיווח כספי בינלאומי (IFRIC-IFRS Interpretation Committee) או פרשנויות שנקבעו על ידי הועדה המתמדת לפרשנויות (SIC), בהתאמה. "כללי חשבונאות מקובלים בבנקים בארצות הברית" - כללי החשבונאות שבנקים אמריקאים שנסחרים בארצות הברית נדרשים ליישם. כללים אלה נקבעים על ידי רשויות הפיקוח על הבנקים בארצות הברית, רשות ניירות ערך בארצות הברית, המוסד לתקינה חשבונאית בארצות הברית וגופים נוספים בארצות הברית, ומיושמים בהתאם להיררכיה שנקבעה בתקן חשבונאות אמריקאי מספר 168 (תת נושא 10-10 בקודיפיקציה); הקודיפיקציה של תקני החשבונאות של המוסד לתקינה חשבונאית בארצות הברית וההיררכיה של כללי החשבונאות המקובלים. בנוסף לכך, בהתאם לקביעת הפיקוח על הבנקים, למרות ההיררכיה שנקבעה בתקן אמריקאי מספר 168, הובהר כי כל עמדה שנמסרה לציבור על ידי רשויות הפיקוח על הבנקים בארצות הברית או על ידי צוות רשויות הפיקוח על הבנקים בארצות הברית לגבי אופן היישום של כללי החשבונאות המקובלים בארצות הברית, היא כלל חשבונאות המקובל בבנקים בארצות הברית. "FASB" - הועדה לתקני חשבונאות בארצות הברית. "הבנק" - בנק מזרחי טפחות בע"מ. "חברות בנות" - חברות שדוחותיהן מאוחדים באופן מלא, במישרין או בעקיפין, עם דוחות הבנק. "קבוצת הבנק" - הבנק והחברות הבנות שלו. "חברות כלולות" - ישויות בהן יש לקבוצה השפעה מהותית על המדיניות הכספית והתפעולית, אך לא הושגה בהן שליטה. ההשקעה בחברות כלולות נכללה בדוחות הכספיים על בסיס שיטת השווי המאזני. "חברות מוחזקות" - חברות בנות וחברות כלולות. "שלוחות בחוץ לארץ" - נציגויות, סניפים או חברות בנות של הבנק מחוץ לישראל. "מטבע הפעילות" - המטבע של הסביבה הכלכלית העיקרית שבה הבנק פועל. בדרך כלל, זהו המטבע של הסביבה שבה תאגיד מפקח ומוציא את עיקר המזומנים. "מטבע ההצגה" - המטבע לפיו מוצגים הדוחות הכספיים. "סכום מותאם" - סכום נומינלי היסטורי שהותאם על פי השינויים בכח הקנייה הכלכלי של המטבע הישראלי. "סכום מדווח" - סכום מותאם ליום 31 בדצמבר 2003 (להלן: "מועד המעבר"), בתוספת סכומים בערכים נומינליים, שנוספו לאחר מועד המעבר, ובניכוי סכומים שנגרעו לאחר מועד המעבר. "עלות" - עלות בסכום מדווח. "צדדים קשורים" ו-"בעלי עניין" - כמשמעותם בסעיף 80 להוראות הדיווח לציבור.

ב. בסיס עריכת הדוחות הכספיים

- (1) עקרונות הדיווח הכספי הדוחות הכספיים של הבנק ערוכים בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים בישראל (Israeli GAAP) ובהתאם להוראות הדיווח לציבור של הפיקוח על הבנקים והנחיותיו. ראה האמור לעיל בסעיף א 2.
- (2) מטבע פעילות ומטבע הצגה הדוחות הכספיים המאוחדים מוצגים בשקל חדש, שהינו מטבע הפעילות של הבנק, ומעוגלים למיליון הקרוב, למעט אם צוין אחרת. השקל הינו המטבע שמייצג את הסביבה הכלכלית העיקרית בה פועל הבנק. למידע בדבר מטבע פעילות של שלוחות בנקאיות בחוץ לארץ ראה סעיף ד 1 להלן.

ביאור 1 - כללי דיווח ומדיניות חשבונאית - המשך

(3) בסיס המדידה

- הדוחות הוכנו על בסיס העלות ההיסטורית למעט הפריטים המפורטים להלן:
- מכשירים פיננסיים נגזרים ומכשירים פיננסיים אחרים אשר נמדדים בשווי הוגן דרך רווח והפסד (כגון: השקעות בניירות ערך בתיק למסחר או מכשירים לגביהם נבחרה חלופת השווי ההוגן);
 - מכשירים פיננסיים מסווגים כזמינים למכירה;
 - התחייבות בגין תשלום מבוסס מניות;
 - נכסים שאינם שוטפים המוחזקים למכירה וקבוצת נכסים המוחזקים למכירה;
 - נכסי והתחייבויות מיסים נדחים;
 - הפרשות מסוגים שונים, כגון הפרשות להפסדי אשראי והפרשה בגין תביעות משפטיות;
 - נכסים והתחייבויות בגין הטבות לעובדים;
 - השקעות בחברות כלולות.

ערכם של נכסים לא כספיים ופריטי הון שנמדדו על בסיס העלות ההיסטורית, הותאם לשינויים במדד המחירים לצרכן עד ליום 31 בדצמבר 2003. עד למועד זה נחשבה כלכלת ישראל לכלכלה היפר-אינפלציונית. החל מיום 1 בינואר 2004 עורך הבנק את דוחותיו הכספיים בסכומים מדווחים.

(4) שימוש באומדנים

בערכת הדוחות הכספיים המאוחדים בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים בישראל (Israeli GAAP) ולהוראות הפיקוח על הבנקים והנחיותיו, נדרשת הנהלת הבנק להשתמש בשיקול דעת, בהערכות, באומדנים ובהנחות אשר משפיעים על יישום המדיניות ועל הסכומים של נכסים, התחייבויות, הכנסות והוצאות. יובהר כי התוצאות בפועל עלולות להיות שונות מאומדנים אלה. בעת גיבושם של אומדנים חשבונאיים המשמשים בהכנת הדוחות הכספיים, נדרשת הנהלת הבנק להניח הנחות באשר לנסיבות ולאירועים הכרוכים באי וודאות משמעותית. בשיקול דעתה בקביעת האומדנים, מתבססת הנהלת הבנק על ניסיון העבר, עובדות שונות, גורמים חיצוניים ועל הנחות סבירות בהתאם לנסיבות המתאימות לכל אומדן. האומדנים וההנחות נסקרים באופן שוטף ושינויים באומדנים חשבונאיים מוכרים בתקופה בה תוקנו האומדנים ובכל תקופה עתידית מושפעת. כמפורט בסעיף 6.ד.1. להלן, ההפרשה הקבוצתית להפסדי אשראי לשנת 2018 התבססה, בין היתר, על שיעורי הפסד היסטוריים בענפי המשק השונים, ובחלוקה לאשראי בעייתי ולא בעייתי, בטווח של 8 שנים שהסתיימו ביום 31 בדצמבר 2018, בהתאם להנחיית הפיקוח על הבנקים.

ג. יישום לראשונה של תקני חשבונאות, עדכוני תקינה חשבונאית והוראות הפיקוח על הבנקים

החל מתקופות הדיווח המתחילות ביום 1 בינואר 2018, מיישם הבנק לראשונה, תקנים חשבונאיים והוראות חדשות כמפורט להלן:

- (1) דיווח של תאגידי בנקאיים בישראל לפי כללי החשבונאות המקובלים בארצות הברית בנושאים: נכסים לא שוטפים המוחזקים למכירה ופעילויות שהופסקו; רכוש קבוע וירידת ערך רכוש קבוע, נדל"ן להשקעה; רווח למניה; דוח על תזרימי מזומנים; דיווח לתקופות ביניים; היוון ריבית; וערבויות.
- (2) תשלום מבוסס מניות.
- (3) מגבלת חבות ענפית.
- (4) שיפור ההצגה של הוצאות בגין פנסיה והטבות אחרות לאחר סיום העסקה.
- (5) הכרה בהכנסה מחוזים עם לקוחות.
- (6) עדכון מקדם המרה לאשראי לערבויות חוק מכר בגין דירה שטרם נמסרה למשתכן, ראה ביאור 25 - הלימות הון, נדילות ומינוף.

להלן תיאור מהות השינויים במדיניות החשבונאית בדוחות הכספיים המאוחדים ותיאור של אופן השפעת היישום לראשונה, ככל שהייתה:

- (1) **דיווח של תאגידי בנקאיים בישראל לפי כללי החשבונאות המקובלים בארצות הברית בנושאים: נכסים לא שוטפים המוחזקים למכירה ופעילויות שהופסקו; רכוש קבוע וירידת ערך רכוש קבוע, נדל"ן להשקעה; רווח למניה; דוח על תזרימי המזומנים; דיווח לתקופות ביניים; היוון ריבית; וערבויות**

ביום 13 באוקטובר 2016 פרסמה המפקחת על הבנקים חוזר בנושא דיווח של תאגידי בנקאיים וחברות כרטיסי אשראי בישראל לפי כללי החשבונאות המקובלים בארצות הברית. החוזר מעדכן את הוראות הדיווח לציבור ומאמץ תקני חשבונאות מקובלים בארצות הברית בנושאים הבאים:

- כללי החשבונאות המקובלים בבנקים בארצות הברית בנושא 20-205 בקודיפיקציה בדבר "פעילויות שהופסקו".
- כללי החשבונאות המקובלים בבנקים בארצות הברית בנושא 360 בקודיפיקציה בדבר "רכוש קבוע".
- כללי החשבונאות המקובלים בבנקים בארצות הברית בנושא 260 בקודיפיקציה בדבר "רווח למניה".

ביאורים לדוחות הכספיים

ליום 31 בדצמבר 2018

ביאור 1 - כללי דיווח ומדיניות חשבונאית - המשך

- כללי החשבונאות המקובלים בבנקים בארצות הברית בנושא 10-230 בקודיפיקציה בדבר "דוח על תזרימי המזומנים".
 - כללי החשבונאות המקובלים בבנקים בארצות הברית בנושא 270 בקודיפיקציה בדבר "דיווח לתקופות ביניים".
 - כללי החשבונאות המקובלים בבנקים בארצות הברית בנושא 20-835 בקודיפיקציה בדבר "היוון ריבית".
 - כללי החשבונאות המקובלים בבנקים בארצות הברית בנושא 460 בקודיפיקציה בדבר "ערבויות".
- הבנק מיישם את ההוראות שנקבעו בהתאם לחוזר מיום 1 בינואר 2018.
- ליישום החוזר אין השפעה מהותית על הדוחות הכספיים של הבנק, מלבד שינוי הצגתי במסגרת הדוח על תזרימי מזומנים ושל נתוני הרווח למניה במסגרת דוח רווח והפסד.

(2) תשלום מבוסס מניות

- בחודש מאי 2017 פרסם המוסד האמריקאי לתקינה חשבונאית (ה-"FASB") את עדכון ASU 2017-09, המהווה תיקון לנושא 718 לקודיפיקציה בדבר התחולה של שינוי תנאים (להלן: "התיקון").
- התיקון נועד להבהיר מתי נדרש לטפל בשינוי תנאים של מענק תשלום מבוסס מניות כתיקון (modification).
- בהתאם לתיקון, נדרש ליישם חשבונאות תיקון (modification accounting) בגין שינויים בתוכנית אלא אם השווי ההוגן, תנאי הבשלה או סיווג המענק (כהונוי או התחייבותי) זהים לפני ואחרי התיקון.
- יחד עם זאת, חברות ימשיכו ליישם חשבונאות תיקון עבור שינויים אשר נעשו כתוצאה מ:
- חוקים או תקנות; או
 - התקנים החדשים בנושאים: הכרה בהכנסה, הכירות או הפסדי אשראי.
- כמו כן, נדרש להמשיך לספק גילויים עבור שינויים משמעותיים בתנאים של מענק תשלום מבוסס מניות ולהעריך את השלכות המס גם אם השינוי אינו מוביל לחשבונאות תיקון.
- הבנק מיישם שינויים אלו מיום 1 בינואר 2018.
- ליישום העדכון אין השפעה מהותית על הדוחות הכספיים של הבנק.

(3) מגבלת חבות ענפית

- ביום 10 ביולי 2017 פרסמה המפקחת על הבנקים חוזר בנושא מגבלת חבות ענפית הכולל שינויים להוראות ניהול בנקאי תקין ו-314.
- להלן השינויים העיקריים בהוראות ניהול בנקאי תקין על פי החוזר:
- קביעה קטיגורית של מגבלת חבות ענפית, לפיה החבות לענף מסוים לא תעלה על 20% מסך החבות לציבור, ובמקרים מסוימים לא תעלה על 22%.
 - בוטל המנגנון של הפרשה הנוספת וההפרשה הכללית.
 - יש לשקלל בקביעת ההפרשה להפסדי אשראי, בין היתר, את הסיכון בגין אשראי שאין לגביו דוח כספי מעודכן.
- הבנק מיישם שינויים אלו מיום 1 בינואר 2018.
- ליישום התיקון אין השפעה מהותית על הדוחות הכספיים של הבנק.

(4) שיפור ההצגה של הוצאות בגין פנסיה והטבות אחרות לאחר סיום העסקה

- ביום 1 בינואר 2018 פרסמה המפקחת על הבנקים חוזר בקשר לתיקון מספר 07-2017 לקודיפיקציה בדבר שיפור ההצגה של הוצאות בגין פנסיה והטבות אחרות לאחר סיום העסקה.
- התיקון מבהיר כי יש להפריד את רכיבי עלות ההטבה שנכללים בהוצאות השכר בדוח רווח והפסד כך שרק עלות השירות תיוותר בהוצאות השכר ואילו את שאר העלויות יש להציג בהוצאות שאינן תפעוליות (הוצאות אחרות). יתר על כן, הובהר כי רק עלות השירות ניתנת להיוון, במקרים בהם מתאפשר היוון הוצאות שכר, ולא מתאפשר היוון של שאר רכיבי עלות ההטבה.
- בהתאם לחוזר, מיישם הבנק בדוחות כספיים אלה את ההנחיות בדרך של יישום למפרע, לרבות סיווג מחדש של מספרי השוואה.
- להלן פרטים על השפעת היישום לראשונה על נתוני רווח והפסד:

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2016		לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2017		רווח והפסד	
בהתאם להוראות קודמות	השפעת הסיווג	בהתאם להוראות קודמות	השפעת הסיווג	הסכום המוצג בדוחות כספיים אלה	הסכום המוצג בדוחות כספיים אלה
2,071	(36)	2,035	2,326	(55)	2,271
535	36	571	543	55	598
				משכורות והוצאות נלוות	
				הוצאות אחרות	

ביאורים לדוחות הכספיים

ליום 31 בדצמבר 2018

ביאור 1 - כללי דיווח ומדיניות חשבונאית - המשך

5 הכרה בהכנסה מחוזים עם לקוחות

ביום 11 בינואר 2015 פרסמה המפקחת על הבנקים חוזר בנושא אימוץ עדכון לכללי חשבונאות בנושא הכנסה מחוזים עם לקוחות. החוזר מעדכן את הוראות הדיווח לציבור לאור פרסום תקן ASU 2014-09 בכללי החשבונאות האמריקאים בנושא הכרה בהכנסה. בהתאם להוראות התקן, הכנסה תוכר בסכום שצפוי שיתקבל בתמורה להעברת הסחורות או מתן שירותים ללקוח. התקן החדש אינו חל, בין השאר, על מכשירים פיננסיים וזכויות או מחויבויות חוזיות אשר בתחולת נושא 310 בקודיפיקציה. בנוסף, בהוראות בנק ישראל הובהר, כי ככלל הוראות התקינה החדשה לא יחולו על הטיפול החשבונאי בהכנסות והוצאות ריבית והכנסות מימון שאינן מריבית. הבנק מיישם את הוראות התקן החדש מיום 1 בינואר 2018. ליישום החוזר אין השפעה מהותית על הדוחות הכספיים של הבנק. מלבד הוספת מתכונת גילוי בדבר הכנסות מחוזים עם לקוחות במסגרת ביאור 4א.

ד. מדיניות חשבונאית שיושמה בעריכת הדוחות הכספיים

1 מטבע חוץ והצמדה:

א. עסקאות במטבע חוץ

במועד ההכרה בעסקה במטבע חוץ, כל נכס, התחייבות, הכנסה, הוצאה, רווח, או הפסד הנובעים מהעסקה מתורגמים במועד ההכרה לראשונה למטבע הפעילות של הבנק ושלוחותיו (שקל חדש) לפי שער החליפין שבתוקף במועד העסקה. בכל מועד דיווח, נכסים והתחייבויות כספיים הנקובים במטבע חוץ במועד הדיווח, מתורגמים למטבע הפעילות לפי שער החליפין שבתוקף לאותו יום. נכסים והתחייבויות לא כספיים הנקובים במטבע חוץ והנמדדים לפי שווי הוגן, מתורגמים למטבע הפעילות לפי שער החליפין שבתוקף ביום בו נקבע השווי הוגן. פריטים לא כספיים הנקובים במטבע חוץ והנמדדים לפי עלות היסטורית, מתורגמים לפי שער החליפין שבתוקף למועד העסקה. רווחים או הפסדים מתרגום עסקאות במטבע חוץ והנובעים מהתנוודתיות של המטבעות בין מועדי העסקאות לבין מועד הסילוק/מועד המאזן, לרבות בגין הפרשי שער בגין מכשירי חוב זמינים למכירה אשר בהתאם להוראות הדיווח לציבור ימשיכו להיות מוכרים בדוח רווח והפסד עד ליום 31 בדצמבר 2021 (כפי שנקבע במסגרת הוראות המעבר לשנת 2018. לפרטים נוספים ראה סעיף ה' להלן), מוכרים בדוח רווח והפסד כרווחים או הפסדים מהפרשי תרגום (הכנסות מימון שאינן מריבית), למעט:

- החלק האפקטיבי של רווח או הפסד בגין מכשיר מגדר בגידור תזרים מזומנים.
- הפרשי שער בגין פריטים המהווים חלק מהשקעה נטו.
- הפרשי שער בגין מכשירים פיננסיים הוניים המסווגים כזמינים למכירה (למעט במקרה של ירידת ערך ואז הפרשי התרגום שהוכרו ברווח כולל אחר מסווגים מחדש לרווח והפסד).

ב. שלוחות בנקאיות בחוץ לארץ

הבנק מטפל בשלוחות הבנקאיות בחוץ לארץ ככאלה שמטבע הפעילות שלהן זהה למטבע הפעילות של הבנק (שקל חדש). נכסים והתחייבויות צמודי מדד שאינם נמדדים לפי שווי הוגן, נכללים לפי תנאי ההצמדה שנקבעו לגבי כל יתרה.

להלן פרטים על שערי חליפין יציגים עיקריים ומדד המחירים לצרכן ושיעורי השינוי בהם:

	ליום 31 בדצמבר			שיעור השינוי ב-%		
	2018	2017	2016	2018	2017	2016
מדד המחירים לצרכן:						
מדד בגין (לחודש דצמבר, בנקודות)	107.4	106.5	106.1	0.8	0.4	(0.2)
מדד ידוע (לחודש נובמבר בנקודות)	107.7	106.4	106.1	1.2	0.3	(0.3)
שער החליפין של:						
הדולר של ארה"ב (בש"ח)	3.748	3.467	3.845	8.1	(9.8)	(1.5)
אירו (בש"ח)	4.292	4.153	4.044	3.3	2.7	(4.8)

ביאור 1 - כללי דיווח ומדיניות חשבונאית - המשך

(2) בסיס האיחוד

- א. חברות מאוחדות שהבנק אינו מחזיק בהן בלמעלה מ-50%**
הבנק מחזיק ב-50% מההון המונפק והנפרע של בנק יהב לעובדי המדינה בע"מ ("להלן: "בנק יהב"). יתר ההון המונפק והנפרע מוחזק על ידי בעל מניות בודד והבנק אינו בעל זכויות משפטיות עודפות. הפיקוח על הבנקים אישר לבנק לאחד את הדוחות הכספיים של בנק יהב בהתאם לנסיבות הקיימות הנוגעות למידת ההשפעה של הבנק על ניהול עסקיו של בנק יהב, ובהתאם לסעיף 19. להוראות הדיווח לציבור. לפרטים בדבר יתרת ההשקעה בחברות מוחזקות והתרומה לרווח הנקי המיוחס לבעלי מניות הבנק, ראה ביאור 15 לדוחות הכספיים.
- ב. חברות בנות**
הדוחות הכספיים של חברות בנות נכללים בדוחות הכספיים המאוחדים מיום השגת השליטה ועד ליום הפסקת השליטה. המדיניות החשבונאית של חברות הבנות שונתה במידת הצורך על מנת להתאימה למדיניות החשבונאית של הבנק.
- ג. זכויות שאינן מקנות שליטה**
זכויות שאינן מקנות שליטה הן ההון העצמי בחברה בת שאינו ניתן לייחוס במישרין או בעקיפין, לחברה האם.
הקצאת הרווח הכולל בין בעלי המניות
רווח או הפסד וכל רכיב של רווח כולל אחר מיוחסים לבעלים של הבנק ולזכויות שאינן מקנות שליטה. סך הרווח, ההפסד ורווח כולל אחר מיוחס לבעלים של הבנק ולזכויות שאינן מקנות שליטה גם אם כתוצאה מכך יתרת הזכויות שאינן מקנות שליטה תהיה שלילית.
- ד. השקעה בחברות כלולות**
בבחינת קיום השפעה מהותית, קיימת הנחה לפיה החזקה בשיעור של 20% עד 50% במוחזקת מקנה השפעה מהותית. השקעה בחברות כלולות מטופלת על פי שיטת השווי המאזני ומוכרת לראשונה לפי עלותה. עלות ההשקעה כוללת עלויות עסקה. השקעה בחברה כלולה נבחנת בכללותה לירידת ערך כאשר אירועים או שינויים בנסיבות מצביעים על כך שהערך בספרים של ההשקעה אינו בר השבה. ירידת ערך מוכרת כאשר ירידת הערך הינה בעלת אופי אחר מזמני.
הדוחות הכספיים המאוחדים כוללים את חלקה של הקבוצה בהכנסות ובהוצאות, ברווח או הפסד וברווח כולל אחר של ישויות מוחזקות המטופלות לפי שיטת השווי המאזני. לאחר התיאומים הנדרשים כדי להתאים את המדיניות החשבונאית לזו של הקבוצה מיום בו מתקיימת ההשפעה המהותית ועד ליום שבו לא מתקיימת עוד ההשפעה המהותית.
- ה. עסקאות שבוטלו באיחוד**
יתרות הדדיות בקבוצה והכנסות והוצאות שטרם מומשו, הנובעות מעסקאות בין חברתיות, בוטלו במסגרת עריכת הדוחות הכספיים המאוחדים.

(3) קיזוז נכסים והתחייבויות

- הבנק מיישם את הכללים שנקבעו בחוזר הפיקוח על הבנקים מיום 12 בדצמבר 2012.
בהתאם להוראות, תאגיד בנקאי יקזז נכסים והתחייבויות הנובעים מאותו צד נגדי ויצויג במאזן את יתרתם נטו בהתקיים התנאים המצטברים הבאים:
- בגין אותן ההתחייבויות יש לו זכות חוקית בת אכיפה לקיזוז ההתחייבויות מהנכסים.
 - בכוונתו לפרוע את ההתחייבויות ולממש את הנכסים על בסיס נטו או בו זמנית.
 - גם התאגיד הבנקאי וגם הצד הנגדי חייבים אחד לשני סכומים הניתנים לקביעה.
- כמו כן, נקבע כי תאגיד בנקאי יקזז פיקדונות שפירעונם למפקיד מותנה במידת הגבייה מן האשראי שניתן מפיקדונות אלה, כשאינו לבנק סיכון להפסד מהאשראי.
עם זאת, הבנק אינו רשאי לקזז מאזנית סכומים אלא אם קיבל לכך אישור מראש של הפיקוח על הבנקים.
מדיניות הבנק הנוכחית היא להציג חשיפות בגין עסקאות ברוטו, למעט פיקדונות שפירעונם למפקיד מותנה במידת הגבייה מן האשראי כאמור לעיל. בהתאם לכך, פיקדונות המיועדים למתן אשראי, שפירעונם למפקיד מותנה במידת הגבייה מן האשראי, ולקבוצת הבנק אין סיכון להפסד אשראי, קוזזו מן האשראי שניתן מפיקדונות אלו. פערי הריבית בגין פעילות זו הוצגו בדוח רווח והפסד בסעיף עמלות.

ביאור 1 - כללי דיווח ומדיניות חשבונאית - המשך

4) בסיס ההכרה בהכנסות ובהוצאות

- א. הכנסות והוצאות ריבית נכללות על בסיס צבירה, למעט המפורט להלן:
- 1) ריבית שנצברה על חובות בעייתיים שסווגו כחובות שאינם מבצעים, מוכרת כהכנסה על בסיס מזומן כאשר לא קיים ספק לגבי גביית היתרה הרשומה הנותרת של החוב שאינו מבצע. במצבים אלה, הסכום שנגבה על חשבון הריבית שיוכר כהכנסת ריבית, מוגבל לסכום שהיה נצבר בתקופת הדיווח על היתרה הרשומה הנותרת של החוב לפי שיעור הריבית החוזי. הכנסות ריבית על בסיס מזומן מסווגות בדוח רווח והפסד כהכנסות ריבית בסעיף הרלוונטי.
 - כאשר קיים ספק לגבי גביית היתרה הרשומה הנותרת, כל התשלומים שנגבו משמשים להקטנת קרן ההלוואה עד להסרת הספק. כמו כן, ריבית על סכומים בפיקוד בגין הלוואות לדיור מוכרת בדוח רווח והפסד על בסיס הגבייה בפועל.
 - לפרטים בדבר צבירת ריבית של חובות פגום בארגון מחדש ראה סעיף 6 ג. להלן.
 - 2) ניירות ערך - ראה סעיף 5 להלן.
 - 3) מכשירים פיננסיים נגזרים - ראה סעיף 15 להלן.
- ב. הכנסות מעמלות בגין מתן שירותים (כגון: מפעילות בניירות ערך ומכשירים נגזרים, מכרטיסי אשראי, ניהול חשבון, טיפול באשראי, הפרשי המרה ופעילות סחר חוץ) מוכרות ברווח והפסד כאשר לבנק נצמחת זכאות לקבלתן. עמלות מסוימות כגון עמלות בגין ערבויות ועמלות מסוימות בגין ליווי פרויקטים מוכרות באופן יחסי על פני תקופת העסקה.
- ג. הכנסות והוצאות אחרות - מוכרות על בסיס צבירה.
- ד. מדידת הכנסות ריבית
- החל מיום 1 בינואר 2014 הבנק מיישם את הוראות הפיקוח על הבנקים בנושא אימוץ כללי החשבונאות המקובלים בבנקים בארצות הברית בנושא מדידת הכנסות ריבית (תת נושא 20-310 בקודיפיקציה). הכללים קובעים כי עמלות מיצירת הלוואות לא יוכרו בדוח רווח והפסד אלא יובאו בחשבון בחישוב הריבית האפקטיבית של ההלוואה.

שינוי בתנאי חוב

במקרים של מימון מחדש או ארגון מחדש של חובות שאינם בעייתיים, בוחן הבנק אם תנאי ההלוואה שונו באופן מהותי. בהתאם לכך בוחן הבנק האם הערך הנוכחי של תזרימי המזומנים בהתאם לתנאים החדשים של ההלוואה שונה לפחות ב-10% מהערך הנוכחי של תזרימי המזומנים שנתרו בהתאם לתנאים הנוכחיים (בתוספת עמלת פירעון מוקדם) או האם מדובר בשינוי מטבע של ההלוואה. במקרים כאמור, כל העמלות שטרם הופחתו וכן עמלות פירעון מוקדם שנגבו מהלקוח בגין שינוי בתנאי אשראי מוכרות ברווח והפסד. אחרת עמלות אלו נכללות כחלק מההשקעה נטו בהלוואה החדשה ומוכרות כהתאמת תשואה כאמור לעיל.

עמלות פירעון מוקדם

עמלות פירעון מוקדם שחויבו בגין פירעון מוקדם שבוצע לפני 1 בינואר 2014 ושטרם הופחתו, הוכרו על פני תקופה של שלוש שנים או התקופה הנותרת של ההלוואה, לפי הקצר מביניהם. עמלות שחויבו בגין פירעון מוקדם שבוצע לאחר 1 בינואר 2014 מוכרות מיידית במסגרת הכנסות ריבית.

5) ניירות ערך

- א. השקעות בניירות ערך סווגו לשלושה סוגים, כדלקמן:
- 1) איגרות חוב מוחזקות לפדיון - איגרות חוב אשר קיימת כוונה ויכולת להחזיקן עד למועד הפדיון. איגרות חוב אלו מוצגות על פי עלותן המופחתת, כלומר, לפי ערכן הנקוב בתוספת ריבית והפרשי הצמדה או שער שנצבר, ובניכוי או בתוספת מרכיב הניכיון או הפרמיה שנוצרו בעת הרכישה וטרם הופחתו, וכן, בניכוי הפסדים בגין ירידת ערך שהינה בעלת אופי אחר מזמני. הכנסות מאיגרות החוב לפדיון נזקפות בהתאם, לדוח רווח והפסד על בסיס צבירה.
 - 2) ניירות ערך למסחר - ניירות ערך שנרכשו או המוחזקים במטרה למכרם בתקופה הקרובה, או ניירות אשר הבנק בחר למדוד אותם בשווי הוגן דרך רווח והפסד לפי חלופת השווי ההוגן, למעט מניות שלא קיים לגביהן שווי הוגן זמין. ניירות ערך אלו נכללו במאזן לפי שווי ההוגן ביום הדיווח. רווחים או הפסדים שטרם מומשו מהתאמה לשווי ההוגן, נזקפו לדוח רווח והפסד.
 - 3) ניירות ערך זמינים למכירה - ניירות ערך אשר לא סווגו כאיגרות חוב מוחזקות לפדיון או כניירות ערך למסחר. ניירות הערך הזמינים למכירה מוצגים במאזן לפי השווי ההוגן. מניות שלא מתקיים לגביהן שווי הוגן זמין, מוצגות לפי שווי ההוגן ביום קבלתן שאינו עולה על העלות ובניכוי הפרשה לירידת ערך שאינה בעלת אופי זמני אשר נזקפת לדוח רווח והפסד, כמו גם דיבידנדים שהתקבלו מההשקעה במניות זמינות למכירה, שמקורם ברווח בחברה המחלקת לאחר מועד ההשקעה.
- רווחים או הפסדים שטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן לא נכללים בדוח רווח והפסד, ומדווחים נטו, בניכוי עתודה מתאימה למס, בסעיף נפרד בהון במסגרת רווח כולל אחר מצטבר. לעניין ניירות ערך הכוללים נגזר משובץ - ראה סעיף 15 ג. להלן.
- ב. השקעותיו של הבנק בקרנות אחרות שאינן מטופלות לפי שיטת השווי המאזני, מטופלות לפי עלות בניכוי הפסדים מירידת ערך בעלת אופי אחר מזמני. רווח מהשקעות אלו נזקף לדוח רווח והפסד בעת מימוש ההשקעה. דיבידנדים המתקבלים מהשקעות הבנק בקרנות אלו, נזקפים לרווח והפסד במועד הזכאות לקבלתם, עד לגובה הרווחים שנצברו ממועד רכישת ההשקעה.
- ג. עלות ניירות ערך שמומשו מחושבת על בסיס "נכנס ראשון יוצא ראשון", אלא אם מדובר בנייר שנרכש כחלק מיחסי גידור, או במסגרת יצירת פוזיציה אסטרטגית, או לכל מטרה ספציפית אחרת, והוא מזוהה בנפרד.

ביאור 1 - כללי דיווח ומדיניות חשבונאית - המשך

ד. לענין חישוב שווי הוגן, ראה סעיף 16 להלן.

ה. ירידת ערך:

בהתאם להוראות הפיקוח על הבנקים והנחיותיו, בוחן הבנק מידי תקופה האם ירידה שחלה בשוויים ההוגן של ניירות ערך המסווגים לתיק הזמין למכירה או לתיק המוחזק לפדיון מתחת לעלותם (או עלותם המופחתת כאשר מדובר על איגרות חוב מוחזקות לפדיון), היא בעלת אופי אחר מזמני.

לצורך כך נבחנים בין היתר הסימנים הבאים:

- הכוונה והיכולת של הבנק להחזיק בניירות הערך לתקופה מספקת, אשר תאפשר את השבת נייר הערך לעלותו המקורית.
- פרק הזמן בו שווי הנייר היה נמוך בהשוואה לעלותו.
- שיעור ירידת הערך מסך העלות.
- שינוי לרעה במצב המנפיק או במצב השוק בכללותו.
- בחינת תנאים המשקפים את מצבו הפיננסי של הגוף המנפיק, לרבות האם ירידת הערך נובעת מסיבות פרטניות הנובעות למנפיק או בשל קיומם של תנאים מאקרו כלכליים.

בנוסף, בהתקיים אחד מהמצבים הבאים, מכיר הבנק בירידת ערך שאינה זמנית:

- נייר ערך אשר נמכר עד מועד פרסום הדוח לציבור לתקופה זו.
- נייר ערך אשר סמוך למועד פרסום הדוח לציבור לתקופה זו, הבנק מתכוון למכור אותו בתוך פרק זמן קצר.
- איגרת חוב אשר חלה לגביה ירידת ערך משמעותית בין דירוג איגרות החוב במועד שבו היא נרכשה על ידי הבנק לבין דירוג איגרות החוב במועד פרסום הדוח לתקופה זו.
- איגרת חוב אשר לאחר רכישה סווגה על ידי הבנק כבעייתית.
- איגרת חוב שלגביה חל כשל בתשלום לאחר רכישה.
- נייר ערך אשר ככלל שוויו ההוגן לסוף תקופת הדיווח וגם במועד הסמוך למועד פרסום הדוחות הכספיים נמוך בשיעור משמעותי מהעלות (העלות המופחתת), או שחל לגביו כשל בתשלום לאחר רכישה, אלא אם מוכח ברמה גבוהה של ביטחון ובהתבסס על ראיות אובייקטיביות כי ירידת הערך היא בעלת אופי זמני בלבד.

אם הירידה בשווי ההוגן נחשבת כבעלת אופי אחר מזמני, העלות של נייר הערך תופחת לשווי ההוגן באופן בו סכומי הפסד, המתייחסים לניירות ערך המסווגים כזמניים למכירה, אשר נצברו להון בסעיף רווח כולל אחר יסווגו במועד ירידת הערך לדוח רווח והפסד. שווי זה ישמש כבסיס עלות חדש. עליות ערך (בניירות ערך שסווגו לתיק הזמין למכירה) בתקופות דיווח עוקבות מוכרות בסעיף נפרד בהון במסגרת רווח כולל אחר מצטבר ואינן נזקפות לרווח והפסד.

6 חובות פגומים, סיכון אשראי והפרשה להפסדי אשראי

א. בהתאם להוראה של הפיקוח על הבנקים בנושא מדידה וגילוי של חובות פגומים, סיכון אשראי והפרשה להפסדי אשראי מיישם הבנק, החל מיום 1 בינואר 2011, את הכללים שנקבעו בקודיפיקציה של תקני חשבונאות אמריקאים ASC 310, ועמדות של רשויות הפיקוח על הבנקים בארצות הברית ושל הרשות לניירות ערך בארצות הברית, כפי שאומצו בהוראות הדיווח לציבור, בעמדות ובהנחיות הפיקוח על הבנקים. בנוסף, החל מאותו מועד מיישם הבנק את הנחיות הפיקוח על הבנקים בנושא טיפול בחובות בעייתיים. כמו כן, מיום 1 בינואר 2013 מיישם הבנק את הוראת הפיקוח על הבנקים בנושא עדכון הגילוי על איכות האשראי של חובות ועל הפרשה להפסדי אשראי.

בנוסף, מעת לעת מעדכן הפיקוח על הבנקים את הוראות הדיווח לציבור וקובץ השאלות והתשובות המנחות לגבי אופן היישום של ההוראות בנושא חובות פגומים והפרשה להפסדי אשראי, זאת במטרה לשלב בהם את ההוראות שחלות בנושא זה על הבנקים בארצות הברית לרבות הנחיות של רשויות הפיקוח בארצות הברית. החל משנת 2016 עודכנו, בין היתר, ההנחיות בכל הקשור לטיפול בארגון מחדש של חוב בעייתי, הנחיות בקשר לאופן הסיווג של החובות בהתבסס על מקור החזר הראשוני של החוב (primary repayment source) והנחיות מסוימות בנוגע לאופן הבחינה של החובות.

ב. תחולת ההוראות

ההוראה מיושמת לגבי כל יתרות החוב כגון: פיקדונות בבנקים, איגרות חוב, ניירות ערך שנשאלו או שנרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר, אשראי לציבור ואשראי לממשלה. אשראי לציבור ויתרות חוב אחרות לגביהן לא נקבעו בהוראות הדיווח לציבור כללים ספציפיים בנושא מדידת הפרשה להפסדי אשראי (כגון: אשראי לממשלה, פיקדונות בבנקים ונכסים אחרים), מדווחים בספרי הבנק לפי יתרת חוב רשומה.

יתרת החוב הרשומה מוגדרת כיתרת החוב, לאחר ניכוי מחיקות חשבונאיות, אך לפני ניכוי הפרשה להפסדי אשראי בגין אותו חוב. יתרת החוב הרשומה אינה כוללת ריבית צבורה שלא הוכרה, או שהוכרה בעבר ולאחר מכן בוטלה.

לגבי יתרות חוב אחרות, לגביהן קיימים כללים ספציפיים בנושא מדידה והכרה של הפרשה לירידת ערך (כגון איגרות חוב), הבנק ממשיך ליישם את כללי המדידה, כאמור בסעיף 5 לעיל.

ביאור 1 - כללי דיווח ומדיניות חשבונאית - המשך

א. זיהוי וסיווג חובות בעייתיים

הבנק מסווג את כל החובות הבעייתיים שלו ואת פריטי האשראי החוץ מאזני הבעייתיים בסיווגים: השגחה מיוחדת, נחות או פגום. חוב בהשגחה מיוחדת הוא חוב שיש לו חולשות פוטנציאליות, שבגינן נדרשת תשומת לב מיוחדת של הנהלת הבנק. אם החולשות לא יטופלו, עלולה להיגרם הידרדרות בסיכויים לפירעון החוב. חוב נחות הוא חוב שאינו מוגן באופן מספק על ידי ביטחונות או על ידי יכולת התשלום של החייב, וקיימת אפשרות שהבנק יספוג בגינו הפסד אם הליקויים לא יתוקנו.

בהתאם למדיניות הבנק, חוב מעל 700 אלפי שקלים חדשים מסווג כפגום כאשר בהתבסס על מידע ואירועים עדכניים צפוי שהבנק לא יוכל לגבות את כל הסכומים המגיעים לו לפי התנאים החוזיים של הסכם החוב. בכל מקרה, חוב מעל 700 אלפי שקלים חדשים, מסווג כחוב פגום כאשר קרן או ריבית בגינו מצויים בפיגור של 90 ימים או יותר, למעט אם החוב מובטח היטב ונמצא בהליכי גבייה. כמו כן, כל חוב שתנאיו שונו במסגרת ארגון מחדש של חוב בעייתי יסווג כחוב פגום, אלא אם לפני הארגון מחדש ולאחריו נערכה בגינו הפרשה להפסדי אשראי לפי שיטת עומק הפיגור בהתאם לנספח להוראת ניהול בנקאי תקין מספר 314 בדבר חובות בעייתיים בהלוואות לדיוור.

חובות מתחת ל-700 אלפי שקלים חדשים, שמצויים בפיגור של 90 יום, מוערכים על בסיס קבוצתי, ובמקרה זה מסווגים כחובות נחותים. קבלת החלטה בדבר סיווג החוב מבוססת, בין היתר, על מצב הפיגור של החוב, הערכת מצבו הפיננסי וכישר הפירעון של הלווה, הערכת מקור החוזר הראשוני של החוב, קיום ומצב הביטחונות, מצבם הפיננסי של ערבים, אם קיימים, ומחויבותם לתמוך בחוב ויכולת הלווה להשיג מימון מצד ג'.

החל מיום 1 ביולי 2017 מיישם הבנק את העדכון לקובץ שאלות ותשובות של הפיקוח על הבנקים בנושא "יישום הוראות הדיווח לציבור בנושא חובות פגומים, סיכון אשראי והפרשה להפסדי אשראי".

העדכון מתייחס בעיקר לסיווג של חוב, הגדרת חוב פגום ומדידת הפרשה פרטנית להפסדי אשראי. קביעת הסיווג המתאים של חוב, עד לקרות כשל או כשהסתברות לו נעשתה צפויה ברמה גבוהה (highly probable) מתבססת על יכולת התשלום של החייב, כלומר החוזק הצפוי של מקור החוזר הראשוני וזאת למרות התמיכה של מקורות החזר שניים ושלישונים (כגון: בטוחות, תמיכה של ערב, מימון מחדש על ידי צד שלישי).

בין היתר, כלל הקובץ שאלה שנגעה להגדרת מקור החזר ראשוני.

מקור החזר ראשוני - מקור מזומנים יציב לאורך זמן (sustainable) אשר חייב להימצא תחת שליטת החייב ואשר חייב להיות מופרד במפורש או במהות, לכיסוי החוב. בקובץ השאלות והתשובות הובר כי ככלל, כדי שמקור החזר יוכר כמקור החזר ראשוני, על הבנק להראות שהחייב צפוי בהסתברות גבוהה להפיק תוך פרק זמן סביר תזרים מזומנים מתאים מפעילות עסקית נמשכת, אשר ישמש לפירעון כל התשלומים הנדרשים באופן מלא במועד שנקבע בהסכם.

הבנק עדכן את מדיניות זיהוי חובות בעייתיים וסיווגם, כך שלחובות נקבעו מקורות החזר מהתזרים העסקי למעט מקרים מסוימים בהם במהלך העסקים הרגיל החוב אמור להיפרע מהתזרים שמניב הנכס הממומן.

הסדרי חוב וטיפול בחוב בעייתי באירגון מחדש - ככלל, במקרים בהם ניתן להגיע להסדר לסילוק החוב, מבלי לפגוע בבטוחות העומדות לסובת הבנק, ומבלי לנקוט הליכים משפטיים, נותן הבנק עדיפות לעריכת הסדר לסילוק החוב.

במטרה לשפר גביית האשראי ולמנוע, ככל שניתן, מצבי כשל בגביית חובות, עורך הבנק ניסיונות להגיע להסדרים לתשלום החוב, טרם נקיסת הליכים משפטיים ואף לאחר ובמהלך נקיטתם, אשר יכול ויכלול: דחיית מועדי תשלום, פריסה מחדשת של החוב, הפחתת שיעורי ריבית, שינוי לוח הסילוקין, שינוי תנאי החוב במטרה להתאימם למבנה המימון של הלווה, איחוד חובות הלווה, העברת חובות ללווים אחרים תחת קבוצת לוויים בשליטה משותפת, בחינה מחדשת של אמות המידה הפיננסיות המוטלות על הלווה ועוד.

חוב אשר פורמאלי עבר ארגון מחדש של חוב בעייתי מוגדר כחוב אשר לגביו, מסיבות כלכליות או משפטיות הקשורות לקשיים פיננסיים של חייב, הבנק העניק ויתור בדרך של שינוי בתנאי החוב במטרה להקל על החייב את נטל תשלומי המזומן בטווח הקרוב (הפחתה או דחייה של תשלומים במזומן שנדרשים מהחייב) או בדרך של קבלת נכסים אחרים כפירעון החוב (בחלקו או במלואו).

לצורך קביעה האם הסדר חוב שבוצע על ידי הבנק מהווה ארגון מחדש של חוב בעייתי, הבנק מבצע בחינה איכותית של מכלול התנאים של ההסדר והנסיבות במסגרתו הוא בוצע, וזאת במטרה לקבוע האם: (1) החייב מצוי בקשיים פיננסיים ו- (2) במסגרת ההסדר הבנק העניק ויתור לחייב.

לצורך קביעה האם החייב נמצא בקשיים פיננסיים, הבנק בוחן האם קיימים סמנים המצביעים על היותו של הלווה בקשיים במועד ההסדר או על קיום אפשרות סבירה שהלווה יקלע לקשיים פיננסיים לולא ההסדר. בין היתר, הבנק בוחן קיום אחת או יותר מהנסיבות המפורטות להלן:

- החייב נמצא כיום בכשל תשלום בחוב כלשהו מהחובות שלו. בנוסף, הבנק מעריך אם צפוי כי החייב יהיה בכשל תשלום בחוב כלשהו מהחובות שלו בעתיד הנראה לעין, ללא ביצוע השינוי. דהיינו, הבנק עשוי להגיע למסקנה כי החייב נמצא בקשיים פיננסיים, גם אם החייב אינו נמצא כיום בכשל תשלום.
- החייב הודיע כי הוא בפשיטת רגל או בכינוס נכסים אחר או שהוא בתהליך פשיטת רגל או כינוס נכסים אחר.
- קיים ספק מהותי כי החייב ימשיך להתקיים כעסק חי.
- לחייב יש ניירות ערך שנמחקו מרישום (delisted), בתהליך של מחיקה מרישום או שנמצאים תחת איום של מחיקה מרישום בבורסה לניירות ערך.
- על פי אומדנים ותחזיות הכוללים רק את היכולות הקיימות של החייב, הבנק צופה כי תזרימי המזומנים הספציפיים לישות של החייב לא יספיקו על מנת לשרת חוב כלשהו מהחובות שלו (קרן וריבית) בהתאם לתנאים החוזיים של ההסכם הקיים, בעתיד הנראה לעין.
- ללא השינוי הקיים, החייב אינו יכול לקבל מזומן ממקורות שאינם המלווים הקיימים בשיעורי ריבית אפקטיבי השווה לשיעור הריבית הקיים בשוק עבור חוב דומה של חייב שאינו בעייתי.

ביאור 1 - כללי דיווח ומדיניות חשבונאית - המשך

הבנק מסיק כי במסגרת ההסדר הוענק לחייב ויתור, גם אם במסגרת ההסדר בוצעה העלאה בריבית החוזית, אם מתקיים אחד או יותר מהמצבים הבאים: כתוצאה מארגון מחדש, הבנק לא צפוי לגבות את כל סכומי החוב (לרבות ריבית שנצברה בהתאם לתנאים החוזיים); שווי הוגן עדכני של הביטחון לגבי חובות מותנים בביטחון אינו מכסה את יתרת החוב החוזית ומצביע על היעדר יכולת גבייה של כל סכומי החוב; לחייב לא קיימת אפשרות לגייס מקורות בשיעור הנהוג בשוק עבור חוב בעל תנאים ומאפיינים כגון אלו של החוב שהועמד במסגרת ההסדר; אם הבנק אינו מבצע הליך חיתום נוסף כאמור כאשר הוא מחדש חוב נחות, או שאין שינוי בתמחור החוב או שהתמחור לא הותאם כך שהוא יהיה מתאים לסיכון לפני החידוש, או שהלווה אינו מספק אמצעים נוספים בכדי לפצות על הגידול בסיכון הנובע מהקשיים הפיננסיים של הלווה, קיימת חזקה שהחידוש הוא ארגון מחדש של חוב בעייתי.

הבנק אינו מסווג חוב כחוב בעייתי שאורגן מחדש אם במסגרת ההסדר הוענקה לחייב דחיית תשלומים שאינה מהותית בהתחשב בתדירות התשלומים, בתקופה החוזית לפירעון ובמשך החיים הממוצע הצפוי של החוב המקורי. לעניין זה, אם בוצעו מספר הסדרים הכרוכים בשינוי תנאי החוב, הבנק מביא בחשבון את ההשפעה המצטברת של הארגונים הקודמים לצורך קביעה האם הדחייה בתשלומים אינה מהותית.

טיפול בחובות בארגון מחדש וארגון מחדש עוקב - חובות שאורגנו מחדש, לרבות כאלה שטרם הארגון מחדש נבחנו על בסיס קבוצתי, יסווגו כחוב פגום ויוערכו על בסיס פרטי לצורך ביצוע הפרשה להפסדי אשראי. ככלל, חוב בעייתי שאורגן מחדש ימשיך להימדד ולהיות מסווג כחוב פגום עד שישולם במלואו. עם זאת בנסיבות מסוימות, כאשר נערך לחוב ארגון מחדש של חוב בעייתי ולאחר מכן הבנק והחייב נכנסו להסכם נוסף של ארגון מחדש, הבנק אינו נדרש להתייחס יותר לחוב כחוב שעבר ארגון חדש של חוב בעייתי אם מתקיימים התנאים הבאים:

- החייב אינו נמצא יותר בקשיים פיננסיים במועד הארגון מחדש העוקב.
 - בהתאם לתנאי הארגון מחדש העוקב, התאגיד הבנקאי לא העניק ויתור לחייב.
- חוב כאמור שעבר ארגון מחדש עוקב והוסר לגביו הסיווג הפגום, יוערך על בסיס קבוצתי לצורך כימות ההפרשה להפסדי אשראי ויתרת החוב הרשומה של החוב לא תשתנה בעת הארגון העוקב (למעט אם התקבל או שולם מזומן).
- אם בתקופות עוקבות חוב כאמור נבחן פרטנית ונמצא שיש להכיר בגינו בירידת ערך או שמבוצע לו ארגון מחדש של חוב בעייתי, הבנק מחזיר לחוב סיווג פגום ומטפל בו כבארגון מחדש של חוב בעייתי.

החזרה של חוב פגום למצב שאינו פגום - חוב פגום חוזר להיות מסווג כחוב שאינו פגום בהתקיים אחד משני המצבים הבאים:

- אין בגינו רכיבי קרן או ריבית אשר הגיע מועדם וטרם שולמו והבנק צופה פירעון של הקרן הנותרת והריבית בשלמותם לפי תנאי החוזה (כולל סכומים שנמחקו חשבונאית או הופרשו).
 - כאשר החוב נעשה מובטח היטב ונמצא בהליכי גבייה.
- כללי ההחזרה מסיווג פגום כאמור לא יחולו על חובות שסווגו כפגומים כתוצאה מביצוע ארגון מחדש של חוב בעייתי.

החזרה של חוב פגום למצב פגום וצובר - חוב אשר עבר פורמאלית ארגון מחדש, כך שלאחר הארגון מחדש מתקיימים התנאים המצטברים הבאים:

- קיים ביטחון סביר שהחוב ייפרע ויבצע בהתאם לתנאיו החדשים, בהתאם להערכת אשראי עדכנית ומתועדת היטב על מצבו הפיננסי של החייב ותחזית הפירעון לפי התנאים החדשים.
- החייב עמד בתשלומי מזומן ושווה מזומן למשך תקופה סבירה הנמשכת לפחות שישה חודשים בהלוואות הנפרעות (קרן-ריבית) בתשלומים חודשיים, או שפרע 20% מהחוב שאורגן מחדש בהלוואות עם פירעונות בטוחים ארוכים יותר.
- לא קיים בהלוואה לאחר הארגון מחדש פיגור של 90 יום או יותר.

ד. הפרשה להפסדי אשראי

הבנק קבע נהלים לסיווג אשראי ולמדידת ההפרשה להפסדי אשראי כדי לקיים הפרשה ברמה מתאימה לכיסוי הפסדי אשראי צפויים בהתייחס לתיק האשראי שלו. בנוסף, קבע הבנק נהלים לקיום, הפרשה ברמה מתאימה כדי לכסות הפסדי אשראי צפויים הקשורים למכשירי אשראי חוץ מאזניים (כגון: התחייבויות למתן אשראי, מסגרות אשראי שלא נוצלו וערבויות מסוגים שונים).

ההפרשה לכיסוי הפסדי האשראי הצפויים בהתייחס לתיק האשראי מוערכת באחד משני מסלולים: "הפרשה פרטנית" או "הפרשה קבוצתית". כמו כן, בוחן הבנק את הנאותות הכוללת של ההפרשה להפסדי אשראי.

הבחינה, כאמור של החובות לצורך קביעת ההפרשה והטיפול בחוב מיושמת באופן עקבי לגבי כל החובות בהתאם לרף של 700 אלפי שקלים חדשים ובהתאם למדיניות ניהול האשראי של הבנק ולא מבוצעים מעברים בין מסלול הבחינה פרטנית לבין מסלול הבחינה על בסיס קבוצתי במשך חיי החוב אלא אם בוצע ארגון מחדש של חוב בעייתי כאמור לעיל.

הפרשה פרטנית להפסדי אשראי - בהתאם למדיניות הבנק, מיושמת עבור כל חוב שנקבע כי הוא פגום, ואשר יתרתו החוזית המקורית (ללא ניכוי מחיקות חשבונאיות, ריבית שלא הוכרה, הפרשות להפסדי אשראי וביטחונות) הינה 700 אלפי שקלים חדשים או יותר.

כמו כן, מיושמת הפרשה פרטנית לגבי כל חוב שתנאיו שונו במסגרת ארגון מחדש של חוב בעייתי, אלא אם מדובר בחוב שבגינו נערכת הפרשה לפי שיטת עומק הפיגור. ההפרשה הפרטנית להפסדי אשראי מוערכת בהתבסס על תזרימי המזומנים העתידיים הצפויים, מהוונים בשיעור הריבית האפקטיבי של החוב המקורי. כאשר החוב מותנה בביטחון, או כאשר הבנק קובע שצפויה תפסת נכס, מוערכת ההפרשה הפרטנית להפסדי אשראי על פי השווי ההוגן של הביטחון ששועבד להבטחת אותו אשראי, לאחר הפעלת מקדמים זהירים ועקביים שמשקפים, בין היתר, את התנודתיות בשווי ההוגן של הביטחון, את הזמן שיעבור עד למועד המימוש בפועל ואת העלויות הצפויות במכירת הביטחון. לעניין זה, הבנק מגדיר חוב כחוב מותנה בביטחון כאשר פירעונו צפוי להתבצע באופן בלעדי מהביטחון המשועבד, או כאשר הבנק צפוי להיפרע מהנכס גם אם לא קיים שיעבוד ספציפי על הנכס, והכל כאשר אין ללווה מקורות חוזר זמינים ומהימנים אחרים.

הבנק בוחן באופן שוטף את התחזיות להפסדי אשראי הצפויים בהתאם לתזרימי המזומנים בפועל ומתאים את ההפרשה הפרטנית לתחזיות העדכניות. הפסדי האשראי בפועל יכולים להיות שונים מהאומדנים המקוריים שערך הבנק בעת סיווג החוב כפגום.

ביאור 1 - כללי דיווח ומדיניות חשבונאית - המשך

הפרשה קבוצתית להפסדי אשראי - מיושמת עבור קבוצות גדולות של חובות קטנים (שיתרתם נמוכה מ-700 אלפי שקלים חדשים, בהתאם למדיניות הבנק) והומוגניים (כגון: חובות בכרטיסי אשראי, הלוואות לדירור וחובות צרכניים הנפרעים בתשלומים) וכן בגין חובות גדולים שנקבע שאינם פגומים. ההפרשה להפסדי אשראי בגין חובות המוערכים על בסיס קבוצתי, למעט הלוואות לדירור לגביהן חושבה ההפרשה לפי נוסחה שקבעה הפיקוח על הבנקים בהתחשב בעומק הפיגור, מחושבת בהתאם לכללים שנקבעו ב-FAS 5 (ASC 450) - כנושא 450 בקודיפיקציה - "טיפול חשבונאי בתלויות", ובהתאם להוראות הפיקוח על הבנקים והנחיותיו. ההפרשה הקבוצתית להפסדי אשראי, מתבססת, בין היתר, על שיעורי הפסד היסטוריים בענפי המשק השונים, ובחלוקה לאשראי בעייתי ולא בעייתי.

ביום 20 בפברואר 2017 פרסם הפיקוח על הבנקים חוזר בנושא הפרשה להפסדי אשראי לפיו יש להמשיך ולכלול ב"טווח השנים", המשמש רכיב בקביעת ההפרשה הקבוצתית להפסדי אשראי את שנת 2011 ואילך בדוחות הכספיים לשנים 2016 ו-2017. ההנחיות עודכנו והטווח גדל בשנת 2018 ל-8 שנים.

בנוסף לממוצע טווח שיעורי הפסד היסטוריים בענפי משק שונים כאמור לעיל, לצורך קביעת שיעור ההפרשה הנאות מתחשב הבנק בגורמים סביבתיים רלבנטיים, לרבות מגמות בהיקפי האשראי בכל ענף ותנאים ענפיים, נתונים מקרו כלכליים, הערכת איכות כללית של האשראי לענף משק, שינויים בנפח ובמגמה של יתרות בפיגור ויתרות פגומות והשפעות השינויים בריכוזיות האשראי.

בהתאם להוראות הפיקוח על הבנקים, הבנק גיבש שיטת מדידה של ההפרשה הקבוצתית אשר מביאה בחשבון הן את שיעור הפסדי העבר והן את ההתאמות בגין הגורמים הסביבתיים הרלבנטיים.

כמו כן, בהתאם להנחיית הפיקוח על הבנקים שיעור ההתאמה בגין גורמים סביבתיים להפרשה הקבוצתית להפסדי אשראי בגין אשראי לאנשים פרטיים, הינו 0.75% מיתרת האשראי הצרכני שאינו פגום (לא כולל אשראי הנובע מחייבים בכרטיסי אשראי בנקאיים ללא חיוב ריבית). זאת בהתאם להנחיה פרטנית של הפיקוח על הבנקים מיום 19 בינואר 2015.

לפרטים בדבר חוזר הפיקוח על הבנקים בנושא מגבלת חבות ענפית, המבטל את המנגנון של ההפרשה הנוספת וההפרשה הכללית החל מיום 1 בינואר 2018, ראה סעיף ג. 3 לעיל.

הלוואות לדירור - הפרשה מזערית בגין הלוואות לדירור מחושבת לפי נוסחה שקבע הפיקוח על הבנקים, בהתחשב בעומק הפיגור, באופן שבו שיעורי ההפרשה גדלים ככל שמעמיק הפיגור. ההוראה חלה על כלל הלוואות לדירור, למעט הלוואות שאינן נפרעות בתשלומים תקופתיים והלוואות המממנות פעילות בעלת אופי עסקי.

כמו כן, מיישם הבנק את הוראות ניהול בנקאי תקין מספר 329, כמפורט במכתב הפיקוח על הבנקים מיום 21 במרץ 2013, "עדכון הנחיות בנושא נדל"ן לדירור".

בהתאם להוראות גיבש הבנק מדיניות שנועדה להבטיח כי הוא עומד בדרישות ההוראה, וכי החל מיום 30 ביוני 2013 יתרת ההפרשה הקבוצתית להפסדי אשראי בגין הלוואות לדירור לא תפחת משיעור של 0.35% מיתרת הלוואות האמורות למועד הדיווח.

אשראי חוץ מאזני - ההפרשה הנדרשת בהתייחס למכשירי האשראי החוץ מאזניים מוערכת בהתאם לכללים שנקבעו ב-FAS 5. ההפרשה המוערכת על בסיס קבוצתי עבור מכשירי האשראי החוץ מאזניים מבוססת על שיעורי ההפרשה שנקבעו עבור חשיפת האשראי הכוללת (כמפורט לעיל), תוך התחשבות בשיעור המימוש לאשראי הצפוי של סיכון האשראי החוץ מאזני. שיעור המימוש לאשראי מחושב על ידי הבנק בהתבסס, בין היתר, על מקדמי המרה לאשראי כמפורט בהוראות ניהול בנקאי תקין מספר 203, מדידה והלימות הון - סיכון אשראי - הגישה הסטנדרטית, בהתאמות מסוימות.

בנוסף, בוחן הבנק את הנאותות הכוללת של ההפרשה להפסדי אשראי. הערכת נאותות כאמור מתבססת על שיקול הדעת של ההנהלה אשר מתחשב בסיכונים גלומים בתיק האשראי ובשיטות ההערכה שמישומות על ידי הבנק לקביעת ההפרשה.

לפרטים בדבר אימוץ עדכונים לכללי החשבונאות המקובלים בבנקים בארצות הברית בנושא הפרשה להפסדי אשראי (ASU 2016-13) מיום 1 בינואר 2022, ראה סעיף ה להלן.

ה. הכרה בהכנסה

במועד סיווג החוב כפגום מגדיר הבנק את החוב כחוב שאינו צובר הכנסות ריבית, ומפסיק לצבור בגינו הכנסות ריבית, למעט האמור לעיל לגבי חובות מסוימים שאורגנו מחדש. כמו כן, במועד סיווג החוב כפגום מבטל הבנק את כל הכנסות הריבית שנצברו וטרם נגבו, ואשר הוכרו כהכנסה ברווח והפסד. החוב ממשיך להיות מסווג כחוב שאינו צובר ריבית, כל עוד לא בוטל לגביו הסיווג כחוב פגום. לפירוט לגבי הכרה בהכנסה על בסיס מזומן בגין חובות שסווגו כפגומים ראה סעיף 4 לעיל.

לגבי חובות שנבחנים ומופרשים על בסיס קבוצתי, הבנק מפסיק צבירת הכנסות ריבית כאשר מתקיימים התנאים למחיקה חשבונאית של החוב, לרוב לאחר 150 ימי פיגור, למעט אם החוב מובטח היטב ונמצא בהליכי גבייה. חובות אלה כפופים לשיטות הערכה של הפרשה להפסדי אשראי שמבטיחות שהרווח של הבנק אינו מוטא כלפי מעלה.

ו. מחיקה חשבונאית

הבנק מוחק חשבונאית כל חוב או חלק ממנו המוערך על בסיס פרטני, שנחשב כחוב שאינו בר גבייה, ובעל ערך נמוך כך שהותרתו כנכס אינה מוצדקת, או חוב בגינו מנהל הבנק מאמצי גבייה ארוכי טווח (המוגדרים ברוב המקרים כתקופה העולה על שנתיים). לגבי חוב שבטייתו מותנית בביטחון הבנק מבצע באופן מיידי מחיקה חשבונאית כנגד יתרת ההפרשה להפסדי אשראי של החלק של היתרה הרשומה של החוב העודף על השווי ההוגן של הביטחון. לגבי החובות המוערכים על בסיס קבוצתי, נקבעו כללי המחיקה בהתבסס על תקופת הפיגור שלהם (ברוב המקרים מעל 150 ימי פיגור רצופים) ועל פרמטרים בעייתיים אחרים. יובהר כי מחיקות חשבונאיות אינן כרוכות ביתור משפטי והן מקטינות את יתרת החוב המדווחת לצרכים חשבונאיים בלבד, תוך יצירת בסיס עלות חדש לחוב בספרי הבנק.

חובות אשר נבחנו באופן קבוצתי וסווגו כפגומים בשל ארגון מחדש של חוב בעייתי, נמחקים חשבונאית לא יאורך מהמועד שבו החוב הפך להיות בפיגור של 60 ימים או יותר, ביחס לתנאי הארגון מחדש.

ביאור 1 - כללי דיווח ומדיניות חשבונאית - המשך

(7) העברות ושירות של נכסים פיננסיים וסילוק של התחייבויות

הבנק מיישם את כללי המדידה והגילוי שנקבעו בתת נושא 10-860 בקודיפיקציה, בדבר העברות ושירות של נכסים פיננסיים, לצורך הטיפול בהעברות של נכסים פיננסיים וסילוק של התחייבויות.

בהתאם לכללים אלו העברת נכס פיננסי תטופל חשבונאית כמכירה, אם ורק אם, מתקיימים כל התנאים הבאים: (1) הנכס הפיננסי שהועבר בודד מהגורם המעביר, גם במצב של פשיטת רגל או בכינוס נכסים אחר; (2) כל מקבל יכול לשעבד או להחליף את הנכסים (או את זכויות המוטב) שקיבל, ולא קיים תנאי שגם מגביל את המקבל מלנצל את זכותו לשעבד או להחליף את הנכסים הפיננסיים וגם מעניק למעביר הטבה גדולה יותר מאשר הטבה טריוויאלית; (3) המעביר, או חברות מאוחדות שנכללו בדוחות הכספיים, או הסוכנים שלו, אינם שומרים שליטה אפקטיבית בנכסים הפיננסיים או בזכויות המוטב המתייחסים לנכסים המועברים האלה.

בעסקאות העברת נכסים פיננסיים, אם נקבע כי למעביר נותרת שליטה אפקטיבית על הנכסים שהועברו העברת הנכסים תטופל כחוב מובטח. בהתקיים כל התנאים להלן, נותרת שליטה אפקטיבית בנכס:

- הנכסים שיירכשו חזרה או ייפדו זהים או זהים במהות לנכסים שהועברו.
- ההסכם הוא לרכוש אותם חזרה או לפדות אותם לפני מועד הפירעון, במחיר קבוע או במחיר הניתן לקביעה.
- ההסכם נערך בעת ובעונה אחת עם ההעברה.

בנוסף, כדי שהעברה של חלק מנכס פיננסי תחשב כמכירה, החלק המועבר חייב לקיים את ההגדרה של זכויות משתתפות. זכויות משתתפות חייבות לעמוד בקריטריונים הבאים: הזכות צריכה לייצג זכויות פרופורציונליות ביחס למלוא הנכס הפיננסי; כל תזרימי המזומנים המתקבלים מהנכסים מחולקים בין זכויות המשתתפות באופן פרופורציונלי לחלקם בבעלות; הזכויות אינן זכויות נחותות (subordinated) ביחס לזכויות אחרות; לא קיימת זכות חזרה למעביר או למחזיקים אחרים בזכויות משתתפות (למעט במקרה של הפרת מצגים או התחייבויות, התחייבויות חוזיות שוטפות לשירות בנכס פיננסי בשלמותו וניהול חוזה ההעברה, ומחויבויות חוזיות להתחלק בקיזוז הטבות כלשהן שהתקבלו על ידי מחזיק כלשהו בזכויות משתתפות), ולמעביר וגם למחזיק בזכויות משתתפות אין זכות לשעבד או להחליף את הנכס הפיננסי בשלמותו. המחזיקים בזכויות משתתפות מסכימים לשעבד או להחליף את הנכס הפיננסי בשלמותו.

במידה והעסקה עומדת בתנאים לטיפול בעסקה כמכירה, הנכסים הפיננסיים המועברים נגרעים מהמאזן של הבנק. במידה ולא מתקיימים תנאי המכירה, ההעברה נחשבת לחוב מובטח. מכירה של חלק מנכס פיננסי שאינו זכות משתתפת מטופלת כחוב מובטח, היינו, הנכסים המועברים ממשיכים להירשם במאזן של הבנק והתמורה מהמכירה תוכר כהתחייבות של הבנק.

הבנק מיישם הוראות ספציפיות שנקבעו בהוראות הדיווח לציבור לטיפול בעסקאות השאלה או שאילה של ניירות ערך שבהן השאלה מבוזעת כנגד איכות האשראי הכללית והביטחונות הכלליים של השואל, כאשר השואל אינו מעביר אל המשאיל כביטחון מכשירים נזילים המתייחסים ספציפית לעסקת השאלת ניירות הערך, אשר המשאיל רשאי למכור או לשעבד אותם.

השאלה ושאילה כאמור מטופלות כאשראי או כפיקדון אשר נמדדים לפי השווי ההוגן של נייר הערך המתייחס. הכנסות על בסיס צבירה בגין ניירות ערך אלו נרשמות כהכנסות ריבית מאשראי, ושינויים בשווי ההוגן (מעבר לשינויים בבסיס צבירה) נרשמים במסגרת הכנסות מימון שאינן מריבית כאשר מדובר בניירות ערך בתיק למסחר, או ברווח כולל אחר, כאשר מדובר בניירות ערך זמינים למכירה.

הבנק גורע התחייבות אם ורק אם ההתחייבות סולקה, כלומר התקיים אחד מהתנאים הבאים: (א) הבנק שילם למלווה והשתחרר ממחויבותו בגין ההתחייבות, או (ב) הבנק שוחרר משפטית בהליך משפטי או בהסכמת המלווה מהיותו החייב העיקרי בגין ההתחייבות. לפרטים בנוגע לעסקאות סינדיקציה ראה ביאור 30 לדוחות הכספיים.

(8) בניינים וציוד ותוכנה

סעיף זה כולל את השקעות הבנק ברכוש קבוע (לרבות תשלומים על חשבון), נכסים שהבנק חקר בחכירה מימונית, ועלויות תוכנה לשימוש עצמי שהוכרו כנכס.

בניינים וציוד

הכרה ומדידה

פריטי רכוש קבוע נמדדים לפי העלות בניכוי פחת שנצבר והפסדים מצטברים מירידת ערך במידה וקיימים. העלות כוללת עלויות הניתנות לייחוס במישרין לרכישת הנכס. עלות נכסים שהוקמו באופן עצמי כוללת את עלות החומרים ושכר העבודה הישיר, וכן כל עלות נוספת שניתן לייחס במישרין להבאת הנכס למיקום ולמצב הדרושים לכך שהוא יוכל לפעול באופן שהתכוונה ההנהלה.

כאשר לחלקי רכוש קבוע משמעותיים יש אורך חיים שונה, הם מטופלים כפריטים נפרדים של הרכוש הקבוע. עלות תוכנה שנרכשה, המהווה חלק בלתי נפרד מתפעול הציוד הקשור, מוכרת כחלק מעלות ציוד זה. כמו כן, בהתאם להוראות הדיווח לציבור הבנק מסווג בסעיף בניינים וציוד את העלויות בגין נכסי תוכנה שנרכשו או עלויות שהווננו כנכס בגין תוכנות שפותחו באופן פנימי לשימוש עצמי. לפרטים נוספים בדבר הטיפול החשבונאי בעלויות תוכנה לשימוש עצמי ראה להלן.

רווח או הפסד מגריעת פריט רכוש קבוע נקבעים לפי השוואת התמורה מגריעת הנכס לערכו בספרים, ומוכרים נטו, בסעיף הכנסות אחרות בדוח רווח והפסד.

עלויות עוקבות

עלויות תחזוקה שוטפות של פריטי רכוש קבוע נזקפות לרווח והפסד עם התהוותן.

ביאורים לדוחות הכספיים

ליום 31 בדצמבר 2018

ביאור 1 - כללי דיווח ומדיניות חשבונאית - המשך

פחת

פחת הוא הקצאה שיטתית של הסכום בר-פחת של נכס על פני אורך חייו השימושיים. סכום בר-פחת הוא העלות של הנכס, או סכום אחר המחליף את העלות, בניכוי ערך השייר של נכס. פחת נזקף לדוח רווח והפסד לפי שיטת הקו הישר על פני אומדן אורך החיים השימושי של כל חלק מפריטי הרכוש הקבוע, מאחר ושיטה זו משקפת את תבנית הצריכה החזויה של ההטבות הכלכליות העתידיות הגלומות בנכס בצורה הטובה ביותר. שיפורים במושכר מופחתים לאורך התקופה הקצרה מבין תקופת החכירה לבין אורך החיים השימושיים. קרקעות בבעלות אינן מופחתות. נכס מופחת כאשר הוא זמין לשימוש, דהיינו כאשר הוא הגיע למיקום ולמצב הדרושים על מנת שהוא יוכל לפעול באופן שהתכוונה ההנהלה. לפרטים בדבר אומדן אורך החיים השימושיים של בניינים וציוד ליום 31 בדצמבר 2018, ראה ביאור 16 לדוחות הכספיים. לפרטים בדבר יישום כללי החשבונאות המקובלים בארצות הברית בנושא 360 ו-10-360 בקודיפיקציה, אשר עדכנו את אופן בחינת אומדן שיטת הפחת וירידת ערך, מיום 1 בינואר 2018 ראה סעיף ג. 1 לעיל.

ירידת ערך

הבנק בוחר נכסים (או קבוצת נכסים) לא שוטפים לצורך ירידת ערך כאשר מתרחשים אירועים או שינויים בנסיבות המצביעים על כך שהעלות המופחתת עשויה לא להיות בר-השבה. הפסדים מירידת ערך מוכרים רק אם הערך בספרים של נכס לא שוטף (קבוצת נכסים) אינו בר-השבה ועולה על שווי ההוגן. הערך בספרים אינו בר-השבה אם הוא עולה על סך תזרימי המזומנים הלא מהווים הצפויים לנבוע מהשימוש בנכס הלא שוטף (קבוצת נכסים) ומימוש. ההפסדים מירידת הערך הינם בגובה ההפרש שבין הערך בספרים של הנכס הלא שוטף (קבוצת נכסים) לבין שווי ההוגן ונזקפים לדוח רווח והפסד. כאשר מוכר הפסד מירידת ערך, הערך בספרים המתואם של הנכס הלא שוטף (קבוצת נכסים) מהווה בסיס עלות חדש. הפסדים אלו אינם מבוטלים בתקופות עוקבות גם אם מתרחשת עליית ערך.

תוכנה

הכרה

הבנק מיישם את תקן כללי החשבונאות המקובלים בארצות הברית ובין היתר, את כללי ההצגה, המדידה והגילוי שנקבעו בהוראות נושא 350 בקודיפיקציה בדבר "נכסים בלתי מוחשיים - מוניטין" ואחרים. וכן, מיישם הבנק את הוראות בנק ישראל בנושא היוון עלויות לפיתוח עצמי של תוכנה, להלן:

- קביעת סף מהותיות להיוון לכל פרויקט פיתוח תוכנה; סף המהותיות שנקבע בבנק הינו 450 אלפי שקלים חדשים.
- עדכון אורך החיים של עלויות התוכנה שהונו כך שלא יעלה על 5 שנים.
- בגין פרויקטים של פיתוח תוכנה, אשר סך העלות שניתן להוון בגינם אינה נמוכה מסף המהותיות שנקבע, יקבעו מקדמי היוון לשעות עבודה אשר יביאו בחשבון את הפוטנציאל לסטייה ברישום שעות העבודה ולחוסר יעילות כלכלי.

בהתאם להוראות הדיווח לציבור הבנק מסווג בסעיף בניינים וציוד את העלויות בגין נכסי תוכנה שנרכשו או עלויות שהונו כנכס בגין תוכנות שפותחו באופן פנימי לשימוש עצמי.

תוכנה אשר נרכשה על ידי הקבוצה נמדדת לפי עלות בניכוי הפחתות והפסדים מירידת ערך שנצברו. לפרטים בדבר ירידת ערך, ראה סעיף ד. 11 להלן.

עלויות הקשורות לפיתוח תוכנה או התאמתה לצורך שימוש עצמי מהוונות אם ורק אם ניתן למדוד באופן מהימן את עלויות הפיתוח; התוכנה ישימה מבחינה טכנית ומסחרית; צפיות הטבות כלכליות עתידיות; ולבנק כוונה ומקורות מספיקים על מנת להשלים את הפיתוח ולהשתמש בתוכנה. העלויות שהוכרו בנכס בלתי מוחשי בגין פעילויות הפיתוח כוללות עלויות ישירות של חומרים, שירותים ושכר עבודה ישיר לעובדים. עלויות אחרות בגין פעילויות פיתוח ועלויות מחקר נזקפות לרווח והפסד עם התהוותן.

בתקופות עוקבות עלויות פיתוח שהונו נמדדות לפי עלות בניכוי הפחתות והפסדים מירידת ערך שנצברו.

עלויות עוקבות

עלויות שדרוגים ושיפורים של תוכנה לשימוש עצמי מהווים רק אם צפוי שהוצאות שהתהוו יובילו לפונקציונליות נוספת. עלויות עוקבות אחרות מוכרות כהוצאה בעת התהוותן.

הפחתות

פחת הוא הקצאה שיטתית של הסכום בר-פחת של נכס על פני אורך חייו השימושיים. סכום בר-פחת הוא העלות של הנכס, או סכום אחר המחליף את העלות, בניכוי ערך השייר של נכס.

נכסים בלתי מוחשיים אשר נוצרו מפרויקט תוכנה מופחתים לרווח והפסד לפי שיטת הקו הישר על פני אורך החיים השימושי של התוכנה ולתקופה שלא תעלה על 5 שנים כאמור לעיל, החל מהמועד שבו התוכנה מוכנה לשימושה המיועד. בהקשר זה, התוכנה מוכנה לשימושה המיועד כאשר כל הבדיקות המהותיות הושלמו.

ירידת ערך של עלויות פיתוח עצמי של תוכנות מחשוב

ירידת ערך בגין נכסים בלתי מוחשיים אלו מוכרת ונמדדת בעת התרחשות אירועים או שינויים בנסיבות המצביעים על כך שניתן והערך בספרים של הנכס לא יושב.

ביאור 1 - כללי דיווח ומדיניות חשבונאית - המשך

אירועים או שינויים בנסיבות היכולים להצביע על ירידת ערך הינם:

- לא צפוי כי התוכנה תספק שירותים פוטנציאליים משמעותיים;
- חל שינוי מהותי באופן או בהיקף השימוש בתוכנה או בשימוש הצפוי בתוכנה;
- בוצע או יבוצע בעתיד שינוי מהותי בתוכנה;
- העלויות לפיתוח או הסבת התוכנה המיועדת לשימוש עצמי חורגות משמעותית מהסכומים שנצפו מראש.

כאשר לא צפוי יותר שפיתוח התוכנה יושלם הבנק מעדכן את הערך בספרים של התוכנה כך שגובהו יהיה לפי הנמוך מבין ערכו בספרים לשווי ההוגן בניכוי עלויות מכירה.

9) נכסים בלתי מוחשיים ומוניטין

הבנק מיישם את כללי החשבונאות המקובלים בארצות הברית בנושא נכסים בלתי מוחשיים, ובין היתר, את כללי ההצגה, המדידה והגילוי שנקבעו בהוראות נושא 350 בקודיפיקציה בדבר "נכסים בלתי מוחשיים - מוניטין ואחרים".

נכס בלתי מוחשי בעל אורך חיים מוגדר נבחן בהתקיים סממנים לירידת ערך ברמת "קבוצת נכסים". קבוצת נכסים היא הרמה המצומצמת ביותר של נכסים והתחייבויות שמפיקה תזרים מזומנים נפרד. תחילה יש לבחון האם הערך בספרים של קבוצת הנכסים גבוה מסכום תזרימי המזומנים הבלתי מהוון הצפוי לנבוע ממנה. אם כן, יש להכיר בירידת ערך בגובה ההפרשה שבין הערך בספרים לבין השווי ההוגן של קבוצת הנכסים. ירידת הערך תוקצה בצורה פרופורציונאלית אך ורק בין הנכסים שבקבוצת הנכסים, ובלבד שערכו של נכס בודד לא ירד מתחת לשווי ההוגן.

נכס בעל אורך חיים בלתי מוגדר נבחן לירידת ערך לפחות אחת לשנה. יש לבחון האם הערך בספרים של הנכס עולה על שווי ההוגן. במידה וכן, תוכר ירידת ערך בגובה הסכום שבו הערך בספרים עולה על השווי ההוגן.

מוניטין אינו מופחת באופן שיטתי.

עלויות פיתוח תוכנה שנרכשו או עלויות שהונו כנכס בגין תוכנות שפותחו באופן פנימי לשימוש עצמי מסווגות בסעיף "בניינים וציוד".

לפרטים בדבר יישום כללי החשבונאות המקובלים בארצות הברית בנושא ירידת ערך מוניטין (ASU 2017-04) מיום 1 בינואר 2020, ראה סעיף ה' להלן.

10) חכירות

חכירות, לרבות חכירות של קרקעות ממינהל מקרקעי ישראל או מצדדים שלישיים אחרים, אשר הבנק נושא בהן באופן מהותי בכל הסיכונים והתשואות מהנכס, מסווגות כחכירות מימוניות. בעת ההכרה לראשונה נמדדים הנכסים החכורים בסכום השווה לנמוך מבין השווי ההוגן והערך הנוכחי של דמי החכירה המינימאליים העתידיים. תשלומים עתידיים לשימוש אופציה להארכת תקופת החכירה מול מנהל מקרקעי ישראל אינם מוכרים כחלק מהנכס וההתחייבות המתייחסת מאחר והם מהווים דמי חכירה מותנים, הנגזרים משווי ההוגן של הקרקע במועדי החידוש העתידיים של הסכם החכירה. יתר החכירות מסווגות כחכירות תפעוליות, והנכסים החכורים אינם מוכרים במאזן הבנק.

דמי חכירה ששולמו מראש למינהל מקרקעי ישראל בגין חכירות של קרקעות המסווגות כחכירות תפעוליות מוצגים במאזן כהוצאות מראש, ונדקפים לדוח רווח והפסד לאורך תקופת החכירה. תקופת החכירה וסכומי ההפחתות מביאים בחשבון אופציה להארכת תקופת החכירה, במידה ובמועד ההתקשרות בחכירה היה ודאי באופן סביר שהאופציה תמומש.

בחכירה של קרקע ומבנים, מרכיבי הקרקע והמבנים נבחנים בנפרד לצרכי סיווג החכירות, כאשר שיקול משמעותי בסיווג מרכיב הקרקע הינו העובדה כי קרקע בדרך כלל בעלת אורך חיים בלתי מוגדר.

תשלומים במסגרת חכירה תפעולית נדקפים לרווח והפסד לפי שיטת הקו הישר, לאורך תקופת החכירה. תמריצי חכירה שנתקבלו מוכרים כחלק בלתי נפרד מסך כל הוצאות החכירה לפי שיטת הקו הישר, לאורך תקופת החכירה.

תשלומי חכירה מינימאליים, המשתלמים במסגרת חכירה מימונית, נחלקים בין הוצאות המימון לבין הפחתת יתרת ההתחייבות. הוצאת המימון מוקצת לכל תקופת החכירה, כך שמתקבל שיעור ריבית תקופתי קבוע על היתרה הנותרת של ההתחייבות. תשלומי החכירה המינימאליים מתעדכנים, בגין דמי חכירה מותנים, כאשר ההתניה מתבררת.

במקרה של מכירה וחכירה בחזרה, נדרש לזהות את סוג החכירה (מימונית או תפעולית). בחכירה תפעולית - נדחה ונפרס רווח ההון מהמכירה ככל שמחיר המכירה גבוה מהשווי ההוגן של הנכס.

לפרטים בדבר דיווח של תאגידים בנקאיים וחברות כרטיסי אשראי בישראל לפי כללי החשבונאות המקובלים בארצות הברית בנושא חכירות מיום 1 בינואר 2020, ראה סעיף ה' להלן.

11) התחייבויות תלויות

בדוחות הכספיים נכללו הפרשות נאותות לכיסוי נזקים אפשריים, במקום בו לדעת הנהלת הבנק, ובהתבסס על חוות דעת של יועציה המשפטית, נדרשה הפרשה.

בהתאם להנחיות הפיקוח על הבנקים, סווגו התביעות בהתאם לתחומי ההסתברות להתממשות החשיפה לסיכון כמפורט להלן:

- א. סיכון צפוי (Probable): הסתברות מעל 70% להפסד בגין התביעה. בגין תביעות שסבירות התממשותן סווגה כ"צפויה", נערכת הפרשה מתאימה בדוחות הכספיים.
- ב. סיכון אפשרי (Reasonably Possible): הסתברות בין 20% ל-70% להפסד בגין התביעה. בתביעות שסבירות התממשותן סווגה כ"אפשרית", נערכת במקרים מסוימים הפרשה מסוימת בדוחות הכספיים, בהתאם לשיקול דעת הנהלת הבנק, ובהתבסס על חוות דעת יועציה המשפטית.
- ג. סיכון קלוש (Remote): הסתברות נמוכה מ-20% להפסד בגין התביעה. בגין תביעות שסבירות התממשותן סווגה כ"קלושה", לא נערכת הפרשה בדוחות הכספיים.

ביאור 1 - כללי דיווח ומדיניות חשבונאית - המשך

בביאור 26 ג.11 ניתן גילוי לתביעות מהותיות, שסכומן (ללא ריבית והוצאות) גבוה מ-1% מההון העצמי המיוחס לבעלי המניות של הבנק. כמו כן, ניתן גילוי לבקשות לאישור תובענות ייצוגיות שהסכום הנתבע בהן הוא מהותי, ולעיתרות לבג"צ, אשר לדעת הנהלת הבנק המבוססת, בהתאם לעניין, על דעת הנהלות החברות המאוחדות שלו ועל חוות דעת יועציהם המשפטיים, לא ניתן בשלב זה להעריך את סיכוייהן, ולפיכך לא בוצעה בגינת הפרשה.

בהתאם להוראות הפיקוח על הבנקים, רשאי הבנק לקבוע לגבי תובענה ייצוגית כי לא ניתן להעריך את סיכויי ההתממשות של החשיפה לסיכון, בארבעת הדוחות הכספיים המתפרסמים לאחר הגשת התביעה, וכן במקרה של עיכוב הליכים על פי החלטת בית משפט. מעבר לכך, רק במקרים נדירים רשאי הבנק לקבוע כי לא ניתן להעריך סיכויי התממשות חשיפה.

כנגד הבנק וחברות מאוחדות שלו תלויות בקשות לאישור תובענות ייצוגיות ובקשה לאישור תובענה נגזרת שהסכום הנתבע בהן הוא מהותי, כמפורט בביאור 26 להלן, אשר לדעת הנהלת הבנק המבוססת על חוות דעת יועציה המשפטיים, לא ניתן במועד עריכת הדוחות הכספיים להעריך את סיכוייהן, ולפיכך לא בוצעה בגינת הפרשה.

לפרטים בדבר עדכון אומדן החשיפה בגין חקירת משרד המשפטים בארצות הברית ראה סעיף א.4 לעיל וביאור 26 ג.12.

12 זכויות עובדים

הבנק מיישם את הוראות הפיקוח על הבנקים בנושא אימוץ כללי החשבונאות בארצות הברית בנושא זכויות עובדים. כללים אלה נקבעו בנושאים הבאים בקודיפיקציה (להלן: "ההוראות"):

- ASC 710 - Compensation - General - תגמול - כללי.
- ASC 712 - Compensation - Nonretirement postemployment benefits - תגמול - הטבות לאחר סיום העסקה שאינן בגין פרישה.
- ASC 715 - Compensation - Retirement benefits - תגמול - הטבות בגין פרישה.
- ASC 718 - Compensation - Stock Compensation - תגמול - עסקאות תגמול מבוסס מניות.
- ASC 420 - Exit or Disposal Cost Obligations - מחויבות בגין עלויות מימוש או יציאה מפעילות.

על פי ההוראות יש לסווג את ההטבות לעובדים לפי הקבוצות המפורטות בכללי החשבונאות המקובלים בארצות הברית, לרבות קביעת מדיניות ונהלים ברורים המפרטים כיצד יש להבחין בין הטבות מהסוגים השונים. ההטבות לעובדים מתחלקות לקבוצות הבאות:

- הטבות לפני סיום העסקה.
- הטבות לאחר סיום העסקה ולפני פרישה.
- הטבות לאחר פרישה.

כמו כן, יש לשמור את העקרון שקבע הפיקוח על הבנקים ולכלול התחייבות בגין מחויבות במהות. מצופה שבמצבים בהם הבנק צופה כי ישולמו הטבות מעבר לתנאים החוזיים יתאימו למצבים שבהם קיימת מחויבות במהות.

בהתאם להוראות הפיקוח על הבנקים שיעור ההיוון להטבות לעובדים מחושב על בסיס תשואת איגרות החוב הממשלתיות בישראל בתוספת מרווח ממוצע של איגרות חוב קונצרניות בדירוג AA (בינלאומי) ומעלה במועד הדיווח. משיקולים פרקטיים, נקבע כי המרווח ייקבע לפי ההפרש בין שיעורי התשואה לפדיון, לפי תקופות פירעון, על איגרות חוב קונצרניות בדירוג AA ומעלה בארצות הברית, לבין שיעורי התשואה לפדיון, לאותן תקופות לפירעון, על איגרות חוב של ממשלת ארצות הברית, והכל במועד הדיווח.

להלן פירוט לגבי קבוצות ההטבות בבנק:

הטבות לאחר פרישה - פנסיה, פיצויים והטבות אחרות - תוכניות להטבה מוגדרת

הבנק מכיר בסכומים המתייחסים לתוכניות פנסיה ותוכניות אחרות לאחר פרישה על בסיס חישובים הכוללים הנחות אקטואריות והנחות אחרות, לרבות: שיעורי היוון, תמותה, גידול בתגמול ותחלופה.

הבנק בוחן את הצורך בעדכון ההנחות האקטואריות במודל באופן שוטף.

שינויים בהנחות מוכרים ככלל, ובכפוף להוראות שיפורטו להלן, תחילה ברווח כולל אחר מצטבר ומופחתים לרווח והפסד בתקופות עוקבות, בהתאם ליתרת תקופת השירות הממוצעת הנותרת של העובדים הצפויים לקבל הטבות.

ההתחייבות נצברת לאורך התקופה הרלבנטית שנקבעה בהתאם לכללים המפורטים בנושא 715 לקודיפיקציה.

הבנק מיישם את הנחיות הפיקוח על הבנקים בדבר בקרה פנימית על תהליך הדיווח הכספי בנושא זכויות עובדים, לרבות לעניין בחינת "מחויבות שבמהות" להעניק לעובדיו הטבות בגין פיצויים מוגדלים ו/או פנסיה מוקדמת.

לפרטים בדבר עדכון תקינה בנושא שינויים בדרישות הגילוי של תוכניות הטבה מוגדרות (ASU 2018-14) מיום 1 בינואר 2021, ראה סעיף ה להלן.

הטבות אחרות לזמן ארוך לעובדים פעילים:

- ההתחייבות נצברת לאורך התקופה המזכה בהטבה.
- לצורך חישוב ההתחייבות מובאים בחשבון שיעורי היוון והנחות אקטואריות.
- כל מרכיבי עלות ההטבה לתקופה, לרבות רווחים והפסדים אקטואריים, נזקפים לדוח רווח והפסד.

היעדרויות מזכות פיצוי - חופשה ומחלה:

ההתחייבות בגין ימי חופשה נמדדת על בסיס שוטף, ללא שימוש בשיעורי היוון ובהנחות אקטואריות.

הבנק לא צובר התחייבות בגין ימי מחלה שינוצלו במהלך השירות השוטף.

לפרטים נוספים בדבר הטבות לעובדים ראה ביאור 22 לדוחות הכספיים.

ביאורים לדוחות הכספיים

ליום 31 בדצמבר 2018

ביאור 1 - כללי דיווח ומדיניות חשבונאית - המשך

באשר לטיפול החשבונאי ברווחים והפסדים אקטואריים שנרשמו ברווח כולל אחר כתוצאה משינויים בשיעורי ההון: ההפסד האקטוארי ליום 1 בינואר 2013, הנובע מהפער שבין שיעור ההיוון לחישוב עתודות לכיסוי זכויות עובדים צמודות למדד המחירים לצרכן שנקבע על פי הוראת השעה בהוראות הדיווח לציבור (4%), לבין שיעור ההיוון למועד זה של התחייבויות לעובדים צמודות למדד, שנקבעו על פי הכללים החדשים כמוסבר לעיל (להלן - ההפסד), נכלל במסגרת הרווח הכולל האחר המצטבר.

רווחים אקטואריים שירשמו מיום 1 בינואר 2013 ואילך, כתוצאה משינויים שוטפים בשיעורי ההיוון במהלך תקופות דיווח, יירשמו ברווח הכולל האחר המצטבר, ויקטינו את יתרת ההפסד הרשומה כאמור לעיל, עד שיתרה זו תתאפס.

הפסדים אקטואריים, הנובעים משינויים שוטפים בשיעורי היוון במהלך שנת דיווח, ורווחים אקטואריים הנובעים משינויים שוטפים בשיעורי היוון במהלך שנת דיווח לאחר איפוס יתרת ההפסד הרשומה כאמור לעיל, יופחתו בשיטת קו ישר על פני תקופת השירות הממוצעות הנותרת של העובדים הצפויים לקבל הטבות על פני התוכנית.

רווחים והפסדים אקטואריים אחרים (שאינם נובעים כתוצאה משינוי בשיעור ההיוון) ליום 1 בינואר 2013 ובתקופות לאחר מכן, יכללו במסגרת הרווח הכולל האחר המצטבר, ויופחתו בשיטת הקו הישר על פני תקופת השירות הממוצעת הנותרת של העובדים הצפויים לקבל הטבות על פי התוכנית.

בהתאם להוראות מעבר שנקבעו בהוראת ניהול בנקאי תקין מספר 299, יתרת הפסד כולל אחר מצטבר וסכומים שנזקפו ישירות לעודפים ליום 1 בינואר 2013, בגין מדידות מחדש של התחייבויות נטו או נכסים נטו בגין הטבה מוגדרת לעובדים, לא מובאים בחשבון באופן מיידי לצורך חישוב דרישות הון אלא כפופים להוראות מעבר, כך שההשפעה נפרסה בשיעורים שווים של 20%. החל מיום 1 בינואר 2015, בשיעור של 40% ו-20% נוספים בכל שנה עד ליישום מלא מיום 1 בינואר 2018.

עקרונות הטיפול החשבונאי בתוכנית התייעלות:

ביום 27 בדצמבר 2016 אישר דירקטוריון הבנק תוכנית התייעלות שהומלצה על ידי הנהלת הבנק לפיה תתאפשר פרישתם המוקדמת של כ-300 עובדים במהלך השנים 2017-2021, בתנאים מוטבים.

עלויות עדכון ההתחייבות האקטוארית בגין תוכנית התייעלות שנרשמו בדוחות הכספיים ליום 31 בדצמבר 2016, מסתכמות ב-286 מיליוני שקלים חדשים, כאשר העלות נטו ממס בסכום של 188 מיליוני שקלים חדשים נזקפה להון העצמי (במסגרת הרווח הכולל האחר).

בתקופות העוקבות מופחתים לרווח והפסד עלויות התוכנית כחלק מיתרת "רווחים והפסדים אקטואריים" בשיטת הקו הישר על פני תקופת השירות הממוצעת הנותרת של העובדים, העומדת על כ-15 שנים.

במידה ובתקופות מסוימות יעלו סך התשלומים בגין פיזויים על עלות השירות ועלות הריבית שהוכרה באותה שנה, ויתקיים סילוק (בהתאם לכללי החשבונאות המקובלים בארצות הברית בנושא זכויות עובדים), אזי קצב הפחתת ה"רווחים והפסדים האקטואריים" יותאם לקצב הסילוק של ההתחייבות האקטוארית באותן תקופות בהתאמה.

בהתאם למכתב הפיקוח על הבנקים מיום 12 בינואר 2016 בנושא התייעלות תפעולית של המערכת הבנקאית בישראל, אישר הפיקוח על הבנקים הקלה הונית בקשר עם התוכנית. הבנק מיישם את ההקלה הונית באופן שבו ההון הפיקוחי המשמש לחישוב הלימות ההון מותאם (גדל) וההשפעה הונית (קיטון של 0.14%) של התייעלות נפרסת בקו ישר החל משנת 2017 לתקופה של חמש שנים.

לפרטים נוספים ראה ביאורים 22 ו-25 לדוחות הכספיים.

תוכנית התייעלות בבנק יהב

במהלך שנת 2017 אישר דירקטוריון בנק יהב מהלכי התייעלות הכוללים תוכנית פרישה מרצון. בנק יהב קיבל אישור לתוכנית מהפיקוח על הבנקים בהתאם לנדרש בהוראת התייעלות.

תוכנית הפרישה מרצון מוצעת לעובדים בהתאם לקריטריונים הקבועים בתוכנית. עלויות ההתחייבות האקטוארית בגין תוכנית הפרישה בבנק יהב הסתכמו בסך של כ-35 מיליוני שקלים חדשים לפני מס (23 מיליוני שקלים חדשים לאחר מס).

בהתאם להנחיות בנק ישראל, ההון הפיקוחי המשמש לחישוב הלימות ההון מותאם (גדל) וההשפעה הונית של התייעלות נפרסת בקו ישר לתקופה של חמש שנים.

13) עסקאות תשלום מבוסס מניות (אופציות לעובדים)

הבנק מיישם את הוראות ASC 718 (עסקאות תשלום מבוסס מניות) בנוגע לאופציות שהוענקו לעובדים. בהתאם להוראות, הבנק מכיר בהוצאות שכר הנובעות מהאופציות שהוענקו. ההוצאה מוכרת על בסיס השווי ההוגן של האופציה במועד ההענקה במקביל לגידול בהון לאורך תקופת השירות בגינה מוענקות האופציות.

בקביעת השווי ההוגן של האופציה במועד ההענקה מובאות מגבלות הבשלה הנובעות מתנאי שוק (למשל, הבשלה התלויה במחיר המניה). למגבלות איכותיות אחרות שאינן נוגעות לתנאי שוק (למשל, מרכיב של שיקול דעת בהענקת ההטבה), אין השפעה על קביעת השווי ההוגן במועד ההענקה והן באות לידי ביטוי ברישום השוטף כהוצאה של ההטבה שניתנה. בהתאם למתאפשר בתקן, הבנק מטפל בכל מנה שהוענקה כמענק נפרד.

כאשר מדובר במענק במסלול הפירותי, רשויות המס בישראל מכירות בהוצאה בעת מימוש האופציות כך שצפויה הטבת מס ויש להכיר במיסים נדחים. בהתאם להוראות התקן, הטבת המס תוכר בהתבסס על גובה ההוצאה המצטברת בספרים מוכפלת בשיעור המס. בעת מימוש האופציות, כאשר ההוצאה המוכרת למס הכנסה גבוהה יותר מההוצאה שהוכרה בספרים, ייזקף הפרש לדוח רווח והפסד מוכפל בשיעור המס.

לפרטים בדבר עדכון 09-2017, של המוסד האמריקאי לתקינה חשבונאית (ה-"FASB"), בנושא תשלום מבוסס מניות החל מיום 1 בינואר 2018, אשר נועד להבהיר מתי נדרש לטפל בשינוי תנאים של מענק תשלום מבוסס מניות כתיקון, ראה סעיף 2.ג לעיל.

ביאור 1 - כללי דיווח ומדיניות חשבונאית - המשך

14) ערבויות

ערבויות הינן חוזים אשר דורשים באופן מותנה מהערב לבצע תשלומים לנערב בעת התרחשות התנאים המחייבים במימוש הערבות. ההתחייבות בגין הערבות נמדדת במועד ההכרה לראשונה לפי הגבוה מבין השווי ההוגן או סכום ההפרשות הצפויות להפסד בגין. ההתחייבות נגרעת מהספרים במועד בו הבנק משחרר מהסיכון.

15) מכשירים נגזרים ופעילויות גידור

א. הבנק מבצע עסקות במכשירים נגזרים ובהם חוזי מטבע, חוזי ריבית ונגזרי אשראי. חוזי המטבע כוללים עסקות אקדמה, חוזים עתידיים, עסקות החלפה ואופציות. עסקאות אלה מתבצעות בכל מגזרי ההצמדה. העסקאות מבוצעות עם הציבור ועם בנקים בארץ ובחוץ לארץ, הן כחלק מפעילותו השוטפת של הבנק כעושה שוק והן כחלק מהאסטרטגיה הכוללת לניהול רמת החשיפה הרצויה לסיכונים השונים, הכוללים סיכונים בסיסיים וריבית, סיכונים אליהם נחשף הבנק בפעילותו השוטפת.

ב. מכשירים נגזרים נרשמים במאזן הבנק לפי שווי ההוגן, בנכסים או בהתחייבויות, לפי העניין. שינויים בשווי ההוגן של מכשירים נגזרים, למעט נגזרים המשמשים לגידור תזרים מזומנים, נזקפים לדוח רווח והפסד.

ג. ייתכן שהבנק יתקשר בחוזה שבפני עצמו אינו מכשיר נגזר אך הוא מכיל נגזר משובץ. כאשר הנגזר המשובץ הינו בעל מאפיינים כלכליים שאינם קשורים באופן ברור והדוק למאפיינים הכלכליים של החוזה המארח, ומכשיר נפרד עם תנאים זהים לתנאי הנגזר המשובץ היה עומד בהגדרת נגזר, אזי הנגזר המשובץ מופרד מהחוזה המארח ומטופל כנגזר בפני עצמו.

נגזר משובץ שהופרד מוצג במאזן יחד עם החוזה המארח. שינויים בשווי ההוגן של נגזרים משובצים שהופרדו נזקפים מידיית לרווח והפסד.

ד. במקרים מסוימים, בהם נדרש לחלץ נגזר משובץ מחוזה מארח, נוקט הבנק במדיניות של מדידת החוזה בשלמותו על פי שווי ההוגן, ורישום שינויים בשווי ההוגן בדוח רווח והפסד. מדיניות זו ננקטת לגבי ניירות ערך מובנים בתיק הזמין למכירה.

ה. הבנק מייעד מכשירים נגזרים מסוימים כגידורי שווי הוגן או כגידורי תזרים מזומנים. הבנק מתעד בכתב באופן פורמאלי את כל יחסי הגידור בין מכשירים מגזרים לבין פריטים מגזרים, ואת המטרה והאסטרטגיה של ניהול הסיכונים באמצעות יצירת עסקאות הגידור. התייעוד כולל זיהוי של הנכס אשר יועד כפריט המגודר וציון של האופן שבו המכשיר המגדר צפוי לגדר את הסיכונים הקשורים לפריט המגודר. הבנק מעריך את האפקטיביות של יחסי הגידור הן בתחילת הגידור והן על בסיס מתמשך בהתאם למדיניות ניהול הסיכונים שלו. בהתאם לכך, נקבע האם הנגזר המגדר כשיר לגידור בהתאם להוראות הדיווח לציבור.

ו. שינויים בשווי ההוגן של פריט שגודר בגידור שווי הוגן באמצעות נגזר העומד בתנאים לעיל, הנובעים משינויים בגורמי הסיכון המוגדרים, נזקפים באופן שוטף לדוח רווח והפסד, במקביל לשינויים בשווי ההוגן של הנגזר המגדר.

שינויים בשווי ההוגן של נגזר כשיר לגידור תזרים מזומנים, שנובעים משינויים בגורם הסיכון המגודר (המשפיע על תזרימי המזומנים הנובעים מהמכשיר המגודר), המיוחס לעסקה חזויה שקרוב לוודאי (Probable) שתבצע ויכולה להשפיע על רווח והפסד, נזקפים לקרן הון מגידור תזרים מזומנים, ברווח כולל אחר, במסגרת הון העצמי.

ז. הבנק מפסיק חשבונאות גידור מכאן ואילך כאשר:

1) נקבע שנגזר אינו אפקטיבי עוד בקיזוז השינויים בשווי ההוגן או בתזרים המזומנים של פריט מגודר, בהתאם לעניין.

2) נגזר פוקע, נמכר, מבוטל או ממומש.

3) ההנהלה מבטלת את הייעוד של הנגזר כמכשיר מגדר.

כאשר גידור שווי הוגן מופסק, כיוון שנקבע שהנגזר אינו כשיר עוד כגידור שווי הוגן אפקטיבי, המכשיר הנגזר ימשיך להירשם במאזן לפי שווי ההוגן אך השינויים בשווי ההוגן של הנכס או ההתחייבות המגודרים לא יזקפו עוד באופן שוטף לדוח רווח והפסד. כאשר גידור תזרים מזומנים מופסק, כיוון שנקבע שהנגזר אינו כשיר עוד כגידור תזרים מזומנים אפקטיבי, נרשמים השינויים בשווי ההוגן של המכשיר הנגזר ממועד הפסקת הגידור בדוח רווח והפסד. הרווח או ההפסד שנצבר ברווח כולל אחר והוצג בהון קודם לכן, נשאר בהון עד אשר מתקיימת העסקה החזויה או עד אשר קרוב לוודאי כי העסקה החזויה לא תתרחש. אם קרוב לוודאי שהעסקה החזויה לא תתרחש, הרווח או ההפסד המצטבר בגין המכשיר המגדר שהוכר ברווח כולל אחר יסווג מחדש לרווח והפסד.

לפרטים בדבר אימוץ עדכונים לכללי החשבונאות המקובלים בבנקים בארצות הברית בנושא מכשירים נגזרים ופעילויות גידור (ASU 2017-12) מיום 1 בינואר 2019, ראה סעיף ה להלן.

ביאור 1 - כללי דיווח ומדיניות חשבונאית - המשך

16 שווי הוגן

א. שווי הוגן מוגדר כמחיר אשר היה מתקבל במכירת נכס או המחיר שהיה משולם בהעברת התחייבות בעסקה רגילה בין משתתפים בשוק במועד המדידה. בין היתר, התקן מחייב לצורך הערכת שווי הוגן, לעשות שימוש מרבי ככל שניתן בנתונים נצפים ולמזער שימוש בנתונים לא נצפים. נתונים נצפים מייצגים מידע הזמין בשוק המתקבל ממקורות בלתי תלויים ואילו נתונים לא נצפים משקפים את ההנחות של הבנק. תת נושא 10-820 בקודיפיקציה מפרט היררכיה של טכניקות מדידה בהתבסס על מקור הנתונים ששימשו לצורך קביעת השווי ההוגן. מקורות הנתונים יוצרים מדרג שווי הוגן כמפורט להלן:

רמה 1 - שווי הוגן הנמדד על ידי שימוש במחירים מצוטטים למכשירים זהים, בשוק פעיל אשר לבנק יכולת לגשת אליו במועד המדידה.
רמה 2 - שווי הוגן הנמדד על ידי שימוש בנתונים נצפים, ישירים או בלתי ישירים, שאינם מחירים מצוטטים כאמור ברמה 1. נתוני רמה 2 כוללים שימוש בנתוני שוק מצוטטים בשווקים פעילים, או בשווקים שאינם פעילים, במידה שגורם זה קיים, או נתונים הנגזרים או נתמכים על ידי נתוני שוק נצפים, כאמור.

רמה 3 - שווי הוגן הנמדד על ידי שימוש בנתונים שאינם נצפים.

התקן דורש מהבנק לשקף את סיכון האשראי (credit risk) ואת הסיכון לאי ביצוע (nonperformance risk) במדידת השווי ההוגן של חוב, לרבות מכשירים נגזרים, אשר הונפק על ידו ונמדד לפי שווי הוגן. סיכון אי ביצוע כולל את סיכון האשראי של הבנק, אך לא מוגבל לסיכון זה בלבד.

הבנק מעריך את סיכון האשראי במכשירים נגזרים באופן המפורט להלן:

- כאשר בגין החשיפה קיימים ביטחונות נזילים מספקים המבטיחים ספציפית ברמת ודאות משפטית גבוהה את המכשיר הנגזר, הבנק מניח כי סיכון האשראי הגלום הינו אפס ולא מבצע התאמות לשווי הוגן בגין איכות האשראי של הצד הנגדי.
- במקרים אחרים, מבצע הבנק הערכת שווי הוגן בהתבסס על אינדיקציות מעסקאות בשוק פעיל לאיכות האשראי של הצד הנגדי, ככל שהאינדיקציות כאמור זמינות במאמצים סבירים. הבנק גוזר את האינדיקציות, בין היתר, ממחירים של מכשירי חוב של הצד הנגדי הנסחרים בשוק פעיל וממחירים של נגזרי אשראי שהבסיס שלהם הוא איכות האשראי של הצד הנגדי. אם לא קיימות אינדיקציות כאמור, הבנק מחשב את ההתאמות בהתבסס על דירוגים פנימיים.

כאשר החשיפה בגין הצד הנגדי על בסיס מאוחד אינה מהותית הבנק מבצע את חישוב ההתאמה כאמור על בסיס קבוצתי, תוך שימוש במדד לאיכות האשראי לפי קבוצות של צדדים נגדיים דומים למשל בהתבסס על דירוגים פנימיים.

בנוסף, מבצע הבנק בדיקת סבירות לתוצאות המתקבלות בהערכה הפנימית ביחס לשינויים במרווחים בשוק, ומבצע התאמות המתחייבות, אם נדרשות, לפי העניין.

על מנת להתאים את שיטות ההערכה של הבנק לעקרון של מחיר היציאה ולהנחיות אשר נקבעו בתקן, נדרש הבנק לבחון מחדש את שיטות ההערכה המיושמות על ידו למדידת שווי הוגן, בהתחשב בנסיבות הרלבנטיות לעסקאות השונות, לרבות מחירי העסקאות האחרונות בשוק, מחירים אינדיקטיביים של שירותי הערכה ותוצאות של בדיקה לאחור (back testing) של סוגי עסקאות דומות.

בהתאם להנחיות בנק ישראל, מדידת שווי הוגן של מכשיר נגזר, כאשר לא קיימים לגביו מחירים מצוטטים, ביטחונות נזילים או הסכמי קיזוז המבטיחים באופן מספק את איכות האשראי של הנגזר ואין נתוני שוק על איכות האשראי של הצד הנגדי (כגון, CDS או איגרות חוב סחירות של הצד הנגדי), תחשב למדידת שווי הוגן ברמה 3.

אופן קביעת השווי ההוגן:

1) ניירות ערך

השווי ההוגן של ניירות ערך למסחר וניירות ערך זמינים למכירה נקבע על סמך מחירי שוק מצוטטים בשוק העיקרי. כאשר קיימים מספר שווקים בהם נסחר נייר הערך ואין שוק עיקרי, הערכה מבוצעת לפי מחיר שוק מצוטט בשוק המועיל ביותר. במקרים אלו השווי ההוגן של השקעת הבנק בניירות ערך הינו מכפלה של מספר היחידות באותו מחיר שוק מצוטט. אם מחיר שוק מצוטט אינו זמין, אומדן השווי ההוגן מתבסס על המידע הזמין הטוב ביותר תוך שימוש מרבי בנתונים נצפים ותוך הבאה בחשבון של הסיכונים הגלומים במכשיר הפיננסי (סיכון שוק, סיכון אשראי, אי סחירות וכיוצא באלה).

2) מכשירים פיננסיים נגזרים

מכשירים פיננסיים נגזרים שיש להם שוק פעיל הוערכו לפי שווי שוק שנקבע בשוק העיקרי, ובהיעדר שוק עיקרי, לפי מחיר שוק מצוטט בשוק המועיל ביותר. מכשירים פיננסיים נגזרים שאינם נסחרים בשוק פעיל הוערכו לפי מודלים, אשר לוקחים בחשבון את הסיכונים הגלומים במכשיר הנגזר (סיכון שוק, סיכון אשראי וכיוצא באלה).

3) מכשירים פיננסיים נוספים שאינם נגזרים

לרוב המכשירים הפיננסיים בקטגוריה זו (כגון: אשראי לציבור ואשראי לממשלה, פיקדונות הציבור ופיקדונות בבנקים, כתבי התחייבות נדחים ומלוות שאינם סחירים) לא ניתן לצטט "מחיר שוק", מכיוון שלא קיים שוק פעיל בו הם נסחרים. לפיכך, השווי ההוגן נאמד באמצעות מודלים מקובלים לתמחור, כגון ערך נוכחי של תזרים מזומנים עתידי המהווה בריבית ניכיון בשיעור המשקף את רמת הסיכון הגלומה במכשיר הפיננסי.

לצורך כך, תזרימי המזומנים העתידיים עבור חובות פגומים וחובות אחרים חושבו לאחר ניכוי השפעות של מחיקות חשבונאיות ושל הפרשות להפסדי אשראי בגין החובות.

לפרטים בדבר אימוץ עדכונים לכללי החשבונאות המקובלים בבנקים בארצות הברית בנושא הכרה ומדידה של מכשירים פיננסיים (ASU 2016-01) מיום 1 בינואר 2019, ראה סעיף ה להלן.

לפרטים בדבר השיטות וההנחות העיקריות לצורך אומדן השווי ההוגן, ראה ביאור 33 לדוחות הכספיים.

ביאור 1 - כללי דיווח ומדיניות חשבונאית - המשך

ב. חלופת שווי הוגן

תת נושא 10-825 בקודיפיקציה מאפשר לתאגיד בנקאי לבחור, במועדי בחירה מוגדרים, למדוד בשווי הוגן מכשירים פיננסיים ופריטים מסוימים אחרים (הפריטים הכשירים), אשר בהתאם להוראות הדיווח לציבור לא נדרש למדוד אותם בשווי הוגן. רווחים והפסדים שטרם מומשו בגין השינויים בשווי ההוגן של הפריטים לגביהם נבחרה חלופת השווי הוגן, מדווחים בדוח רווח והפסד בכל מועד דיווח עוקב. כמו כן, עלויות ועמלות מראש הקשורות לפריטים לגביהם נבחרה חלופת השווי הוגן מוכרות ברווח והפסד במועד התהוותן. בחירת יישום חלופת השווי הוגן כאמור לעיל הינה לגבי כל מכשיר בנפרד ואינה ניתנת לביטול.

בנוסף, התקן קובע דרישות הצגה וגילוי המיועדות לסייע להשוואה בין תאגידים בנקאיים הבוחרים בבסיס מדידה שונים לסוגים דומים של נכסים והתחייבויות.

למרות האמור לעיל, בהנחיות הפיקוח על הבנקים ליישום התקן הובהר כי תאגיד בנקאי לא יבחר בחלופת השווי הוגן, אלא אם התאגיד הבנקאי פיתח מראש ידע, מערכות, נהלים ובקורות ברמה גבוהה שיאפשרו לו למדוד את הפריט ברמה גבוהה של מהימנות. לפיכך, הבנק אינו רשאי לבחור בחלופת השווי הוגן לגבי נכס כלשהו שמתאים לסיווג לרמה 2 או לרמה 3 במדרג השווי הוגן, או לגבי התחייבות כלשהי, אלא אם קיבל לכך אישור מראש מהפיקוח על הבנקים.

18) מיסים על ההכנסה

מיסים על הכנסה כוללים מיסים שוטפים ונדחים. מיסים שוטפים ונדחים נזקפים לדוח רווח והפסד, או נזקפים ישירות להון במידה ונובעים מפריטים אשר מוכרים ישירות בהון. ההפרשה למיסים על ההכנסה של הבנק וחברות מאוחדות שלו שהן מוסדות כספיים לצרכי מס ערך מוסף, כוללת מס רווח המוטל על ההכנסה לפי חוק מס ערך מוסף. מס שכר המוטל על השכר במוסדות כספיים נכלל בדוח רווח והפסד בסעיף "משכורות והוצאות נלוות".

א. מיסים שוטפים

מיסים שוטפים הינם סכום המיסים על ההכנסה ששולמו או שעתידים להיות משולמים (או מוחזרים) עבור התקופה השוטפת, כפי שנקבע על ידי יישום הוראות דיני המס שנחקקו על הכנסה חייבת במס. המיסים השוטפים כוללים גם את השינויים בתשלומי המס המתחייבים לשנים קודמות.

ב. מיסים נדחים

התחייבויות מיסים נדחים ונכסי מיסים נדחים מייצגים את ההשפעות העתידיות על מיסים על הכנסה הנובעות מהפרשים זמניים והפסדים מועברים הקיימים בסוף התקופה.

הבנק מכיר בהתחייבויות מיסים נדחים בגין הפרשים זמניים חייבים במס. בהתאם להוראות הפיקוח על הבנקים, החל מיום 1 בינואר 2017 מכיר הבנק בהתחייבות מס נדחה בגין הרווחים הלא מחולקים של חברות הבנות אשר נצברו במימון 1 בינואר 2017.

הבנק מכיר בנכסי מיסים נדחים בגין כל הפרשים הזמניים הניתנים לניכוי והפסדים מועברים ובמקביל מכיר בהפרשה נפרדת (valuation allowance) עבור אותו סכום הכלול בנכס אשר יותר סביר מאשר לא שלא ימומש.

התחייבויות מיסים נדחים או נכסי מיסים נדחים נמדדים באמצעות שיעורי המס החוקיים שנחקקו הצפויים לחול על הכנסה מספקת חייבת במס בתקופה שבהן צפוי כי התחייבות המס הנדחה תסולק או נכס המס הנדחה ימומש.

ג. קיזוז נכסי והתחייבויות מיסים נדחים

הבנק מקזז נכסי והתחייבויות מיסים נדחים, כמו גם כל ה-valuation allowance (הפרשה לנכס מס נדחה) הקשורות, עבור רכיב משלם מס מסוים ובגבולותיו של תחום שיפוט מיסוי מסוים.

ד. פוזיציות מס לא וודאיות

הבנק מיישם את כללי ההכרה המדידה והגילוי שנקבעו במסגרת FIN 48. בהתאם להוראות אלה, מכיר הבנק בהשפעת פוזיציות מס רק אם צפוי (more likely than not) שהפוזיציות יתקבלו על ידי רשויות המס או בית המשפט. פוזיציות מס שמוכרות נמדדות לפי הסכום המקסימלי שסבירות התממשותו עולה על 50%. שינויים בהכרה או במדידה באים לידי ביטוי בתקופה בה חלו שינויים בנסיבות אשר הובילו לשינוי בשיקול הדעת.

18) רווח למניה

הבנק מציג נתוני רווח למניה, בסיסי ומדולל, לגבי הון המניות הרגילות שלו. הרווח הבסיסי למניה מחושב על ידי חלוקת הרווח מיוחס לבעלי המניות הרגילות של הקבוצה במספר הממוצע המשוקלל של המניות הרגילות שהיו במחזור במשך התקופה, לאחר התאמה בגין מניות באוצר. הרווח המדולל למניה נקבע על ידי התאמת הרווח (כגון התאמת בגין השפעה לאחר מס של דיבידנדים, עלויות מימון ושינויים אחרים, במידה שישנם) המתחייב לבעלי המניות הרגילות, והתאמת הממוצע המשוקלל של המניות הרגילות שבמחזור, לאחר התאמה בגין מניות באוצר ובגין ההשפעות של כל המניות הפוטנציאליות המדוללות, הכוללות כתבי אופציה למניות שהוענקו לעובדים.

לפריטים בדבר יישום כללי החשבונאות המקובלים בארצות הברית בנושא 260 בקודיפיקציה בדבר רווח למניה מיום 1 בינואר 2018, אשר עדכן את אופן חישוב הרווח המדולל למניה, ראה סעיף ג. 1 לעיל.

ביאור 1 - כללי דיווח ומדיניות חשבונאית - המשך

19) מגזרי פעילות של הבנק

א. מגזרי פעילות פיקוחיים
מגזר פעילות פיקוחי הינו מרכיב בבנק העוסק בפעילויות מסוימות או אשר מאגד לקוחות בסיווגים מסוימים, שהוגדרו על ידי הפיקוח על הבנקים. המתכונת לדיווח על מגזרי הפעילות הפיקוחיים של הבנק נקבעה בהוראות הדיווח לציבור של הפיקוח על הבנקים.

מגזר פעילות פיקוחי מוגדר בעיקר בהתבסס על סיווג הלקוחות. לקוחות פרטיים מסווגים בהתאם להיקף הנכסים הפיננסיים למגזר משקי הבית ומגזר הבנקאות הפרטית. לקוחות שאינם אנשים פרטיים מסווגים בעיקר על פי מחזור הפעילות שלם למגזרים עסקיים (תוך הפרדה בין עסקים זעירים וקטנים, עסקים בינוניים ועסקים גדולים), גופים מוסדיים ומגזר ניהול פיננסי.

בנוסף, הבנק נדרש ליישם את דרישות הגילוי על מגזרים פיקוחיים בהתאם לגישת ההנהלה כאשר מגזרי הפעילות לפי גישה זו שונים מהותית ממגזרי הפעילות הפיקוחיים.

ביום 10 בספטמבר 2015, פרסם הפיקוח על הבנקים עדכון לקובץ השאלות והתשובות הכולל הקלות מסוימות הנוגעות לסיווג לקוחות למגזרי פעילות בהתאם למחזור ההכנסות שלהם, כשזה אינו מייצג או אינו זמין לבנק. על פי קובץ השאלות והתשובות, במקרים כאמור, רשאי הבנק לסווג את הלקוחות למגזרי הפעילות השונים על פי פרמטרים אחרים בהתאם לסך החבות של הלקוח. כך, נקבע כי במקרים מסוימים המפורטים בקובץ השאלות והתשובות ניתן לסווג את הלקוח על פי מספר העובדים בעסק או לפי סך הנכסים במאזן העסק. במידה וגם מידע זה אינו זמין, ניתן לסווג את הלקוח, באותם מקרים, לפי סך הנכסים הפיננסיים של הלקוח בבנק לאחר הכפלתם במקדם שנקבע.

ב. מגזרי פעילות לפי גישת ההנהלה

בנוסף לדיווח האחיד לפי מגזרי פעילות פיקוחיים, נקבע בחוזר הפיקוח על הבנקים, מיום 3 בנובמבר 2014, כי הגילוי על "מגזרי פעילות בהתאם לגישת ההנהלה" יינתן בהתאם לכללי החשבונאות המקובלים בבנקים בארצות הברית בנושא מגזרי פעילות (הנכללים ב-ASC-280), ככל שקיים הבדל מהותי בין גישת ההנהלה לבין מגזרי הדיווח על פי הנחיות הפיקוח.

מגזר פעילות בהתאם לגישת ההנהלה הינו מרכיב בבנק אשר עוסק בפעילויות שמהן הוא עשוי להניב הכנסות ולשאת בהוצאות, אשר עומדות בקריטריונים המפורטים להלן:

- תוצאות פעולותיו נבחנות באופן סדיר על ידי מקבלי החלטות ראשיים בבנק לצורך קבלת החלטות בנוגע להקצאת משאבים והערכות ביצועים; וכן
- קיים לגביו מידע פיננסי נפרד.

בפועל, קיים מתאם בין מגזרי הפעילות הפיקוחיים ל"מגזרי הפעילות בהתאם לגישת ההנהלה" אולם, יחד עם זאת, קיימים הבדלים מסוימים בשייך הלקוחות למגזרים ובאופן קבלת החלטות. לפיכך, מדוחות בדוחות הכספיים גם תוצאות הפעילות לפי "גישת ההנהלה" כאמור.

לפרטים בדבר הקריטריונים לסיווג לקוחות למגזרים הפיקוחיים ולמגזרים בהתאם לגישת ההנהלה וכן, להבדלים ביניהם ולמידע מגזרי נרחב נוסף ראה ביאור 29 לדוחות הכספיים.

20) עסקאות עם בעלי שליטה

הבנק מיישם את כללי החשבונאות המקובלים בארצות הברית לצורך טיפול חשבונאי בפעולות בין הבנק לבין בעל שליטה בו ובין חברה בשליטת הבנק. במצבים בהם בכללים כאמור לא קיימת התייחסות לאופן הטיפול, מיישם הבנק את הכללים שנקבעו בתקן מספר 23 של המוסד הישראלי לתקינה בחשבונאות בנושא הטיפול החשבונאי בעסקאות בין ישות לבין בעל השליטה בה. נכסים והתחייבויות שלגביהם בוצעה עסקה עם בעל שליטה, נמדדים לפי שווי הוגן במועד העסקה.

ביאורים לדוחות הכספיים

ליום 31 בדצמבר 2018

ביאור 1 - כללי דיווח ומדיניות חשבונאית - המשך

ה. תקני חשבונאות חדשים והוראות חדשות של הפיקוח על הבנקים בתקופה שלפני יישומם

נושא התקן/העדכון	מועד פרסום	תחילה	פרסום על ידי	תמצית התקן	השפעה על הדוחות הכספיים של הבנק
ירידת ערך מוניטין ASU 2017-04	ינואר 2017	1 בינואר 2020	המוסד האמריקאי לתקינה חשבונאית (ה-"FASB")	יש ליישם עבור כל יחידה מדווחת מבחן דו-שלבי, לפיו יירדת ערך מוניטין תוכר בגובה הפער שבין השווי ההוגן של היחידה המדווחת לבין הערך בספרים שלה תוך התחשבות בהשפעת מיסים על הכנסה. עם זאת, הפסד מירידת ערך לא יעלה על סכום המוניטין שהוקצה ליחידה המדווחת.	לא צפויה להיות השפעה מהותית
חייבים ("receivables") ASU 2017-08	מרץ 2017	1 בינואר 2019	המוסד האמריקאי לתקינה חשבונאית (ה-"FASB")	תקופת הפחתת הפרמיה על איגרות חוב בעלות אופציית פירעון מוקדם על ידי המנפיק תחושב בהתאם למועד הפירעון המוקדם ביותר.	לא צפויה להיות השפעה מהותית
אימוץ עדכונים לכללי החשבונאות המקובלים בבנקים בארצות הברית בנושא הפרשה להפסדי אשראי ASU 2016-13	מרץ 2018	1 בינואר 2022	הפיקוח על הבנקים	ההפרשה להפסדי אשראי תחושב לפי ההפסד הצפוי לאורך חיי האשראי. זאת, במקום אמידת ההפסד שנגרם וטרם זוהה; חישוב אומדן ההפרשה להפסדי אשראי יכלול שימוש משמעותי במידע צופה פני עתיד שישקף תחזיות סבירות לגבי אירועים כלכליים עתידיים; הכללים החדשים לחישוב ההפרשה להפסדי אשראי יחולו על אשראי (לרבות הלוואות לדירור), איגרות חוב המוחזקות לפדיון וחשיפות אשראי חוץ מאזניות מסוימות.	הבנק נערך ליישום העדכונים
דיווח של תאגידי בנקאיים וחברות כרטיסי אשראי בישראל לפי כללי החשבונאות המקובלים בארצות הברית בנושא הכירות	יולי 2018	1 בינואר 2020	הפיקוח על הבנקים	תאגידי בנקאיים שחוכרים נכסים לתקופה שעולה על 12 חודשים, יכירו בהם במאזן, גם אם החכירה מסווגת כחכירה תפעולית; בעסקאות חכירה תפעולית ירשם במאזן נכס שמשקף את הזכות של התאגיד להשתמש בנכס החכור, ומנגד תירשם התחייבות לשלם בגין החכירה; לעניין הלימות הון, נכסי סיכון בגין הכירות שיוכרו במאזן ישוקללו ב-100% לצורך יחס ההון המזערי.	הבנק נערך ליישום העדכונים
אימוץ עדכונים לכללי החשבונאות המקובלים בבנקים בארצות הברית בנושא סיווג ומדידה של מכשירים פיננסיים ASU 2016-01	אוגוסט 2018	1 בינואר 2019	הפיקוח על הבנקים	שניים בשווי ההוגן של מניות זמינות למכירה, שיש להן שווי הוגן זמין, אשר טרם מומשו, יוכרו בדוח רווח והפסד במקום ברווח הכולל האחר; מניות שאין להן שווי הוגן זמין יוצגו ככלל לפי עלות שמתאמת לשינויים במחירים נצפים של מניות של אותו מנפיק; עודכנו שיטות קביעת השווי ההוגן לצורך עריכת הביאור על שווי הוגן של מכשירים פיננסיים.	לא צפויה להיות השפעה מהותית
אימוץ עדכונים לכללי החשבונאות המקובלים בבנקים בארצות הברית בנושא מכשירים נגזרים ופעילויות גידור ASU 2017-12	אוגוסט 2018	1 בינואר 2019	הפיקוח על הבנקים	הכללים מרחיבים את היכולת של תאגידי בנקאיים לגדר רכיבי סיכון מסוימים, ובכך ליצור התאמה בין אופן הרישום של המכשירים המגדרים והפריטים המגודרים בדוחות הכספיים; הכללים מקלים ומפשטים את יישום ההנחיות החשבונאיות בנושא גידור, בעיקר באמצעות הקלה בדרישות בחינת אפקטיביות הגידור ותיעוד הגידור; הכללים מעדכנים את הגילוי על הפעילויות של התאגידי הבנקאיים במכשירים נגזרים.	לא צפויה להיות השפעה מהותית
עדכון תקינה בדבר שינויים בדרישות הגילוי של תוכניות הטבה מוגדרות ASU 2018-14	אוגוסט 2018	1 בינואר 2021	המוסד האמריקאי לתקינה חשבונאית (ה-"FASB")	בוטלה הדרישה להצגת אומדן הסכומים הכלולים ברווח כולל אחר מצטבר שצפוי כי יופחתו מרווח כולל אחר מצטבר לדוח רווח והפסד כהוצאה בשנה העוקבת; בוטלה הדרישה להצגת סכום ההטבות השנתיות העתידיות המכוסות על ידי חוזי ביטוח וכן עסקאות משמעותיות בין הישות או צדדים קשורים לבין התוכנית; יש לתת פירוט בדבר הסיבות לרווחים או הפסדים מהותיים הקשורים לשינוי במחויבות בגין הטבה מוגדרת בהמחלף התקופה; הובהרו דרישות גילוי עבור ישויות להן שתי תוכניות או יותר.	אין השפעה על הדוחות הכספיים מלבד שינוי הצגתי במסגרת ביאור זכויות עובדים
הארכת הוראת מעבר בגין יישום הנחיות נושא 830 בקודיפיקציה בדבר "מטבע חוץ"	ינואר 2019	31 בדצמבר 2021	הפיקוח על הבנקים	הוראת המעבר מנחה תאגיד בנקאי שלא לכלול את הפרשי השער בגין איגרות חוב זמינות למכירה כחלק מההתאמות לשווי הוגן של איגרות חוב אלו, אלא להמשיך לטפל בהם כפי שנדרש בהוראות הדיווח לציבור לפני אימוץ נושא 830 בקודיפיקציה בדבר "מטבע חוץ" עד ליום 31 בדצמבר 2021.	לא צפויה להיות השפעה מהותית

ביאורים לדוחות הכספיים
 ליום 31 בדצמבר 2018

ביאור 2 - הכנסות והוצאות ריבית
לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר
 סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

2016	2017	2018	
			א. הכנסות ריבית⁽¹⁾
5,157	5,989	7,049	מאשראי לציבור
10	11	25	מאשראי לממשלות
46	74	102	מפיקדונות בבנק ישראל וממזומנים
5	8	9	מפיקדונות בבנקים
-	-	-	מניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר ⁽²⁾
93	140	174	מאיגרות חוב
5,311	6,222	7,359	סך כל הכנסות הריבית
			ב. הוצאות ריבית
1,045	1,261	1,628	על פיקדונות הציבור
2	2	2	על פיקדונות הממשלה
12	11	11	על פיקדונות מבנקים
472	599	793	על איגרות חוב וכתבי התחייבות נדחים
2	2	3	על התחייבויות אחרות
1,533	1,875	2,437	סך כל הוצאות הריבית
3,778	4,347	4,922	סך הכנסות ריבית, נטו
(24)	(6)	4	ג. פירוט ההשפעה נטו של מכשירים נגזרים מגדרים על הכנסות והוצאות ריבית⁽³⁾
			ד. פירוט הכנסות ריבית על בסיס צבירה מאיגרות חוב
40	43	45	מוחזקות לפדיון
49	94	126	זמינות למכירה
4	3	3	למסחר
93	140	174	סך הכל כלול בהכנסות ריבית

(1) כולל מרכיב אפקטיבי ביחסי הגידור.

(2) יתרה נמוכה מ-0.5 מיליוני שקלים חדשים.

(3) פירוט של השפעת מכשירים נגזרים מגדרים על הכנסות הריבית, נטו.

ביאורים לדוחות הכספיים

ליום 31 בדצמבר 2018

ביאור 3 - הכנסות מימון שאינן מריבית

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר

סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

2016	2017	2018	
			א. הכנסות (הוצאות) מימון שאינן מריבית בגין פעילויות שאינן למטרות מסחר
			1. מפעילות במכשירים נגזרים
8	-	1	חלק לא אפקטיבי ביחסי גידור ⁽¹⁾
(181)	(1,089)	1,413	הכנסות (הוצאות) נטו בגין מכשירים נגזרים ALM ⁽²⁾
(173)	(1,089)	1,414	סך הכל מפעילות במכשירים נגזרים
			2. מהשקעה באגרות חוב
58	44	8	רווחים ממכירת אגרות חוב זמינות למכירה
58	44	8	סך הכל מהשקעה באגרות חוב
			3. הפרשי שער, נטו
364	1,196	(1,081)	
			4. רווחים מהשקעה במניות
3	8	10	רווחים ממכירת מניות זמינות למכירה ⁽³⁾
-	-	-	הפרשה לירידת ערך של מניות זמינות למכירה
3	4	7	דיבידנד ממניות זמינות למכירה
6	12	17	סך הכל מהשקעה במניות
			5. רווחים נטו בגין הלוואות שנמכרו
45	4	-	
			סך הכל הכנסות מימון שאינן מריבית בגין פעילויות שאינן למטרות מסחר
300	167	358	
			ב. הכנסות (הוצאות) מימון שאינן מריבית בגין פעילויות למטרות מסחר⁽⁴⁾
(19)	(30)	88	הכנסות (הוצאות) נטו בגין מכשירים נגזרים אחרים
(1)	-	(1)	הפסדים שמומשו מהתאמות לשווי הוגן של אגרות חוב למסחר, נטו
15	(1)	-	רווחים (הפסדים) שטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן של אגרות חוב למסחר, נטו
(5)	(31)	87	סך הכל מפעילויות מסחר⁽⁵⁾
			פירוט על הכנסות (הוצאות) מימון שאינן מריבית בגין פעילויות למטרות מסחר, לפי חשיפת סיכון
(3)	2	-	חשיפת ריבית
2	(37)	81	חשיפת מטבע חוץ
1	4	6	חשיפה למניות
(5)	-	-	חשיפה לסחורות ואחרים
(5)	(31)	87	סך הכל

(1) למעט מרכיב אפקטיבי ביחסי הגידור.

(2) מכשירים נגזרים המהווים חלק ממערך ניהול הנכסים וההתחייבויות של הבנק, אשר לא יועדו ליחסי גידור.

(3) סווג מחדש מרווח כולל אחר מצטבר.

(4) כולל הפרשי שער שנבעו מפעילות מסחר.

(5) להכנסות ריבית מהשקעות באגרות חוב למסחר ראה ביאור 2 ד.

ביאורים לדוחות הכספיים

ליום 31 בדצמבר 2018

ביאור 4 - עמלות לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

2016	2017	2018	
313	325	344	ניהול חשבון ⁽¹⁾
169	174	189	כרטיסי אשראי
221	202	199	פעילות בניירות ערך
50	55	59	עמלות הפצת מוצרים פיננסיים ⁽²⁾
23	22	23	תפעול קופות גמל
29	33	31	טיפול באשראי
188	184	208	הפרשי המרה
43	40	43	פעילות סחר חוץ
42	43	45	הכנסות נטו משירות תיקי אשראי
96	96	103	עמלות הפצת ביטוח חיים
14	15	16	עמלות הפצת ביטוח דירות
49	49	45	עמלות אחרות
1,237	1,238	1,305	סך כל עמלות שאינן מעסקי מימון
196	⁽³⁾ 185	⁽³⁾ 170	עמלות מעסקי מימון
1,433	1,423	1,475	סך כל העמלות

ביאור 4א - הכנסות מחוזים עם לקוחות⁽⁴⁾⁽⁵⁾

2018							
סך הכל	ניהול פיננסי	בנקאות עסקית	בנקאות מסחרית	עסקים קטנים	בנקאות פרטית	משקי בית משכנתאות	משקי בית אחרים
344	4	16	18	155	14	-	137
189	-	2	3	29	1	-	154
199	29	24	4	11	22	-	109
59	-	1	-	2	1	-	55
23	23	-	-	-	-	-	-
31	-	7	1	13	-	4	6
208	89	12	5	42	17	-	43
43	-	20	8	15	-	-	-
45	8	1	1	1	-	29	5
103	-	-	-	-	-	103	-
16	-	-	-	-	-	16	-
45	16	11	1	7	-	2	8
1,305	169	94	41	275	55	154	517
170	⁽³⁾ -	⁽³⁾ 119	⁽³⁾ 14	⁽³⁾ 30	-	2	⁽³⁾ 5
1,475	169	213	55	305	55	156	522

(1) במטבע ישראלי ובמטבע חוץ.

(2) כולל עמלות הפצה מקרנות נאמנות ומוצרים פיננסיים.

(3) לאחר השפעת מכירת סיכון באמצעות רכישת פוליסת ביטוח לערבויות חוק מבר בסך 54 מיליוני שקלים חדשים (בשנת 2017 - 48 מיליוני שקלים חדשים).

(4) סיווג ההכנסות למגזרי פעילות נעשה בהתאם לגישת ההנהלה.

(5) מוצג בהתאם לחוזר הפיקוח על הבנקים בנושא אימוץ עדכון לכללי חשבונאות בנושא הכנסה מחוזים עם לקוחות. מספרי השוואה לא מוצגים. לפרטים נוספים ראה ביאור 1.5.ג.

ביאורים לדוחות הכספיים

ליום 31 בדצמבר 2018

ביאור 5 - הכנסות אחרות לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

2016	2017	2018	
92	47	-	רווח הון ממכירת בניינים וציוד
19	23	24	שכר נאמנות
7	9	11	הכנסות משרותי אבטחה
8	9	9	הכנסות משכר דירה
8	6	3	אחרות
134	94	47	סך כל ההכנסות האחרות

ביאור 6 - משכורות והוצאות נלוות לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

2016	2017	2018	
1,373	⁽¹⁾ 1,510	⁽²⁾ 1,592	משכורות (לרבות מענקים)
8	24	-	הוצאה הנובעת מעסקאות המטופלות כעסקאות תשלום מבוסס מניות המסולקות במכשירים הוניים ⁽³⁾
57	76	78	הוצאות נלוות אחרות לרבות קרן השתלמות וחופשה
18	19	22	הטבות לזמן ארוך
416	459	507	ביטוח לאומי ומס שכר
⁽⁵⁾ 26	⁽⁵⁾ 40	48	הוצאות בגין פנסיה (לרבות פיצויים ותגמולים): הטבה מוגדרת - עלות השירות ⁽⁴⁾
114	121	135	הפקדה מוגדרת
⁽⁵⁾ 6	⁽⁵⁾ 5	7	הטבות אחרות לאחר סיום העסקה והטבות לאחר פרישה שאינן פנסיה ⁽⁴⁾
17	17	18	הוצאות בגין הטבות אחרות לעובדים
2,035	2,271	2,407	סך כל המשכורות וההוצאות הנלוות
54	46	49	מזה: משכורות והוצאות נלוות בחוץ לארץ

(1) לפרטים בדבר השפעת הסכם קיבוצי עם ארגון העובדים ראה ביאור 22 סעיף 6.

(2) לפרטים בדבר פסק בוררות, הסכם קיבוצי עם ארגון המנהלים והסכם שכר בחטיבת הטכנולוגיה ראה ביאור 22 סעיפים 6-8.

(3) ראה ביאור 23 - "עסקאות תשלום מבוסס מניות".

(4) ראה ביאור 22 - "זכויות עובדים".

(5) מספרי ההשוואה לתקופות קודמות סווגו מחדש. לפרטים בדבר הנחיות המפקחת על הבנקים בנושא שיפור ההצגה של הוצאות בגין פנסיה והטבות אחרות לאחר סיום העסקה, ראה ביאור 1.4.4.

ביאורים לדוחות הכספיים

ליום 31 בדצמבר 2018

ביאור 7 - הוצאות אחרות לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

2016	2017	2018	
(1)36	(1)55	75	הוצאות בגין פנסיה (לרבות פיצויים ותגמולים), הטבה מוגדרת (ללא עלות שירות)
52	63	61	שיווק ופרסום
42	40	41	תקשורת
92	129	131	מחשב
35	34	36	משרדיות
13	11	12	ביטוח
132	106	129	שירותים מקצועיים
10	9	9	שכר חברי דירקטוריון
14	13	14	הדרכה והשתלמויות
28	30	32	עמלות
34	34	35	רכב ונסיעות
83	74	655	אחרות
571	598	1,230	סך כל הוצאות האחרות

(1) מספרי ההשוואה לתקופות קודמות סווגו מחדש. לפרטים בדבר הנחיות המפקחת על הבנקים בנושא שיפור ההצגה של הוצאות בגין פנסיה והטבות אחרות לאחר סיום העסקה, ראה ביאור 1.4.א.

ביאורים לדוחות הכספיים

ליום 31 בדצמבר 2018

ביאור 8 - הפרשה למיסים על הרווח לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

א. הרכב

2016	2017	2018	
			מיסים שוטפים -
825	762	1,022	בגין שנת החשבון
11	22	11	בגין שנים קודמות
836	784	1,033	סך כל המיסים השוטפים
			שינויים במיסים נדחים -
(4)	24	(108)	בגין שנת החשבון
1	(2)	(3)	בגין שנים קודמות
(3)	22	(111)	סך כל המיסים הנדחים
833	806	922	סך כל הפרשה למיסים על הכנסה
33	41	62	מזה - הפרשה למיסים בחוץ לארץ

ב. הטבלה אינה כוללת את השפעת המס בגין פריטים מסוימים המוכרים בכל תקופה ישירות בהון. השפעת המס של כל הפריטים שהוכרו ישירות בהון הסתכמה בקיטון של 43 מיליוני שקלים חדשים בשנת 2018, גידול של 51 מיליוני שקלים חדשים בשנת 2017 וגידול של 98 מיליוני שקלים חדשים בשנת 2016.

ג. להלן התאמה בין סכום המס התיאורטי, שהיה חל אילו הרווח היה מתחייב במס לפי שיעור המס הסטטוטורי, החל בישראל על תאגיד בנקאי לבין ההפרשה למיסים על הרווח, כפי שנזקפה בדוח רווח והפסד:

2016	2017	2018	
2,141	2,197	2,195	רווח לפני מס
35.89%	35.04%	34.19%	שיעור המס הסטטוטורי החל על בנק בישראל
768	770	750	סכום המס על בסיס שיעור המס הסטטוטורי מס (חסכון מס) בגין:
(21)	(5)	5	הכנסות חברות בנות בארץ ⁽¹⁾
3	8	(10)	הכנסות חברות בנות בחוץ לארץ
-	-	(2)	הכנסות פטורות ובעלות שיעור מס מוגבל
(10)	(5)	(5)	הפרשי תיאום פחת, הפחתות ורווח הון הוצאות אחרות לא מוכרות ⁽²⁾
11	10	186	הפרשי עיתוי שלא נרשמו בגינם מיסים נדחים מיסים בגין שנים קודמות:
-	-	(11)	סכומים נוספים לשלם על חובות בעייתיים אחרים
3	8	7	שינוי יתרת מיסים נדחים עקב שינוי בשיעור המס אחר
8	18	2	
70	-	-	
1	2	-	
833	806	922	סך כל הפרשה למיסים על הכנסה

(1) כולל הכנסות מתאגיד עזר.

(2) כולל הוצאות בסך של 152 מיליוני שקלים חדשים בגין הסכם DPA עם משרד המשפטים בארצות הברית, לפרטים ראה ביאור 26 ג. לדוחות הכספיים.

ביאורים לדוחות הכספיים

ליום 31 בדצמבר 2018

ביאור 8 - הפרשה למיסים על הרווח - המשך לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

ד. יתרות מיסים נדחים לקבל ועתודה למיסים נדחים

31 בדצמבר					
שיעור מס ממוצע ב-%		יתרות			
2018	2018	שינויים שנזקפו להון	שינויים שנזקפו לרווח כולל אחר	שינויים שנזקפו לרווח והפסד	2017
נכסי מיסים נדחים⁽⁴⁾:					
34.2	548	-	-	36	512
הפרשה להפסדי אשראי					
33.3	117	-	-	33	84
הפרשה לחופשה, מענקי יובל וזכויות עובדים					
34.1	407	-	(43)	20	430
עודף התחייבות בגין הטבות לעובדים על נכסי תוכנית					
32.4	65	-	-	41	24
מיסים נדחים בגין הפרשה להסכם DPA עם משרד המשפטים בארצות הברית					
27.1	20	-	-	8	12
אחר מפריטים כספיים					
34.2	26	-	-	(4)	30
אחר מפריטים לא כספיים					
33.7	1,183	-	(43)	134	1,092
יתרת מיסים נדחים, ברוטו					
הפרשה לנכס מס					
33.7	1,183	-	(43)	134	1,092
יתרת נכסי מיסים בניכוי הפרשה למיסים נדחים					
התחייבות מיסים נדחים בגין⁽⁴⁾:					
34.2	19	-	-	7	12
רכוש קבוע וחכירות					
-	-	-	-	-	-
ניירות ערך ⁽²⁾					
12.0	39	-	-	18	21
השקעות בחברות מוחזקות					
34.2	9	-	-	(1)	10
אחר - מפריטים כספיים ⁽³⁾					
-	-	-	-	(1)	1
אחר - מפריטים לא כספיים, נטו					
21.7	67	-	-	23	44
יתרת התחייבות מיסים נדחים ברוטו					
1,116	-	(43)	111	1,048	
יתרת מיסים נדחים, נטו					

(1) להערכת הבנק, בגין כל המיסים הנדחים האמורים, יותר סביר מאשר לא שתוצאות הפעילות העתידית יפיקו הכנסה חייבת מספקת למימוש נכסי המיסים הנדחים.

(2) שינויים בסעיף זה בגין הפסד בסך של 25 מיליוני שקלים חדשים הנובעים מהתאמת ניירות ערך זמינים למכירה לשווי הוגן (שנה קודמת רווח בסך של 8 מיליוני שקלים חדשים) נזקפו לסעיף נפרד בהון העצמי.

(3) שינויים בסעיף זה בסך של 0.4 מיליוני שקלים חדשים הנובעים מהפסדים נטו מגידור תזרים מזומנים (שנה קודמת הפסד בסך של 3 מיליוני שקלים חדשים) נזקפו לסעיף נפרד בהון העצמי.

ביאורים לדוחות הכספיים

ליום 31 בדצמבר 2018

ביאור 8 - הפרשה למיסים על הרווח - המשך לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר

סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

ד. יתרות מיסים נדחים לקבל ועתודה למיסים נדחים - המשך

31 בדצמבר					
שיעור מס ממוצע ב-%		יתרות			
2017	2017	שינויים שנזקפו להון	שינויים שנזקפו לרווח כולל אחר	שינויים שנזקפו לרווח והפסד	2016
נכסי מיסים נדחים⁽⁴⁾:					
34.2	512	-	-	33	479
הפרשה להפסדי אשראי					
33.0	84	-	-	(37)	121
הפרשה לחופשה, מענקי יובל וזכויות עובדים					
34.2	430	-	48	2	380
עודף התחייבות בגין הטבות לעובדים על נכסי תוכנית					
34.2	24	-	-	(5)	29
מיסים נדחים בגין הפרשה להסכם DPA עם משרד המשפטים בארצות הברית					
34.2	12	-	-	(7)	19
אחר מפריטים כספיים					
34.2	30	-	-	16	14
אחר מפריטים לא כספיים					
34.1	1,092	-	48	2	1,042
יתרת מיסים נדחים, ברוטו					
-	-	-	-	-	-
הפרשה לנכס מס					
34.1	1,092	-	48	2	1,042
יתרת נכסי מיסים בניכוי הפרשה למיסים נדחים					
התחייבות מיסים נדחים בגין⁽⁴⁾:					
34.2	12	-	-	(6)	18
רכוש קבוע וחכירות					
-	-	-	-	-	-
ניירות ערך ⁽²⁾					
12.0	21	-	-	21	-
השקעות בחברות מוחזקות					
34.2	10	-	(3)	9	4
אחר - מפריטים כספיים ⁽³⁾					
-	1	-	-	-	1
אחר - מפריטים לא כספיים, נטו					
23.7	44	-	(3)	24	23
יתרת התחייבות מיסים נדחים ברוטו					
1,048	-	51	(22)	1,019	ייתרת מיסים, נטו

(1) להערכת הבנק, בגין כל המיסים הנדחים האמורים, יותר סביר מאשר לא שתוצאות הפעילות העתידית יפיקו הכנסה חייבת מספקת למימוש נכסי המיסים הנדחים.
 (2) שינויים בסעיף זה בגין רווח בסך של 8 מיליוני שקלים חדשים הנובעים מהתאמת ניירות ערך זמינים למכירה לשווי הוגן (שנה קודמת הפסד בסך של 9 מיליוני שקלים חדשים) נזקפו לסעיף נפרד בהון העצמי.
 (3) שינויים בסעיף זה בסך 3 מיליוני שקלים חדשים הנובעים מהפסדים נטו מגידור תזרים מזומנים (שנה קודמת הפסד בסך של 4 מיליוני שקלים חדשים) נזקפו לסעיף נפרד בהון העצמי.

ה. בהתאם להוראות המפקח על הבנקים, החל מיום 1 בינואר 2017 מכיר הבנק בהתחייבות מס נדחה בגין הרווחים הלא מחולקים של חברות הבנות אשר נצברו מיום 1 בינואר 2017. סך ההתחייבות הינה כ-39 מיליוני שקלים חדשים.

ו. לבנק חברת בת בהולנד (יונייטד מזרחי חברה לאחזקות בינלאומיות בע"מ ב.ו. הולנד). לחברה בהולנד הפסדים צבורים מועברים משנים קודמות, אולם לאלה אין השפעה על חבות המס של הבנק.

ביאורים לדוחות הכספיים

ליום 31 בדצמבר 2018

ביאור 8 - הפרשה למיסים על הרווח - המשך לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר

סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

ז. ביום 4 בינואר 2016 אישרה מליאת הכנסת את החוק לתיקון פקודת מס הכנסה (מס' 216) התשע"ו-2016, אשר קבע, בין היתר, את הורדת שיעור מס החברות, החל משנת 2016 ואילך בשיעור של 1.5% כך שיעמוד על 25% (השיעור הקודם - 26.5%). השפעת הירידה במס החברות כאמור באה לידי ביטוי בדוחות הכספיים לרבעון הראשון של שנת 2016 והסתכמה בקיטון יתרת המיסים הנדחים בסך של כ-32 מיליוני שקלים חדשים כנגד רישום הוצאות הפרשה למיסים על הרווח בסך של כ-30 מיליוני שקלים חדשים וכנגד הרווח הכולל האחר בסך של כ-2 מיליוני שקלים חדשים.

כמו כן, ביום 22 בדצמבר 2016 אישרה מליאת הכנסת את חוק ההתייעלות הכלכלית (תיקוני חקיקה להשגת יעדי התקציב לשנות התקציב 2017 ו-2018) התשע"ז-2016, אשר קבע את הורדת שיעור מס חברות משיעור של 25% ל-23% בשתי פעימות, הפעימה ראשונה לשיעור של 24% החל מינואר 2017 והפעימה השנייה לשיעור של 23% החל מינואר 2018 ואילך.

השפעת הירידה בשיעור מס החברות כאמור, הסתכמה ברבעון הרביעי של שנת 2016 בקיטון יתרת המיסים הנדחים בסך של כ-43 מיליוני שקלים חדשים כנגד רישום הוצאות הפרשה למיסים על הרווח בסך של כ-40 מיליוני שקלים חדשים וכנגד הרווח הכולל האחר בסך של כ-3 מיליוני שקלים חדשים.

בעקבות התיקונים האמורים, שונו שיעורי המס הסטטוטורי החלים על תאגידי בנקאיים, והם יעמדו על השיעורים כדלקמן:

שנת המס	שיעור המס הסטטוטורי
2016	35.89%
2017	35.04%
2018 ואילך	34.19%

חבות המס בחברות הבנות של הבנק נקבעות על פי שיעורי המיסים החלים באותה המדינה. בגין סניפי חוץ לארץ משלים הבנק את חבות המס לשיעורים בישראל.

ח. לבנק הוצאו שומות עד וכולל שנת המס 2013.

לגבי השנים 2011-2013 הוצאו שומות בהסכמה, למעט סוגיית חבות מס רווח על פעילות סניפים בחוץ לארץ לגביה הוצאה שומה בצו עליה הגיש הבנק עירעור. סכום השומות מגיע לכ-14 מיליוני שקלים חדשים נטו כולל ריבית והצמדה. לבנק הפרשות מתאימות באותה סוגייה.

לבנק הוצאו שומות נכונות בצו בנושא חבות במס שכר בקשר עם שכר של עובדים מקומיים בסניפי הבנק בחוץ לארץ בגין השנים 2009-2014. סכום השומות מגיע לכ-33 מיליוני שקלים חדשים כולל ריבית והצמדה. הבנק חולק על השומות ולפיכך הגיש ערעור לשנים אלו. קיים סיכוי יותר סביר מאשר לא (more likely than not) שעמדת הבנק תתקבל כך שיבוטל הצו ויקבע כי אין לחייב במס שכר את השכר המשולם לעובדי הבנק בסניפים בחוץ לארץ.

לבנק יהב שומות מס הכנסה סופיות עד וכולל שנת המס 2013, בהתאם לאישור פקיד השומה.

ביאורים לדוחות הכספיים

ליום 31 בדצמבר 2018

ביאור 9 - רווח למניה רגילה

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר			
סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)			
2016	2017	2018	
			הרווח הנקי בחישוב הרווח למניה:
			רווח בסיסי ומדולל
1,266	1,347	1,206	סך הכל רווח נקי המיוחס לבעלי המניות הבנק
			ממוצע משוקלל של מספר המניות (באלפי מניות)⁽¹⁾⁽²⁾
231,948	232,358	233,079	ממוצע משוקלל של מספר המניות הרגילות ששימש בחישוב הרווח הבסיסי
232,190	233,949	234,317	ממוצע משוקלל של מספר המניות הרגילות ששימש בחישוב הרווח המדולל
			הרווח למניה:
5.46	5.80	5.17	סך רווח בסיסי המיוחס לבעלי המניות הרגילות של הבנק
5.45	5.76	5.15	סך רווח מדולל המיוחס לבעלי המניות הרגילות של הבנק

(1) מניה בת 0.1 ש"ח ערך נקוב. ראה ביאור 1.ג.1 בנושא יישום כללי חשבונאות מקובלים בבנקים בארצות הברית בדבר רווח למניה.
 (2) הממוצע המשוקלל של מספר המניות הרגילות ששימש בחישוב הרווח המדולל למניה כולל את כמות האופציות הנובעת מעסקאות תשלום מבוסס מניות. לפרטים ראה ביאור 23 לדוחות הכספיים.

ביאור 10 - רווח (הפסד) כולל אחר מצטבר

סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

א. שינויים ברווח (ההפסד) הכולל האחר המצטבר, לאחר השפעת מס

רווח (הפסד) כולל אחר לפני ייחוס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה							
יתרה ליום 1 בינואר 2016	שינוי נטו במהלך התקופה	יתרה ליום 31 בדצמבר 2016	שינוי נטו במהלך התקופה	יתרה ליום 31 בדצמבר 2017	שינוי נטו במהלך התקופה	יתרה ליום 31 בדצמבר 2018	רווח (הפסד) כולל אחר לפני ייחוס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
							התאמות בגין הצגת ניירות ערך זמינים למכירה לפי שווי הוגן מתרגום ⁽¹⁾
(12)	-	14	(104)	(102)	(5)	(97)	
(17)	1	(5)	(199) ⁽²⁾	(220)	-	(220)	
(29)	1	9	(303)	(322)	(5)	(317)	
14	(3)	(5)	(84) ⁽³⁾	(78)	(12)	(66)	
(15)	(2)	4	(387)	(400)	(17)	(383)	
(43)	1	-	78 ⁽⁴⁾	36	(1)	37	
(58)	(1)	4	(309)	(364)	(18)	(346)	

(1) התאמות מתרגום דוחות כספיים של חברות כלולות שמטבע הפעילות שלהן שונה ממטבע הפעילות של הבנק.
 (2) כולל עלויות עדכון ההתחייבות האקטוארית בגין תכנית ההתייעלות המסתכמת ב-286 מיליוני שקלים חדשים, העלות נטו ממס בסכום של 188 מיליוני שקלים חדשים נזקפה להון העצמי.
 (3) כולל: השפעת עדכון הנחת עלות השכר ועדכון שיעור הגידול בתגמול ברבעון השני של שנת 2017 על ההתחייבות האקטוארית בגין זכויות עובדים בבנק בסכום של 69 מיליוני שקלים חדשים נטו ממס, וכן השפעת תוכנית התייעלות בבנק יחב על הון העצמי של הבנק בסכום של 11 מיליוני שקלים חדשים. לפרטים נוספים ראה ביאור 22.
 (4) כולל בעיקר השפעת עליית ריבית בתקופה על ההתחייבות האקטוארית וכן הפחתה של קרן ההון מתוכנית ההתייעלות.

ביאור 10 - רווח (הפסד) כולל אחר מצטבר - המשך
סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

ב. השינויים במרכיבי הרווח (ההפסד) הכולל האחר המצטבר, לפני השפעת מס ואחרי השפעת מס

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר								
2018			2017			2016		
לפני	השפעת	לאחר	לפני	השפעת	לאחר	לפני	השפעת	לאחר
מס	מס	מס	מס	מס	מס	מס	מס	מס
השינויים במרכיבי רווח (הפסד) כולל אחר לפני ייחוס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה:								
התאמות בגין הצגת ניירות ערך זמינים למכירה לפי שווי הוגן								
22	(38)	66	(23)	43	32	(11)	21	(60)
רווחים (הפסדים) נטו שטרם מומשו מההתאמות לשווי הוגן (רווחים) הפסדים בגין ניירות ערך זמינים למכירה שסווגו מחדש לדוח רווח והפסד ⁽¹⁾								
3	(5)	(44)	15	(29)	(58)	20	(38)	(8)
25	(43)	22	(8)	14	(26)	9	(17)	(68)
שינוי נטו במהלך התקופה								
התאמות מתרגום								
התאמות מתרגום דוחות כספיים ⁽²⁾								
1	-	(4)	1	(3)	1	-	1	1
1	-	(4)	1	(3)	1	-	1	1
שינוי נטו במהלך התקופה								
גידור תזרים מזומנים								
רווחים (הפסדים) נטו בגין גידור תזרים מזומנים (רווחים) הפסדים נטו בגין גידור תזרים מזומנים שסווגו מחדש לדוח רווח והפסד ⁽³⁾								
-	-	(8)	3	(5)	(9)	4	(5)	-
-	-	(8)	3	(5)	(9)	4	(5)	-
שינוי נטו במהלך התקופה								
הטבות לעובדים								
רווח (הפסד) אקטוארי נטו בתקופה הפסדים נטו שסווגו מחדש לדוח רווח והפסד ⁽⁴⁾								
85	(31)	54 ⁽⁷⁾	(150)	54	(96) ⁽⁶⁾	(303) ⁽⁵⁾	98	(205)
36	(12)	24	18	(6)	12	(3)	6	6
121	(43)	78	(132)	48	(84)	(294)	95	(199)
סך הכל השינוי נטו במהלך התקופה								
54	(18)	36	(122)	44	(78)	(328)	108	(220)
סך הכל השינוי נטו במהלך התקופה המיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה								
(1)	-	(1)	(18)	6	(12)	-	-	-
סך הכל השינוי נטו במהלך התקופה המיוחס לבעלי מניות הבנק								
55	(18)	37	(104)	38	(66)	(328)	108	(220)

(1) הסכום לפני מס מדווח בדוח רווח והפסד בסעיף הכנסות מימון שאינן מריבית לפרטים ראה ביאור 3 א.2.
 (2) התאמות מתרגום דוחות כספיים של חברות כלולות שמטבע הפעילות שלהן שונה ממטבע הפעילות של הבנק.
 (3) הסכום לפני מס מדווח בדוח רווח והפסד בסעיף הכנסות מימון שאינן מריבית לפרטים ראה ביאור 3 א.1.
 (4) הסכום לפני מס מדווח בדוח רווח והפסד בסעיף משכורות והוצאות נלוות. לפרטים ראה ביאור 22 ג.
 (5) כולל עלויות עדכון ההתחייבות האקטוארית בגין תכנית ההתייעלות המסתכמות ב-286 מיליוני שקלים חדשים, העלות נטו מס בסכום של 188 מיליוני שקלים חדשים נקפה להון העצמי.
 (6) כולל: השפעת עדכון הנחת עלות השכר ועדכון שיעור הגידול בתגמול ברבעון השני של שנת 2017 על ההתחייבות האקטוארית בגין זכויות עובדים בבנק בסכום של 69 מיליוני שקלים חדשים נטו מס, וכן השפעת תוכנית התייעלות בבנק יהב על הון העצמי של הבנק בסכום של 11 מיליוני שקלים חדשים. לפרטים נוספים ראה ביאור 22.
 (7) כולל בעיקר השפעת עליית ריבית בתקופה על ההתחייבות האקטוארית וכן הפחתה של קרן ההון מתוכנית ההתייעלות.

ביאורים לדוחות הכספיים

ליום 31 בדצמבר 2018

ביאור 11 - מזומנים ופיקדונות בבנקים ליום 31 בדצמבר

סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

2017	2018	
40,089	42,875	מזומנים ופיקדונות בבנקים מרכזיים
1,041	2,287	פיקדונות בבנקים מסחריים
41,130	45,162	סך כל המזומנים והפיקדונות בבנקים
40,497	44,581	מזה : מזומנים, פיקדונות בבנקים ופיקדונות בבנקים מרכזיים לתקופה מקורית של עד שלושה חודשים

לפרטים בדבר שיעבודים ראה ביאור 27 להלן.

ביאורים לדוחות הכספיים

ליום 31 בדצמבר 2018

ביאור 12 - ניירות ערך

ליום 31 בדצמבר 2018

סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

הערך במאזן	עלות מופחתת	רווחים שטרם הוכרו מהתאמות לשווי הוגן		הפסדים שטרם הוכרו מהתאמות לשווי הוגן ⁽¹⁾
		לשווי הוגן	לשווי הוגן	
3,917	3,917	29	(6)	3,940
3,917	3,917	29	(6)	3,940

(1) איגרות חוב המוחזקות לפידיון של ממשלת ישראל
סך כל אגרות החוב המוחזקות לפידיון

הערך במאזן	עלות מופחתת (במניות-עלות)	רווח כולל אחר מצטבר		שווי הוגן ⁽¹⁾
		רווחים	הפסדים	
4,420	4,452	6	(38)	4,420
1,862	1,915	-	(53)	1,862
484	487	-	(3)	484
18	19	-	(1)	18
6,784	6,873	6	(95)	6,784
92	92	-	-	92
6,876	6,965	6 ⁽⁴⁾	(95) ⁽⁴⁾	6,876

(2) איגרות חוב זמינות למכירה של ממשלת ישראל⁽²⁾ של ממשלות זרות⁽⁵⁾⁽²⁾ של מוסדות פיננסיים זרים⁽⁶⁾ של אחרים זרים
סך כל איגרות החוב הזמינות למכירה מניות⁽³⁾
סך כל ניירות הערך הזמינים למכירה

הערך במאזן	עלות מופחתת	רווחים שטרם מומשו מהתאמות מומשו מהתאמות לשווי הוגן		הפסדים שטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן ⁽¹⁾
		לשווי הוגן	לשווי הוגן	
288	288	-	-	288
288	288	-	-	288
11,081	11,170	35	(101)	11,104

(3) אגרות חוב למסחר של ממשלת ישראל
סך הכל איגרות חוב למסחר
סך הכל ניירות הערך

- (1) נתוני שווי הוגן מבוססים בדרך כלל על שערי בורסה, אשר לא בהכרח משקפים את המחיר שיתקבל ממכירת ניירות ערך בהיקפים גדולים.
 (2) מזה: ניירות ערך ששוועבדו למלווים בסך 630 מיליוני שקלים חדשים.
 (3) כולל מניות שלא מתקיים לגביהן שווי הוגן זמין, המוצגות לפי עלות, בניכוי הפרשה לירידת ערך שאינה בעלת אופי זמני, בסך כ-91 מיליוני שקלים חדשים.
 (4) כוללים בהון העצמי בסעיף "התאמות בגין הצגת ניירות ערך זמינים למכירה לפי שווי הוגן".
 (5) איגרות חוב של ממשלת ארצות הברית.
 (6) כולל חשיפה לבנקים רב צדדיים לפיתוח (MDB).
 הערות:
 - לפרטים בדבר הפעילות בהשקעות באגרות חוב - ראה ביאורים 2, 3 ו-3.3. לדוחות הכספיים. לפרטים בדבר הפעילות בהשקעות במניות - ראה ביאור 3 א.4.
 - ההבחנה בין איגרות חוב של ישראל לבין איגרות חוב של זרים נערכה בהתאם למדינת התושבות של הישות שהנפיקה את נייר הערך.

ביאורים לדוחות הכספיים

ליום 31 בדצמבר 2018

ביאור 12 - ניירות ערך - המשך

ליום 31 בדצמבר 2017

סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

הערך במאזן	עלות מופחתת	רווחים שטרם הוכרו מהתאמות לשווי הוגן	הפסדים שטרם הוכרו מהתאמות לשווי הוגן ^(א)	שוי הוגן ^(א)
3,267	3,267	75	-	3,342
3,267	3,267	75	-	3,342

(1) איגרות חוב המוחזקות לפידיון

של ממשלת ישראל

סך כל אגרות החוב המוחזקות לפידיון

הערך במאזן	עלות מופחתת (במניות-עלות)	רווח כולל אחר מצטבר	הפסדים	שוי הוגן ^(א)
4,136	4,117	24	(5)	4,136
2,233	2,271	-	(38)	2,233
173	174	-	(1)	173
16	17	-	(1)	16
6,558	6,579	24	(45)	6,558
99	99	-	-	99
6,657	6,678	24 ^(א)	(45) ^(א)	6,657

(2) איגרות חוב זמינות למכירה

של ממשלת ישראל⁽²⁾

של ממשלות זרות⁽⁵⁾⁽²⁾

של מוסדות פיננסיים זרים

של אחרים זרים

סך כל איגרות החוב הזמינות למכירה

מניות⁽³⁾

סך כל ניירות הערך הזמינים למכירה

הערך במאזן	עלות מופחתת	רווחים שטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן	הפסדים שטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן ^(א)	שוי הוגן ^(א)
209	209	-	-	209
209	209	-	-	209
10,133	10,154	99	(45)	10,208

(3) איגרות חוב למסחר

של ממשלת ישראל

סך כל איגרות חוב למסחר

סך כל ניירות הערך

- (1) נתוני שווי הוגן מבוססים בדרך כלל על שערי בורסה, אשר לא בהכרח משקפים את המחיר שיתקבל ממכירת ניירות ערך בהיקפים גדולים.
 - (2) מזה: ניירות ערך ששועבדו למלווים בסך 546 מיליוני שקלים חדשים.
 - (3) כולל מניות שלא מתקיים לגביהן שווי הוגן זמין, המוצגות לפי עלות, בניכוי הפרשה לירידת ערך שאינה בעלת אופי זמני, בסך כ-98 מיליוני שקלים חדשים.
 - (4) כלולים בהון העצמי בסעיף "התאמות בגין הצגת ניירות ערך זמינים למכירה לפי שווי הוגן".
 - (5) איגרות חוב של ממשלת ארצות הברית.
- הערות:
- לפרטים בדבר הפעילות בהשקעות באיגרות חוב - ראה ביאורים 2, 3 ו-3.3. לפרטים בדבר הפעילות בהשקעות במניות - ראה ביאור 3 א.4.
 - ההבחנה בין איגרות חוב של ישראל לבין איגרות חוב של זרים נערכה בהתאם למדינת התושבות של הישות שהנפיקה את נייר הערך.

ביאורים לדוחות הכספיים
ליום 31 בדצמבר 2018

ביאור 12 - ניירות ערך - המשך

סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

(4) שווי הוגן והפסדים שטרם מומשו, לפי משך זמן ושיעור ירידת הערך, של ניירות הערך הזמינים למכירה ושל אגרות החוב המוחזקות לפדיון הנמצאים בפוזיצית הפסד שטרם מומש:

ליום 31 בדצמבר 2018								
פחות מ-12 חודשים				12 חודשים ומעלה				
עלות מופחתת	הפסדים שטרם הוכרו			סך הכל	הפסדים שטרם הוכרו			עלות מופחתת
	0%-20%	20%-40%	סך הכל		0%-20%	20%-40%	סך הכל	
1,247	6	-	6	-	-	-	-	איגרות חוב מוחזקות לפדיון של ממשלת ישראל
1,247	6	-	6	-	-	-	-	סך כל אגרות חוב מוחזקות לפדיון
שווי הוגן ⁽¹⁾	הפסדים שטרם מומשו			סך הכל	הפסדים שטרם מומשו			שווי הוגן ⁽¹⁾
	0%-20%	20%-40%	סך הכל		0%-20%	20%-40%	סך הכל	
2,725	34	-	34	678	4	-	4	איגרות חוב זמינות למכירה של ממשלת ישראל
429	3	-	3	1,345	50	-	50	של ממשלות זרות ⁽²⁾
150	-	-	-	186	3	-	3	של מוסדות פיננסיים זרים ⁽³⁾
-	-	-	-	10	1	-	1	של אחרים זרים
3,304	37	-	37	2,219	58	-	58	סך כל ניירות הערך הזמינים למכירה

ליום 31 בדצמבר 2017								
פחות מ-12 חודשים				12 חודשים ומעלה				
שווי הוגן ⁽¹⁾	הפסדים שטרם מומשו			סך הכל	הפסדים שטרם מומשו			שווי הוגן ⁽¹⁾
	0%-20%	20%-40%	סך הכל		0%-20%	20%-40%	סך הכל	
674	1	-	1	611	4	-	4	איגרות חוב זמינות למכירה של ממשלת ישראל
339	4	-	4	1,110	34	-	34	של ממשלות זרות ⁽²⁾
173	1	-	1	-	-	-	-	של מוסדות פיננסיים זרים
-	-	-	-	10	1	-	1	של אחרים זרים
1,186	6	-	6	1,731	39	-	39	סך כל ניירות הערך הזמינים למכירה

(1) נתוני שווי הוגן מבוססים בדרך כלל על שערי בורסה, אשר לא בהכרח משקפים את המחיר שיתקבל ממכירת ניירות ערך בהיקפים גדולים.

(2) איגרות חוב של ממשלת ארצות הברית.

(3) כולל חשיפה לבנקים רב צדדיים לפיתוח (BMD).

(4) יתרה נמוכה ממליון שקלים חדשים.

(5) ניירות ערך מגובי נכסים ומגובי משכנתאות

לימים 31 בדצמבר 2018 ו-2017 לא קיימת יתרת ניירות ערך מגובי נכסים או מגובי משכנתאות.

ביאורים לדוחות הכספיים

ליום 31 בדצמבר 2018

ביאור 13 - סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

א. חובות⁽¹⁾ אשראי לציבור ויתרת הפרשה להפסדי אשראי

31 בדצמבר 2018						
אשראי לציבור		סך הכל	פרטי אחר	לדיר	מסחרי	
סך הכל	בנקים וממשלות					
47,208	6,097	41,111	674	60	40,377	יתרת חוב רשומה של חובות ⁽¹⁾
154,845	-	154,845	19,074	126,970	8,801	שנבדקו על בסיס פרטי
128,776	-	128,776	-	126,970	1,806	שנבדקו על בסיס קבוצתי
202,053	6,097	195,956	19,748	127,030 ⁽²⁾	49,178	מזה: לפי עומק הפיגור
סך הכל חובות						
מזה:						
348	-	348	58	-	290	חובות פגומים בארגון מחדש
753	-	753	19	60	674	חובות פגומים אחרים
1,101	-	1,101	77	60	964	סך הכל חובות פגומים
1,316	-	1,316	23	1,251	42	חובות בפיגור 90 ימים או יותר
560	-	560	129	-	431	חובות בעייתיים אחרים
2,977	-	2,977	229	1,311	1,437	סך הכל חובות בעייתיים
הפרשה להפסדי אשראי בגין חובות ⁽¹⁾						
597	4	593	28	2	563	שנבדקו על בסיס פרטי
982	-	982	225	642	115	שנבדקו על בסיס קבוצתי
648	-	648	-	642	6	מזה: הפרשה לפי עומק הפיגור ⁽³⁾
1,579	4	1,575	253	644	678	סך הכל הפרשה להפסדי אשראי
170	-	170	19	2	149	מזה: בגין חובות פגומים

31 בדצמבר 2017						
אשראי לציבור		סך הכל	פרטי אחר	לדיר	מסחרי	
סך הכל	בנקים וממשלות					
38,362	2,543	35,819	655 ⁽⁴⁾	33	35,131 ⁽⁴⁾	יתרת חוב רשומה של חובות ⁽¹⁾
146,783	-	146,783	18,403 ⁽⁴⁾	120,514	7,866 ⁽⁴⁾	שנבדקו על בסיס פרטי
121,779	-	121,779	-	120,514	1,265	שנבדקו על בסיס קבוצתי
185,145	2,543	182,602	19,058	120,547 ⁽²⁾	42,997	מזה: לפי עומק הפיגור
סך הכל חובות						
מזה:						
155	-	155	50	-	105	חובות פגומים בארגון מחדש
568	-	568	20	33	515	חובות פגומים אחרים
723	-	723	70	33	620	סך הכל חובות פגומים
1,136	-	1,136	22	1,072	42	חובות בפיגור 90 ימים או יותר
678	-	678	125	-	553	חובות בעייתיים אחרים
2,537	-	2,537	217	1,105	1,215	סך הכל חובות בעייתיים
הפרשה להפסדי אשראי בגין חובות ⁽¹⁾						
535	1	534	24	2	508 ⁽⁴⁾	שנבדקו על בסיס פרטי
950	-	950	212	628	110 ⁽⁴⁾	שנבדקו על בסיס קבוצתי
633	-	633	-	628	5	מזה: הפרשה לפי עומק הפיגור ⁽³⁾
1,485	1	1,484	236	630	618	סך הכל הפרשה להפסדי אשראי
136	-	136	15	2	119	מזה: בגין חובות פגומים

(1) אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פיקדונות בבנקים וחובות אחרים, למעט איגרות חוב וניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר ולמעט פיקדונות בבנק ישראל.
 (2) כולל הלוואות לכל מטרה במשכון דירת מגורים בסך 7,028 מיליוני שקלים חדשים (ליום 31 בדצמבר 2017 - 6,291 מיליוני שקלים חדשים).
 (3) כולל יתרת הפרשה מעבר למתחייב לפי שיטת עומק הפיגור שחושבה על בסיס פרטי בסך 17 מיליוני שקלים חדשים (ליום 31 בדצמבר 2017 - 16 מיליוני שקלים חדשים) והפרשה שחושבה על בסיס קבוצתי בסך של 445 מיליוני שקלים חדשים (ליום 31 בדצמבר 2017 - 421 מיליוני שקלים חדשים). לפרטים ראה ביאור 6.ד.1.
 (4) סווג מחדש.

ביאורים לדוחות הכספיים

ליום 31 בדצמבר 2018

ביאור 13 - סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי - המשך

סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

ב. תנועה ביתרת הפרשה להפסדי אשראי

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2018						
הפרשה להפסדי אשראי						
אשראי לציבור						
מסחרי	לדיוור	פרטי אחר	סך הכל	בנקים וממשלות	סך הכל	
699	630	245	1,574	1	1,575	יתרת הפרשה להפסדי אשראי לתחילת תקופה
164	36	107	307	3	310	הוצאות בגין הפסדי אשראי
(199)	(24)	(153)	(376)	-	(376)	מחיקות חשבונאיות ⁽¹⁾
102	2	64	168	-	168	גביית חובות שנמחקו חשבונאית בשנים קודמות ⁽¹⁾
(97)	(22)	(89)	(208)	-	(208)	מחיקות חשבונאיות, נטו
766	644	263	1,673	4	1,677	יתרת הפרשה להפסדי אשראי לסוף תקופה
88	-	10	98	-	98	מזה: בגין מכשירי אשראי חוץ מאזניים
לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2017						
724	615	208	1,547	2	1,549	יתרת הפרשה להפסדי אשראי לתחילת תקופה
46	24	123	193	(1)	192	הוצאות בגין הפסדי אשראי
(245)	(9)	(145)	(399)	-	(399)	מחיקות חשבונאיות ⁽¹⁾
174	-	59	233	-	233	גביית חובות שנמחקו חשבונאית בשנים קודמות ⁽¹⁾
(71)	(9)	(86)	(166)	-	(166)	מחיקות חשבונאיות, נטו
699	630	245	1,574	1	1,575	יתרת הפרשה להפסדי אשראי לסוף תקופה
81	-	9	90	-	90	מזה: בגין מכשירי אשראי חוץ מאזניים
לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2016						
700	614	192	1,506	3	1,509	יתרת הפרשה להפסדי אשראי לתחילת תקופה
96	13	92	201	(1)	200	הוצאות בגין הפסדי אשראי
(191)	(12)	(133)	(336)	-	(336)	מחיקות חשבונאיות ⁽¹⁾
119	-	57	176	-	176	גביית חובות שנמחקו חשבונאית בשנים קודמות ⁽¹⁾
(72)	(12)	(76)	(160)	-	(160)	מחיקות חשבונאיות, נטו
724	615	208	1,547	2	1,549	יתרת הפרשה להפסדי אשראי לסוף תקופה
98	-	11	109	-	109	מזה: בגין מכשירי אשראי חוץ מאזניים

(1) יתרת המחיקות החשבונאיות המוצגות בביאור כוללת בעיקרה מחיקות שהיון בעלי אופי טכני הנובע מחלוף הזמן של פיגור הלקוח וזאת בהתאם לתקינה האמריקאית החלה על הבנק בהקשר זה. כך למשל, יתרת ההפרשה של חובות גדולים פגומים נמחקת בדרך כלל לאחר שנתיים. חוב הנמדד על בסיס קבוצתי נמחק לאחר 150 ימי פיגור. המסמעות היא, שמאסצי הגבייה של הבנק, לעיתים אורכים זמן רב יותר בהשוואה לעיתוי המחיקה על פי הכללים החשבונאיים. כתוצאה מכך, מוצגות, יתרות גבוהות יחסית של "מחיקות חשבונאיות" ויתרות גבוהות יחסית של "גביית חובות שנמחקו חשבונאית בשנים קודמות".

ביאורים לדוחות הכספיים

ליום 31 בדצמבר 2018

ביאור 14 - אשראי לממשלות

ליום 31 בדצמבר

סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

2017	2018	
-	-	אשראי לממשלת ישראל
456	630	אשראי לממשלות זרות
456	630	סך כל האשראי לממשלות

ביאור 15 - השקעות בחברות מוחזקות ופרטים על חברות אלו

ליום 31 בדצמבר

סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

א. הרכב הסעיף:

2017	2018	
חברות כלולות	חברות כלולות	
(3)	(3)	השקעות במניות לפי שיטת השווי המאזני
35	35	כתבי התחייבות נדחים ושטרי הון
32	32	סך כל ההשקעות
		מזה:
(16)	(16)	הפסדים שנצברו ממועד הרכישה
		סעיפים שנצברו בהון העצמי ממועד הרכישה:
(2)	(1)	התאמות מתרגום דוחות כספיים

ב. חלק התאגיד הבנקאי ברווחים (הפסדים) של חברות כלולות:

2016	2017	2018	
-	-	1	חלקו של התאגיד הבנקאי ברווחים, נטו, של חברות כלולות ⁽¹⁾⁽²⁾

(1) לא קיימים הפסדים ו/או ביטול הפסדים מירידת ערך של חברות מוחזקות.

(2) השפעת המס על רווחי החברות הכלולות נמוכה מ-1 מיליון ש"ח.

ביאורים לדוחות הכספיים

ליום 31 בדצמבר 2018

ביאור 15 - השקעות בחברות מוחזקות ופרטים על חברות אלו - המשך

סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

פרטים על החברה	חלק בהון המקנה		חלק בזכויות ההצבעה	
	זכויות לקבלת רווחים		ליום 31 בדצמבר	
	2017	2018	2017	2018
בנק	50%	50%	50%	50%
סוכנות ביטוח	100%	100%	100%	100%
חברה להחזקות				
בינלאומיות	100%	100%	100%	100%
ניהול תיקי ניירות ערך	100%	100%	100%	100%
חברה להנפקות	100%	100%	100%	100%
חברה לנאמנות	100%	100%	100%	100%
מקרקעין לבנייה	20%	20%	(8)20%	(8)20%
חברה לחיתום	19.99%	19.99%	19.99%	19.99%
מתן אשראי			20%	20%
מתן אשראי			20%	20%
בנק מסחרי	100%	100%	100%	100%

ג. פרטים על חברות מוחזקות עיקריות⁽²⁾:

- חברות מאוחדות
 - בנק יהב לעובדי המדינה בע"מ⁽³⁾
 - טפחות סוכנות לביטוח (1989) בע"מ
 - מזרחי חברה להחזקות בינלאומיות בע"מ (ב.ו.הולנד)⁽⁴⁾
 - אתגר חברה לניהול תיקי השקעות מקבוצת מזרחי טפחות בע"מ
 - מזרחי טפחות חברה להנפקות בע"מ
 - מזרחי טפחות חברה לנאמנות בע"מ
 - חברות כלולות
 - פסגות ירושלים בע"מ (להלן - פסגות)
 - רוסארי קפיטל בע"מ (להלן רוסארי)
 - קרן מוסטאנג מזנין שותפות מוגבלת
 - קרן פלנוס טכנולוגיות
- חברה מאוחדת עיקרית של חברה שאוחדה של מזרחי להחזקות בינלאומיות בע"מ (ב.ו.הולנד)
- יוניסד מזרחי בנק (שוויץ) לימיסד⁽⁶⁾

31 בדצמבר 2018		
עלות	הפחתה נצברת	יתרה מופחתת
140	53	87

ד. יתרת מוניטין בגין חברות מוחזקות⁽³⁾⁽¹³⁾:

- כולל שטרי הון.
- ברשימה לעיל לא נכללו חברות בבעלות ובשליטה מלאה שהן חברות נכסים המשמשים את הבנק, או חברות המספקות שירותים לבנק ושנכסיהן, התחייבויותיהן ותוצאות פעילותן נכללים בדוח הכספי של הבנק.
- יתרת המוניטין בגין רכישת בנק יהב נכללת במאזן המאוחד בסעיף "נכסים בלתי מוחשיים ומוניטין".
- החברה הינה חברה הרשומה בהולנד. באשר לחברה מאוחדת של החברה, ראה סעיף 3.ג.
- כולל רווח עקב פיצוח של השקל ביחס לשער החליפין של מטבעות חוץ בסך של כ-22 מיליון שקלים חדשים (בשנת 2017 הפסד של כ-22 מיליון שקלים חדשים).
- יוניסד מזרחי בנק (שוויץ) לימיסד הינו בנק מסחרי הרשום בשוויץ. ההשקעה מוצגת בדוחות הבנק כשלושה שטבע הפעילות שלה זהה למטבע הפעילות של הבנק.
- כולל רווח עקב פיצוח של השקל ביחס לשער החליפין של הפרנק השוויצרי בסך של כ-14 מיליון שקלים חדשים (הפסד של כ-12 מיליון שקלים חדשים בשנת 2017).
- שיעור ההשתתפות במקרה של הפסדים הוא 27%.
- לרבות, יתרת מוניטין הכלולה במאזן המאוחד בסעיף "נכסים בלתי מוחשיים ומוניטין".
- לרבות התאמות מתרגום דוחות כספיים, התאמות בגין הצגת ניירות ערך מסוימים של חברות מוחזקות לפי שוי הוגן ושינויים ברווח כולל אחר בגין הטבות לעובדים.
- כולל הפרשה לתביעה בהיקף של 38 מיליון שקלים חדשים על פי פסק דין כנגד החברה.
- כולל ייחוס של ההפרשות בגין חקירת משרד המשפטים בארצות הברית והשלכות המס האפשריות.
- יתרת המוניטין כוללת גם מוניטין בגין רכישת טפחות בנק משכנתאות לישראל בע"מ שיתרתו המופחתת ליום 31 בדצמבר 2018 מסתכמת בכ-14 מיליון שקלים חדשים (זהה ליתרתו המופחתת ביום 31 בדצמבר 2017 ויום 31 בדצמבר 2016), ובגין רכישת בנק אדנים למשכנתאות בע"מ שיתרתו המופחתת ליום 31 בדצמבר 2018 מסתכמת בכ-4 מיליון שקלים חדשים (זהה ליתרתו המופחתת ביום 31 בדצמבר 2017 ויום 31 בדצמבר 2016).

ביאורים לדוחות הכספיים

ליום 31 בדצמבר 2018

סעיפים אחרים שנצברו בהון העצמי ⁽¹⁰⁾		תרומה לרווח הנקי (הפסד) המיוחס לבעלי מניות התאגיד הבנקאי				השקעות הוניות אחרות ⁽¹⁾		יתרת מוניטין ⁽³⁾		השקעה במניות לפי שווי מאזני ⁽⁹⁾	
לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר		לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר		לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר		2017	2018	2017	2018	ליום 31 בדצמבר	
2017	2018	2017	2018	2017	2018	2017	2018	2017	2018	2017	2018
(10)	(4)	-	-	44	68	600	-	69	69	713	777
-	-	-	-	73	83	-	-	-	-	961	1,044
-	-	-	-	⁽⁵⁾ (19)	⁽¹²⁾ (68)	-	-	-	-	304	236
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	27	27
-	-	-	-	4	4	-	-	-	-	50	54
-	-	-	-	13	⁽¹¹⁾ (16)	-	-	-	-	68	52
-	-	-	-	-	-	35	35	-	-	(16)	(16)
-	-	-	(1)	1	1	-	-	-	-	2	2
(2)	-	-	-	1	-	-	-	-	-	11	11
-	-	-	-	(2)	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	⁽⁷⁾ (11)	⁽¹²⁾ (77)	-	-	-	-	211	134

ביאורים לדוחות הכספיים

ליום 31 בדצמבר 2018

ביאור 16 - בניינים וציוד

סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

סך הכל	עלויות תוכנה	ציוד, ריהוט וכלי רכב	בניינים ומקרקעין (לרבות התקנות ושיפורים במושכר) ⁽²⁾	
א. ההרכב עלות הנכסים				
4,423	1,783	1,165	1,475	עלות נכסים ליום 31 בדצמבר 2016
272	147	56	69	תוספות
(308)	-	(2)	(306)	גריעות
4,387	1,930	1,219	1,238	עלות נכסים ליום 31 בדצמבר 2017
259	150	75	34	תוספות
(1)	-	-	(1)	גריעות
4,645	2,080	1,294	1,271	עלות נכסים ליום 31 בדצמבר 2018
פחת והפסדים מירידת ערך				
2,838	1,315	920	603	פחת נצבר ליום 31 בדצמבר 2016
245	141	64	40	פחת
-	-	-	-	ירידת ערך
(99)	-	(1)	(98)	גריעות
2,984	1,456	983	545	פחת נצבר ליום 31 בדצמבר 2017
238	141	61	36	פחת
-	-	-	-	ירידת ערך
(1)	-	-	(1)	גריעות
3,221	1,597	1,044	580	פחת נצבר ליום 31 בדצמבר 2018
הערך בספרים^(א):				
1,585	468	245	872	ליום 31 בדצמבר 2016
1,403	474	236	693	ליום 31 בדצמבר 2017
1,424	483	250	691	ליום 31 בדצמבר 2018
	23.1%	13.1%	4.1%	שיעור פחת ממוצע משוקלל ליום 31 בדצמבר 2018
	23.1%	13.2%	3.9%	שיעור פחת ממוצע משוקלל ליום 31 בדצמבר 2017

ב. פרטים נוספים

להלן שיעורי הפחת:

2%-4%	בניינים
10%	שיפורים במושכר
6%-25%	ציוד משרדי וריהוט
15%-20%	כלי רכב
20%-33%	מחשוב, זכויות שימוש ועלויות תוכנה

(1) כולל עלות מופחתת ליום 31 בדצמבר 2018 של עלויות פיתוח עצמי של תוכנות מחשב שהונן, בסך של 353 מיליוני שקלים חדשים (ליום 31 בדצמבר 2017 - 405 מיליוני שקלים חדשים וליום 31 בדצמבר 2016 - 381 מיליוני שקלים חדשים). לפרטים בדבר מדיניות היוון עלויות תוכנה ראה ביאור 8.1.1.

(2) התקנות, זכויות במושכר ותשלומים על חשבון חלק מהבניינים וזכויות החכירה בסך כ- 86 מיליוני שקלים חדשים (ליום 31 בדצמבר 2017 כ- 95 מיליוני שקלים חדשים) טרם נרשמו בלשכת רישום המקרקעין על שם הבנק או החברות המאחדות שלו.

ביאורים לדוחות הכספיים

ליום 31 בדצמבר 2018

ביאור 16 - בניינים וציוד - המשך

סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

ג. נכסים שאינם בשימוש הקבוצה (יתרה להפחתה):

מאוחד		
31 בדצמבר		
2017	2018	
31	18	שאינם מיועדים למכירה
31	18	מזה - מושכרים לאחרים
-	3	מיועדים למכירה ⁽¹⁾

(1) בנוסף, קיימים נכסים בשימוש הקבוצה המיועדים למכירה ליום 31 בדצמבר 2018 בסך של 10 מיליוני שקלים חדשים (ליום 31 בדצמבר 2017 - 3 מיליוני שקלים חדשים).

ד. זכויות חכירה בבניינים (יתרה להפחתה)

מאוחד		מועדי סיום	
31 בדצמבר		תקופת החכירה	
2017	2018	(בשנים)	
83	70	3-36	חכירה מהוונת
15	15	0-49	חכירה בלתי מהוונת

ה. ליום 31 בדצמבר 2018 לקבוצת הבנק קיימת התחייבות לרכישת בניינים ושיפוצים בסך 8 מיליוני שקלים חדשים (31 בדצמבר 2017 - 5 מיליוני שקלים חדשים).

ו. בשנת 2017 רכש הבנק קרקע במטרה לרכז, ככל האפשר, את יחידות המטה של הבנק, באתר מרכזי אחד, בלוד. עלות הרכישה הסתכמה לסך של 27 מיליוני שקלים חדשים. לפרטים בדבר ההתקשרות, השפעתה על הדוחות הכספיים והקלות הוניות שאישר הפיקוח על הבנקים הנוגעות להתייעלות בתחום הנדל"ן, ראה ביאור 25.

ביאור 17 - נכסים אחרים

ליום 31 בדצמבר

סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

31 בדצמבר		
2017	2018	
1,092	1,183	מיסים נדחים לקבל, נטו ⁽¹⁾
58	137	עודף מקדמות ששולמו למס הכנסה על העתודות השוטפות
116	127	הכנסות לקבל
97	76	הוצאות הנפקה של איגרות חוב וכתבי התחייבות נדחים ⁽²⁾
353	287	חייבים אחרים ויתרות חובה
1,716	1,810	סך כל הנכסים האחרים

(1) לפרטים נוספים ראה ביאור 8.

(2) לפרטים בדבר איגרות חוב וכתבי התחייבות נדחים ראה ביאור 20.

ביאורים לדוחות הכספיים
 ליום 31 בדצמבר 2018

ביאור 18 - פיקדונות הציבור
 ליום 31 בדצמבר
 סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

א. סוגי פיקדונות לפי מקום הגיוס ולפי סוג המפקיד

2017	2018	
		בישראל
		לפי דרישה
44,324	47,674	אינם נושאים ריבית
22,189	22,667	נושאים ריבית
66,513	70,341	סך הכל לפי דרישה
112,188	123,723	לזמן קצוב
178,701	194,064	סך הכל פיקדונות בישראל⁽¹⁾
		מחוץ לישראל
		לפי דרישה
504	652	אינם נושאים ריבית
5	4	נושאים ריבית
509	656	סך הכל לפי דרישה
4,363	4,772	לזמן קצוב
4,872	5,428	סך הכל פיקדונות מחוץ לישראל
183,573	199,492	סך הכל פיקדונות הציבור

(1) מזה:

87,456	95,896	פיקדונות של אנשים פרטיים
38,881	37,712	פיקדונות של גופים מוסדיים
52,364	60,456	פיקדונות של תאגידים ואחרים

ב. פיקדונות הציבור לפי גודל

2017	2018	
		תקרת הפיקדון
63,493	69,559	עד 1
41,125	47,240	מעל 1 עד 10
26,906	26,703	מעל 10 עד 100
23,911	18,658	מעל 100 עד 500
28,138	37,332	מעל 500
183,573	199,492	סך הכל

ביאורים לדוחות הכספיים

ליום 31 בדצמבר 2018

ביאור 19 - פיקדונות מבנקים

סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

31 בדצמבר		
2017	2018	
		בישראל
		בנקים מסחריים:
232	199	פיקדונות לפי דרישה
773	254	פיקדונות לזמן קצוב
118	172	קיבולים
		מחוץ לישראל
		בנקים מסחריים:
2	-	פיקדונות לפי דרישה
1,125	625	סך כל הפיקדונות מבנקים

ביאור 20 - איגרות חוב וכתבי התחייבות נדחים

ליום 31 בדצמבר

סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

31 בדצמבר		שיעור תשואה פנימי ⁽²⁾	משך חיים ממוצע בשנים ⁽¹⁾	
2017	2018			
				איגרות חוב וכתבי התחייבות נדחים שאינם ניתנים להסרה במניית:
				במטבע ישראלי לא צמוד
8,136	8,119	2.55%	3.64	איגרות חוב
192	192	3.30%	4.68	כתבי התחייבות נדחים ⁽³⁾
				במטבע ישראלי צמוד למדד
17,047	16,741	0.86%	3.08	איגרות חוב
1,531	2,434	2.36%	6.43	כתבי התחייבות נדחים ⁽³⁾
				איגרות חוב וכתבי התחייבות נדחים הניתנים להסרה במניית:
				במטבע ישראלי צמוד למדד
3,017	3,130	4.79%	6.74	כתבי התחייבות נדחים ⁽³⁾
29,923	30,616	2.20%	3.88	סך הכל איגרות חוב וכתבי התחייבות נדחים

(1) משך חיים ממוצע הינו, ממוצע תקופות התשלומים משוקללות בתזרים המהוון לפי שיעור התשואה הפנימי.

(2) שיעור תשואה פנימי הינו, שיעור ריבית המנכה את זרם התשלומים הצפוי אל היתרה המאזנית הכלולה בדוח הכספי.

(3) בזמן פירוק, עומדים לפירעון לאחר יתר ההתחייבויות, כתבי ההתחייבות הנדחים שהונפקו על ידי הבנק שנכללים בסעיף זה.

ביאור 20 - איגרות חוב וכתבי התחייבות נדחים - המשך

- א. ביום 30 באוקטובר 2006 אישר דירקטוריון הבנק הנפקה של שטרי הון נדחים (סדרה א') של הבנק אשר ייחשבו למכשירי הון מורכבים ("הון משני עליון"), כהגדרת המונח בהוראה 311 להוראות ניהול בנקאי תקין, ובהתאם לאישור שהתקבל מהפיקוח על הבנקים ביום 12 בנובמבר 2006, וזאת בהיקף של עד 500 מיליוני שקלים חדשים. שטרי הון נדחים הינם תעודות התחייבות, אשר בקרות אירועים מסוימים המוגדרים מראש בתנאיהם, יומרו, בדרך של המרה כפויה ועל פי נוסחה מוגדרת מראש, למניות של הבנק. ביום 15 בנובמבר 2006 קבעה מעלות החברה הישראלית לדירוג ניירות ערך בע"מ, דירוג של AA- לשטרי הון הנדחים שהונפקו. הדירוג של שטרי הון הנדחים בהנפקה זו מתבסס על הדירוג של איגרות החוב של הבנק לרבות כתבי התחייבות נדחים, בשינויים המתחייבים מתנאי שטרי הון הנדחים.
- ביום 15 בספטמבר 2009 חתם הבנק עם הנאמן לשטרי הון הנדחים (סדרה א') של הבנק על תוספת מתקנת לשטר הנאמנות מיום 16 בנובמבר 2006, שתחולתה ממועד החתימה ("התיקון"). בהתאם לתיקון, יימחק משטר הון הסעיף הקובע כי תשלום הריבית למחזיקי שטרי הון יושעה, בין היתר, במקרה בו "בתקופה של שישה רבעונים רצופים, אשר הדוח הכספי בגין האחרון שבהם התפרסם טרם המועד הקבוע לתשלום הריבית, לא דיווח הבנק על רווח נקי מצטבר" (כלומר - אם הסיכום הפשוט של הסכומים הרבעוניים של רווח נקי או של הפסד שהוצגו בדוחותיו הכספיים של הבנק, בגין שישה רבעונים רצופים, הינו שלילי).
- ביום 4 בינואר 2017 קבעה מעלות כי דירוג שטרי הון הנדחים, אשר מוכרים כהון רובד 2, בהתאם להוראות המעבר של באזל III הוא ilA+. יתרת שטרי הון הנדחים (סדרה א') ליום 31 בדצמבר 2018 הסתכמה ב-2,045 מיליוני שקלים חדשים, ערך נקוב בסך 1,702 מיליוני שקלים חדשים שהונפקו תמורת כ-1,644 מיליוני שקלים חדשים. שטרי הון הנדחים "לרשומים למסחר בבורסה לניירות ערך בתל-אביב.
- ב. מזרחי טפחות חברה להנפקות בע"מ ("להלן: "החברה"), חברה בשליטה ובבעלות מלאים של הבנק, הנפיקה לציבור במסגרת תשקיפים, איגרות חוב וכתבי התחייבות נדחים צמודים למדד המחירים לצרכן, בערך נקוב של 18,066 מיליוני שקלים חדשים וכן איגרות חוב שאינן צמודות בערך נקוב של 7,936 מיליוני שקלים חדשים, נכון ליום 31 בדצמבר 2018, והפקידה את תמורת ההנפקה בבנק למטרת הפעילות העסקית השוטפת שלו.
- במהלך שנת 2018 הנפיקה החברה כתבי התחייבות נדחים מותנים מסוג CoCo (סדרה 48), הכוללים מנגנון לספיגת הפסדים באמצעות מחיקת קרן (עומדים בתנאי הכשירות של באזל III ומוכרים על ידי המפקח על הבנקים כהון רובד 2 של הבנק) בערך נקוב כולל של כ-711 מיליוני שקלים חדשים, תמורת כ-711 מיליוני שקלים חדשים. שטרי הון הנדחים "לרשומים למסחר בבורסה לניירות ערך בתל-אביב.
- ג. בחודשים דצמבר 2015 וינואר 2016 גייס הבנק בהנפקה פרטית כתבי התחייבות נדחים מותנים מסוג CoCo (Contingently Convertibles) הכוללים מנגנון לספיגת הפסדים באמצעות מחיקת קרן בסכום של 600 מיליוני שקלים חדשים. כתבי ההתחייבות עומדים בתנאי הכשירות של הוראות באזל III ומוכרים כהון רובד 2.
- כתבי ההתחייבות כוללים מנגנון לספיגת הפסדים במקרה שיחס הון עצמי רובד 1 של הבנק יורד מתחת לשיעור של 5% או בהתרחש אירוע מכונן לאי קיימות של הבנק, וזאת בהתאם להחלטת הפיקוח על הבנקים. במקרים אלה תבוצע מחיקה מלאה או חלקית של כתבי ההתחייבות. במקרה שבו יעלה יחס הון עצמי רובד 1 מעל היחס המזערי הנדרש הבנק יהיה רשאי להודיע על ביטול מחיקת הקרן באופן חלקי או מלא. לפי חברת הדירוג Standard & poors Maalot, דירוג כתבי ההתחייבות הנדחים המותנים הוא ilAA-. בחודשים יולי 2016 ואוגוסט 2017, גייס בנק יהב בהנפקה פרטית כתבי התחייבות נדחים מותנים מסוג CoCo (Contingently Convertibles), הכוללים מנגנון לספיגת הפסדים באמצעות מחיקת קרן, בסכום של 218 מיליוני שקלים חדשים ובסכום של 120 מיליוני שקלים חדשים, בהתאמה. כתבי ההתחייבות עומדים בתנאי הכשירות של הוראות באזל III ומוכרים כהון רובד 2.
- בחודש אוגוסט 2018, גייס בנק יהב בהנפקה פרטית, כתבי התחייבות נדחים מותנים מסוג COCO (Contingently Convertibles) בסך 180 מיליוני שקלים חדשים. בכתבי ההתחייבות הנדחים נקבע כי בהתקיים אירוע מכונן לאי קיימות תימחק קרן המכשיר. כתבי ההתחייבות עומדים בתנאי הכשירות של הוראות באזל III ומוכרים כהון רובד 2.
- בחודש אוגוסט 2018 פדה בנק יהב בפדיון מוקדם מלא, בהתאם לאישור בנק ישראל, כתבי התחייבות צמודים למדד בסכום כולל של כ-620 מיליוני שקלים חדשים אשר הונפקו בשנים 2009 ו-2010 לחברת האם.

ביאור 21 - התחייבויות אחרות
 סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

31 בדצמבר		
2017	2018	
44	67	עתודה למיסים נדחים, נטו ⁽¹⁾
1,204	1,134	עודף העתודה לפיצויי פיטורים, פרישה ופנסיה על היעודה ⁽²⁾
232	236	הכנסות מראש
555	437	הוצאות לשלם
160	182	הפרשה לחופשה ולמענקי יובלות
94	104	ערבויות לפירעון
90	98	הפרשה לחובות מסופקים בגין סעיפים חוץ מאזניים
3,932	4,151	זכאים בגין פעילות בכרטיסי אשראי
280	112	שווי שוק של ניירות ערך שנמכרו בחסר
160	730	הפרשה לחקירת משרד המשפטים האמריקאי ⁽³⁾
740	796	זכאים אחרים ויתרות זכות
7,491	8,047	סך כל ההתחייבויות האחרות

(1) לפרטים נוספים ראה ביאור 8.

(2) לפרטים נוספים ראה ביאור 22, זכויות עובדים.

(3) לפרטים בדבר חקירת משרד המשפטים האמריקאי ראה ביאור 12.ג.26.

ביאורים לדוחות הכספיים

ליום 31 בדצמבר 2018

ביאור 22 - זכויות עובדים

א. תיאור ההטבות

- להלן תמצית תנאי הכהונה וההעסקה של יושב ראש הדירקטוריון, מר משה וידמן.
מר משה וידמן מכהן כיושב ראש דירקטוריון הבנק בהיקף של משרה מלאה, החל מיום 1 בדצמבר 2012.
ביום 14 בפברואר 2017 אישרה האסיפה הכללית של בעלי המניות של הבנק, בהתאם להחלטת הדירקטוריון ולאחר אישור ועדת התגמול, את תנאי כהונתו והעסקתו של מר וידמן כיושב ראש הדירקטוריון של הבנק וזאת בהתאם למדיניות תגמול חדשה לנושאי משרה, שאושרה אף היא על ידי האסיפה הכללית באותו מועד, אשר הותאמה להוראות חוק תגמול לנושאי משרה בתאגידים פיננסיים (אישור מיוחד ואי התרת הוצאה לצרכי מס בשל תגמול חריג) התשע"ו-2016 ("חוק שכר בכירים") וכן בשים לב להתאמות הנדרשות להוראת ניהול בנקאי תקין 301A בנושא תגמול ("מדיניות התגמול החדשה").
לפרטים מלאים בדבר תנאי הכהונה וההעסקה של יושב ראש הדירקטוריון ראה נספח ב' לדיווח מיום 9 בינואר 2017 (אסמכתא 01-2017-003454), ולדיווח מיום 14 בפברואר 2017 (אסמכתא 01-2017-01-20173930) אשר פרטיהם מוכללים בביאור זה על דרך ההפניה.
תקופת ההעסקה בהתאם להסכם ההעסקה שאושר ("הסכם ההעסקה המתוקן") הינה החל מיום 1 בדצמבר 2016 ועד ליום 31 בדצמבר 2017, והיא תתחדש מאליו, מידי שנה, לשנה נוספת, הכל בכפוף לאמור בהסכם ההעסקה המתוקן ("תקופת ההעסקה הנוספת").
למרות האמור לעיל, יוכל כל אחד מהצדדים להודיע על ניתוק יחסי העבודה במועד כלשהו במהלך תקופת ההעסקה הנוספת, מכל סיבה וללא צורך לנמק את עמדתו בפני הצד האחר, תוך מתן הודעה מוקדמת לצד האחר בת שישה חודשים.
בתקופת ההודעה המוקדמת תחול על יושב ראש הדירקטוריון חובה לעבוד באופן רגיל ומלא, ואולם לבנק תהיה שמורה הזכות שלא לנצל את התקופה האמורה, במלואה או בחלקה ולהביא את עבודת יושב ראש הדירקטוריון לידי סיום; במקרה כזה, ישלם הבנק ליושב ראש הדירקטוריון פדיון אותו חלק של ההודעה המוקדמת בו יתיר על עבודתו של יושב ראש הדירקטוריון, בסכום בגובה המשכורת עבור תקופת הפדיון ובתוספת סכום בגובה תשלומי הבנק לגמל פנסיה ופיצויים וקרן השתלמות כפי שפורט לעיל.
בהתאם להסכם ההעסקה המתוקן, יושב ראש הדירקטוריון, יהיה זכאי לשכר חודשי בסך של 189,660 שקלים חדשים. השכר צמוד במלואו לשינויים במדד המחירים לצרכן. הבנק מעמיד לרשות יושב ראש הדירקטוריון תקציב של 14.83% להפרשות לתגמולים, פנסיה ופיצויים על חשבון הבנק (6.5% לתגמולים ו-8.33% לפיצויים). בנוסף, יושב ראש הדירקטוריון זכאי להפרשות מעביד לקרן השתלמות בשיעור של 7.5% מסכום המשכורת. סכומים אלה מועברים לקרנות פנסיה/קופות גמל/קרנות השתלמות, על פי בחירת יושב ראש הדירקטוריון.
ככל שיושב ראש הדירקטוריון יבקש זאת, מעת לעת, הבנק יעדכן את משכורתו החדשית בכפוף להתאמות ולשינויים הנדרשים בתשלום הנלוות, וזאת באופן שגידול או הפחתה במשכורת יבוא על חשבון הפחתה או גידול מקבילים בנלוות ולהיפך, ובלבד שלא יחול גידול בעלות ההעסקה של יושב ראש הדירקטוריון ובכלל זה בעלות המס החלה על הבנק, והכל בכפוף לכל דין ובכפוף לתקרת התגמול המותרת על פי חוק שכר בכירים ולשיעור ההפקדות לפיצויי פיסורים ולתגמולים על פי דין.
במועד האישור של תנאי הכהונה וההעסקה של יושב ראש הדירקטוריון על ידי ועדת התגמול והדירקטוריון, סך התגמול המירבי שהבנק היה רשאי לשלם ליושב ראש הדירקטוריון (בכפוף לקבלת האישורים הנדרשים על פי דין), על פי סעיף 2(ב) לחוק שכר בכירים, היה כ-2,746 אלפי שקלים חדשים לשנה (כאשר לעניין זה לא יילקחו בחשבון תגמול שהוצאה בגינו אינה חזויה בהתאם לכללי החשבונאות המקובלים וכן הפרשה לפיצויים והפרשה לתגמולים, על פי דין).
בהתאם לתנאי הכהונה וההעסקה של יושב ראש הדירקטוריון, ככל שתקרת התגמול לפי חוק שכר בכירים, לרבות לפי סעיף 2(ב) לחוק תאפשר זאת, הבנק ישלם ליושב ראש הדירקטוריון רכיב של תגמול קבוע נוסף בסכום שלא יעלה על שתי משכורות חדשיות (בהתבסס על משכורת דצמבר באותה שנה). בגין הרכיב של התגמול הקבוע הנוסף, כאמור לעיל, הבנק יבצע תשלומים והפרשות על פי דין וכן הפרשה לפיצויים והפרשה לתגמולים על פי דין בלבד.
הואיל וההוצאה בשל עלות השכר שהבנק יישא בה, במישרין או בעקיפין בשנת מס, בעד יושב ראש הדירקטוריון, תעלה על "התקרה לתשלום" כהגדרתה בסעיף 4 לחוק שכר בכירים, חלק מן התגמול שישולם ליושב ראש הדירקטוריון לא יוכר לבנק כהוצאה לצרכי מס, בהתאם להוראות סעיף 4 לחוק האמור.
בתום יחסי עובד מעביד על פי הסכם ההעסקה המתוקן, ישלם הבנק ליושב ראש הדירקטוריון מענק הסתגלות כנגד אי תחרות, אשר יעמוד על סך של שלוש משכורות ("מענק ההסתגלות ליושב ראש הדירקטוריון").
בהסכם ההעסקה המתוקן הובהר, כי מענק ההסתגלות אשר ישולם ליושב ראש הדירקטוריון, כאמור לעיל, הינו מענק ההסתגלות היחיד, אשר יושב ראש הדירקטוריון יהיה זכאי לו בתום תקופת ההעסקה על פי הסכם ההעסקה המתוקן.

ביאורים לדוחות הכספיים

ליום 31 בדצמבר 2018

ביאור 22 - זכויות עובדים - המשך

כמו כן, עם סיום יחסי עובד מעביד על פי הסכם ההעסקה המתוקן, ישלם הבנק ליושב ראש הדירקטוריון, את מענק הפרישה, שהוא זכאי לו בהתאם להסכם ההעסקה הקודם בגין תקופת ההעסקה שהחלה ביום 1 בדצמבר 2012 והסתיימה ביום 30 בנובמבר 2015, אשר הינו בסך השווה ל-150% מסכום המשכורת האחרונה של יושב ראש הדירקטוריון, על פי הסכם ההעסקה הקודם לשנים 2012-2015, כשהוא מוכפל במספר שנות עבודתו (שלוש שנים), על פי הסכם ההעסקה הקודם לאותה תקופה ("מענק הפרישה ליושב ראש הדירקטוריון").

יצוין, כי עלות מענק הפרישה ליושב ראש הדירקטוריון ומענק ההסתגלות ליושב ראש הדירקטוריון שישולם ליושב ראש הדירקטוריון, כאמור לעיל, הופרשה במלואה בדוחות הכספיים של הבנק, לפני תום תקופת המעבר של חוק שכר בכירים.

אם יושב ראש הדירקטוריון יהיה זכאי לפיצויי פיטורים, לפי חוק פיצויי פיטורים, תשכ"ג - 1963 ("חוק פיצויי פיטורים"), והסכום שיצטבר בקופות הגמל כתוצאה מתשלומי הבנק לפיצויים (8.33%), על כל הרווחים שנשא, נכון למועד סיום העבודה ולפי דיווח קופות הגמל, לא יעלה כדי סכום פיצויי הפיטורים, כמשמעו בחוק פיצויי פיטורים, בתשלום ברוטו (להלן: "פיצויי פיטורים כחוק"), אזי יבוא סכום מענק הפרישה ליושב ראש הדירקטוריון האמור לעיל, במלואו או ככל הנדרש, על חשבון פיצויי הפיטורים כחוק; אם הסכום שהצטבר בקופות בצירוף סכום מענק הפרישה ליושב ראש הדירקטוריון לא יעלו, שניהם גם יחד, כדי פיצויי פיטורים כחוק, ישלים הבנק את הפער עד לפיצויי פיטורים כחוק.

2. ביום 17 ביוני 2013 אישר דירקטוריון הבנק את מינויו של מר אלדד פרשר, למנהל הכללי של הבנק. מר פרשר החל לכהן כמנהל הכללי של הבנק בהיקף של משרה מלאה, ביום 16 באוגוסט 2013.

ביום 14 בפברואר 2017 אישרה האסיפה הכללית של בעלי המניות של הבנק, בהתאם להחלטת הדירקטוריון ולאחר אישור ועדת התגמול, את תנאי כהונתו והעסקתו של מר פרשר, המנהל הכללי של הבנק, וזאת בהתאם למדיניות תגמול חדשה לנושאי משרה, שאושרה אף היא על ידי האסיפה הכללית באותו מועד, אשר הותאמה להוראות חוק שכר בכירים ובשים לב להתאמות הנדרשות להוראת ניהול בנקאי תקן 301A בנושא תגמול.

לפרטים מלאים בדבר תנאי הכהונה וההעסקה של המנהל הכללי ראה נספח ג' לדיווח מיום 9 בינואר 2017 (אסמכתא 003454-01-2017), ולדיווח מיום 14 בפברואר 2017 (אסמכתא 013930-01-2017) אשר פרטיהם מוכללים בביאור זה על דרך ההפניה.

המנהל הכללי יהיה זכאי לשכר חודשי בסך של 190,660 שקלים חדשים. השכר צמוד במלואו לשינויים במדד המחירים לצרכן. הבנק מעמיד לרשות המנהל הכללי תקציב של 15.83% להפרשות לתגמולים, פנסיה ופיצויים על חשבון הבנק (5% לתגמולים ו-8.33% לפיצויים וכן ירכוש הבנק עבור המנהל הכללי ביטוח מפני אוברדן כושר עבודה על ידי תשלום של 2.5% או בשיעור שיקנה להמנהל הכללי קצבת נכות בשיעור 75% מהמשכורת, לפי הנמוך מבין השניים). בנוסף, המנהל הכללי זכאי להפרשות מעביד לקרן השתלמות בשיעור של 7.5% מסכום המשכורת. סכומים אלה מועברים לקרנות פנסיה/קופות גמל/קרנות השתלמות, על פי בחירת המנהל הכללי.

ככל שהמנהל הכללי יבקש זאת, מעת לעת, הבנק יעדכן את המשכורת החודשית של המנהל הכללי בכפוף להתאמות ושינויים הנדרשים בתשלום הנלוות, וזאת באופן שגידול או הפחתה במשכורת יבוא על חשבון הפחתה או גידול מקבילים בנלוות ולהיפך, ובלבד שלא יחול גידול בעלות ההעסקה של המנהל הכללי ובכלל זה בעלות המס החלה על הבנק, והכל בכפוף לכל דין ובכפוף לתקרת התגמול המותרת על פי חוק שכר בכירים ולישעור ההפקדות לפיצויי פיטורים ולתגמולים על פי דין.

במועד האישור של תנאי הכהונה וההעסקה של מנהל הכללי הבנק על ידי ועדת התגמול והדירקטוריון, סך התגמול המירבי שהבנק היה רשאי לשלם למנהל הכללי (בכפוף לקבלת האישורים הנדרשים על פי דין), על פי סעיף 2(ב) לחוק שכר בכירים, הינו כ-2,746 אלפי שקלים חדשים לשנה (כאשר לעניין זה לא יילקחו בחשבון תגמול שהוצאה בגינו אינה חזויה בהתאם לכללי החשבונאות המקובלים וכן הפרשה לפיצויים והפרשה לתגמולים, על פי דין).

בהתאם לתנאי הכהונה וההעסקה של המנהל הכללי, ככל שתקרת התגמול לפי חוק שכר בכירים, לרבות לפי סעיף 2(ב) לחוק תאפשר זאת, הבנק ישלם למנהל הכללי רכיב של תגמול קבוע נוסף בסכום שלא יעלה על משכורת אחת (בהתבסס על משכורת דצמבר באותה שנה). בגין הרכיב של התגמול הקבוע הנוסף, כאמור לעיל, הבנק יבצע תשלומים והפרשות על פי דין וכן הפרשה לפיצויים והפרשה לתגמולים על פי דין בלבד.

הואיל וההוצאה בשל עלות השכר שהבנק יישא בה, במישרין או בעקיפין בשנת מס, בעד המנהל הכללי, תעלה על "התקרה לתשלום" כהגדרתה בסעיף 4 לחוק שכר בכירים, חלק מן התגמול שישולם למנהל הכללי לא יוכר לבנק כהוצאה לצרכי מס, בהתאם להוראות סעיף 4 לחוק האמור.

בתום יחסי עובד מעביד על פי הסכם ההעסקה הנוסף, ישלם הבנק למנהל הכללי מענק הסתגלות כנגד אי תחרות, אשר יעמוד על סך של שש משכורות ("מענק ההסתגלות למנהל הכללי").

כמו כן, עם סיום יחסי עובד מעביד על פי הסכם ההעסקה המתוקן, ישלם הבנק למנהל הכללי מענק פרישה, בסכום השווה למכפלת 150% מסכום המשכורת החדשית האחרונה של המנהל הכללי עובר לתום תקופת המעבר על פי חוק שכר בכירים (12 באוקטובר 2016), במספר שנות עבודתו בבנק עד לתום תקופת המעבר כאמור, והכל בכפוף וכמפורט בסעיף 4.9.4 לנספח ב' לדוח המידי שפרסם הבנק ביום 4 במאי 2014 (אסמכתא: 01-056838-2014) ("מענק הפרישה למנהל הכללי").

ביאורים לדוחות הכספיים

ליום 31 בדצמבר 2018

ביאור 22 - זכויות עובדים - המשך

יצוין, כי עלות מענק הפרישה למנהל הכללי ומענק ההסתגלות למנהל הכללי שישולם למנהל הכללי, כאמור לעיל, הופרשה במלואה בדוחות הכספיים של הבנק, לפני תום תקופת המעבר של חוק שכר בכירים. מענק הפרישה למנהל הכללי ומחצית ממענק ההסתגלות למנהל הכללי ייחשבו תגמול פרישה משתנה אשר ישולם ב-4 מנות, אשר שלוש מתוכן תהיינה נדחות ותשולמנה במשך שלוש השנים העוקבות למועד סיום יחסי עובד-מעביד. והכל בכפוף לכך שלא תהיה, בדוחות הכספיים שיתפרסמו סמוך לפני מועד תשלום מנה נדחית, חריגה בשיעור העולה על 10% מן היחסים המינימלים של הלימות ההון הכולל והלימות הון עצמי רובד 1.

ועדת התגמול והדירקטוריון רשאים, לפי שיקול דעתם, להעניק למנהל הכללי מענק כספי עבור כל אחת מהשנים הקלנדריות 2017, 2018, 2019, בסכום שלא יעלה על שלוש משכורות. על אף האמור לעיל, אם ועדת התגמול והדירקטוריון יחליטו כי המענק מותנה הביצועים שיוענק עבור שנה מסוימת לנושאי המשרה (שאינם המנהל הכללי או דירקטורים) יכלול גם תגמול הוני, כי אז הם יהיו רשאים לקבוע לפי שיקול דעתם, כי גם התגמול מותנה הביצועים שיוענק למנהל הכללי עבור שנת המענק, יכלול תגמול הוני.

זכאות המנהל הכללי לתגמול מותנה ביצועים, ככל שיוחלט להעניקו, תהיה מותנית בכך שיחסי הלימות ההון הכולל יוחסו הון עצמי רובד 1 של הבנק, לפי הדוחות הכספיים השנתיים של הבנק לשנת המענק, לא יפחתו מן היחסים המינימלים שנקבעו לכך בהוראות בנק ישראל.

התגמול המשנתה שיוענק למנהל הכללי יהיה כפוף להוראות השבה, כמפורט בסעיף 6.10 בנספח א' לדוח המידי שפרסם הבנק ביום 9 בינואר 2017 (אסמכתא 003454-01-2017).

כל אחד מהצדדים יוכל להודיע על ניתוק יחסי העבודה במועד כלשהו במהלך תקופת ההעסקה הנוספת, מכל סיבה וללא צורך לנמק את עמדתיו בפני הצד האחר, תוך מתן הודעה מוקדמת לצד האחר בת שישה חודשים.

בתקופת ההודעה המוקדמת תחול על המנהל הכללי חובה לעבוד באופן רגיל ומלא, ואולם לבנק תהיה שמורה הזכות שלא לנצל את התקופה האמורה, במלואה או בחלקה ולהביא את עבודת המנהל הכללי לידי סיום. במקרה כזה, ישלם הבנק למנהל הכללי פדיון אותו חלק של ההודעה המוקדמת בו יותר על עבודתו של המנהל הכללי, בסכום בגובה המשכורת עבור תקופת הפדיון ובתוספת סכום בגובה תשלומי הבנק לגמל פנסיה ופיצויים וקרן השתלמות כפי שפורט לעיל.

3. מדיניות תגמול לנושאי משרה

ביום 19 בנובמבר 2013 פרסם המפקח על הבנקים את הוראת ניהול בנקאי תקין 301A בנושא מדיניות תגמול בתאגיד בנקאי, אשר תוקנה בחודש אוגוסט 2015 ובחודש ספטמבר 2016, (להלן: "הוראה 301A" או "הוראות התגמול"). בעקבות כניסת ההוראה לתוקף, ובהמשך לדיונים שקיים הבנק עם הפיקוח על הבנקים, פעל הבנק לעדכון מדיניות התגמול לנושאי המשרה אשר אושרה באסיפה הכללית של בעלי המניות של הבנק ביום 27 באוגוסט 2013 (להלן: "מדיניות התגמול המקורית").

ביום 14 בפברואר 2017, אישרה האסיפה הכללית של הבנק, לאחר קבלת אישורו של הדירקטוריון והמלצת ועדת התגמול, מדיניות תגמול מעודכנת לנושאי המשרה בבנק (להלן: "מדיניות התגמול המעודכנת"), בתוקף לשלוש (3) שנים, החל מיום 1 בינואר 2017.

מדיניות התגמול המעודכנת משלבת את הוראות חוק החברות והוראות המפקח על הבנקים בנושא תגמול, עם העקרונות הרוחביים שדירקטוריון הבנק, לאחר המלצת ועדת התגמול, ראה לנכון לאמץ בעניין תגמול נושאי משרה בבנק, בשים לב, בין היתר, לתוכנית האסטרטגית של הבנק ולתנאי ההעסקה הנהוגים כיום בבנק לנושאי משרה.

חבילת התגמול לנושאי משרה שאינם דירקטורים תכלול שני מרכיבים עיקריים: משכורת חודשית (ורכיבים נלווים), ותגמול משתנה מותנה ביצועים (מבוסס על יעדי ביצוע של הבנק, על מדדי ביצוע אישיים וכן כולל תגמול בשיקול דעת), אשר יכלול מענק כספי, ויכול שיכלול גם תגמול הוני לטווח ארוך בשיעור שלא יעלה על מחצית מן התגמול המשתנה מותנה הביצועים. כן עשויה לכלול חבילת התגמול תגמולים בקשר עם פרישה.

התגמול לטווח בינוני (מענקים שנתיים), וכן התגמול לטווח ארוך מיועדים לקדם את זהות האינטרסים שבין נושא המשרה לבין הבנק, ולחזק את הקשר בין ביצועי הבנק בכללותו ותרומו של נושא המשרה להשגת הביצועים האמורים לתגמול נושא המשרה, תוך התאמה לפרופיל הסיכון של הבנק.

בהתאם למדיניות התגמול החדשה, התגמול המשתנה המירבי לא יעלה על 85 אחוזים מהתגמול הקבוע, זאת למעט בהתקיים תנאים חריגים, בהם התגמול המשתנה המירבי לא יעלה על 170 אחוזים מהתגמול הקבוע. כמו כן, קבע דירקטוריון הבנק כי התגמול המשתנה המירבי לנושאי משרה שהינם שומרי סף, לא יעלה על 55 אחוזים מהתגמול הקבוע וכי נושאי משרה אלה יהיו זכאים למענק שימור בגובה שתי משכורות המהווה תגמול קבוע בהתאם למדיניות התגמול.

בהתאם למדיניות התגמול החדשה, תקרת התגמול, כהגדרתו בחוק שכר בכירים (קרי: ללא תשלומים לתגמולים ופיצויי פיטורים על פי דין), של יושב ראש הדירקטוריון והמנהל הכללי תהיה קטנה ממכפלת השכר הנמוך ביותר של עובד הבנק, במשרה מלאה, לרבות עובד קבלן, ב-35. תקרת התגמול של נושאי המשרה האחרים (שאינם דירקטורים), תהיה 2.5 מיליוני שקלים חדשים.

במדיניות נקבע, כי התגמול המשתנה יהיה כפוף להשבה, כולו או חלקו, בנסיבות שפורטו במדיניות התגמול.

לפרטים נוספים בדבר מדיניות התגמול המעודכנת, עקרונותיה ותחולתה ראה נספח א' לדיווח מידי מיום 9 בינואר 2017 (אסמכתא 003454-01-2017), ולדיווח מיום 14 בפברואר 2017 (אסמכתא 013930-01-2017) אשר פריטתם נכללים בביאור זה על דרך ההפניה.

החל מיום 1 בינואר 2017, תקופת ההודעה המוקדמת שהבנק זכאי לקבל מהמנהל הכללי ומשאר נושאי המשרה הכפופים לו, לרבות המבקרת הפנימית הראשית לעניין סיום תקופת העסקתם בבנק, תהיה בת 6 חודשים.

ביאורים לדוחות הכספיים

ליום 31 בדצמבר 2018

ביאור 22 - זכויות עובדים - המשך

4. נושאי משרה בכירה זכאים בעת פרישתם למענק הסתגלות בגובה של עד שישה חודשי שכר. בגין זכאות זו נערכה הפרשה בדוחות הכספיים. כמו כן זכאים נושאי המשרה למענק פרישה בשיעור של 150% לשנה עד ליום 31 בדצמבר 2016 לגבי נושאי המשרה, או עד ליום 11 באוקטובר 2016 לגבי המנהל הכללי, והכל בכפוף לתנאים האמורים במדיניות התגמול המעודכנת.

5. מדיניות תגמול לכלל עובדי הבנק

ביום 20 במרץ 2017, החליט הדירקטוריון, לאחר קבלת המלצתה של ועדת התגמול, לאשר מדיניות תגמול מעודכנת לכלל עובדי הבנק, למעט נושאי המשרה שלגביהם חלה מדיניות התגמול המעודכנת לנושאי משרה בבנק, כאמור לעיל (להלן: "מדיניות התגמול המעודכנת לכלל עובדי הבנק").

מדיניות התגמול המעודכנת לכלל עובדי הבנק דנה בתנאי התגמול של העובדים המרכזיים בבנק, וכן בתנאי התגמול של המנהלים האחרים בבנק ושל שאר עובדי הבנק לשנים 2017-2019.

תנאי הכהונה או ההעסקה של עובדי הבנק, כוללים תגמול קבוע ותגמול משתנה, כמקובל בבנק, וכן תנאי פרישה וכל הטבה, תשלום אחר או התחייבות לתשלום כאמור, הניתנים בשל כהונה או העסקה כאמור.

בחודש אוקטובר 2017 הוקצו לנושאי משרה בבנק וכן לעובדים מרכזיים ולמנהלים נוספים בבנק ובחברות בת של הבנק, כתבי אופציה, עבור שנת 2017. לפרטים נוספים לגבי ההקצאה ראה ביאור 4.ב.23.

6. ביום 16 בספטמבר 2009 נחתם הסכם קיבוצי מיוחד (הסכם עבודה) שנכרת עם נציגות העובדים - סקטור הפקידים, לפיו הוארך ההסכם הקיבוצי שנחתם ביום 27 באפריל 2006 ב-5 שנים נוספות, החל מיום 1 בינואר 2011 ועד 31 בדצמבר 2015. ההסכם אושר בדירקטוריון הבנק ביום 19 באוקטובר 2009.

לקראת סוף שנת 2015 החל הליך של בוררות כלכלית (להלן: "בוררות") בין הבנק לארגון עובדי מזרחי טפחות ("ארגון העובדים"), אשר במסגרתה נידונו דרישות ארגון העובדים לשנים 2015-2005.

ביום 28 בינואר 2019 ניתן פסק בוררות בין הבנק לארגון העובדים, במסגרתו נקבע כי על הבנק לשלם פיצוי חד פעמי בסכום כולל של 94.3 מיליוני שקלים חדשים (עלות) לעובדים חברי ארגון העובדים שעבדו בבנק בתקופה מיום 1 בינואר 2005 עד יום 31 בדצמבר 2015 או בחלק מהתקופה ואשר עובדים בבנק ביום מתן פסק הבוררות, וכן לעובדים חברי הארגון שעבדו בתקופה זו ושפרשו לגמלאות לפי גיל לאחר יום 30 ביוני 2013. הפיצוי ישולם בשתי פעימות - בחודש מאי 2019 ובחודש אפריל 2020. כמו כן, התקבלו במסגרת פסק הבוררות חלק מן הדרישות להטבות שונות, ובכלל זה שיעורי ההפקדה לתגמולים יעלו ל-7% החל מיום 1 בינואר 2019 ול-7.5% החל מיום 1 בינואר 2021. ההשלכה של פסק הבוררות הינה רישום הוצאה בסכום הפיצוי החד פעמי דהיינו 94.3 מיליוני שקלים חדשים (לפני מס) וסך של כ-62 מיליוני שקלים חדשים (לאחר מס) במסגרת הדוחות הכספיים של הבנק ליום 31 בדצמבר 2018, וכן תוספת הוצאות בגין שכר מידי שנה, החל משנת 2019 ואילך, המוערכת על ידי הבנק בסכום של כ-15 מיליוני שקלים חדשים (לפני מס). לפרטים נוספים ראו דיווח מידי מיום 28 בינואר 2019, מספר אסמכתא 01-010473-2019.

ביום 3 בדצמבר 2017 נחתם הסכם קיבוצי עם ארגון העובדים וביום 11 בדצמבר 2017 אושר ההסכם על ידי האורגנים המוסמכים בבנק (להלן: "ההסכם הקיבוצי החדש").

להלן עיקרי ההסכם הקיבוצי החדש:

- ההסכם חל לגבי השנים 2016-2021.
- ישרור שקט תעשייתי מלא ומוחלט, לאורך כל תקופת ההסכם.
- עובדי הבנק יירתמו לסייע בהצלחת מהלכים לרכישה ו/או מיזוג של בנק אחר, שאינו נמנה עם ארבעת הבנקים הגדולים, ולרבות להצלחת המהלך למיזוג בנק איגוד לישראל בע"מ, ללא עלות נוספת לבנק.
- במהלך התקופה הנ"ל, תינתנה תוספות קבועות ותוספות דיפרנציאליות לשכר.
- תוספת הוותק שתינתן לעובדים חדשים שייקלטו בבנק החל ממועד חתימת ההסכם, תופחת לעומת זו הקיימת כיום.
- יינתן מענק מותנה בביצועי הבנק (תשואה להון), הכולל תוספת מדורגת בהתאם לעמידה ביעדי התוכנית האסטרטגית.
- עובדים שעבדו בבנק בעת חתימת ההסכם יקבלו מענק התמדה והירתמות מיוחד בסכום של חצי משכורת י"ג (לפי ערך יום חתימת ההסכם), בכל אחת מהשנים 2018 עד 2021 ובתמורה לעבודתם בפועל בשנים אלו, כאשר חלק המענק המתייחס לשנת 2019 מותנה בהסכמה כוללת לאופן קליטת עובדי בנק איגוד במסגרת ההסכם הקיבוצי.
- תופעל תוכנית הפרישה מרצון שאושרה על ידי דירקטוריון הבנק ביום 27 בדצמבר 2016 (דיווח מידי מיום 27 בדצמבר 2016 אסמכתא 01-092211-2016).
- גובשו הסכמות שונות אשר מאפשרות לבנק גמישות ניהולית נוספת בניהול המשאב האנושי.

לפרטים בדבר השפעות ההסכם על ההתחייבות האקטוארית שנרשמה בדוחות הכספיים לשנת 2017, ראה ביאור 22 לדוחות הכספיים לשנת 2017.

ביאורים לדוחות הכספיים

ליום 31 בדצמבר 2018

ביאור 22 - זכויות עובדים - המשך

7. ביום 20 בדצמבר 2018 נחתם הסכם קיבוצי בעניין שכר ותנאי עבודה לשנים 2018-2022 עם ארגון המנהלים. להלן עיקרי ההסכם החדש:
- נקבע מבנה שכר חדש, הכולל שכר בסיס, תוספת ותק, תוספת ניהול, שעות נוספות גלובליות וכן השתתפות בהחזרי הוצאות (אש"ל, אחזקת רכב, חינוך ועוד).
 - שכר הבסיס כולל את כל רכיבי השכר החודשיים הקבועים ששולמו עד כניסתו של ההסכם לתוקף, למעט תוספת ותק ודמי ניהול.
 - תוספת הוותק השנתית תעמוד על 1% משכר הבסיס.
 - תוספת הניהול תיקבע בהתאם לרמת המורכבות הניהולית.
 - תשלום עבור שעות נוספות יהיה גלובלי.
 - עדכון השתתפות בהוצאות עבור גני ילדים, צהרונים וחינוך גבוה לילדי מנהלים.
 - תוכנית פרישה מרצון.
 - תוספת שכר חודשית של 2,500 שקלים חדשים למנהל מיום 1 בינואר 2018.
 - תוספת שכר דיפרנציאלית למנהלים לשנים 2019-2022 (תלויה בתשואה להון לשנים 2020-2022).
 - שקט תעשייתי מלא ומוחלט לכל תקופת ההסכם.
8. הסכמי עבודה ושכר בחטיבת הטכנולוגיה
- תנאי ההעסקה של עובדי חטיבת הטכנולוגיה של מזרחי טפחות בע"מ (להלן: "חטיבת הטכנולוגיה") מוסדרים בחוקת העבודה שנחתמה בשנת 1989 ובשורה של הסכמים שנחתמו בין ועד עובדי חטיבת הטכנולוגיה וההסתדרות, לחטיבת הטכנולוגיה במהלך השנים.
- לעובדי חטיבת הטכנולוגיה קיים מודל הצמדה לשכר עובדי הבנק.
- ביום 15 באוגוסט 2018 נחתם הסכם קיבוצי בין חטיבת הטכנולוגיה לוועד עובדי החטיבה והסתדרות המעו"ף. להסכם זה אין השפעה מהותית על הדוחות הכספיים
9. חלק מעובדי הבנק הפורשים בפרישה מוקדמת, מקבלים לעיתים בעת פרישתם סכומים גבוהים מהסכומים להם הם זכאים על פי החוק וההסכמים. לעיתים, משלם הבנק לעובדים כאמור קיצבה, וזאת עד הגיעם לגיל פרישה. בהתאם להנחיית הפיקוח על הבנקים, נכללה בדוחות הכספיים עתודה אקטוארית בגין תשלומים אלה.
10. ביום 27 בדצמבר 2016 אישר דירקטוריון הבנק תוכנית התייעלות שהומלצה על ידי הנהלת הבנק לפיה תתאפשר פרישתם המוקדמת של כ-300 עובדים במהלך השנים 2017-2021, בתנאים מוטבים.
- יצוין, כי מבין העובדים הפורשים שיתאפשר להם לפרוש בפרישה מוקדמת כאמור, נמנים עובדי הבנק וכן כ-50 עובדי חטיבת הטכנולוגיה של מזרחי טפחות בע"מ, חברה בת בשליטה ובהחזקה מלאה של הבנק. יחד עם זאת, יתכן שיחול שינוי במספר העובדים הפורשים מכל קבוצה, ואולם בסך הכל מספרם לא יעלה על 300.
- בהתאם לתוכנית התייעלות, יהיו העובדים הפורשים זכאים לפנסיה מוקדמת עד גיל פרישה או לפיצויים מוגדלים בשיעור של 150% (נוסף על העברת הבעלות בקופות הגמל על שמם), וזאת בהתאם לקריטריונים המפורטים בתוכנית. אפשר ובמסגרת תנאי הפרישה, תינתנה לעובדים הטבות נוספות אשר אינן מהותיות.
- עלויות עדכון ההתחייבות האקטוארית בגין תוכנית התייעלות שנרשמו בדוחות הכספיים ליום 31 בדצמבר 2016, מסתכמות ב-286 מיליון שקלים חדשים, כאשר העלות נטו ממס בסכום של 188 מיליון שקלים חדשים נזקפה באותו רבעון להון העצמי (במסגרת הרווח הכולל האחר).
11. קבוצה מצומצמת של עובדים, אשר פרשו מעבודתם בעבר, זכאית לגמלה חודשית קבועה מהבנק. עובדים אשר פרשו מהבנק עד 30 ביוני 1997, זכאים לתשלום גמלה מהבנק בגין רכיבי שכר מסוימים. כמו כן, זכאים גמלאי הבנק להטבות שאינן גמלה. התחייבות הבנק לתשלומים האמורים מכוסה בעתודות על פי חישוב אקטוארי.
12. עם קבוצת עובדים בכירים נחתמו הסכמי עבודה אישיים המזכים אותם במקרה של פיטורין למענק פרישה מיוחד כפי שנקבע בהסכמים, העשוי להגיע בתוך מספר שנים ביחס לעובדים מסוימים, בעלי ותק רב, עד לשבעה עשר חודשי שכר. עובדים אלה זכאים בעת פרישתם, לסכומים וזכויות אחרות, כפי שהצטברו לזכותם בקופות השונות וכן להודעה מוקדמת על סיום יחסי עובד מעביד לתקופה של שלושה עד שישה חודשים. לבנק אין כוונה לפטר מי מעובדים בכירים אלה המועסקים בבנק. התחייבות הבנק לתשלומים האמורים מכוסה בעתודות על פי חישוב אקטוארי.
13. העתודות בגין מענקי יובלות והסכם פרישה מרצון נערכו על בסיס חישוב אקטוארי וחושבו לפי שיעור היוון על בסיס תשואת איגרות החוב הממשלתיות בישראל בתוספת מרווח ממוצע של איגרות חוב קונצרניות בדירוג AA (בינלאומי) ומעלה במועד הדיווח. משיקולים פרקטיים, נקבע כי המרווח ייקבע לפי ההפרש בין שיעורי התשואה לפדיון, לפי תקופות פירעון, על איגרות חוב קונצרניות בדירוג AA ומעלה בארצות הברית, לבין שיעורי התשואה לפדיון, לאותן תקופות לפירעון, על איגרות חוב של ממשלת ארצות הברית, והכל במועד הדיווח. החישוב נערך בהתחשב בגידול ריאלי עתידי בשכר בשיעורים של 2.14%-4.10%.
- חישוב העתודה בגין פורשים מרצון בוצע בהתאם לזכאות הפורשים להצמדת הגימלה למדד המחירים לצרכן.

ביאורים לדוחות הכספיים

ליום 31 בדצמבר 2018

ביאור 22 - זכויות עובדים - המשך

14. מענקי יובלות
עובדי הבנק זכאים למענק חד פעמי בהגיעם לשלוש עשרה ולשמונה עשרה שנות ותק. בדוחות הכספיים נערכה הפרשה בגין חבויות אלה על פי חישוב אקטוארי המתבסס על נסיון העבר וההסתברות שבתאריך הקובע יהיה העובד עדיין מועסק בבנק.

15. עתודה בגין שכר לימוד
עובדי הבנק בהסכם קיבוצי זכאים להחזר בגין שכר לימוד תורני ובגין שכר לימוד גבוה על פי אחוזי החזר ותקרות הנהוגים בבנק, אשר עודכנו במסגרת ההסכם הקיבוצי החדש. בדוחות הכספיים נערכה הפרשה בגין חבויות אלו על פי חישוב אקטוארי המתבסס על נסיון העבר וההסתברות שהעובד יהיה עדיין מועסק בבנק.

16. לבנק יהב תוכנית מוגדרת ממומנת ולא ממומנת ביחס לכלל עובדיו, התוכנית הנ"ל מספקת הטבה מוגדרת המבוססת על שנות שירות ומשכורת אחרונה.

התחייבות בנק יהב לשלם פיצויי פרישה או פטורין מכוסה בעיקר באמצעות הפקדות שוטפות על בסיס השכר לפנסיה, על שם העובדים בקופות גמל ופנסיה מוכרות. בנק יהב נוהג להשלים לעובדים הזכאים לפיצויים את ההפרש שבין המשכורת האחרונה של העובדים מוכפלת במספר שנות העבודה, לבין הסכום שנצבר לזכותם בקופות האמורות. בנק יהב אינו רשאי למשוך את כספי היעודה אלא לצורך תשלום פיצויי פרישה בלבד.

לחלק מעובדיו התחייב בנק יהב להעביר לבעלותם עם סיום עבודתם מכל סיבה את מרכיב פיצויי הפטורים שבקופות גמל מוכרות (לפי סעיף 14 לחוק פיצויי פטורין). לעובדים אלה לא נדרש הבנק להשלים את ההפרש שבין המשכורת האחרונה של העובדים מוכפלת במספר שנות העבודה, לבין הסכום שנצבר לזכותם בקופות האמורות.

במהלך שנת 2017 אישר דירקטוריון בנק יהב תוכנית פרישה מרצון שהומלצה על ידי הנהלת בנק יהב.

בנק יהב קיבל אישור לתוכנית מהפיקוח על הבנקים בהתאם לנדרש בהוראות ההתייעלות. לפי התוכנית, תתאפשר פרישה מוקדמת של עובדים בהתאם לקריטריונים הקבועים בתוכנית. עלויות ההתחייבות האקטואריות לעובדים הסתכמו בסך של כ-35 מיליוני שקלים חדשים לפני מס (23 מיליוני שקלים חדשים לאחר השפעת המס).

ביום 17 בינואר 2019 נחתם בבנק יהב הסכם שכר קיבוצי חדש עם נציגות העובדים אשר מעגן את יחסי העבודה והתגמול לשנים 2018-2022.

ב. סכומי ההתחייבות בגין ההטבות לפי סוגים:

31 בדצמבר	
2017	2018
במיליוני שקלים חדשים	
160	140
הטבות לאחר פרישה⁽¹⁾	
סכום ההתחייבות	
1,165	1,110
הטבות לאחר סיום העסקה ולפני פרישה⁽²⁾	
סכום ההתחייבות	
121	116
השווי ההוגן של נכסי התוכנית	
1,044	994
עודף ההתחייבות על נכסי התוכנית	
הטבות לפני סיום העסקה⁽³⁾	
86	99
סכום ההתחייבות	
1,290	1,233
עודף ההתחייבות שנכלל בסעיף "התחייבויות אחרות"	
10	10
מזה: בגין הטבות לעובדים בחוץ לארץ	

(1) שי לחג והטבות נוספות לעובדים לאחר פרישה.

(2) פנסיה, פיצויים והטבות נוספות בתוכנית להטבה מוגדרת ולרבות יתרת ההתחייבות בגין עובדים שפרשו.

(3) בעיקר מענקי יובלות ושכר לימוד לעובדים פעילים.

ביאורים לדוחות הכספיים

ליום 31 בדצמבר 2018

ביאור 22 - זכויות עובדים - המשך

ג. תוכניות להטבה מוגדרת (פנסיה, פיצויים והטבות נוספות)⁽¹⁾

1. מחויבויות ומצב המימון

1.1 שינוי במחויבות בגין הטבה חזויה

31 בדצמבר		
2017	2018	
במיליוני שקלים חדשים		
1,155	1,325	מחויבות בגין הטבה חזויה בתחילת תקופה
42	51	עלות שירות
42	42	עלות ריבית
⁽²⁾ 150	(91)	הפסד (רווח) אקטוארי
(64)	(77)	הטבות ששולמו
1,325	1,250	מחויבות בגין הטבה חזויה בסוף התקופה
1,171	1,068	מחויבות בגין הטבה מצטברת בסוף התקופה⁽³⁾

(1) הטבות לאחר סיום העסקה ולפני פרישה והטבות לאחר פרישה ולרבות יתרת התחייבות בגין עובדים שפרשו.

(2) כולל השפעת ההסכם הקיבוצי עם ארגון העובדים. לפרטים ראה סעיף 7 להלן.

(3) לא כולל הנחות כלשהן בנוגע לרמת התגמול העתידית.

1.2 שינוי בשווי ההוגן של נכסי התוכנית ומצב המימון של התוכנית

31 בדצמבר		
2017	2018	
במיליוני שקלים חדשים		
112	121	שווי הוגן של נכסי התוכנית בתחילת תקופה
8	(1)	תשואה בפועל על נכסי התוכנית
6	6	הפקדות לתוכנית על ידי הבנק
(5)	(10)	הטבות ששולמו
121	116	שווי הוגן של נכסי התוכנית בסוף התקופה
121	116	מצב המימון - נכס נטו שהוכר בסוף תקופה

1.3 סכומים שהוכרו במאזן המאוחד

31 בדצמבר		
2017	2018	
במיליוני שקלים חדשים		
1,204	1,134	סכומים שהוכרו בסעיף התחייבויות אחרות

1.4 סכומים שהוכרו ברווח (הפסד) כולל אחר מצטבר לפני השפעת מס

31 בדצמבר		
2017	2018	
במיליוני שקלים חדשים		
(584)	(463)	הפסד אקטוארי נטו
-	-	התחייבות נטו בגין המעבר
(584)	(463)	סך הכל הוכר ברווח כולל אחר

ביאורים לדוחות הכספיים

ליום 31 בדצמבר 2018

ביאור 22 - זכויות עובדים - המשך

ג. תוכניות להטבה מוגדרת (פנסיה, פיצויים והטבות נוספות)⁽¹⁾ - המשך

1.1. תוכניות שבהן המחויבות בגין הטבה מצטברת וחזויה עולה על נכסי התוכנית

31 בדצמבר		
2017	2018	
במיליוני שקלים חדשים		
1,325	1,250	מחויבות בגין הטבה חזויה
1,171	1,068	מחויבות בגין הטבה מצטברת
121	116	שווי הוגן של נכסי התוכנית

2. הוצאה בתקופת הדיווח

2.1. רכיבי עלות ההטבה נטו שהוכרו ברווח והפסד

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר			
2016	2017	2018	
במיליוני שקלים חדשים			
26	42	51	במסגרת משכורות והוצאות נלוות עלות שירות
31	42	42	במסגרת הוצאות אחרות עלות ריבית
(4)	(4)	(5)	תשואה חזויה על נכסי התוכנית הפחתה של סכומים שלא הוכרו:
9	18	36	הפסד אקטוארי נטו
36	56	73	סך הכל במסגרת הוצאות אחרות
62	98	124	סך עלות ההטבה, נטו

2.2. שינויים בנכסי תוכנית ובמחויבות להטבה שהוכרו ברווח (הפסד) כולל אחר לפני השפעת מס

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר			
2016	2017	2018	
במיליוני שקלים חדשים			
303	150	(85)	הפסד (רווח) אקטוארי נטו בתקופה הפחתה של הפסד אקטוארי ⁽²⁾
(9)	(18)	(36)	
294	132	(121)	סך הכל הוכר ברווח כולל אחר
62	98	124	סך עלות ההטבה נטו
356	230	3	סך הכל הוכר בעלות ההטבה נטו לתקופה וברווח כולל אחר

2.3. אומדן של הסכומים הכלולים ברווח כולל אחר מצטבר שצפוי כי יופחתו מרווח כולל אחר מצטבר לדוח רווח והפסד כהוצאה בשנת 2019 לפני השפעת המס:

במיליוני שקלים חדשים		
36		הפסד אקטוארי נטו
36		סך הכל צפוי כי יופחת מרווח כולל אחר מצטבר

(1) הטבות לאחר סיום העסקה ולפני פרישה והטבות לאחר פרישה ולרבות יתרת התחייבות בגין עובדים שפרשו.

(2) הפסדים אקטואריים הנובעים משנויים שוטפים בשיעורי היוון במהלך שנת דיווח יופחתו בקו ישר על פני תקופת השירות הממוצעת הנוטרת של העובדים הצפויים לקבל הטבות על פני התוכנית, או לחלופין על פני יתרת התקופה הממוצעת הנוטרת של קבלת ההטבה על ידי העובדים. ראה גם ביאור 12.ד.1 לדוחות הכספיים.

ביאור 22 - זכויות עובדים - המשך

ד. הנחות

1. ההנחות על בסיס ממוצע משוקלל המשמשות לקביעת המחויבות בגין הטבה ולמדידת עלות ההטבה נטו
1.1. ההנחות העיקריות המשמשות לקביעת המחויבות בגין ההטבה:

31 בדצמבר		
2017	2018	
באחוזים		
1.20	1.92	שיעור היוון
2.00	2.00	שיעור היוון המדד
3.55	3.52	שיעור עזיבה
2.34	2.14	שיעור גידול בתגמול

- 1.1. ההנחות העיקריות המשמשות למדידת עלות ההטבה לתקופה באחוזים:

31 בדצמבר			
2016	2017	2018	
באחוזים			
4.18	3.77	3.25	שיעור היוון
4.07	3.85	3.85	תשואה חזויה לטווח ארוך על נכסי תוכנית
1.72	2.34	2.14	שיעור גידול בתגמול

- 1.3. השפעה של שינוי בנקודת אחוז אחת על המחויבות בגין הטבה חזויה לפני השפעת מס:

קיטון בנקודת אחוז אחת		גידול בנקודת אחוז אחת		
31 בדצמבר		31 בדצמבר		
2017	2018	2017	2018	
139	125	(114)	(103)	שיעור היוון
(96)	(117)	71	101	שיעור עזיבה
(63)	(67)	74	80	שיעור גידול בתגמול

ביאורים לדוחות הכספיים

ליום 31 בדצמבר 2018

ביאור 22 - זכויות עובדים - המשך

ה. נכסי תוכנית

1.1. הרכב שווי ההון של נכסי תוכנית

סוג נכס		31 בדצמבר	
		2018	2017
מניות		33	31
סיוע ממשלתי לקרנות פנסיה ותיקות		8	11
אחר		14	12
איגרות חוב: ממשלתיות		10	13
ממשלתיות מיועדות		26	27
קונצרניות		25	27
סך הכל		116	121

1.2. השווי ההון של נכסי תוכנית לפי סוגי הנכסים ויעד הקצאה לשנת 2018 (באחוזים)

סוג נכס	יעד הקצאה אחוזי מנכסי התוכנית		
	לשנת 2019	ליום 31 בדצמבר 2018	ליום 31 בדצמבר 2017
מניות	28	29	26
סיוע ממשלתי לקרנות פנסיה ותיקות	7	7	9
אחר	12	12	10
איגרות חוב: ממשלתיות	9	9	11
ממשלתיות מיועדות	22	22	22
קונצרניות	22	21	22
סך הכל	100	100	100

1.3. הפקדות בתוכנית פנסיה להטבה מוגדרת

סוג נכס	יעד הקצאה הפקדות בפועל		
	לשנת 2019 ⁽¹⁾	ביום 31 בדצמבר 2018	ביום 31 בדצמבר 2017
הפקדות	7	6	6

(1) אומדן הפקדות שצפוי לשלמן לתוכנית פנסיה להטבה מוגדרת במהלך שנת 2019.

ו. תזרימי מזומנים - ההטבות שהתאגיד צופה לשלם בעתיד:

שנה	במיליוני שקלים חדשים
2019	119
2020	107
2021	109
2022	90
2023	85
2024-2028	302
2029 ואילך	489
סך הכל	1,301

ביאור 23 - עסקאות תשלום מבוסס מניות

א. תוכנית אופציות למנהל הכללי

במסגרת תוכנית האופציות ועל פי תנאיה, הבנק יקצה לנאמן, עבור המנהל הכללי של הבנק, כתבי אופציה בשלוש מנות שנתיות כמפורט להלן - 186,915 כתבי אופציה עבור שנת 2014, 177,720 כתבי אופציה עבור שנת 2015 ו-172,503 כתבי אופציה עבור שנת 2016. כל אחד מכתבי האופציה יהיה ניתן למימוש, למניה רגילה אחת של הבנק, בת 0.1 ש"ח ערך נקוב, הכפוף להתאמות בגין חלוקת מניות הטבה, הנפקת זכויות, איחוד או חלוקה של מניות, חלוקת דיבידנד ועוד.

בהנחה של מימוש מלא של כל כתבי האופציה, ובהנחה של הקצאת הכמות המירבית האפשרית של מניות המימוש, יקנו כל כתבי האופציה המוצעים למנהל הכללי על פי תוכנית האופציות (בהתבסס על דוח "מצבת הון ומרשמי נירות הערך של התאגיד והשינויים בה", שפרסם הבנק ביום 10 באפריל 2014), כ-0.23% מהונו המונפק של הבנק ומזכויות ההצבעה בו (לאחר הקצאת מלוא הכמות של מניות המימוש), ובהנחה של דילול מלא, כ-0.18% מהונו המונפק של הבנק ומזכויות ההצבעה בו.

זכאותו של המנהל הכללי לכתבי האופציה שהוקצו בגין שנת מענק כלשהי מותנית בכך כי בשנת המענק יתקיימו תנאי הסף המפורטים להלן:

1. שיעור התשואה על ההון בשנת המענק לא יפחת מ-9%.
2. יחס הלימות ההון הכולל יחס הלימות הון הליבה של הבנק, לשנת המענק, לא יפחתו מן היחסים המינימליים שנקבעו בהוראות בנק ישראל.

זכאותו של המנהל הכללי לכתבי אופציה הכלולים במנה שנתית כלשהי, תחושב בסמוך לאחר פרסום הדוחות הכספיים של הבנק לשנת המענק שבגינה הוקצתה המנה השנתית, בהתאם לעמידה בתנאי הזכאות שהוגדרו.

כל אחת מהמנות השנתיות לשנים 2014-2016 תהיה ניתנת למימוש בשלושה חלקים שווים החל מיום 1 באפריל בשנים 2016-2020. מחיר המימוש של כל אחד מכתבי האופציה שיוקצו למנהל הכללי, על פי התוכנית הינו 46.19⁽⁴⁾ שקלים חדשים, בתוספת הפרשי הצמדה למדד המחירים לצרכן, החל מן המדד הידוע ביום שבו אישר הדירקטוריון את הקצאת כתבי האופציה למנהל הכללי ועד למדד הידוע ביום המימוש. מחיר המימוש נקבע על פי הממוצע של שערי הנעילה של מניה רגילה של הבנק, בבורסה, במשך שלושים ימי המסחר שקדמו ליום אישור הדירקטוריון. בהתאם לאמור, יובהר כי ביום המימוש, המנהל הכללי לא יידרש לשלם את מחיר המימוש, ומחיר המימוש ישמש אך ורק לצורך קביעת סכום ההטבה הכספית וכמות מניות המימוש שתוקצה בפועל למנהל הכללי.

לצורך חישוב השווי ההוגן, ליום האישור של האסיפה הכללית את הקצאת כתבי האופציה, כאמור לעיל, נלקחו בחשבון תנאי תוכנית האופציות וכן סטיית תקן שנתית בטווח 32.1%-26.7% המשקפת סטיית תקן לתקופות של כ-7.42-3.41 שנים. ריבית חסרת סיכון נעה בטווח 0.55%-0.82% עבור המנות השונות.

על בסיס ההנחות, השווי ההוגן הממוצע של כל כתב אופציה שיוענק למנהל הכללי על פי תוכנית האופציות, ליום האישור של האסיפה הכללית את הקצאת כתבי האופציה, הינו כדלקמן: כתב אופציה הנכלל במנה הראשונה - כ-7.90 שקלים חדשים; כתב אופציה הנכלל במנה השנייה - כ-8.37 שקלים חדשים; כתב אופציה הנכלל במנה השלישית - כ-8.67 שקלים חדשים.

בהתאם לכך, ערך ההטבה התיאורטי של כתבי האופציה בתוכנית (השווי ההוגן), כאמור, המחושב בהתאם לכללי התקינה החשבונאית, מסתכם בכ-4.5 מיליוני שקלים חדשים (כ-5.3 מיליוני שקלים חדשים, כולל מס שכר). שווי זה ייפרס על פני תקופת הזכאות באופן לא ליניארי.

האופציות יוקצו במסלול "הכנסת עבודה", בהתאם לסעיף 102 לפקודת מס הכנסה. לפיכך, ההטבה שתנבע למנהל הכללי כתוצאה ממימוש כתבי אופציה אלה, תמוסה על פי שיעור המס השולי שיחול על המנהל הכללי במועד מימוש כתבי האופציה. הבנק יהיה חייב לשלם מס שכר בגין ההטבה שתנבע למנהל הכללי כתוצאה ממימוש כתבי האופציה על פי תוכנית האופציות. כמו כן, בעת תשלום המס על ידי המנהל הכללי בגין ההטבה, יהא הבנק זכאי לנכות הוצאה לצרכי מס בגין כתבי האופציה האמורים, על פי שיעור המס האפקטיבי שיחול במועד המימוש.

במהלך שנת 2018 מומשו 77,884 אופציות (בשנת 2017 - 38,024 אופציות) על פי מחיר מימוש 46.19⁽⁴⁾ שקלים חדשים (זהה לשנת 2017). מחיר המניה הממוצע במועד המימוש של האופציות למניות שמומשו במהלך שנת 2018 היה 69.77 שקלים חדשים (בשנת 2017 - 59.14 שקלים חדשים). בהתאם לתוצאות הכספיות של שנת 2016, חולטו 50,827 אופציות בשנת 2017 (בשנת 2016 58,141 ואופציות) על פי מחיר מימוש 46.19⁽⁴⁾ שקלים חדשים (זהה לשנת 2016). נכון ליום 31 בדצמבר 2018 קיימות למנהל הכללי 239,419 אופציות (ליום 31 בדצמבר 2017 - 317,303 וליום 31 בדצמבר 2016 - 406,154 אופציות) על פי מחיר מימוש 46.19⁽⁴⁾ שקלים חדשים. נכון ליום 31 בדצמבר 2018 (מחיר מימוש של 42.72).

ב. תוכנית אופציות לעובדים

1. ביום 10 ביוני 2014 אישרה האסיפה הכללית של בעלי המניות של הבנק, לאחר קבלת אישורו של הדירקטוריון והמלצת ועדת התגמול, מדיניות תגמול מעודכנת לנושאי משרה בבנק (לפרטים ראה סעיף ג' לעיל).

ביום 19 ביוני 2014 אישר דירקטוריון הבנק, לאחר שהתקבל לכך אישור ועדת התגמול, מיום 16 ביוני 2014, הצעת כתבי אופציה נושאי משרה בבנק, בהתאם לסעיף 15 ב(1)(א) לחוק ניירות ערך. בנוסף, אישר דירקטוריון הבנק, לאחר קבלת אישורה של ועדת התגמול, הצעת כתבי אופציה לעובדים מרכזיים בבנק וכן למנהלים נוספים בבנק ובחברות בת של הבנק, בהתאם לסעיף 15 ב(1)(א) לחוק ניירות ערך, והכל כמפורט בדיווח שפרסם הבנק ביום 19 ביוני 2014, אסמכתא מספר 01-091176-2014. (להלן: "דוח המתאר").

במסגרת החלטת הדירקטוריון מיום 19 ביוני 2014, אושרו תוכניות להקצאת כתבי אופציה כמפורט להלן:

- **תוכנית אופציות א'** - עד 2,083,197 כתבי אופציה א' שיוענקו לעד שמונה נושאי משרה בבנק שאינם שומרי סף, והניתנים למימוש עד ל-2,083,197 מניות רגילות בנות 0.1 שקלים חדשים ערך נקוב, כל אחת, של הבנק.
- **תוכנית אופציות ב'** - עד 873,066 כתבי אופציה ב' שיוענקו לעד חמישה נושאי משרה שהינם שומרי סף, והניתנים למימוש עד ל-873,066 מניות רגילות בנות 0.1 שקלים חדשים ערך נקוב, כל אחת, של הבנק.
- **תוכנית אופציות ג'** - עד 2,708,060 כתבי אופציה ג' שיוענקו לעד ארבעים ושלושה עובדים מרכזיים בבנק וכן לעד עשרה מנהלים בחברות בת של הבנק אשר אושרו כנכללים בקבוצה זו, והניתנים למימוש עד ל-2,708,060 מניות רגילות בנות 0.1 שקלים חדשים ערך נקוב, כל אחת, של הבנק.

(1) בתוספת הפרשי הצמדה והתאמת דיבידנד.

ביאור 23 - עסקאות תשלום מבוסס מניות - המשך

- **תוכנית אופציות ד'** - עד 1,183,110 כתבי אופציה ד' שיוענקו לעד עשרים ושמונה מנהלים בבנק המועסקים על פי חוזים אישיים וכן לעד שמונה מנהלים בחברות בת של הבנק אשר אושרו כנכללים בקבוצה זו, והניתנים למימוש עד ל-1,183,110 מניות רגילות בנות 0.1 שקלים חדשים ערך נקוב, כל אחת, של הבנק.
- **תוכנית אופציות ה'** - עד 5,046,390 כתבי אופציה ה' שיוענקו לעד מאתיים חמישים ושלושה מנהלים בבנק המועסקים במסגרת הסכמים קיבוציים, והניתנים למימוש עד ל-5,046,390 מניות רגילות בנות 0.1 שקלים חדשים ערך נקוב, כל אחת, של הבנק.

תנאי הסף לזכאות לכתבי האופציה ותנאי הזכאות לכתבי אופציה.

- זכאותו של ניצע לכתבי אופציה על פי כל אחת מתוכניות האופציות לעיל, עבור שנת מענק כלשהי, מותנית בכך שבשנת המענק יתקיימו כל תנאי הסף להלן:
- שיעור התשואה להון בשנת המענק לא יפחת מ-9%.
- יחס הלימות ההון הכולל ויחס הלימות הון הליבה של הבנק, לשנת המענק, לא יפחתו מן היחסים המינימליים שנקבעו בהוראות בנק ישראל.

בנוסף, תנאי הזכאות לכתבי אופציה יקבעו על פי הקריטריונים הבאים:

- כתבי אופציה א' וכתבי אופציה ב' שיונפקו עבור ניצעים שהם נושאי משרה בבנק, כאמור לעיל, מהווים חלק מן התגמול המשתנה של נושאי המשרה. זכאותו של נושא משרה לכתבי אופציה א' או ב', הכלולים במנה שנתית כלשהי, תיקבע על פי ארבעה קריטריונים שהינם בגדר "יעדים כלל חברתיים" הניתנים למדידה (להלן: "המדדים הכמותיים") וכן, על בסיס שני קריטריונים איכותיים המבוססים על הערכת הממונה ביחס להשגת היעדים האישיים (להלן: "היעדים האישיים") של נושא המשרה שהוגדרו במסגרת מתאר ההצעה לעובדים וכן, על הערכת תפקודו של נושא המשרה על ידי הממונה, בהתאם לשיקול דעתו (להלן: "שיקול דעת הממונה"). (היעדים האישיים וכן שיקול דעת הממונה ייקראו להלן: "המדדים האיכותיים").
- המשקל הכולל של המדדים הכמותיים יהיה בשיעור של שמונים אחוזים מן המנה השנתית של כתבי אופציה א' או ב'. המשקל הכולל של המדדים האיכותיים יהיה בשיעור של עשרים אחוזים, כך שמשקלו של מדד היעדים האישיים יהיה בשיעור של עשרה אחוזים ומשקלו של מדד שיקול דעת הממונה יהיה בשיעור של עשרה אחוזים.

זכאותם של ניצעים שאינם נושאי משרה בבנק, לכתבי אופציה ג' ו-ד', בגין שנת מענק כלשהי, תקבע על בסיס המדדים הכמותיים, ולא תיקבע על פי מדד איכותי כלשהו. זכאותם של ניצעים שאינם נושאי משרה בבנק, לכתבי אופציה ה', בגין שנת מענק כלשהי, תקבע על בסיס המדדים הכמותיים, וכן על פי דרגת האיכות שתיקבע לאותם ניצעים, כמפורט בסעיף 2.12.9 לדוח המתאר.

המדדים הכמותיים שהוגדרו במסגרת תוכנית האופציות הינם שיעור התשואה להון, תשואת מניית הבנק ביחס למדד הייחוס, יחס היעילות התפעולית, והיחס הממוצע של פיקדונות לאשראי.

ערך ההטבה התיאורטי של כתבי האופציה בתוכניות, כאמור, המחושב בהתאם לכללי התקינה החשבונאית, מסתכם בכ-96 מיליוני שקלים חדשים (כ-113 מיליוני שקלים חדשים, כולל מס שכר). בפריסת ערך ההטבה התיאורטי בספרי הבנק, ילקח בחשבון אומדן לשיעור הנטישה הצפוי של ניצעי התוכניות.

האופציות יוקצו במסלול "הכנסת עבודה", בהתאם לסעיף 102 לפקודת מס הכנסה. לפיכך, ההטבה שתנבע לניצעים כתוצאה ממימוש כתבי אופציה אלה, תמוסה על פי שיעור המס השולי שיחול עליהם במועד מימוש כתבי האופציה. הבנק יהיה חייב לשלם מס שכר בגין ההטבה שתנבע לניצעים כתוצאה ממימוש כתבי האופציה על פי תוכנית האופציות. כמו כן, בעת תשלום המס על ידי הניצעים בגין ההטבה, יהא הבנק זכאי לנכות הוצאה לצרכי מס בגין כתבי האופציה האמורים, על פי שיעור המס האפקטיבי שיחול במועד המימוש.

יתר פרטי התוכניות ומתאר ההצעה לעובדים (ובכלל זה תנאי הסף לזכאות לכתבי האופציה, מועדי ההבשלה של כתבי האופציה והתקופות למימושם וכן סמכות הדירקטוריון להפחתת הכמות של כתבי האופציה, פקיעת כתבי אופציה והשבת ההטבה הכספית) פורטו בדוח מיידי מיום 19 ביוני 2014, אסמכתא מספר 01-091176-2014. איזכור זה מהווה הכללה על דרך הפניה של כל המידע שפורט בדוח המיידי הנזכר לעיל.

ביום 3 באוגוסט 2015 החליט דירקטוריון הבנק, לאחר קבלת המלצתה של ועדת התגמול של הבנק, לאשר מתאר הצעה לעובדים על פיו יוקצו 229,990 כתבי אופציה ל-19 ניצעים, מנהלים בבנק.

תוכנית האופציות מבוססת על והעקרונות של תוכנית האופציות שאושרה על ידי הבנק בשנת 2014 ואשר על פיהן הבנק הקצה ביום 19 ביוני 2014 אופציות למנהלים. ראה להלן.

כתבי האופציות הוקצו כמפורט להלן:

- עד 11,494 כתבי אופציה ד' שיוענק למנהל אחד בבנק המועסק על פי חוזה אישי והניתנים למימוש עד ל-11,494 מניות רגילות בנות 0.1 שקלים חדשים ערך נקוב, כל אחת, של הבנק. בהתאם לתוכנית אופציות ד' מיום 19 ביוני 2014.
- עד 218,496 כתבי אופציה ה' שיוענקו לעד שמונה עשר מנהלים בבנק המועסקים במסגרת הסכמים קיבוציים, והניתנים למימוש עד ל-218,496 מניות רגילות בנות 0.1 שקלים חדשים ערך נקוב, כל אחת, של הבנק. בהתאם לתוכנית אופציות ה' מיום 19 ביוני 2014.

ערך ההטבה התיאורטי של כתבי האופציה בתוכניות, כאמור, שחושב בהתאם לכללי התקינה החשבונאית מסתכם בכ-1.6 מיליוני שקלים חדשים (כ-1.9 מיליוני שקלים חדשים, כולל מס שכר). בפריסת ערך ההטבה התיאורטי בספרי הבנק, ילקח בחשבון אומדן לשיעור הנטישה הצפוי של ניצעי התוכניות.

יתר פרטי התוכניות ומתאר ההצעה לעובדים (ובכלל זה תנאי הסף לזכאות לכתבי האופציה, מועדי ההבשלה של כתבי האופציה והתקופות למימושם וכן סמכות הדירקטוריון להפחתת הכמות של כתבי האופציה, פקיעת כתבי אופציה והשבת ההטבה הכספית) פורטו בדוח מיידי מיום 3 באוגוסט 2015, אסמכתא מספר 01-088305-2015. איזכור זה מהווה הכללה על דרך הפניה של כל המידע שפורט בדוח המיידי הנזכר לעיל.

ביאורים לדוחות הכספיים

ליום 31 בדצמבר 2018

ביאור 23 - עסקאות תשלום מבוסס מניות - המשך

להלן פירוט ההנחות ששימשו בחישוב השווי ההוגן של אופציה בודדת, וכן תוצאת השווי ההוגן לאופציה בודדת, עבור כל אחת מהמנות שהוענקו ביום 19 ביוני 2014:

סך הכל	מנה 3	מנה 2	מנה 1	
				תוכנית אופציות א
2,083	665	690	728	כמות אופציות (באלפים)
	25.94-35.64%	22.00%-34.72%	20.07%-28.99%	סטיית תקן שנתי
	46.21	46.21	46.21	מחיר מימוש (בשקלים חדשים)
	(0.70%)-1.08%	(0.87%)-0.64%	(0.45%)-0.08%	ריבית חסרת סיכון
	4.75-6.75	3.75-5.75	2.75-4.75	זמן לפקיעה בשנים
	8.43	8.12	7.70	שווי הוגן לאופציה בודדת
16,815	5,605	5,605	5,605	סך שווי הוגן למנה באלפי שקלים חדשים
				תוכנית אופציות ב
873	275	284	314	כמות אופציות (באלפים)
	25.94-35.64%	22.00%-34.72%	20.07%-28.99%	סטיית תקן שנתי
	46.21	46.21	46.21	מחיר מימוש (בשקלים חדשים)
	(0.70%)-1.08%	(0.87%)-0.64%	(0.45%)-0.08%	ריבית חסרת סיכון
	4.75-6.75	3.75-5.75	2.75-4.75	זמן לפקיעה בשנים
	8.43	8.17	7.73	שווי הוגן לאופציה בודדת
7,066	2,319	2,319	2,428	סך שווי הוגן למנה באלפי שקלים חדשים
				תוכנית אופציות ג
	896	896	917	כמות אופציות (באלפים)
2,709	25.94-35.64%	22.00%-34.72%	20.07%-28.99%	סטיית תקן שנתי
	46.21	46.21	46.21	מחיר מימוש (בשקלים חדשים)
	(0.70%)-1.08%	(0.87%)-0.64%	(0.45%)-0.08%	ריבית חסרת סיכון
	4.75-6.75	3.75-5.75	2.75-4.75	זמן לפקיעה בשנים
	8.35	8.06	7.64	שווי הוגן לאופציה בודדת
21,710	7,482	7,222	7,006	סך שווי הוגן למנה (אלפי שקלים חדשים)
				תוכנית אופציות ד
1,182	394	394	394	כמות אופציות (באלפים)
	25.94-26.81%	22.00%-28.31%	20.07%-27.06%	סטיית תקן שנתי
	46.21	46.21	46.21	מחיר מימוש (בשקלים חדשים)
	(0.70%)-0.61%	(0.87%)-0.26%	(0.16%)-(0.12%)	ריבית חסרת סיכון
	4.50	4.50	4.50	זמן לפקיעה בשנים
	7.64	8.17	8.42	שווי הוגן לאופציה בודדת
9,546	3,010	3,219	3,317	סך שווי הוגן למנה (אלפי שקלים חדשים)
				תוכנית אופציות ה
5,046	1,682	1,682	1,682	כמות אופציות (באלפים)
	25.94-26.81%	22.00%-28.31%	20.07%-27.06%	סטיית תקן שנתי
	46.21	46.21	46.21	מחיר מימוש (בשקלים חדשים)
	(0.70%)-0.61%	(0.87%)-0.26%	(0.16%)-(0.12%)	ריבית חסרת סיכון
	4.50	4.50	4.50	זמן לפקיעה בשנים
	7.64	8.17	8.42	שווי הוגן לאופציה בודדת
40,754	12,850	13,742	14,162	סך שווי הוגן למנה (אלפי שקלים חדשים)

ביאורים לדוחות הכספיים

ליום 31 בדצמבר 2018

ביאור 23 - עסקאות תשלום מבוסס מניות - המשך

להלן פירוט ההנחות ששימשו בחישוב השווי ההוגן של אופציה בודדת, וכן תוצאת השווי ההוגן לאופציה בודדת, עבור כל אחת מהמנות שהוענקו ביום 3 באוגוסט 2015:

מנה 1	מנה 2	סך הכול	
6	6	12	תוכנית אופציות ד
17.48%-21.01%	17.48%-22.92%		כמות אופציות (באלפים)
⁽¹⁾ 47.76	⁽¹⁾ 47.76		סטיית תקן שנתית
(0.86%)-(0.58%)	(0.86%)-(0.45%)		מחיר מימוש (בשקלים חדשים)
3.50	3.50		ריבית חסרת סיכון
7.08	6.91		זמן לפקיעה בשנים
40	40	80	שווי הוגן לאופציה בודדת
			סך שווי הוגן למנה (אלפי שקלים חדשים)
109	109	218	תוכנית אופציות ה
17.48%-21.01%	17.48%-22.92%		כמות אופציות (באלפים)
47.76	47.76		סטיית תקן שנתית
(0.86%)-(0.58%)	(0.86%)-(0.45%)		מחיר מימוש (בשקלים חדשים)
3.50	3.50		ריבית חסרת סיכון
7.08	6.91		זמן לפקיעה בשנים
774	755	1,529	שווי הוגן לאופציה בודדת
			סך שווי הוגן למנה (אלפי שקלים חדשים)

(1) בתוספת הפרשי הצמדה והתאמת דיבידנד

להלן פרטים על כמות האופציות למניות ומחירי המימוש עבור כלל התוכניות:

2016		2017		2018		
ממוצע משוקלל של מחיר המימוש (בשקלים חדשים)	מספר אופציות	ממוצע משוקלל של מחיר המימוש (בשקלים חדשים)	מספר אופציות	ממוצע משוקלל של מחיר המימוש (בשקלים חדשים)	מספר אופציות	
46.24	10,420,496	46.24	8,071,922	46.23	4,827,012	קיימות במחזור לתחילת שנה
-	-	-	-	-	-	הוענקו במהלך השנה
46.26	1,599,747	46.26	1,297,047	-	-	חולטו במהלך השנה
46.27	748,827	46.26	1,947,863	46.26	1,875,072	מומשו במהלך השנה ⁽¹⁾
46.24	8,071,922	46.23	4,827,012	46.22	2,951,940	קיימות במחזור לסוף שנה

(1) הממוצע המשוקלל של מחירי המניה במועד המימוש של האופציות למניות שמומשו במהלך שנת 2018 היה 67.94 שקלים חדשים (שנת 2017 - 61.98 שקלים חדשים).

ביאורים לדוחות הכספיים

ליום 31 בדצמבר 2018

ביאור 23 - עסקאות תשלום מבוסס מניות - המשך

להלן פרטים על אופציות למניות הקיימות במחזור לסוף השנה מחולקות לפי תחומים של מחירי מימוש:

תחום מחירי מימוש (בשקלים חדשים)	31 בדצמבר 2018 40-50	31 בדצמבר 2017 40-50	31 בדצמבר 2016 40-50
מספר האופציות	2,951,940	4,827,012	8,071,922
ממוצע משוקלל של מחיר המימוש (בשקלים חדשים)	46.22	46.23	46.24
ממוצע משוקלל של יתרת אורך החיים החוזי (בשנים)	1.10	1.77	2.57
מזה ניתנות למימוש:			
מספר האופציות	1,724,155	2,389,747	2,136,379
ממוצע משוקלל של מחירי המימוש (בשקלים חדשים)	46.23	46.26	46.25

4. ביום 14 בפברואר 2017 אישרה האסיפה הכללית של הבנק, לאחר קבלת אישורו של הדירקטוריון והמלצת ועדת התגמול, מדיניות תגמול מעודכנת לנושאי משרה בבנק, בתוקף לשלוש שנים, החל מיום 1 בינואר 2017.

ביום 31 באוגוסט 2017 אישר דירקטוריון הבנק, לאחר שהתקבל לכך אישור ועדת התגמול, מיום 12 ביוני 2017, הצעת כתבי אופציה לנושאי משרה בבנק, בהתאם לסעיף 15 ב(א) לחוק ניירות ערך. בנוסף, אישר דירקטוריון הבנק, לאחר קבלת אישורה של ועדת התגמול, הצעת כתבי אופציה לעובדים מרכזיים בבנק וכן למנהלים נוספים בבנק ובחברות בת של הבנק, בהתאם לסעיף 15 ב(א) לחוק ניירות ערך, והכל כמפורט בדיווח שפרסם הבנק ביום 31 באוגוסט 2017, אסמכתא מספר 01-2017-088584 (להלן: "דוח המתאר"). (בנוסף אושרו מאגרים של כתבי אופציה להנפקה בשתי מנות שנתיות נוספות לשנים 2018, 2019 מעבר זו שתוקצה בשנת 2017, אשר הנפקתן תהיה כפופה לקבלת האישורים הנדרשים מועדת התגמול והדירקטוריון בבוא העת).

במסגרת החלטת הדירקטוריון מיום 31 באוגוסט 2017 אושרו תוכניות להקצאת כתבי אופציה כמפורט להלן:

- תוכנית אופציות א' - עד 572,985 כתבי אופציה א' שיוענקו לעד שבעה נושאי משרה בבנק שאינם שומרי סף, והניתנים למימוש עד ל-572,985 מניות רגילות בנות 0.1 שקלים חדשים ערך נקוב, כל אחת, של הבנק.
- תוכנית אופציות ב' - עד 254,076 כתבי אופציה ב' שיוענקו לעד חמישה נושאי משרה שהינם שומרי סף, והניתנים למימוש עד ל-254,076 מניות רגילות בנות 0.1 שקלים חדשים ערך נקוב, כל אחת, של הבנק.
- תוכנית אופציות ג' - עד 180,353 כתבי אופציה ג' שיוענקו לעד ארבעה עובדים מרכזיים בבנק וכן לעד שלושה עשר עובדים מרכזיים בחברות בת של הבנק אשר אושרו כנכללים בקבוצה זו, והניתנים למימוש עד ל-180,353 מניות רגילות בנות 0.1 שקלים חדשים ערך נקוב, כל אחת, של הבנק.
- תוכנית אופציות ד' - עד 978,796 כתבי אופציה ד' שיוענקו לעד שישים ותשעה בבנק המועסקים על פי חוזים אישיים וכן לעד שלושים ואחד מנהלים נוספים בבנק ובחברות בת של הבנק אשר אושרו כנכללים בקבוצה זו, והניתנים למימוש עד ל-978,796 מניות רגילות בנות 0.1 שקלים חדשים ערך נקוב, כל אחת, של הבנק.
- תוכנית אופציות ה' - עד 1,365,244 כתבי אופציה ה' שיוענקו לעד מאתיים שישים ושבעה מנהלים בבנק המועסקים במסגרת הסכמים קיבוציים, והניתנים למימוש עד ל-1,365,244 מניות רגילות בנות 0.1 שקלים חדשים ערך נקוב, כל אחת, של הבנק.

כתבי האופציה שהונפקו על שם הנאמן עבור כל נושא משרה, על פי תוכניות אופציות א' ב' או ג', חולקו לשלוש מנות שוות אשר יהיו ניתנות למימוש החל מיום 1 באפריל 2019, 1 באפריל 2020 ו-1 באפריל 2021 ותפקענה שנה וחצי ממועד זה.

כתבי האופציה שהונפקו על פי תוכנית אופציות ד', ה' יהיו ניתנות למימוש במנה אחת החל מתום שנתיים ממועד ההנפקה ועד 5 שנים מיום ההנפקה. זכאותו של ניצע לכתבי אופציה על פי כל אחת מתוכניות האופציות לעיל, עבור שנת מענק כלשהי, מותנית בכך שבשנת המענק יתקיימו כל תנאי הסף להלן:

שיעור התשואה להון בשנת המענק לא יפחת מ-9%;

ביאורים לדוחות הכספיים

ליום 31 בדצמבר 2018

ביאור 23 - עסקאות תשלום מבוסס מניות - המשך

יחס הלימות ההון הכולל יוחס הלימות הון הליבה של הבנק, לשנת המענק, לא יפחתו מן היחסים המינימליים שנקבעו בהוראות בנק ישראל. בנוסף, תנאי הזכאות לכתבי אופציה יקבעו על פי הקריטריונים הבאים:

- כתבי אופציה א' וכתבי אופציה ב' שהונפקו עבור ניצעים שהם נושאי משרה בבנק, כאמור לעיל, מהווים חלק מן התגמול המשתנה של נושאי המשרה. זכאותו של נושא משרה לכתבי אופציה א' או ב', הכלולים במנה השנתית עבור שנת 2017, תיקבע על פי ארבעה קריטריונים שהינם בגדר "יעדים כלל חברתיים" הניתנים למדידה (להלן: "המדדים הכמותיים") וכן, על בסיס שני קריטריונים איכותיים המבוססים על הערכת הממונה ביחס להשגת היעדים האישיים (להלן: "היעדים האישיים") של נושא המשרה שהוגדרו במסגרת מתאר ההצעה לעובדים, וכן על הערכת תפקודו של נושא המשרה על ידי הממונה, בהתאם לשיקול דעתו (להלן: "שיקול דעת הממונה"). (היעדים האישיים וכן שיקול דעת הממונה ייקראו להלן: "המדדים האיכותיים").

המשקל הכולל של המדדים הכמותיים יהיה בשיעור של ארבעים ושניים אחוזים מן המנה השנתית של כתבי אופציה א' ובשיעור של שלושים אחוזים מן המנה השנתית של כתבי אופציה ב'. המשקל הכולל של המדדים האיכותיים יהיה בשיעור של חמישים ושניים אחוזים מן המנה השנתית של כתבי אופציה, כך שמשקלו של מדד היעדים האישיים יהיה בשיעור של שלושים ושניים אחוזים ומשקלו של מדד שיקול דעת הממונה יהיה בשיעור של עשרים ושניים אחוזים.

המשקל הכולל של המדדים האיכותיים, יהיה בשיעור של חמישים ושמונה אחוזים מן המנה השנתית של כתבי אופציה א' ובשיעור של ארבעים אחוזים לתוכנית אופציה ב. המשקל הכולל של המדדים האיכותיים יהיה בשיעור של שבעים אחוזים מן המנה השנתית של כתבי אופציה ב', כך שמשקלו של מדד העצום האישיים יהיה בשיעור של שלושים ושניים אחוזים ומשקלו של מדד שיקול דעת הממונה לתוכנית אופציות א' יהיה בשיעור של ארבעים אחוזים לתוכנית אופציות ב.

- זכאותם של ניצעים שאינם נושאי משרה בבנק, לכתבי אופציה ג' ו-ד', בגין שנת מענק כלשהי, תקבע על בסיס המדדים הכמותיים, ולא תיקבע על פי מדד איכותי כלשהו. זכאותם של ניצעים שאינם נושאי משרה בבנק, לכתבי אופציה ה', בגין שנת מענק כלשהי, תקבע על בסיס המדדים הכמותיים, וכן על פי דרגת האיכות שתיקבע לאותם ניצעים, כמפורט בסעיף 2.12.9 לדוח המתאר.

המדדים הכמותיים שהוגדרו במסגרת תוכנית האופציות הינם שיעור התשואה להון, תשואת מניית הבנק ביחד למדד הבנקים, יחס היעילות התפעולית ויחס הממוצע של פיקדונות לאשראי.

ערך ההטבה התיאורטי של כתבי האופציה בתוכניות, כאמור, המחושב בהתאם לכללי הרישום החשבונאי בתקינה האמריקאית בהתאם ל-ASC718 מסתכם בכ-28 מיליון שקלים חדשים. בפריסת ערך ההטבה התיאורטי בספרי הבנק, ילקח בחשבון אומדן לשיעור הנטישה הצפוי של ניצעי התוכניות.

האופציות הוקצו במסלול "רווח הון", בהתאם לסעיף 102 לפקודת מס הכנסה. לפיכך, ההטבה שתנבע לניצעים כתוצאה ממימוש כתבי אופציה אלה, תמוסה על פי שיעור מס רווח הון שיחול עליהם במועד מימוש כתבי האופציה. יתר פרטי התוכניות ומתאר ההצעה לעובדים (ובכלל זה תנאי הסף לזכאות לכתבי האופציה, מועדי ההבשלה של כתבי האופציה והתקופות למימושם וכן סמכות הדירקטוריון להפחתת הכמות של כתבי האופציה, פקיעת כתבי אופציה והשבת ההטבה הכספית) פורטו בדוח מידי מיום 31 באוגוסט 2017, אסמכתא מספר 01-088584-2017 איזכור זה מהווה הכללה על דרך הפניה של כל המידע שפורט בדוח המידי הנזכר לעיל.

בשנת 2018 לא הונפקו כתבי אופציה על פי איזה מן התוכניות המפורטות בדוח המתאר.

להלן פירוט ההנחות ששימשו בחישוב השווי ההוגן של אופציה בודדת, וכן תוצאת השווי ההוגן לאופציה בודדת, עבור האופציות שהוענקו ביום 31 באוגוסט 2017:

מחיר מימוש - 64.65 שקלים חדשים⁽²⁾

ריבית חסרת סיכון - 0.39% - (0.44%)

סטיית תקן שנתית - 19.11% - 16.54%

תוכנית אופציות				
א	ב	ג	ד	ה
573	254	180	979	1,365
3.09-5.09	3.09-5.09	3.09-5.09	5.09	5.09
7.33 ⁽¹⁾	7.36 ⁽¹⁾	7.22	8.63	8.63
4,200	1,869	1,300	8,449	11,780
כמות אופציות (באלפים)				
זמן לפקיעה (בשנים)				
שווי הוגן ממוצע לאופציה בודדת				
סך שווי הוגן (באלפי שקלים חדשים)				

(1) שווי הוגן בגין מרכיבי שיקול דעת ממונה ועמידה ביעדים אישיים חושב מחדש נכון ליום 31 בדצמבר 2017

ביאורים לדוחות הכספיים

ליום 31 בדצמבר 2018

ביאור 23 - עסקאות תשלום מבוסס מניות - המשך

להלן פרטים על כמות האופציות למניות ומחירי המימוש עבור כלל התוכניות:

2017		2018		
ממוצע משוקלל של מחיר המימוש (בשקלים חדשים)	מספר אופציות	ממוצע משוקלל של מחיר המימוש (בשקלים חדשים)	מספר אופציות	
-	-	64.65	3,350,957	קיימות במחזור לתחילת שנה
64.65	3,351,420	-	-	הוענקו במהלך השנה ⁽¹⁾
64.65	463	64.65	746,905	חולטו במהלך השנה
-	-	-	-	מומשו במהלך השנה
64.65	3,350,957	64.65	2,604,052	קיימות במחזור לסוף שנה

(1) הממוצע המשוקלל של השווי ההוגן של האופציות למניות שהוענקו במהלך שנת 2017 במועד המדידה היה 8.24 שקלים חדשים.

להלן פרטים על אופציות למניות הקיימות במחזור לסוף השנה מחולקות לפי תחומים של מחירי מימוש:

תחום מחירי מימוש (בשקלים חדשים)	31 בדצמבר 2018	31 בדצמבר 2017
	60-70	60-70
מספר האופציות	2,604,052	3,350,957
ממוצע משוקלל של מחיר המימוש (בשקלים חדשים)	64.65	64.65
ממוצע משוקלל של יתרת אורך החיים החוזי (בשנים)	3.50	4.50
מזה ניתנות למימוש:		
מספר האופציות	-	-
ממוצע משוקלל של מחירי המימוש (בשקלים חדשים)	-	-

ביאורים לדוחות הכספיים

ליום 31 בדצמבר 2018

ביאור 24 - הון מניות והון⁽¹⁾

א. להלן פרטים בדבר הון המניות של הבנק (בשקלים חדשים):

מונפק ונפרע		רשום	
31 בדצמבר		31 בדצמבר	
2017	2018	2017	2018
23,263,136	23,334,947	40,000,000	40,000,000

מניות רגילות בנות 0.1 שקל חדש⁽²⁾

(1) לענין הקצאת כתבי אופציות לרכישת מניות - ראה ביאור 23 לדוחות הכספיים.

(2) המניות רשומות למסחר בבורסה לניירות ערך בתל-אביב.

ב. מדיניות חלוקת הדיבידנד:

מדיניות הדיבידנד של הבנק הינה לחלק, החל משנת 2018, בגין הרווחים הרבעוניים, דיבידנד בשיעור של 40% מהרווח הנקי המיוחס לבעלי המניות של הבנק. מדיניות הדיבידנד, הינה בכפוף לעמידה של הבנק ביחס הון עצמי רובד 1 לרכיבי סיכון, כנדרש על פי הוראות המפקחת על הבנקים ולשמירה על שולי בטחון נאותים.

ביום 12 במרץ 2019, אישר דירקטוריון הבנק התקשרות עם משרד המשפטים בארצות הברית בהסכם מסוג "DPA" לסיום החקירה הנוגעת לעסקי קבוצת הבנק עם לקוחותיה האמריקאים. לפרטים נוספים, ראה ביאור 26 ג' 12.2 לדוחות הכספיים.

דוחות כספיים אלה כוללים עדכון בהפרשה בגין החקירה:

ברבעון השני של שנת 2018 - 425 מיליוני שקלים חדשים.

ברבעון הרביעי של שנת 2018 - 121 מיליוני שקלים חדשים.

סך כל עדכון ההפרשה בגין החקירה בשנת 2018 - 546 מיליוני שקלים חדשים.

ההפרשה המצטברת בגין החקירה ליום 31 בדצמבר 2018 הינה 195 מיליוני דולר ארצות הברית (731 מיליוני שקלים חדשים).

לאור האמור לעיל, לא הכריז דירקטוריון הבנק על חלוקת דיבידנד בגין רווחי הרבעון השני והשלישי של שנת 2018 בהתאמה, וכן לא הכריז על חלוקת דיבידנד בגין רווחי הרבעון הרביעי של השנה במועד אישור דוחות כספיים אלה, זאת כאשר הלימות ההון המוצגת בדוחות כספיים אלה הינה: יחס הון עצמי רובד 1 - 10.01% (0.17% מעל היחס המזערי הנדרש על ידי הפיקוח על הבנקים) ויחס ההון הכולל - 13.64% (0.30% מעל היחס המזערי הנדרש על ידי הפיקוח על הבנקים).

לפרטים נוספים ולתמצית ההחלטות הקודמות שקבע הדירקטוריון לענין מדיניות חלוקת דיבידנד ראה ביאור 24 לדוחות הכספיים לשנת 2017.

להלן פרטים בדבר הדיבידנדים שחולקו על ידי הבנק החל משנת 2016 (בסכומים מדווחים):

יום ההכרזה	יום התשלום	דיבידנד למניה (אגורות)	שיעור דיבידנד מהרווח	סך הכל דיבידנד ששולם (מיליוני שקלים חדשים)
24 בפברואר 2016	21 במרץ 2016	15.52	0.15	36.0
18 במאי 2016	21 ביוני 2016	18.62	0.15	43.2
10 באוגוסט 2016	11 בספטמבר 2016	21.99	0.15	51.0
14 בנובמבר 2016	12 בדצמבר 2016	24.12	0.15	56.0
סך הכל דיבידנד שחולק בשנת 2016⁽¹⁾				186.2
20 במרץ 2017	26 באפריל 2017	17.12	0.30	39.8
15 במאי 2017	20 ביוני 2017	41.45	0.30	96.3
28 באוגוסט 2017	26 בספטמבר 2017	51.63	0.30	120.0
13 בנובמבר 2017	10 בדצמבר 2017	33.67	0.30	78.3
סך הכל דיבידנד שחולק בשנת 2017⁽²⁾				334.4
26 בפברואר 2018	26 במרץ 2018	47.03	0.30	109.5
7 במאי 2018	5 ביוני 2018	58.91	0.40	137.2
סך הכל דיבידנד שחולק בשנת 2018⁽³⁾				246.7

(3) סך הכל דיבידנד שחולק בגין רווחי שנת 2016 - 190.0 מיליוני שקלים חדשים.

(4) סך הכל דיבידנד שחולק בגין רווחי שנת 2017 - 404.1 מיליוני שקלים חדשים.

(5) סך הכל דיבידנד שחולק בגין רווחי שנת 2018 - 137.2 מיליוני שקלים חדשים.

ביאורים לדוחות הכספיים

ליום 31 בדצמבר 2018

ביאור 24 - הון מניות והון⁽⁴⁾ - המשך

ג. להלן פרטים בדבר מגבלות על חלוקת דיבידנדים:

- לפי הוראות הפיקוח על הבנקים ביחס לחלוקת דיבידנד על-ידי תאגידים בנקאיים, אין בנק יכול לחלק דיבידנד במזומן כל עוד נכסיו הלא כספיים עולים על הונו העצמי. ליום 31 בדצמבר 2014 עולה הונו המדווח של הבנק על נכסיו הלא כספיים בסך של 7,371 מיליוני שקלים חדשים.
- בהיתר שניתן לרוכשי גרעין השליטה בבנק על ידי נגיד בנק ישראל, נקבע, כי לא יחולק דיבידנד מרווחים שנצברו עד ליום 30 בספטמבר 1994 שסכומם (לאחר היוון לקרנות הון בשנת 1998), כ-100 מיליוני שקלים חדשים.

כמו כן לא יבצע הבנק חלוקת דיבידנד, אלא אם קיבל אישור מראש מהפיקוח על הבנקים לחלוקה כאשר:

1. יתרת העודפים המצטברת של הבנק, בניכוי ההפרשים בחובה שנכללו ברווח כולל אחר אינה חיובית.
2. אחת או יותר משלוש השנים האחרונות הסתיימה בהפסד כולל.
3. התוצאה המצטברת בשלוש הרבעונים המסתיימים בתום תקופת הביניים שלגביה פורסם הדוח הכספי האחרון מראה על הפסד כולל.

במכתב הפיקוח על הבנקים בנושא מסגרת באזל III - יחסי הון ליבה מינימאליים, נדרשו הבנקים, בין היתר, להימנע מחלוקת דיבידנד אם בעטייה הוא עלול שלא לעמוד בדרישות ליעדי הון שנקבעו בו.

ד. ביום 2 ביוני 2014, פנה הבנק לפיקוח על הבנקים בבקשה לקבל את אישורו לרכישה עצמית של מניות הבנק בהיקף של 5 מיליון מניות.

ביום 17 ביולי 2014 העביר הבנק לבקשת הפיקוח את פירוט תוכנית הרכישה לפי מועדים.

תוכנית הרכישה שהוצגה מחולקת לחמישה חלקים החל מהרבעון הרביעי של שנת 2015 ועד לרבעון הרביעי של שנת 2017 תוך מגבלה לכל מנה של רכישה עצמית ובסך הכל לא יותר מ-5 מיליון מניות. בהתאם לתוכנית הבנק ימכור את כל המניות העודפות אם יהיו כאלו לאחר תום תקופת המימוש של כל כתבי האופציה על פי תוכנית האופציות.

ביום 27 ביולי 2014 אישר הפיקוח על הבנקים את תוכנית הרכישה בכפוף לתנאים שנקבעו בין הבנק לבין הפיקוח על הבנקים.

ביום 13 באוגוסט 2014 אישר דירקטוריון הבנק את מתווה הרכישה העצמית כאמור. עד למועד זה, לא ביצע הבנק רכישה עצמית של מניות בהתאם לתוכנית הרכישה שהוצגו בשנת 2014.

ביום 1 בפברואר 2018 פנה הבנק לפיקוח על הבנקים בבקשה לקבל את אישורו לרכישה עצמית של מניות הבנק בהיקף של 5 מיליון מניות. רכישת המניות נועדה להתבצע כנגד מניות שהוקצו או שיוקצו בעתיד, על פי תוכניות האופציות לשנים 2014-2016 ולתוכנית האופציות לשנים 2017-2019. ביום 23 ביולי 2018 אישר הפיקוח על הבנקים את תוכנית הרכישה בכפוף לתנאים שנקבעו.

רכישה עצמית של מניות הבנק דומה במהותה לחלוקת דיבידנד.

לפרטים בדבר עסקאות תשלום מבוסס מניות ראה ביאור 23 - עסקאות תשלום מבוסס מניות.

ביאורים לדוחות הכספיים
 ליום 31 בדצמבר 2018

ביאור 25 - הלימות הון, נזילות ומינוף
 סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

א. הלימות הון

מחושב בהתאם להוראות ניהול בנקאי תקין מס' 211-201 בדבר "מדידה והלימות הון"

ליום 31 בדצמבר		
2017	2018	
		1. בנתוני המאוחד
		א. הון לצורך חישוב יחס ההון
14,333	15,172	הון עצמי רובד 1
14,333	15,172	הון רובד 1
5,251	5,515	הון רובד 2
19,584	20,687	סך הכל הון כולל
		ב. יתרות משוקללות של נכסי סיכון
130,525	140,572	סיכון אשראי
1,605	1,494	סיכונים שוק
8,394	9,561	סיכון תפעולי
140,524	151,627	סך הכל יתרות משוקללות של נכסי סיכון ⁽¹⁾
		באחוזים
		ג. יחס הון לרכיבי סיכון
10.20	10.01	יחס הון עצמי רובד 1 לרכיבי סיכון
10.20	10.01	יחס הון רובד 1 לרכיבי הסיכון
13.94	13.64	יחס ההון הכולל לרכיבי סיכון
9.86	9.84	יחס הון עצמי רובד 1 המזערי הנדרש על ידי המפקח על הבנקים ⁽²⁾
13.36	13.34	יחס ההון הכולל המזערי הנדרש על ידי המפקח על הבנקים ⁽²⁾
		2. חברות בת משמעותיות
		בנק יזה לעובדי המדינה בע"מ והחברות המאוחדות שלו
9.27	9.36	יחס הון עצמי רובד 1 לרכיבי סיכון
9.27	9.36	יחס הון רובד 1 לרכיבי סיכון
13.01	13.29	יחס ההון הכולל לרכיבי סיכון
9.00	9.00	יחס הון עצמי רובד 1 המזערי הנדרש על ידי המפקח על הבנקים
12.50	12.50	יחס ההון הכולל המזערי הנדרש על ידי המפקח על הבנקים

(1) מסך היתרות המשוקללות של נכסי הסיכון הופחתו סך של 178 מיליוני שקלים חדשים בשל התאמות בגין תכנית ההתייעלות (31 בדצמבר 2017 - 298 מיליוני שקלים חדשים).
 (2) יחסי ההון הנדרשים על ידי המפקח מיום 1 בינואר 2015. החל מיום 1 בינואר 2015, מתווספת ליחסים אלה דרישת הון בשיעור המבטא 1% מיתרת ההלוואות לדיור למועד הדיווח. דרישה זו יושמה בהדרגה עד ליום 1.1.2017.

ביאורים לדוחות הכספיים

ליום 31 בדצמבר 2018

ביאור 25 - הלימות הון, נזילות ומינוף - המשך

סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

א. הלימות הון - המשך

מחושב בהתאם להוראות ניהול בנקאי תקין מס' 201-211 בדבר "סדידה והלימות הון" - המשך

ליום 31 בדצמבר		
2017	2018	
		3. רכיבי ההון לצורך חישוב יחס ההון (בנתוני המאוחד)
		א. הון עצמי רובד 1
14,327	15,390	הון עצמי
(169)	(286)	הבדלים בין ההון העצמי לבין הון עצמי רובד 1
14,158	15,104	סך הון עצמי רובד 1, לפני התאמות פיקוחיות וניכויים
		התאמות פיקוחיות וניכויים:
(87)	(87)	מוניטין
(11)	(13)	התאמות פיקוחיות וניכויים אחרים
(98)	(100)	סך הכל התאמות פיקוחיות וניכויים, לפני התאמות בגין תכנית ההתייעלות - הון עצמי רובד 1
273	168	סך התאמות בגין תכנית ההתייעלות ⁽¹⁾
14,333	15,172	סך הכל הון עצמי רובד 1, לאחר התאמות פיקוחיות וניכויים
		ב. הון רובד 2
3,821	4,012	הון רובד 2: מכשירים, לפני ניכויים
1,430	1,503	הון רובד 2: הפרשות, לפני ניכויים
5,251	5,515	סך הון רובד 2, לפני ניכויים
		ניכויים:
-	-	סך הכל ניכויים - הון רובד 2
5,251	5,515	סך הכל הון רובד 2
19,584	20,687	סך הכל הון כולל

4. השפעת הוראות המעבר על יחס הון עצמי רובד 1 :

ליום 31 בדצמבר		
2017	2018	
באחוזים		
		יחס ההון לרכיבי סיכון
9.92	9.88	יחס הון עצמי רובד 1 לרכיבי סיכון לפני השפעת הוראת המעבר בהוראת 299 ולפני השפעת ההתאמות בגין תכנית ההתייעלות ⁽²⁾
0.06	-	השפעת הוראות המעבר, לפני השפעת התאמות בגין תכנית ההתייעלות
0.22	0.13	השפעת ההתאמות בגין תכנית ההתייעלות
10.20	10.01	יחס הון עצמי רובד 1 לרכיבי סיכון לאחר יישום הוראות מעבר

(1) מזה 120 מיליוני שקלים חדשים בגין תוכנית התייעלות בנושא עובדים ו-48 מיליוני שקלים חדשים בגין תוכנית התייעלות בתחום הנדל"ן (ביום 31 בדצמבר 2017 - 202 מיליוני שקלים חדשים בגין תוכנית התייעלות בנושא עובדים ו-71 מיליוני שקלים בגין תוכנית התייעלות בתוכנית הנדל"ן).

(2) לפני השפעת הוראות מעבר הנוגעות לאימוץ כללי החשבונאות המקובלים בארצות הברית בנושא זכויות עובדים.

ביאורים לדוחות הכספיים

ליום 31 בדצמבר 2018

ביאור 25 - הלימות הון, נזילות ומינוף - המשך

סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

ב. יחס כיסוי נזילות

מחושב בהתאם להוראות ניהול בנקאי תקין מס' 221 בדבר יחס כיסוי נזילות

ליום 31 בדצמבר		
2017	2018	
באחוזים		
118	116	1. בנתוני המאוחד
100	100	יחס כיסוי הנזילות ⁽¹⁾
		יחס כיסוי הנזילות המזערי הנדרש על ידי המפקח על הבנקים ⁽²⁾
118	116	2. בנתוני הבנק
100	100	יחס כיסוי הנזילות ⁽¹⁾
		יחס כיסוי הנזילות המזערי הנדרש על ידי המפקח על הבנקים ⁽²⁾
260	185	3. חברות בת משמעותיות
100	100	בנק יהב לעובדי המדינה בע"מ והחברות המאוחדות שלו
		יחס כיסוי הנזילות ⁽¹⁾
		יחס כיסוי הנזילות המזערי הנדרש על ידי המפקח על הבנקים ⁽²⁾

(1) במונחים של סמוצעים פשוטים של תצפיות יומיות במשך הרבעון המדווח.

(2) החל מיום 1 בינואר 2017 יחס כיסוי הנזילות המזערי הנדרש על ידי המפקח על הבנקים הינו 100%.

ג. יחס מינוף

מחושב בהתאם להוראות ניהול בנקאי תקין מס' 218 בדבר יחס מינוף

ליום 31 בדצמבר		
2017	2018	
14,333	15,172	1. בנתוני המאוחד
261,504	279,827	הון רובד ⁽¹⁾
		סך החשיפות
5.48	5.42	יחס המינוף
5.00	5.00	יחס המינוף המזערי הנדרש על ידי המפקח על הבנקים ⁽²⁾
5.14	5.38	2. חברות בת משמעותיות
4.70	4.70	בנק יהב לעובדי המדינה בע"מ והחברות המאוחדות שלו
		יחס המינוף
		יחס המינוף המזערי הנדרש על ידי המפקח על הבנקים ⁽²⁾

(1) להשפעת הוראות המעבר והשפעת ההתאמות בגין תוכנית ההתייעלות, ראה סעיף א.3, א.4 לעיל.

(2) תאגיד בנקאי נדרש לעמוד ביחס המינוף המזערי שנדרש על ידי המפקח על הבנקים החל מיום 1 בינואר 2018.

ביאורים לדוחות הכספיים

ליום 31 בדצמבר 2018

ביאור 25 - הלימות הון, נזילות ומינוף - המשך

ד. החל מיום 1 בינואר 2014 מיישם הבנק את הוראות ניהול בנקאי תקין מס' 211-201 בנושא מדידה והחלימות הון כפי שעודכנו, על מנת להתאימן להנחיות באזל III.

הוראות באזל III קבעו שינויים משמעותיים בחישוב דרישות ההון הרגולטורי, בין היתר, בכל הקשור ל-:

- רכיבי ההון הפיקוחי
- ניכויים מההון והתאמות פיקוחיות
- טיפול בחשיפות לתאגידים פיננסיים
- טיפול בחשיפות לסיכון אשראי בגין חובות פגומים
- הקצאת הון בגין סיכון CVA

היישום של ההוראות הינו באופן מדורג בהתאם להוראות המעבר שנקבעו בהוראות ניהול בנקאי תקין מספר 299 בנושא מדידה והלימות הון - ההון הפיקוחי - הוראות מעבר, וזאת על מנת לאפשר עמידה בדרישות החדשות של ההון הפיקוחי במסגרת יישום באזל III ולקבוע תקופת מעבר עד ליישום המלא. הוראות המעבר מתייחסות בין היתר, להתאמות הפיקוחיות והניכויים מההון, וכן למכשירי הון שאינם כשירים להכללה בהון הפיקוחי בהתאם לקריטריונים החדשים שנקבעו בהוראות באזל III. בפרט, בהתאם להוראות המעבר, ההתאמות הפיקוחיות והניכויים מההון וכן זכויות המיעוט שאינן כשירות להיכלל בהון הפיקוחי נוכח מההון בהדרגה בשיעור של 20% בכל שנה, החל מיום 1 בינואר 2014 ועד ליום 1 בינואר 2018. מכשירי הון שאינם כשירים עוד כהון פיקוחי הוכרו עד לתקרה של 80% ביום 1 בינואר 2014 ובכל שנה עוקבת מופחתת תקרה זו ב-10% נוספים עד ליום 1 בינואר 2022. החל מיום 1 בינואר 2018 הסתיימו הוראות המעבר בנוגע להתאמות פיקוחיות והניכויים מההון הרגולטורי והם עומדים על 100%. כמו כן, תקרת המכשירים הכשירים כהון פיקוחי עומדת על 40%. החל מיום 1 בינואר 2019 תעמוד התקרה על 30%.

ה. ביום 28 בספטמבר 2014 פירסם המפקח על הבנקים חוזר לעדכון הוראת ניהול בנקאי תקין מספר 329, וכן, קובץ שאלות ותשובות באותו נושא. החוזר כולל שני תיקונים להוראה:

- הגדלת יעד ההון - יעד הון עצמי רובד 1 ויעד ההון הכולל לרכיבי סיכון יכללו תוספת בשיעור המבטא 1% מיתרת תיק האשראי לדירור. הגדלת יעד ההון תתבצע בשיעורים רבעוניים קבועים מיום 1 בינואר 2015 ועד 1 בינואר 2017 (לאורך שמונה רבעונים).
- משקל סיכון הלוואות ממונפות בריבית משתנה - משקל הסיכון הלוואות ממונפות בריבית משתנה יפחת משיעור של 100% ל-75%. דרישה זו יושמה בהדרגה עד ליום 1 בינואר 2017.

יחס הון עצמי רובד 1 המזערי יחס ההון הכולל המזערי הנדרשים על ידי המפקח על הבנקים, על בסיס מאוחד, לפי נתוני מועד הדיווח הינם 9.84% ו-13.34% בהתאמה.

יעד זה, יכול שישתנה בהתאם לנתונים בפועל של תיק האשראי לדירור ושל סך נכסי הסיכון.

ו. החל מיום 1 בינואר 2015 מאמץ הבנק את כללי החשבונאות בארצות הברית בנושא זכויות עובדים.

בהתאם להוראות מעבר שנקבעו בהוראת ניהול בנקאי תקין מספר 299, יתרת הפסד כולל אחר מצטבר וסכומים שנזקפו ישירות לעודפים ליום 1 בינואר 2013, בגין מדידות מחדש של התחייבויות נטו או נכסים נטו בגין הטבה מוגדרת לעובדים, לא מובאים בחשבון באופן מיידי לצורך חישוב דרישות הון אלא כפופים להוראות מעבר, כך שההשפעה נפרסת בשיעורים שווים של 20% החל מיום 1 בינואר 2014, 40% מיום 1 בינואר 2015 ועד ליישום מלא החל מיום 1 בינואר 2018.

ז. ביום 28 באפריל 2015 פרסם המפקח על הבנקים הוראת ניהול בנקאי תקין מספר 218 בנושא יחס מינוף. הוראה זו מאמצת את המלצות ועדת באזל לעניין יחס מינוף, שנקבעו בחודש ינואר 2014.

יחס המינוף מבוסס באחוזים ומוגדר כיחס בין הון רובד 1 לפי כללי באזל לבין סך החשיפות. סך החשיפות של הבנק הינו סכום החשיפות המאזניות, חשיפות לנגזרים, לעסקאות מימון ניירות ערך ופריטים חוץ מאזניים.

על פי ההוראה, תאגיד בנקאי נדרש לעמוד ביחס מינוף שלא יפחת מ-5% על בסיס מאוחד, החל מיום 1 בינואר 2018. תאגיד בנקאי אשר ביום פרסום ההוראה עומד בדרישה, לא ירד מהסף שנקבע בהוראה. תאגיד בנקאי אשר ביום פרסום ההוראה אינו עומד בדרישה, נדרש להגדיל את היחס בשיעורים רבעוניים קבועים עד ליום 1 בינואר 2018.

ח. בחודשים דצמבר 2015 וינואר 2016 גייס הבנק בהנפקה פרטית כתבי התחייבות נדחים מותנים מסוג CoCo (Contingently Convertibles) הכוללים מנגנון לספיגת הפסדים באמצעות מחיקת קרן בסכום של 600 מיליוני שקלים חדשים.

בחודש דצמבר 2017 גייסה תפחות הנפקת בהנפקה ציבורית כתבי התחייבות נדחים מותנים מסוג CoCo הכוללים מנגנון לספיגת הפסדים באמצעות מחיקת קרן בסכום של 679 מיליוני שקלים חדשים.

כתבי ההתחייבות עומדים בתנאי הכשירות של הוראות באזל III ומוכרים כהון רובד 2.

כתב ההתחייבות כולל מנגנון לספיגת הפסדים במקרה שיחס הון עצמי רובד 1 של הבנק יורד מתחת לשיעור של 5% או בהתרחש אירוע מכונן לאי קיימות של הבנק, וזאת בהתאם להחלטת הפיקוח על הבנקים.

במקרים אלה תבוצע מחיקה מלאה או חלקית של כתב ההתחייבות.

במקרה שבו יעלה יחס הון עצמי רובד 1 מעל היחס המזערי הנדרש הבנק יהיה רשאי להודיע על ביטול מחיקת הקרן באופן חלקי או מלא.

בחודש יולי 2016, גייס בנק יחב בהנפקה פרטית כתבי התחייבות נדחים מותנים מסוג CoCo הכוללים מנגנון לספיגת הפסדים באמצעות מחיקת קרן, בסכום של 218 מיליוני שקלים חדשים.

ביאורים לדוחות הכספיים

ליום 31 בדצמבר 2018

ביאור 25 - הלימות הון, נזילות ומינוף - המשך

בחודש אוגוסט 2017, גייס בנק יהב בהנפקה פרטית כתבי התחייבות נדחים מותנים נוספים מסוג CoCo בסכום של 120 מיליוני שקלים חדשים.

בחודש אוגוסט 2018 גייס בנק יהב כתבי התחייבות נדחים מוגנים מסוג CoCo בסך של 180 מיליוני שקלים חדשים המוכרים על ידי הפיקוח על הבנקים כהון רוברד 2 של הבנק.

בחודש אוקטובר 2018 הנפיקה טפחות הנפקות סדרה של כתבי התחייבות נדחים מותנים מסוג CoCo המוכרים על ידי הפיקוח על הבנקים כהון רוברד 2 של הבנק בערך נקוב של כ-710.6 מיליוני שקלים חדשים.

כתבי ההתחייבות עומדים בתנאי הכשירות של הוראות באזל III ומוכרים כהון רוברד 2.

0. ביום 27 בדצמבר 2016 אישר דירקטוריון הבנק תוכנית התייעלות שהומלצה על ידי הנהלת הבנק לפיה תאפשר פרישתם המוקדמת של כ-300 עובדים במהלך השנים 2017-2021, בתנאים מוטבים.

הנהלת הבנק מקיימת משא ומתן עם ועד העובדים בעניין תוכנית הפרישה ובשלב ראשון החלה ביישום התוכנית בחטיבת הטכנולוגיה בע"מ עד להגעה להסדר עם ועד העובדים בבנק.

עלויות עדכון ההתחייבות האקטוארית בגין תוכנית התייעלות שנרשמו בדוחות הכספיים ליום 31 בדצמבר 2016, מסתכמות ב-286 מיליוני שקלים חדשים, כאשר העלות נטו מסכום של 188 מיליוני שקלים חדשים נזקפה להון העצמי (במסגרת הרווח הכולל האחר).

בהתאם למכתב המפקחת על הבנקים מיום 12 בינואר 2016 בנושא התייעלות תפעולית של המערכת הבנקאית בישראל, אישר הפיקוח על הבנקים הקלה הונית בקשר עם התוכנית. הבנק מיישם את ההקלה הונית באופן שבו ההון הפיקוחי המשמש לחישוב הלימות הון יותאם (יוגדל) וההשפעה הונית (קישון של 0.14%) של התייעלות תיפרס בקו ישר החל משנת 2017 לתקופה של חמש שנים.

1. ביום 28 בדצמבר 2016 השלים הבנק רכישת פוליסת ביטוח לחשיפות אשראי בגין ערבויות שהבנק הוציא בהתאם לחוק המכר (דירות) (הבטחת השקעות של רוכשי דירות) התשל"ה - 1974 ולהתחייבויות להוצאת ערבויות כאמור.

ההתקשרות האמורה התבצעה באמצעות חברת ביטוח שהינה חברה בת בבעלות מלאה של הבנק, אשר התקשרה בד בבד, עם מבטחי משנה בינלאומיים בעלי דירוג בינלאומי גבוה.

פוליסת הביטוח מבטיחה את הבנק למקרה בו יידרש הבנק לשלם בשל חילוט הערבויות ונועדה בעיקרה להפחית את נכסי הסיכון בגין חשיפת האשראי הנובעת מן הערבויות.

במהלך הרבעון השני של שנת 2018 הגדיל הבנק את שיעור הכיסוי של פוליסת הביטוח מ-80% ל-90% עבור ערבויות בסכום של כ-15.5 מיליארדי שקלים חדשים.

במהלך הרבעון השלישי רכש הבנק הרחבה לפוליסה הקיימת, כך שתחול גם על סוגי ערבויות נוספות הקשורות בפרויקטים, בסכום של 1.8 מיליארדי שקלים חדשים.

הפוליסות האמורות לעיל חלות על ערבויות שהנפיק הבנק עד תום 2018.

במהלך הרבעון הרביעי של שנת 2018 רכש הבנק פוליסת ביטוח בשיעור כיסוי של 90% לחשיפות אשראי בגין ערבויות שהבנק ינפיק החל מחודש ינואר 2019, בהתאם לחוק המכר וערבויות נוספות הקשורות בפרויקטים, בדומה לפוליסות הביטוח המתוארות לעיל.

י"א הקלות בנושא הלימות הון בגין יישום תוכנית התייעלות בתחום הנדל"ן

ביום 12 בינואר 2016 פרסם הפיקוח על הבנקים מכתב בנושא "התייעלות תפעולית של המערכת הבנקאית בישראל". בהתאם למכתב, דירקטוריון התאגיד הבנקאי יתווה תוכנית רב-שנתית להתייעלות. תאגיד בנקאי שיעמוד בתנאים שהוגדרו במכתב יקבל הקלה, לפיה יוכל לפרוס את השפעת התוכנית על פני 5 שנים בקו ישר לעניין חישוב הלימות הון. כאמור בדוחות הכספיים ליום 31 בדצמבר 2016 בביאורים 22 ו-25, יישם הבנק ביום 27 בדצמבר 2016 תוכנית התייעלות הנוגעת לפרישתם המוקדמת של עובדים וכן, פריסה של הקלה הונית באופן שבו ההון הפיקוחי המשמש לחישוב הלימות הון יותאם (יוגדל) וההשפעה הונית של התייעלות תיפרס בקו ישר החל משנת 2017 לתקופה של 5 שנים.

ביום 13 ביוני 2017 פרסם הפיקוח על הבנקים מכתב נוסף ובו הוא מעודד את התאגידים הבנקאיים לבחון, בנוסף להתייעלות בהוצאות כח אדם, גם אפשרות לצמצם עלויות נדל"ן ותחזוקה של יחידות המטה וההנהלה, לרבות באמצעות בחינה מחודשת של מיקומן הגיאוגרפי.

על פי מכתב הפיקוח על הבנקים יאשר לתאגיד בנקאי הקלות דומות כאמור לעיל בנושא הלימות הון בגין יישום של תוכנית התייעלות בתחום הנדל"ן, בכפוף לתנאים להלן:

- התוכנית כוללת מעבר של יחידות המטה וההנהלה של התאגיד.
- התוכנית כדאית מבחינה כלכלית וצפויה להשיג חיסכון ארוך טווח בעלויות.
- התוכנית תנתת מענה לצרכים הנוכחיים והצפויים באופן התוכנית האסטרטגית של התאגיד הבנקאי.

ביום 19 ביוני 2017 אישר דירקטוריון הבנק תוכנית לריכוז פעילות יחידות מטה הבנק באתר מרכזי אחד בעיר לוד, והנחה את הנהלת הבנק לבצע את הפעולות הנדרשות לשם כך. זאת בהמשך להתקשרות לרכישת קרקע באזור התעשייה בלוד בסמיכות לבניין הקיים בלוד.

ביצוע התוכנית, ובכלל זה התכנון, ההקמה והמעבר, צפוי להימשך לאורך מספר שנים.

ביום 28 ביוני 2017 השלים הבנק (באמצעות חברת הבת נציבים נכסים וציוד בע"מ) את מכירת זכויותיו בבניין המטה ברמת גן ובמקביל חכר את המבנה למשך תקופה של 8 שנים (להלן: "תקופת התייעלות"). הבנק יהיה רשאי להאריך את תקופת השכירות לתקופות נוספות, באופן שתקופת השכירות הכוללת לא תעלה על 24 שנים.

ביום 12 ביולי 2017 פנה הבנק לפיקוח על הבנקים בבקשה להקלה הונית.

ביאורים לדוחות הכספיים

ליום 31 בדצמבר 2018

ביאור 25 - הלימות הון, נזילות ומינוף - המשך

בהתאם לדרישת הפיקוח על הבנקים במכתב, הציג הבנק:

- תוכנית למעבר יחידות מטה והנהלה ללוד.
- כדאיות כלכלית בביצוע התוכנית.
- מחויבות קונקרטיה לביצוע תוכנית ההתייעלות.

בהתאם להנחיות הפיקוח על הבנקים ייפרס רווח ההון לאורך תקופת החכירה וזאת בהתאם לתקינה האמריקאית הקיימת לעסקאות מכירה וחכירה בחזרה (סעיף 2-25-40-840, בנושא 40-840 בקודיפיקציה בדבר "עסקאות מכירה וחכירה בחזרה"). ביום 20 ביולי 2017 אישר הפיקוח על הבנקים, לבנק הכרה ברווח ההון (כ-83 מיליוני שקלים חדשים) שנוצר ממכירת בניין המטה ברמת גן כהון רגולטורי. הפחתת ההקלה ההונית הינה לתקופת הזמן של תוכנית ההתייעלות.

י"ב. ביום 13 ביוני 2017 אישר דירקטוריון בנק יהב מהלכי התייעלות הכוללים תוכנית פרישה מרצון וצמצום בשטחי נדל"ן. בנק יהב קיבל אישור לתוכנית מהפיקוח על הבנקים בהתאם לנדרש בהוראת ההתייעלות. לפי תוכנית הפרישה תתאפשר פרישה מוקדמת של עובדים בבנק יהב בהתאם לקריטריונים הקבועים בתוכנית. עלויות ההתחייבות האקטואריות בגין תוכנית הפרישה בבנק יהב הסתכמו בסך של כ-36 מיליוני שקלים חדשים לפני מס (23 מיליוני שקלים חדשים לאחר מס). בהתאם להנחיות בנק ישראל, ההון הפיקוחי המשמש לחישוב הלימות ההון יותאם (יוגדל) וההשפעה ההונית של ההתייעלות תיפרס בקו ישר לתקופה של 5 שנים.

י"ג. דרישות הון בגין חובות בביטחון נכס למגורים

ביום 15 במרץ 2018 פירסם הפיקוח על הבנקים עדכון להוראת ניהול בנקאי תקין מס' 203, לפיו הלוואות המובטחות במלואן על ידי משכנתאות על נכס למגורים, בשיעור מימון הגבוה מ-60%, ישוקללו במשקל סיכון של 60% (חלף 75%). ההוראה נכנסה לתוקף מיום פרסומה.

י"ד. חוזר לתיקון הוראת ניהול בנקאי תקין מס' 203 ו-313

ביום 13 בנובמבר 2018 פירסם הפיקוח על הבנקים חוזר לתיקון הוראות ניהול בנקאי תקין מס' 203 ו-313 בו נאמר כי מקדם ההמרה לאשראי על הערבות להבטחת השקעות של רוכשי דירות שניתנו על פי חוק המכר, הופחת משיעור של 50% לשיעור של 30%, אם הדירה טרם נמסרה למשתכן.

ט"ו. לפרטים בדבר מדיניות חלוקת הדיבידנד של הבנק ראה ביאור 24 ב. - הון מניות והון.

ביאורים לדוחות הכספיים

ליום 31 בדצמבר 2018

ביאור 26 - התחייבויות תלויות והתקשרויות מיוחדות

סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

א. התקשרות חוץ מאזנית בגין פעילות לפי מידת הגביה לסיוף השנה⁽¹⁾

1. יתרת אשראי מפיקדונות לפי מידת גביה⁽²⁾

ליום 31 בדצמבר		
2017	2018	
3,767	3,523	מטבע ישראלי צמוד למדד
3,418	3,332	מטבע ישראלי לא צמוד
139	74	מטבע חוץ
7,324	6,929	סך הכל

2. תזרימים בגין עמלת גביה בגין הפעילות לפי מידת גביה⁽²⁾

ליום 31 בדצמבר								
2017				2018				
סך הכל	סך הכל	מעל 20 שנים	מעל 10 ועד 20 שנים	מעל 5 ועד 10 שנים	מעל 3 ועד 5 שנים	מעל שנה ועד 3 שנים	עד שנה	
204	168	2	14	41	33	48	30	במגזר הצמוד למדד ⁽³⁾ תזרימים חוזיים עתידיים
192	158	1	11	37	32	47	30	תזרימים עתידיים צפויים לאחר הערכת הנהלה לפירעונות מוקדמים
181	146	1	8	32	29	46	30	תזרימים צפויים מהוונים לאחר הערכת הנהלה לפירעונות מוקדמים ⁽⁴⁾
3	2	-	-	-	-	-	2	במגזר השקלי הלא צמוד תזרימים חוזיים עתידיים
3	1	-	-	-	-	-	1	תזרימים עתידיים צפויים לאחר הערכת הנהלה לפירעונות מוקדמים
2	1	-	-	-	-	-	1	תזרימים צפויים מהוונים לאחר הערכת הנהלה לפירעונות מוקדמים ⁽⁴⁾

3. מידע על העמדת הלוואות במהלך השנה בבנקים למשכנתאות

2017	2018	
229	294	הלוואות מפיקדונות לפי מידת הגביה
71	73	הלוואות עומדות ומענקים

- (1) אשראים ופיקדונות, מפיקדונות שהחזרתם למפקיד מותנית בגביית האשראים (או הפיקדונות), עם מרווח או עם עמלת גביה (במקום מרווח).
 (2) הלוואות עומדות ופיקדונות ממשלה שניתנו בגינם בסך 1,231 מיליוני שקלים חדשים (שנת 2017 - 1,369 מיליוני שקלים חדשים), לא נכללו בלוח זה.
 (3) כולל מגזר מטבע חוץ.
 (4) ההיוון במגזרים צמוד מדד ומט"ח בוצע לפי שיעור 2.07%, במגזר הלא צמוד בוצע לפי שיעור 1.78% (2017 - לפי שיעור 1.54%, 1.35% בהתאמה).

ביאורים לדוחות הכספיים

ליום 31 בדצמבר 2018

ביאור 26 - התחייבויות תלויות והתקשרויות מיוחדות - המשך

סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

ב. התחייבויות אחרות והתקשרויות מיוחדות

2017	2018	
240	296	1. חוזי מחשוב ושרותי תוכנה
5	8	2. רכישה ושיפוץ בניינים
		3. חוזי שכירות וחכירה לזמן ארוך - דמי השכירות של מבנים, ציוד וכלי רכב: (3)(2)(4)
179	201	שנה ראשונה
179	191	שנה שנייה
174	182	שנה שלישית
168	176	שנה רביעית
167	172	שנה חמישית
1,645	1,602	שנה שישית ואילך
2,512	2,524	סך-הכל דמי שכירות של בניינים וציוד

4. פעילות מכירת אשראי

2016	2017	2018	
2,599	2,598	2,326	הערך בספרים של האשראי שנמכר
2,662	2,586	2,350	תמורה שהתקבלה במזומן
-	-	-	תמורה שהתקבלה בניירות ערך
2,662	2,625	2,350	סך הכל תמורה
45	4	-	סך הכל רווח נטו ממכירת אשראי

(1) לרבות תוכנה.

(2) בכפוף לתנאי הצמדה.

(3) כולל שירותי מחשב ותפעול שבנק יהב מקבל מחברה בינלאומית מקונצרן TaTa החל מיום 1 בינואר 2017. החברה מתמחה במתן שירותים מיכונים, בין היתר לגופים פיננסיים ותאגידים בנקאיים בכל רחבי העולם. במסגרת זו בנק יהב עושה שימוש במערכת ליבה בנקאית הכוללת שרותים בנקאיים באפיקים שונים בהתאם לתחומי הפעילות של הבנק. כמו כן, מקבל בנק יהב שירותי תפעול מהחברה בקשר עם המערכות המיכוניות אותן היא מספקת וכן שירותים נוספים במיקור חוץ. ההתקשרות בנק יהב עם החברה הינה לתקופה ארוכת טווח ובאפשרות בנק יהב להאריכה לתקופות נוספות של עד 30 שנה.

ג. התחייבויות תלויות והתקשרויות אחרות

- (1) בהתאם להחלטת דירקטוריון הבורסה לניירות ערך, הוקמה קרן סיכונים שהיקפה הכולל ליום 31 בדצמבר 2018 הינו 762 מיליוני שקלים חדשים. חלקו של הבנק בקרן ליום 31 בדצמבר 2018 נאמד בכ-74 מיליוני שקלים חדשים (נכון ליום 31 בדצמבר 2017 - 49 מיליוני שקלים חדשים). הסכום של קרן הסיכונים מעודכן אחת לחצי שנה על בסיס גובה מחזור הסליקה הכללי היומי הממוצע ובכל מקרה לא יפחת מסך של 150 מיליוני שקלים חדשים. חלקו של כל חבר בקרן הסיכונים נקבע לפי היחס שבין מחזור הסליקה של החבר, לבין סך מחזורי הסליקה של כל החברים (למעט בנק ישראל) באותה תקופה, אך לא יפחת מ-500 אלפי שקלים חדשים.
- בהתאם להחלטה שהתקבלה בדירקטוריון מסלקת הבורסה, החל מיום 15 בדצמבר 2008 מפקיד כל חבר מסלקה מזומנים בסכום שלא יפחת מ-25% מחלקו בקרן הסיכונים.
- ביום 31 באוקטובר 2016 החליט דירקטוריון הבורסה לאשר פתיחת חשבון בבנק ישראל, אשר נפתח בפועל ביום 19 ביוני 2017, ובו מופקדים כספים הניתנים על ידי חברי מסלקת הבורסה כבטוחות (כמפורט לעיל), ואשר הופקדו בבנקים מסחריים אחרים עד למועד פתיחת החשבון. לפרטים בדבר שעבודים שהתחייב הבנק להעמיד בגין התחייבות זו, ראה ביאור 27 א. לדוחות הכספיים.

ביאור 26 - התחייבויות תלויות והתקשרויות מיוחדות - המשך

(2) הבנק התחייב כלפי מסלקת מעו"ף בע"מ שליד הבורסה לניירות ערך בתל-אביב (להלן: "מסלקת המעו"ף"), לתשלום כל חיוב כספי הנובע מעסקאות בגין נגזרים הנסחרים בבורסה לניירות ערך בתל-אביב, המבוצעות באמצעותו על ידי לקוחותיו ומעסקאות כנ"ל המבוצעות על ידי מספר חברי הבורסה לניירות ערך בתל-אביב, שאינם חברי מסלקת המעו"ף עבור לקוחותיהם. סכום ההתחייבות בשל לקוחות אלו מסתכם לתאריך המאזן לסך של כ-290 מיליוני שקלים חדשים (נכון ליום 31 בדצמבר 2017 - כ-294 מיליוני שקלים חדשים).

כמו כן, התחייב הבנק להשבת חלקו בקרן הסיכונים של מסלקת המעו"ף, שהיקפה הכולל ליום 31 בדצמבר 2018 הינו 557 מיליוני שקלים חדשים. חלקו של הבנק בקרן ליום 31 בדצמבר 2018 מוערך בכ-56 מיליוני שקלים חדשים (נכון ליום 31 בדצמבר 2017 - 39 מיליוני שקלים חדשים).

בהתאם להחלטה שהתקבלה בדירקטוריון מסלקת המעו"ף, החל מיום 15 בדצמבר 2008 מפקיד כל חבר מסלקה מזומנים בסכום שלא יפחת מ-25% מחלקו בקרן הסיכונים.

ביום 31.10.16 החליט דירקטוריון מסלקת המעו"ף לאשר פתיחת חשבון בבנק ישראל, אשר נפתח בפועל ביום 19 ביוני 2017 ובו מופקדים כספים הניתנים על ידי חברי מסלקת המעו"ף כבטוחות (כמפורט לעיל), ואשר הופקדו בבנקים מסחריים אחרים עד למועד פתיחת החשבון. לפרטים בדבר שעבודים שהתחייב הבנק להעמיד בגין התחייבות זו, ראה ביאור 27 ב. לדוחות הכספיים.

(3) הבנק התחייב כלפי הבורסה לניירות ערך בתל-אביב (להלן: "הבורסה") בגין פעולותיה של חברה אחת שהינה חברת בורסה ואינה חברת מסלקה. ההתחייבות הינה, לכיבוד כל חיוב כספי הנובע מעסקאות שבוצעו על-ידי אותה חברה.

(4) בשנת 1992 אישרה האסיפה הכללית של בעלי המניות בבנק החלטה לשפות נושאי משרה בבנק בנוסח כדלקמן:
- הבנק ישפה שיפוי מלא כל אחד מנושאי משרה בגין חבויות כספיות והוצאות התדיינות שישאו בהם, בגין פעולות מעשים ומחדלים שנעשו על ידם במסגרת שנקבעה לשם כך בפקודת החברות ותקנון הבנק, ובכפוף להוראות הנ"ל.
- השיפוי ינתן לנושאי המשרה האמורים בין אם התביעה הוגשה נגדם תוך כדי עבודתם בבנק, ובין אם התביעה הוגשה נגדם לאחר סיום עבודתם בבנק והיא מתייחסת לפעולה שנעשתה בתוקף היותם נושאי משרה.

קיימות דעות משפטיות שונות ביחס לסמכותה של חברה לאשר שיפוי גורף כגון זה המתואר לעיל ובאם הפעלתו במקרה ספציפי מחייבת אישור נוסף בדרך הקבועה לכך בחוק. במידה והבנק יידרש לתשלום סכומים על פי החלטה הנ"ל, יפנה הבנק לקבלת ייעוץ משפטי בקשר לחבותו בהתחשב בנסיבות הספציפיות והמיוחדות של כל מקרה שיתעורר, אם יתעורר.

(5) בחודש דצמבר 2001 אישרה האסיפה הכללית של בעלי מניות הבנק מתן פטור מראש מאחריות (כמפורט להלן) וכן התחייבות מראש לשיפוי על ידי הבנק לדירקטורים ונושאי משרה אחרים (להלן ביחד: "נושאי משרה"). בהתאם להחלטת האסיפה הכללית של בעלי המניות, פוטר הבנק מראש את נושאי המשרה בבנק, מכל אחריות כלפיו, בשל נזק שייגרם לבנק עקב הפרת חובת הזהירות של נושא המשרה כלפי הבנק בפעולותיו של נושא המשרה, בתוקף היותו נושא משרה בבנק. התחייב לשפות את נושאי המשרה בבנק בשל חבות או הוצאה שהוטלה על נושא המשרה עקב פעולותיו בתוקף היותו נושא משרה בבנק, הכל כמפורט בכתב ההתחייבות לשיפוי, לרבות בקשר עם פעולת נושאי המשרה שאינם דירקטורים עקב פעולותיו בתוקף היותו דירקטור מטעם הבנק או לבקשתו, בחברה אחרת שהבנק מחזיק בה מניות (להלן: "כתב השיפוי המקורי").

בהתאם לכתב השיפוי המקורי, סכום השיפוי שישולם על ידי הבנק לכל נושאי המשרה במצטבר לא יעלה על 25% מההון העצמי של הבנק לפי דוחותיו הכספיים לשנת 2000, כשהוא מותאם למדד המחירים לצרכן החל מחודש דצמבר 2000 (להלן: "סכום השיפוי הכולל"). השיפוי חל על פעולות הקשורות, במישרין או בעקיפין, לאחד או יותר מסוגי האירועים המפורטים בתוספת לכתב ההתחייבות לשיפוי.

ביום 28 באוקטובר 2004 החליטה האסיפה הכללית של הבנק, להוסיף לרשימת האירועים שבגינם ניתנה התחייבות לשיפוי על ידי הבנק לנושאי המשרה שלו הבנק, על פי כתב השיפוי המקורי, אירוע של מיזוג, כהגדרתו בחוק החברות, לרבות כל החלטה, פעולה, הסכם או דיווח בקשר למיזוג. הוחלט כי בכל הנוגע לשיפוי בגין אירוע מיזוג, יהיה סכום השיפוי המירבי הסכום הנמוך מבין השניים: 25% מההון העצמי של הבנק לפי דוחותיו הכספיים ליום 31 בדצמבר 2000, בתוספת הפרשי הצמדה למדד החל מהמדד בגין חודש דצמבר 2000, או 25% מההון העצמי של הבנק לפי דוחותיו הכספיים האחרונים שיפורסמו סמוך למועד יום התשלום בפועל בגין השיפוי.

ביום 14 במאי 2006 החליטה האסיפה הכללית של הבנק להתאים את נוסח כתב השיפוי להוראות חוק החברות (תיקון מס' 3), התשס"ה-2005, וכן החליטה להעניק התחייבות לשיפוי מראש בנוסח זה לעובד של הבנק המכהן כדירקטור בחברה שהבנק מחזיק בה מניות כלשהן, וכן מי שמכהן מעת לעת על פי בקשת הבנק כדירקטור בחברה שהבנק שולט בה.

ביום 9 בנובמבר 2011 החליטה האסיפה הכללית של הבנק על הוספת התחייבות של הבנק, לתת שיפוי לעובדי הבנק שאינם נושאי משרה בבנק, המכהנים מעת לעת לבקשת הבנק כנושאי משרה בחברה שבשליטת הבנק (החלטה כאמור התקבלה אף על ידי דירקטוריון הבנק ביום 16 בפברואר 2009 - בה הוחלט על מתן כתב שיפוי בנוסח זה לזה שהוענק לנושאי המשרה בבנק) וכן למי שאינם עובדי הבנק או נושאי משרה בבנק, המכהנים מעת לעת כנושאי משרה בחברה בבעלותו המלאה של הבנק, שאינה תאגיד בנקאי (כולם ביחד "הזכאים לשיפוי").

כמו כן, החליטה האסיפה הכללית של הבנק להוסיף התחייבות של הבנק, לתת לזכאים לשיפוי, שיפוי בשל חבות כספית הנובעת מתשלום לנפגע הפרה ובשל הוצאות בקשר עם הליך מנהלי, לרבות הוצאות התדיינות סבירות ובכלל זה שכר טרחת עורך דין, הכל כקבוע בחוק ייעוץ הליכי האכיפה ברשות ניירות ערך (תיקוני חקיקה), התשע"א-2011.

ביאור 26 - התחייבויות תלויות והתקשרויות מיוחדות - המשך

האסיפה הכללית אף החליטה כי סכום השיפוי המירבי שישלם הבנק, במצטבר לכל הזכאים לשיפוי על פי כתב ההתחייבות לשיפוי, לא יעלה על 25% מההון העצמי של הבנק, לפי דוחותיו הכספיים האחרונים שפורסמו בסמוך לפני יום התשלום בפועל של סכום השיפוי ("סכום השיפוי המירבי"). היה וסכום השיפוי הכולל יעלה על סכום השיפוי המירבי כאמור לעיל, אזי הסכום המירבי שישלם הבנק במצטבר לכלל הזכאים לשיפוי לא יעלה על סכום השיפוי הכולל, ואולם ההפרש בין השניים ישמש רק לצורך שיפוי בשל פעולות שבוצעו לפני יום 9 בנובמבר 2011.

ביום 20 בספטמבר 2012 החליטה האסיפה הכללית של הבנק על הוספת התחייבות של הבנק, לתת לזכאים לשיפוי, שיפוי בשל חבות כספית הנובעת מתשלום לנפגע הפרה ובשל הוצאות בקשר עם הליך מנהלי, לרבות הוצאות התדיינות סבירות ובכלל זה שכר טרחת עורך דין, הכל כקבוע בחוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (ביטוח), התשמ"א-1981, וכן בחוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל), התשס"ה-2005 וכן בשל הוצאות בקשר עם הליך מנהלי, לרבות הוצאות התדיינות סבירות ובכלל זה שכר טרחת עורך דין, הכל כקבוע בחוק ההגבלים העסקיים, התשמ"ח-1988.

כמו כן, החליטה האסיפה הכללית של הבנק על הוספת התחייבות של הבנק, לתת לזכאים לשיפוי, שיפוי בשל חבות כספית בגין תשלום לנפגע הפרה או תשלום מסוג דומה, לפי דין אחר, לרבות הוצאות התדיינות סבירות, ובכלל זה שכר טרחת עורך דין, בקשר עם הליך מנהלי לפי דין אחר, ובלבד ששיפוי כאמור אינו אסור על פי דין.

ביום 23 בדצמבר 2015 החליטה האסיפה הכללית על צמצום הפטור מאחריות לנושאי המשרה, כך שהוא לא יחול בשל הפרת חובת זהירות שארעה אחרי מועד האישור על ידי האסיפה הכללית, בקבלת החלטה או באישור עסקה שלבעל שליטה בבנק או לנושא משרה כלשהו בבנק (לרבות נושא משרה אחר, שאינו נושא המשרה שהוענק לו הפטור, יש בה עניין אישי).

כמו כן, החליטה האסיפה הכללית של הבנק על הוספת הבהרות, פירוטים והרחבות לרשימת האירועים המפורטים בתוספת לכתב ההתחייבות לשיפוי בהתאם לאירועים שלדעת הדירקטוריון צפויים לאור פעילות הבנק בפועל. עוד החליטה האסיפה על תיקון כתב ההתחייבות לשיפוי בעניין קבלת שיפוי מאת מבטח או צד שלישי, כך שהגבלת השיפוי לסכום ההפרש בין החבות שהוטלה על נושא המשרה או העובד ו/או הוצאות המשפטיות שהוציא או שחוייב בהן לבין הסכום שיתקבל מאת המבטח, תחול גם במקרה בו נושא המשרה או העובד יקבל שיפוי מאת מבטח של צד שלישי או מאת צד שלישי כלשהו שנתן שיפוי לנושא המשרה או לעובד, בשל אותו עניין. עוד הוחלט, שאם החבות או הוצאות המשפטיות לא יכוסו בפועל במועדן על ידי המבטח או על ידי הצד השלישי, הבנק ישפה את נושא המשרה או העובד בגין החבות ו/או הוצאות המשפטיות כאמור, ובלבד שנושא המשרה או העובד ימחה לבנק את זכותו כלפי המבטח או הצד השלישי, כך שהבנק יבוא במקומו כלפי המבטח או הצד השלישי.

ביום 30 באוגוסט 2018 החליטה האסיפה הכללית לאשר מחדש את כתב הפטור וההתחייבות לשיפוי של הבנק, לעניין תחולתו על בעלי השליטה בבנק וקרוביהם, המכהנים מעת לעת, ובכללם אלו שכהנו בעבר או שימונו בעתיד.

(6) בחודש מאי 1998 החליטה האסיפה הכללית של בעלי מניות הבנק ובנק טפחות, לאשר כתבי התחייבות לשיפוי נושאי משרה, אשר אושרו קודם לכן על ידי ועדות הביקורת והדירקטוריונים שלהן, שעל פיהן נקבע, בין השאר, כדלקמן:

הבנק ובנק טפחות ישפו, באופן בלתי חוזר, כל נושאי משרה בבנקים בשל כל פעולה שעשו בתוקף היותם נושאי משרה, בקשר עם העילות שיפורטו להלן ובגין כל חבות כספית שתוטל עליהם על פי פסק דין, לרבות פסק דין שניתן בפשרה, או פסק בורר שאושר בבית משפט וכן בגין הוצאות משפטיות סבירות שניתן לשפות בגינם בהתאם להוראות פקודת החברות.

השיפוי ינתן לכל נושאי המשרה במצטבר עד לסכום שלא יעלה - בכל בנק בנפרד - על 750 מיליון שקלים חדשים (צמוד למדד מרץ 1998), בגין כל חבות כספית שתגרום לנושא המשרה כתוצאה מפעולה שעשה, הקשורה במישרין או בעקיפין, בתשקיף שפורסם בשנת 1998 או בטיטוט תשקיף שהוגשה באותה שנה, בקשר עם הצעת מחר של ניירות ערך של הבנק על ידי המדינה, לרבות ביחס לדיווחים שנתנו הבנקים אחרי תאריך התשקיף בשל כל עניין שהתרחש לפני תאריך התשקיף.

בנוסף, נקבע כי ינתן שיפוי לכל נושאי המשרה במצטבר עד סכום שלא יעלה - על ידי כל בנק בנפרד - על 750 מיליון שקלים חדשים (צמוד למדד מרץ 1998) ביחס לכל פעולה ונושא הקשורים בביטוח הלויים מהבנקים למשכנתאות המוזכרים בתשקיף הנ"ל.

כמו כן, נקבע בכתבי ההתחייבויות לשיפוי, כי, על אף האמור לעיל, יוגבל סכום השיפוי הכולל שישולם לכל נושאי המשרה במצטבר בגין כל העילות שנכללו בכתב השיפוי - על-ידי כל אחד מהבנקים בנפרד - לסך של 1,000 מיליון שקלים חדשים (צמוד למדד מרץ 1998). במסגרת מיזוג בנק טפחות לתוך הבנק, נטל על עצמו הבנק התחייבות זו.

(7) בחודש נובמבר 2001 אישרו האסיפות הכלליות של בעלי המניות של בנק טפחות ושל חברה מאוחדת שהייתה בבעלות ושליטה מלאים של בנק טפחות (להלן: "טפחות להנפקות") בקשר עם תשקיף להנפקת איגרות חוב וכתבי התחייבות נדחים של בנק טפחות, מחודש נובמבר 2001 כי טפחות להנפקות תתחייב באופן בלתי חוזר, לשפות כל נושא משרה בה, בשל כל פעולה שעשה בקשר לנושאים המפורטים בכתב השיפוי, בתוקף היותו נושא משרה (להלן: "השיפוי").

השיפוי ינתן בגין כל חבות כספית אם וככל שתוטל על פי פסק דין, לרבות פסק דין שניתן בפשרה או פסק בורר שאושר בידי בית משפט, ובגין כל הוצאות משפטיות סבירות (לרבות שכר טרחת עורך דין ומומחים אחרים), שניתן לשפותו בגינם בהתאם להוראות חוק החברות, כל זאת עד לסכום של 1 מיליארד שקלים חדשים, צמוד למדד המחירים לצרכן.

בנק טפחות התחייב כלפי טפחות להנפקות, שאם לא תוכל לקיים את התחייבויותיה כלפי מקבלי השיפוי, או מי מהם, ישלם בנק טפחות לטפחות הנפקות כל סכום שאותו תיותר החברה להנפקות חבה כלפי מקבלי השיפוי, מעבר לסכומים ששולמו על ידי טפחות להנפקות. במסגרת מיזוג בנק טפחות לתוך הבנק, נטל על עצמו הבנק התחייבות זו.

ביאור 26 - התחייבויות תלויות והתקשרויות מיוחדות - המשך

(8) בחודש אוקטובר 2002 אישר דירקטוריון בנק טפחות, לאחר אישור ועדת הביקורת, מתן התחייבות מראש לשיפוי על ידי בנק טפחות לדירקטורים ולנושאי משרה אחרים (להלן ביחד: "נושאי משרה"). בהתאם לכך, בנק טפחות מתחייב, בכפוף לתנאים המפורטים בכתב התחייבות ולהוראות חוק החברות, לשפות את נושאי המשרה בשל כל חבות או הוצאה שהוטלה על נושא המשרה עקב פעולותיו בתוקף היותו נושא משרה בבנק טפחות ובלבד שהפעולות האמורות קשורות, במישרין או בעקיפין, לאחד או יותר מסוג האירועים המפורטים בתוספת לכתב ההתחייבות לשיפוי. סכום השיפוי שישולם על ידי בנק טפחות לכל נושאי המשרה במצטבר לא יעלה על 25% מההון העצמי של בנק טפחות לפי דוחותיו הכספיים לשנת 2001, כשהוא מותאם למדד המחירים לצרכן החל מחודש דצמבר 2001, או 25% מההון העצמי של בנק טפחות לפי דוחותיו הכספיים האחרונים שיפורסמו סמוך ליום התשלום בפועל בגין השיפוי, הנמוך מבין שניהם. בחודש נובמבר 2002 אישרה האסיפה הכללית של בעלי המניות של בנק טפחות את ההחלטה הנ"ל. במסגרת מיזוג בנק טפחות לתוך הבנק, נטל על עצמו הבנק התחייבות זו.

(9) ביום 30 ביוני 1998 אישרה אסיפה כללית שלא מן המניין של בנק אדנים לאחר אישור דירקטוריון בנק אדנים, ולאחר אישור ועדת הביקורת, כתב התחייבות לשיפוי (להלן: "כתב השיפוי") נושאי משרה בבנק אדנים. כתב השיפוי יחול על נושאי משרה, כהגדרתם בסעיף 96 כ"ד לפקודת החברות, אשר במועד אישור כתב השיפוי על ידי האסיפה הכללית (להלן: המועד הקובע), מכהנים בבנק אדנים או שכהונתם הסתיימה בתקופה שאינה קודמת יותר מ-4 שנים למועד הקובע.

על פי כתב השיפוי, בנק אדנים ישפה כל נושאי משרה בבנק אדנים בשל כל חבות כספית שתוטל עליהם על פי פסק דין לרבות בגין הוצאות משפטיות, בגין מעשה או מחדל שעשו במישרין או בעקיפין בעניינים שפורטו בכתב השיפוי, שעיקרם הצעת מכר של ניירות ערך של בנק מזרחי טפחות לציבור על ידי המדינה, על פי תשקיף שפורסם בחודש מאי 1998.

סכום השיפוי על פי כתב השיפוי שישולם על ידי בנק אדנים (בנוסף לסכומים שיתקבלו לפי פוליסת ביטוח נושאי משרה כמפורט להלן) לכל נושאי המשרה במצטבר לא יעלה על 70 מיליוני שקלים חדשים, כשסכום זה צמוד למדד המחירים לצרכן האחרון שפורסם לפני המועד הקובע עד למדד שיפורסם לפני מועד התשלום.

בנק אדנים יפעל ככל האפשר לכך שבמשך תקופה של 10 שנים החל במועד הקובע תירכש על ידי בנק אדנים או עבורו ותעמוד בתוקפה פוליסת ביטוח נושאי משרה שתכסה את העניינים נושאי השיפוי ושסכומיה, לרבות סכומי השבה/כינון, לא יהיו נמוכים מן הסכומים האמורים לעיל.

ביום 16 בדצמבר 2002 אישרה האסיפה הכללית של בנק אדנים, לאחר אישור ועדת הביקורת ואישור דירקטוריון בנק אדנים, כתב התחייבות לשיפוי (להלן: "כתב השיפוי") נושאי משרה בבנק אדנים. כתב השיפוי יחול על נושאי משרה כהגדרתם בסעיף 1 לחוק החברות התשנ"ט-1999, אשר במועד אישור כתב השיפוי על ידי האסיפה הכללית (להלן: "המועד הקובע") מכהנים בבנק אדנים. על פי כתב השיפוי, בנק אדנים ישפה את כל נושאי המשרה בבנק אדנים בשל כל חבות כספית שתוטל עליהם על פי פסק דין, לרבות בגין הוצאות משפטיות, בגין מעשה או מחדל שעשו, במישרין או בעקיפין, בעניינים שפורטו בכתב השיפוי, עד לסכומי השיפוי.

סכום השיפוי שישולם על ידי בנק אדנים לכל נושאי המשרה, במצטבר, בגין כל אחד או יותר מסוגי האירועים המפורטים בתוספת לכתב ההתחייבות, לא יעלה על 25% מההון העצמי של בנק אדנים לפי דוחותיו הכספיים לשנת 2001, כשהוא מותאם, מעת לעת, לפי שיעור העלייה במדד לעומת המדד של חודש דצמבר 2001, שפורסם בחודש ינואר 2002 (להלן: "סכום השיפוי הכולל"). במקרה שבו נושא המשרה יקבל שיפוי מאת המבטח של פוליסת ביטוח נושאי המשרה, בגין העניין נושאי השיפוי, ינתן השיפוי על ידי בנק אדנים בגובה הפרש שבין סכום החבות הכספית שהוטלה על נושאי המשרה ו/או ההוצאות המשפטיות שנושאי המשרה הוציא או שחויב בהן, לבין הסכום שהתקבל מאת המבטח בגין אותו עניין, ובלבד שסכום השיפוי שבנק אדנים יחויב בו כאמור לא יעלה על סכום השיפוי הכולל.

החל מחודש דצמבר 2002 היה בנק אדנים אחד המבוטחים בפוליסת ביטוח נושאי משרה, שנרכשה על ידי הבנק עבורו ועבור חברות בנות וקשורות, שתוקפה עד 5 באפריל 2007.

במסגרת מיזוג בנק אדנים לתוך הבנק, נטל על עצמו הבנק התחייבות זו.

(10) כנגד הבנק וחברות מאוחדות שלו קיימות תביעות שונות, בעיקר תביעות של לקוחות, וכן קיימות בקשות לאישור תביעות כתובענות ייצוגיות. לדעת הנהלת הבנק, המבוססת על דעת הנהלות החברות המאוחדות שלו, וכן על חוות דעת של יועציה המשפטית באשר להערכת סיכויי התביעות והבקשות לאישור תביעות כתובענות ייצוגיות, נכללו בדוחות הכספיים הפרשות נאותות, במקום בו נדרשה הפרשה, לכיסוי נזקים אפשריים.

להלן פירוט של תובענות מהותיות, ובכלל זה בקשות לאישור תובענות ייצוגיות ותביעות שבהן הסכום הנתבע (ללא ריבית והוצאות) גבוה מ-1% מההון העצמי המיוחס לבעלי המניות של הבנק:

(א) בחודש מאי 2011, התקבלה בבנק תביעה ובקשה לאישורה כתביעה ייצוגית. עניינה של התביעה הוא בשתי טענות הנטענות כלפי הבנק - האחת, איחור בדיווח להוצאה לפועל אודות תשלומים שבוצעו להקטנת חוב שבגיניו מתנהל תיק הוצאה לפועל. השנייה, אי סימון בטפסי הדיווח, את מספר הקרן שלהקטנתה יש לזקוף את התשלום המדווח ואת מספר כלל חישוב הריבית החל על סכום התשלום המדווח. בתביעה ובבקשת האישור נטען, כי באיחור במסירת הדיווח להוצאה לפועל, ובאי סימון טפסי הדיווח כנדרש, מטעה הבנק את הלקוחות, גורם לכך שהלקוחות אינם מזוכים בריבית בהתאם למועד התשלום שביצעו ובהתאם לשיעור הריבית הנכון, יוצר מצב שבו החוב בתיקי הוצאה לפועל גבוה מהחוב האמיתי, וגובה תשלומים ביתר. עוד נטען בתביעה ובבקשת האישור, כי רשות האכיפה והגבייה ולשכת ההוצאה לפועל מודות שמבוצע זיכוי בחסר במקרה של דיווח באיחור, תוך אי סימון טופס הדיווח כנדרש.

התובע מצוין, שאינו יכול לאמוד את הנזק שנגרם לקבוצת התובעים כולם, אך מעריכו (על בסיס שאינו ברור לבנק), במאות מיליוני שקלים. ביום 9 בינואר 2012, הוגשה תשובת הבנק לבקשת האישור, בה פורטו בהרחבה טענות ההגנה העובדתיות והמשפטיות העומדות לבנק. ביום 20 במאי 2012, הגיש המבקש את תגובתו לתשובת הבנק לבקשת האישור. לאור טענות חדשות שהועלו על ידי המבקש בתגובתו לתשובת הבנק, הגיש הבנק תגובה נוספת ומפורטת ביום 15 באוגוסט 2012.

ביאורים לדוחות הכספיים

ליום 31 בדצמבר 2018

ביאור 26 - התחייבויות תלויות והתקשרויות מיוחדות - המשך

ביום 17 באוקטובר 2012 וביום 29 באוקטובר 2012 התקיימו דיונים מקדמיים בתיק בבית המשפט. בהסכמת הצדדים החל הליך של גישור במטרה לנסות ולהסדיר את המחלוקות ביניהם. הליך הגישור התנהל, בד בבד, גם לגבי בקשות אישור נוספות נגד בנקים אחרים, בעילה דומה, וכן בקשר עם בקשות נוספות לאישור תובענות ייצוגיות נגד הבנק ונגד בנקים אחרים בעילות אחרות הקשורות לניהול החוב בתיקי הוצאה לפועל.

החל מאוגוסט 2014 התנהל בין הצדדים משא ומתן ישיר, בחודש ינואר 2016, עקב מחלוקת בנושא ספציפי, הופסק המשא ומתן בין הצדדים וחודש לאחר מכן, בניסיון להגיע להסדר מוסכם.

ביום 29 באוגוסט 2016, התקיים דיון בבית המשפט והוחלט כי על הצדדים בתובענה זו ובתובענה המפורטת בסעיף ב' שלהלן, להגיש הסדר פשרה ובקשה לאישורו עד ליום 30 באוקטובר 2016. בהחלטה מיום 7 בנובמבר 2016, ניתנה לצדדים ארכה להגשת הסדר פשרה ובקשה לאישורו וזאת עד ליום 30 בנובמבר 2016 ביום 16 בינואר 2017, התקיים דיון בנושא הסדר הפשרה. ביום 28 במרץ 2017, התקיים דיון ביחס להסכם הפשרה ובפרט בסוגיית מעשה בית-דין והיקפה. ביום 12 ביוני 2017 הוגשה מטעם הצדדים לבית המשפט טיוטת הסכם הפשרה, במסגרתו ביקשו הצדדים להסתייע בבית המשפט בעניין סוגיית מעשה בית-דין האמורה. ביום 15 ביוני 2017 התקיים דיון נוסף בעניין המחלוקת האמורה.

בהתאם להחלטת בית המשפט מיום 4 ביולי 2017, הגישו הצדדים ביום 13 באוגוסט 2017 את נוסחו הסופי והמאושר של הסכם הפשרה. ביום 7 בנובמבר 2017 הגישו הצדדים לבית המשפט, את הסכם הפשרה החתום, על נספחיו, בצירוף הבקשה לאישורו. ביום 8 במרץ 2018 וביום 10 באפריל נערכו דיונים בהם העלה בית המשפט שאלות הקשורות להסכם הפשרה בכלל ולסוגיית שמירת סודיות הנתונים על ידי רשות האכיפה והגבייה בפרט. התקיים דיון נוסף ביום 28 במאי 2018 התקיים דיון נוסף בו בקש בית המשפט, בין היתר, הבהרות לעניין בקשת הבנק מיום 22 במאי 2018 בדבר הצורך בשמירה על סודיות הנתונים, כמו גם הבהרות בקשר לסעיפים נוספים בהסכם הפשרה. הודעת הבהרה מטעם הבנק, בדבר סעיפים בהסכם הפשרה הוגשה ביום 5 ביולי 2018.

ביום 10 באוקטובר 2018 הגיש המבקש בקשה לקידום הליך אישור ההסדר, בעקבותיה התקיים דיון ביום 6 בנובמבר בסופו נקבע כי תפורסם הודעה בדבר הבקשה לאישור וכי הבקשה תועבר לקבלת תגובתם של היועץ המשפטי לממשלה והמפקחת על הבנקים. הודעה בדבר הבקשה לאישור פורסמה, כאמור וטרם הוגשה תגובת היועץ המשפטי לממשלה והמפקח על הבנקים.

(ב) בחודש דצמבר 2012, הוגשה לבית המשפט המחוזי בתל אביב, תביעה ובקשה לאישורה כתביעה ייצוגית, בעניין קביעת שיעורי ריבית הפיגורים אותה גובה הבנק במסגרת ניהול תיקי הוצאה לפועל כנגד חייבים. לטענת התובעת הבנק גובה ריבית בשיעור החורג משמעותית מריבית העובר-ושב המקסימלית. התובעת איננה יודעת להעריך את סכום התביעה.

סוכם כי בקשה זו תצורף להליך גישור המתנהל בבקשות אחרות שאף עניין הוא בנושא הליכי גביה שמנהל הבנק נגד לקוחות חייבים, כמפורט בסעיף א' לעיל וביום 4 בינואר 2016, ניתנה החלטה להעברת התובענה הנ"ל לדיון אצל אותו מותב הדן בתובענות הנ"ל. לגבי בקשה לאישור ייצוגית זו הושג הסכם פשרה משולב עם הבקשה לאישור תובענה ייצוגית, הנזכרת בסעיף א) לעיל.

(ג) בחודש אוגוסט 2011, הוגשה לבית המשפט המחוזי מרכז, תביעה ובקשה לאישורה כתובענה ייצוגית בסכום של "מאות מיליוני שקלים חדשים". בכתב התביעה לא ננקב סכום ספציפי. התובע מבקש לקבוע בהתאם לחוק תובענות ייצוגיות, כי התביעה תוגש בשם כל לקוחות הבנק, אשר חשבונום חויב בהוצאות משפטיות שלא אושרו על ידי רשות שיפוטית, או שחשבונום חויב בריבית שלא כדן בגין הוצאות משפטיות שאושרו.

בפברואר 2012, הוגשה תגובת הבנק לבקשת האישור ובאוגוסט 2012 הוגשה תשובת המבקש לתגובת הבנק לבקשת האישור.

בחודש נובמבר 2012, החלו הצדדים הליך גישור במטרה לנסות ולהסדיר את המחלוקות ביניהם. הליך הגישור התנהל, בד בבד, גם לגבי בקשות אישור נוספות נגד בנקים אחרים, בעילה דומה וכן בקשר עם בקשות נוספות לאישור תביעות ייצוגיות נגד הבנק ונגד בנקים אחרים בעילות אחרות הקשורות לניהול החוב בתיקי הוצאה לפועל. החל מאוגוסט 2014 התנהל בין הצדדים משא ומתן ישיר, בחודש ינואר 2016, עקב מחלוקת בנושא ספציפי, הופסק המשא ומתן בין הצדדים וחודש לאחר מכן, בניסיון להגיע להסדר מוסכם. ביום 6 בינואר 2016, הגיש הבנק בקשה להכרעה מקדמית בטענתו בדבר התיישנות עילת התביעה של חברי הקבוצה הנטענת ו/או של רובם, תגובת המבקש הוגשה ביום 26 בינואר 2016 ותשובת הבנק הוגשה ביום 1 בפברואר 2016, ביום 14 בפברואר 2016 ניתנה החלטה על פיה, בין היתר, טענת ההתיישנות תורכע בסוף ההליך.

בעקבות המשא ומתן הישיר שניהלו הצדדים כאמור, הגיעו הצדדים להסדר מוסכם, אשר הובא ביום 14 בנובמבר 2016 לאישורו של בית המשפט.

ביום 16 בינואר 2017, התקיים דיון במסגרתו הוחלט כי על הבנק להתייחס לשאלות שהועלו בדיון בקשר עם הסכם הפשרה והבקשה לאישורו שהוגשו על ידי הצדדים. ביום 8 בפברואר 2017 הגיש הבנק לבית המשפט את התייחסותו כאמור. ביום 7 במרץ 2017, הורה בית המשפט להגיש לאישורו, בתוך 15 ימים, נוסח הודעה מעודכנת, וכן להמציא עותק מהסדר הפשרה למפקחת על הבנקים וליועץ המשפטי ונקבע כי הצדדים יגישו טיעוניהם בשאלת ההתיישנות.

ביום 2 באפריל אישר בית המשפט את נוסח ההודעה המתוקן וביום 12 באפריל 2017, פורסמה הודעה בעיתונות ביחס להגשת בקשה לאישור הסכם פשרה.

בהמשך להחלטות בית המשפט מיום 7 במרץ 2017 כאמור ומיום 13 ביוני 2017, הגיש הבנק טיעון משלים מטעמו לעניין טענת ההתיישנות וטרם התקבלה החלטה.

ביאורים לדוחות הכספיים

ליום 31 בדצמבר 2018

ביאור 26 - התחייבויות תלויות והתקשרויות מיוחדות - המשך

עמדת היועץ המשפטי לממשלה, להסדר הפשרה, הוגשה ביום 30 ביולי וביום 17 בספטמבר 2017, הוגשה תגובה מטעם הבנק לעמדת היועץ המשפטי לממשלה וכן הוגשה תגובה מטעם המבקש לעמדת היועץ המשפטי לממשלה.

ביום 2 באוקטובר 2017, התקיים דיון בעמדת היועץ המשפטי לממשלה. ביום 28 במאי 2018 התקיים דיון נוסף, במסגרתו ביקש בית המשפט לקבל הבהרות נוספות ביחס להסכם הפשרה. בתום הדיון נקבע שהחלטה תינתן בהעדר הצדדים. ביום 17 בספטמבר 2018 התקבל פסק דין חלקי, במסגרתו אישר בית המשפט את הסכם הפשרה אליו הגיעו הצדדים, וזאת למרות התנגדות ב"כ היועץ המשפטי לממשלה. במסגרת פסק הדין החלקי, התקבלה טענת ההתיישנות של הבנק. כן נקבעו מועדים לפרסום ההודעה על אישור הסכם הפשרה ולהגשת טיעונים בנושא שכר טרחה וגמול.

ביום 25 באוקטובר 2018 הגיש הבנק בקשה לאישור נוסח מודעה לפרסום בדבר אישור ההסכם. ביום 31 באוקטובר 2018 הודיע המבקש כי אין בכונתו להגיש ערעור על פסק הדין וכי הוא מסכים לפרסום המודעה בנוסח שהגיש הבנק. ביום 5 בדצמבר 2018 הגיש המבקש את טיעונו לעניין גמול ושכר טרחה, ביום 8 בינואר 2019 הוגשו טיעוני הבנק וטרם התקבלה החלטה.

(ד) בחודש ספטמבר 2011, הוגשה לבית המשפט המחוזי מרכז, תביעה ובקשה לאישורה כתובענה ייצוגית כנגד הבנק, בנק לאומי לישראל בע"מ ובנק הפועלים בע"מ, בגין גביה אסורה לכאורה של ריבית דריבית, בניגוד לדין ולהסכמים, בהלוואות לדיו, לרבות הלוואה מכוונת, הלוואת זכאות והלוואה משלימה, אך למעט הלוואה עומדת. סכום התביעה הכולל כנגד הבנקים עמד על סך של כ-927 מיליוני שקלים חדשים. חלקו של הבנק בתובענה בסך של כ-364 מיליוני שקלים חדשים.

בחודש מאי 2012 הבנק הגיש תגובתו לבקשה, וטען, בין היתר, כי הבקשה משוללת יסוד, הבנק פועל בהתאם להוראות הדין ואין כל חיוב ריבית דריבית באופן שבו נוהגים הבנקים בכלל והבנק בפרט. הוגשה בתיק גם עמדת הפיקוח על הבנקים, התומכת בעמדת הבנקים.

ביולי 2013 התקיים דיון הוכחות, במהלכו נחקרו המומחים מטעם הצדדים. המבקשים הגישו סיכומיהם, בחודש ספטמבר 2014 הוגשו סיכומי הבנק ובחודש דצמבר 2014, הוגשו סיכומי תשובה של המבקשים.

ביום 16 באוגוסט 2015, ניתן פסק דין אשר דחה את הבקשה לאישור תובענה כייצוגית.

ביום 7 בדצמבר 2015, הגישו המבקשים לבית משפט העליון ערעור על פסק הדין, הצדדים הגישו סכומים מטעמם, לרבות סיכומי תשובה.

ביום 14 במרץ 2018, התקיים דיון בערעור בבית המשפט העליון במסגרתו קיבלו המערערים את המלצת בית המשפט והסכימו למשוך את הערעור. בהתאם, בסוף הדיון ניתן פסק דין הדוחה את הערעור ללא צו הוצאות.

(ה) 1) בחודש אוגוסט 2013, הוגשה לבית המשפט המחוזי בתל אביב, תביעה ובקשה לאישורה כתביעה ייצוגית, בסכום של כ-10.5 מיליארדי שקלים חדשים נגד חמשת הבנקים הגדולים ובכללם הבנק, וכן נגד המנהלים הכלליים של הבנקים ובכללם המנהל הכללי של הבנק באופן אישי, בגין גביית עמלות שלא כדין על ידי הבנקים, בכל הקשור לפעילות של המרה ומשלוח של מטבע חוץ, לטענת המבקשים ללא גילוי נאות. המבקשים גם טוענים, כי קיים הסדר כובל בין הבנקים.

בחודש ספטמבר 2013, הגישו התובעים לבית המשפט בקשה לאישור הסתלקות מהתביעה האישית נגד המנהלים הכלליים של הבנק, והתביעה האישית נגדם נמחקה.

בקשה לאישור ייצוגית מתוקנת שהוגשה ביום 3 בפברואר 2014, העמידה את הבקשה על סך של כ-11.15 מיליארד שקלים חדשים אשר נתבע מכלל הבנקים במצטבר.

(2) בחודש מרץ 2014 הוגשה לבית המשפט המחוזי בתל-אביב, תביעה ובקשה לאישורה כתובענה ייצוגית בסכום של 2.07 מיליארדי שקלים חדשים כנגד הבנק וכנגד בנק אוצר החייל, בנק מרכנתיל דיסקונט, בנק אגוד ובנק יהב בגין גביית עמלות שלא כדין, לכאורה, על ידי הבנקים בכל הקשור לפעילות של המרה ומשלוח מטבע חוץ (מדובר בתביעה זהה לתביעה האמורה לעיל).

הוגשה בקשה לאיחוד הדיון בבקשה דנן ביחד עם הבקשה הראשונה לעיל, ובית המשפט קיבל את הבקשה ואיחד את שתי התובענות.

ביום 23 בדצמבר 2014 הוגשה תגובת הבנק לכל אחת מהבקשות לאישור התובענות כייצוגיות. המבקשים הגישו תשובה לתגובה במאוחד לשתי הבקשות לעיל ובמסגרתה ייחסו לכל אחד מהנתבעים חלק מסכום התביעה, כאשר חלקו הנוטען של הבנק לשתי התביעות גם יחד, הועמד על סך של 1.145 מיליארד שקלים חדשים.

ביום 8 במרץ 2015, התקיים דיון מקדמי בבקשה, בסופו, קבע בית המשפט מועדים להשלמת כתיב טענות על ידי הצדדים.

ביום 23 באפריל 2015, הגישו המבקשים, בהתאם להחלטת בית המשפט, בקשה מקוצרת לאישור תובענה ייצוגית, על בסיס הבקשות הקיימות, תגובת הבנק לבקשה המקוצרת הוגשה ביום 18 באוקטובר 2015.

ביום 25 באוקטובר 2015 התקיים קדם משפט נוסף. במסגרת הדיון, איחד בית המשפט את הדיון בבקשות לאישור שהוגשו כנגד חברות כרטיסי האשראי ובנק הדואר עם הבקשות כנגד הבנקים. דינוי הוכחות התקיימו במהלך חודש מרץ 2016, סיכומי המבקשים הוגשו בחודש אפריל 2016 ולאור בקשת הבנקים למחיקת סיכומי המבקשים, ניתנה ארכה להגשת סיכומי הבנקים, כך שאלה יוגשו בתוך 60 ימים לאחר ההחלטה בבקשת המחיקה. ביום 10 באוגוסט 2016, קיבל בית המשפט את בקשת הבנקים והורה על מחיקת סיכומי המבקשים בהתאם להחלטת בית המשפט, ביום 4 בספטמבר 2016, הגישו המבקשים סיכומים חדשים וביום 17 בינואר 2017, הוגשו סיכומים מטעם הבנק והמבקשים הגישו סיכומי תשובה מטעמם. ביום 1 במרץ 2018 ניתן פסק דין, במסגרתו נדחו הבקשות והמשיבים חויבו בהוצאות. ביום 18 במרץ 2018, בד בבד עם הגשת ערעור, הגישו המבקשים בקשה לעיכוב ביצוע פסק הדין (תשלום הוצאות) ובקשה לפטור מהפקדת ערובה וכן בקשה להוספת ראייה בערעור. ביום 23 במאי 2018 ניתנה החלטת בית המשפט העליון, לפיה ניתן עיכוב ביצוע תשלום הוצאות עד להכרעה בערעור. המערערים הגישו סיכומים מטעמם וביום 7 בינואר 2018 הוגשו סיכומים מטעם הבנק. דיון בערעור נקבע ליום 1 באפריל 2019.

ביאור 26 - התחייבויות תלויות והתקשרויות מיוחדות - המשך

(i) בחודש מרץ 2015 הוגשה לבית המשפט המחוזי מרכז, תביעה כנגד הבנק ובקשה לאישורה כתובענה ייצוגית, בגין גביית עמלות ביתר, לכאורה, בחשבון "יחיד" ובחשבון "עסק קטן" תוך הפרה לכאורה של כללי הבנקאות (שירות ללקוח) (עמלות), תשס"ח-2008. לטענת התובע הפרת הכללים נעשית, בין היתר, בכך שהבנק מחייב בעלי חשבון "יחיד" או "עסק קטן" בעמלות בגין שירותים מסוימים, בתעריפים גבוהים יותר מהתעריפים שנקבעו בתעריפון לתאגידים גדולים, וזאת בניגוד לכללי הבנקאות כאמור.

התובע טוען כי אין ביכולתו להעריך את הנזק שנגרם לחברי הקבוצה הפוטנציאליים.

תשובת הבנק לבקשת האישור הוגשה ביום 30 ביוני 2015. כן הוגשה תשובת התובע לתגובת הבנק.

בהתאם להחלטת בית המשפט מיום 10 בספטמבר 2015, הגיש בנק ישראל את עמדתו ביום 15 בדצמבר 2015. ביום 16 בדצמבר 2015 התקיימה ישיבת קדם משפט נוספת, בה הומלץ לצדדים להידבר ביניהם בניסיון לגבש הסכם פשרה, ביום 29 במרץ 2016 התקיימה ישיבת קדם משפט נוספת וביום 12 ביולי 2016, התקיים דיון הוכחות. ביום 8 בנובמבר 2016 הוגשו סיכומים מטעם המבקש וביום 22 בינואר 2017, הגיש הבנק סיכומים מטעמו, הוגשו סיכומי תשובה מטעם המבקש.

ביום 31 בינואר 2018, ניתנה החלטת בית המשפט המאשרת את ניהולה של תובענה ייצוגית ביחס לעמלה אחת בלבד (עמלה הנגבית עבור הוצאת ערבות בנקאית) ולדחות את בקשת האישור לתובענה ייצוגית ביחס ליתר מהעמלות שפורטו בבקשה לאישורונקבעו מועדים להגשת כתב תביעה וכתב תשובה. בהתאם להחלטת בית המשפט, המבקש הגיש בקשה לאישור תובע מייצג חליפי וביום 6 בינואר 2019 התקבלה החלטת בית משפט לפיה אושר התובע החלופי. ביום 20 בינואר 2019 בית המשפט אישר לפרסום את נוסח ההודעה אודות אישור התובענה כייצוגית. דיון בתובענה נקבע ליום 18 בספטמבר 2019.

(ז) בחודש דצמבר 2015 הוגשה לבית המשפט המחוזי-מרכז, בקשה לאישור תובענה ייצוגית כנגד בנק יהב לעובדי מדינה בע"מ, בה נטען כי בנק יהב לעובדי מדינה בע"מ גבה מלקוחות פרטיים (ועוסקים קטנים) עמלות בסכום ושיעור גבוה מהמתחרה - על פי תקרה הקבועה בתעריפון לעוסקים שאינם קטנים. התביעה אינה כוללת סכום תביעה מוערך. בין הצדדים התנהל משא ומתן להסדר מוסכם וביום 15 בינואר 2018 הגישו הצדדים לבית המשפט, בקשה לאישור הסדר פשרה.

ביום 28 במרץ 2018 ניתן פסק דינו של בית המשפט המאשר את הסדר הפשרה.

(ח) בחודש ינואר 2016, הוגשה בבית המשפט המחוזי בירושלים, תביעה ובקשה לאישורה כתובענה ייצוגית בסכום כולל של כ-697.5 מיליון שקלים חדשים נגד הבנק, הבנק הבינלאומי הראשון בע"מ, בנק אוצר החייל בע"מ, בנק יהב לעובדי המדינה בע"מ ובנק אגוד לישראל בע"מ (להלן: "המשיבים"). עניינה של התביעה, בהפליה, לכאורה, של האוכלוסייה הערבית בנגישות לשירותים בנקאיים, בכך שהמשיבים אינם מחזיקים סניפים בקרב האוכלוסייה הערבית ואינם מנגישים את שירותיהם הבנקאיים לאוכלוסייה זו, ובכך מפריים לכאורה, את "חוק איסור הפליה במוצרים, בשירותים ובכניסה למקומות בידור ולמקומות ציבוריים, התשס"א-2000".

התובע מבקש לקבוע בהתאם לחוק תובענות ייצוגיות, כי התביעה תוגש בשם כל אזרחי מדינת ישראל מוסלמים, נוצרים ודרוזים, אשר סובלים מהפליה בנגישות לשירותים בנקאיים של המשיבים, עקב אי נוכחות סניפי בנק של המשיבים במקומות יישובם.

התובעים העמידו את תביעתם כלפי כל הבנקים המשיבים על סך של כ-697.5 מיליון שקלים חדשים תוך שהם מציינים כי חלקו של כל משיב בנזק הנגרם לחברי הקבוצה נגזר גם מנתח השוק שלו ובהתאם גם חלקו בפיצוי חברי הקבוצה. תגובת הבנק לבקשה הוגשה ביום 4 באוגוסט 2016 וביום 13 בנובמבר 2016 הוגשה תשובה מטעם המבקשים לתגובת הבנקים הנתבעים.

דיון קדם משפט התקיים ביום 19 בדצמבר 2016, במסגרתו המליץ בית המשפט לצדדים לסיים את התיק בפשרה. בהתאם להצעת בית המשפט, החלו הצדדים במשא ומתן. ביום 10 במאי 2017, התקיים קדם משפט נוסף, במסגרתו, הצדדים מסרו לבית המשפט כי הם לא הגיעו להבנות ביניהם. ביום 24 במאי 2017, הגישו המבקשים נתונים שהתקבלו מבנק ישראל אודות מצבת הבנקים משנת 2009 ולאחר מכן הגישו המשיבים עדכון נתונים מטעמם. דיוני הוכחות התקיימו במהלך חודש נובמבר, הוגשו סיכומים בכתב מטעם הצדדים, וביום 30 בנובמבר 2017 נשמעו סיכומים בעל-פה.

ביום 28 בדצמבר 2017 ניתן פסק דין במסגרתו נדחתה הבקשה לאישור וביום 11 בפברואר 2018 הוגש ערעור לבית המשפט העליון על פסק הדין הדוחה את הבקשה. ביום 21 במרץ 2018, הגישו המערערים בקשה להפחתת סכום העירבון שנקבע בתיק, הבנק הגיש תגובתו ובית המשפט דחה את הבקשה.

דיון בערעור נדחה ליום 2 בינואר 2020.

(ט) בחודש פברואר 2016, הוגשה בבית המשפט המחוזי בתל אביב, תביעה ובקשה לאישורה כתובענה ייצוגית נגד הבנק, בנק הפועלים בע"מ, בנק לאומי לישראל בע"מ, בנק דיסקונט לישראל בע"מ והבנק הבינלאומי הראשון לישראל בע"מ (להלן: "המשיבים"). המבקשת העמידה את סכום התובענה כלפי כל הבנקים המשיבים, ביחד ולחוד, על סך של 219 מיליון שקלים חדשים. עניינה של הבקשה היא, בהפליה, לכאורה, במתן שירות לקבוצות סטודנטים על רקע גילם ובכך מפריים לכאורה, את חוק איסור הפליה במוצרים, בשירותים ובכניסה למקומות בידור ולמקומות ציבוריים, התשס"א-2000 (להלן: "חוק איסור הפליה") וכן את חוק הבנקאות (שירות ללקוח), התשס"א-1981 (להלן: "חוק הבנקאות").

ביאור 26 - התחייבויות תלויות והתקשרויות מיוחדות - המשך

לטענת המבקשת, מדובר במדיניות גורפת של כל המשיבים, בגדרה הוחלט להדיר את אוכלוסיית ה"לא צעירים" מתוכנית ההטבות לסטודנטים ו/או מהאפשרות לפתיחת חשבון בתנאי חשבון סטודנט, בקובעם תקרת גיל לקבלת הטבות סטודנט.

המבקשת מבקשת לקבוע בהתאם לחוק תובענות ייצוגיות, כי התובענה תוגש בשם כלל הסטודנטים שהופלו מחמת גילם בהשוואה לסטודנטים צעירים יותר, ונמנע מהם לקבל מהמשיבים הטבות לסטודנטים בשבע השנים האחרונות (בעילות לפי חוק הבנקאות (שירות ללקוח), התשמ"א-1981) או החל מ-15 ביולי 2014 (בהתאם לתיקון לחוק איסור הפליה). תגובת הבנק לבקשת האישור הוגשה ביום 13 בספטמבר 2016 והתובעת הגישה תשובתה לתגובה. ביום 27 באוקטובר 2016 הוגשה תשובת המבקשת לתגובת הבנק לבקשת האישור. ביום 25 בינואר 2017 התקיים דיון מקדמי בבקשת האישור, ישיבת הווכחות שנקבעה לחודש ספטמבר 2017 בוטלה לאחר שהצדדים הגיעו להסכמה בכתב. סיכומי המבקשת הוגשו ביום 26 באוקטובר 2017 וסיכומי הבנקים הוגשו ביום 21 בדצמבר 2017. המבקשת הגישה סיכומי תשובה מטעמה, במסגרתם הגישה בקשה להוצאת נספחים שצורפו לסיכומים מטעם הבנקים, תגובת הבנקים לבקשה הוגשה ביום 9 בינואר 2018 וטרם ניתנה החלטה.

(י) בחודש מאי 2016, הוגשה בבית המשפט המחוזי בתל אביב יפו, תביעה ובקשה לאישורה כתובענה ייצוגית נגד הבנק, בסכום של 220 מיליון שקלים חדשים עניינה של הבקשה הוא גבייה ביתר ושלא כדין, לכאורה, של עמלות מלקוחות הזכאים להיות מסווגים כעסקים קטנים, תוך הפרת חובות החלות על הבנק ביחסיו עם לקוחותיו.

לטענת המבקשת, הבנק לא גילה ללקוחותיו המנהלים עסקים קטנים כי הם זכאים להנות מתעריפון העמלות המוזל של "עסק קטן", מתוך מטרה לסכל את רפורמת העמלות ולגבות מעסקים קטנים עמלות שלא לפי תעריפון עסק קטן, תוך התעשרות פסולה, לכאורה, על חשבונם.

תגובת הבנק לבקשה לאישור, הוגשה ביום 1 בנובמבר 2016 ותשובת המבקשת לתגובת הבנק הוגשה ביום 30 בנובמבר 2016. ביום 23 באפריל 2017, התקיים דיון מקדמי במסגרתו ניתנו החלטות באשר לשאלות ולגילוי מסמכים, שעל הצדדים למלא עד ליום 23 במאי 2017. לאור הודעת המבקש כי בכוונתו להגיש בקשה לצרף את הדיון בבקשה זו לדיון ב-5 בקשות נוספות לאישור תובענות ייצוגיות שהוגשו באותו נושא, הגיש הבנק ביום 22 ביוני 2017 לבית המשפט בקשה להורות על עיכוב ההליכים בתובענה זו, לרבות הליכי הגילוי המוקדמים וזאת עד לאחר הכרעת בית המשפט העליון בבקשת האיחוד. ביום 28 ביוני 2017, הוגשה בקשה לבית המשפט העליון, לאיחוד הדיון בתובענה זו עם חמש הבקשות הנוספות ותגובת הבנק לבקשה הוגשה ביום 10 ביולי 2017, ביום 20 ביולי 2017 ניתנה החלטה, הדוחה את הבקשה לאחד את כל התביעות. בהתאם להנחיות בית המשפט העליון הוגשה בקשה לאיחוד הדיון בבקשות לאישור לבית המשפט המחוזי וביום 21 בינואר 2018, התקיים דיון בבקשת האיחוד. ביום 17 באפריל 2018 ניתנה החלטה על איחוד הדיון בפני אותו שופט בבית משפט המחוזי בת"א. בהתאם לכך, ביום 19 בדצמבר 2018 התקיים דיון בכל התובענות שאוחדו במסגרתו נקבע, כי ההחלטות בבקשות שהוגשו ע"י הצדדים יינתנו לאחר עיון בכתבי הטענות ובטענות הצדדים וטרם ניתנו החלטות בבקשות אלו.

(יא) בחודש דצמבר 2016, הוגשה בבית המשפט המחוזי מרכז, בקשה לאישור תובענה ייצוגית נגד הבנק, בנק הפועלים, בנק הבינלאומי, בנק לאומי ובנק דיסקונט, בגין גביית עמלות הקשורות לטיפול במטבע חוץ, שלא בהתאם להוראות התעריפון המלא, המפורט בכללי הבנקאות (שירות ללקוח) (עמלות), תשס"ח-2008, ותוך הפרת סעיף 9 לחוק הבנקאות (שירות ללקוח), תשמ"א-1981. לטענת המבקש, הבנקים המשיבים גובים בגין מוגון פעולות הקשורות למטבע חוץ עמלת מינימום במדרגו, בהתאם לסכומי עסקה שונים וזאת, לכאורה, בניגוד להוראות התעריפון המלא, על פיהם, הבנקים המשיבים חייבים לפרט את העמלה שהם גובים בגין מוגון פעולות כ-"אחוז (מינימום, מכסימום)". עוד טוען המבקש כי, הבנקים המשיבים מפרים את חוק ההגבלים העסקיים בכך שהם מקיימים הסדר כובל.

המבקש מצייין כי, אין בידו את הנתונים הסופיים ואלה מצויים אצל המשיבים. יחד עם זאת, הוא מעריך את הנזק שנגרם ב-500 מיליון שקלים חדשים לפחות.

תגובת הבנק הוגשה ביום 23 באפריל 2017 ותשובה לתגובה מטעם המבקש הוגשה ביום 21 במאי 2017. ביום 3 ביולי 2017 התקיים דיון קדם משפט, בסופו ניתנה למבקש אפשרות לתקן את הבקשה לאישור ולהגישה עד ליום 15 באוקטובר 2017. ביום 3 בספטמבר 2017, הוגשה בקשה מתוקנת, על והבנק הגיש תגובה מטעמו לבקשת האישור המתוקנת. ביום 24 בדצמבר 2017 התקיים דיון קדם משפט בסופו הורה קבע בית המשפט לקבל את עמדתו של בנק ישראל בשאלה שבמחלוקת. ביום 12 בפברואר 2018, הוגשה עמדת הפיקוח על הבנקים לפיה, גביית עמלת מינימום בגין העברת מטבע חוץ בתצורה מדורגת מחו"ל לחו"ל וכל עוד נשמר המבנה הבסיסי של עמלת מינימום ומקסימום, אינה עולה כדי הפרה של כללי העמלות המעוגנת בתעריפון המלא. עוד באותו יום נתן בית המשפט החלטה לפיה, המבקשים יודיעו עד ליום 26 בפברואר 2018 האם הם עומדים על המשך הדיון בתיק לאור עמדת הפיקוח על הבנקים. ביום 13 במרץ 2018 התקיים דיון במסגרתו ביקשו המבקשים להסתלק מהבקשה לאישור. בהתאם לכך, ניתן פסק דין המאשר את הסתלקות המבקשים ללא צו להוצאות.

(יב) בחודש פברואר 2017, הוגשה בבית משפט מחוזי מרכז, בקשה לאישור תובענה ייצוגית, נגד הבנק, בנק לאומי, בנק הפועלים ובנק יהב, בגין חיוב ביתר ושלא כדין, לכאורה, של "עמלת פקיד" במקום שבו היה צריך לגבות עמלת "ערוץ ישיר" בלבד, וזאת בניגוד לכללי הבנקאות (שירות ללקוח) (עמלות), תשס"ח-2008 ותוך הפרה לכאורה של סעיף 9 לחוק הבנקאות (שירות ללקוח), תשמ"א-1981. לטענת המבקשים, במקרים בהם לקוחות מבצעים פעולת הפקדת המחאה ו/או מזומן באמצעות פקיד בסניף הבנק, עקב כשל במכונות האוטומטיות לביצוע ההפקדה, ללא סיועו של הפקיד, הלקוח מחויב בעמלת פקיד, במקום ב"עמלת ערוץ ישיר" שהינה נמוכה יותר. המבקשים מציינים כי אינם יודעים להעריך את סכום התביעה.

ביאור 26 - התחייבויות תלויות והתקשרויות מיוחדות - המשך

תגובת הבנק לבקשה לאישור הוגשה ביום 31 באוקטובר 2017. ביום 14 בדצמבר 2017, התקיים דיון קדם משפט בסופו הוחלט, כי על המבקשים להודיע בתוך 90 ימים האם הם עומדים על המשך הדיון בתובענה כפי שהיא והאם אין מקום להסתלק ממנה, או לתקנה לתביעה שונה. בשלב זה לא בוצע אף לא אחד מן הדברים והמבקשים אף לא הודיעו מה היא עמדתם. ביום 19 בנובמבר 2018 התקיים דיון נוסף וניתנה החלטה במסגרתה נקבע, בין היתר, כי ראוי לבחון הסתלקות מהבקשה נגד הבנק (ובנקים נוספים). בהתאם, הוגשה בקשה מוסכמת להסתלקות וביום 22 בפברואר 2019 ניתן פסק דין, המאשר הסתלקות מוסכמת, במסגרתו נמחקה בקשת האישור ונדחו התביעות האישיות, ללא צו הוצאות.

(ג) בחודש נובמבר 2017 הוגשה בבית המשפט המחוזי מרכז- לוד, תביעה ובקשה לאישורה כתובענה ייצוגית נגד הבנק, בסכום של 437.3 מיליון שקלים חדשים בגין גביית ריבית ביתר, לכאורה, בהלוואות לדיור עקב צמצום מרכיב ההלוואות על בסיס הפריים וזאת תוך הטעייה, כביכול ובהעדר גילוי נאות.

לטענת המבקשים, הבנק נמנע מלהעמיד ללקוחותיו הלוואה לדיור, בה שיעור מרכיב ההלוואה על בסיס הפריים הינו המרבי המותר על פי הנחיות בנק ישראל (33.3%), וזאת על מנת שיוכל להגדיל, כביכול, את הסכום אותו הוא יכול להעמיד בהלוואות משלימות ויקרות יותר. המבקשים מציינים כי, הם אינם מכחישים או תוקפים את העובדה שלבנק יש שיקול דעת אם לאשר מתן הלוואה לדיור ואת הרכב ההלוואה אותה הוא מאשר, אלא באופן הפעלת שיקול הדעת של הבנק, ובחובות הנאמנות, האמון והגילוי המורחבות החלות עליו. תגובת הבנק הוגשה ביום 29 במרץ 2018 והמבקשים הגישו את תשובתם לתגובת הבנק. קדם משפט נערך ביום 2 ביולי 2018, בסיומו הציע בית המשפט כי הצדדים יפנו לגישור. ניסיון הדברות ישיר בין הצדדים לא צלח. והתיק הוחזר לבית המשפט. הצדדים הגיעו להסכמה דינית לפיה ההכרעה בתיק תתקבל על בסיס החומר הקיים בתיק, ללא צורך בחקירת עדים. בהתאם לכך, המבקשים הגישו סיכומים מטעמם ועל הבנק להגיש סיכומיו עד ליום 28 במרץ 2019.

(ד) בחודש דצמבר 2017 הוגשה בבית המשפט המחוזי - מרכז, תביעה ובקשה לאישורה כתובענה ייצוגית, בסכום של כ-124 מיליון שקלים חדשים. עניינה של הבקשה הוא בקביעת שיעור הריבית בהלוואה לדיור הניתנת בריבית משתנה אג"ח לטענת המבקשים, מוסר הבנק ללקוח אישור עקרונות ובו מפורט מנגנון עוגן אג"ח כמנגנון היחיד לחישוב הריבית במסלול משתנה - אג"ח לאורך כל חיי ההלוואה, אולם בהסכם ההלוואה, נוסף מנגנון חדש המכונה "מנגנון הגנה לשעת חירום" לקביעת שיעור הריבית מעבר למנגנון המקורי, וזאת ללא גילוי נאות. עוד נטען כי, התנאי שקבע הבנק בהסכם לצורך הפעלת מנגנון ההגנה לשעת חירום הינו מקפח ומעניק לבנק יתרון בלתי סביר על פני הלקוחות. תגובה מטעם הבנק הוגשה ביום 25 ביולי 2018 וביום 6 בינואר 2019 הוגשה תשובת המבקש לתשובת הבנק. ביום 27 בפברואר 2019 התקיים דיון קדם משפטי ובסופו בית המשפט קבע קדם משפט נוסף, כדי לאפשר לצדדים לנהל הליכים מקדמיים. כמו כן, בית המשפט הציע לצדדים לנסות להידבר ביניהם. בהתאם להצעת בית המשפט, החלו הצדדים בהליך גישור.

בגין כל התביעות בקבוצת הבנק שסכום קרן כל אחת מהן עולה על 2 מיליוני שקלים חדשים, לא כולל תביעות שצוינו בסעיף 10 לעיל, קיימת חשיפה נוספת שאינה קלושה, ואשר לא בוצעה הפרשה בגינה, בסך מצטבר של כ-28 מיליוני שקלים חדשים.

11. כנגד הבנק וחברות מאוחדות שלו תלויות בקשות לאישור תובענות ייצוגיות ובקשה לאישור תובענה נגזרת שהסכום הנתבע בהן הוא מהותי, כמפורט להלן, אשר לדעת הנהלת הבנק המבוססת על חוות דעת יועציה המשפטיים, לא ניתן במועד עריכת הדוחות הכספיים להעריך את סיכוייהן, ולפיכך לא בוצעה בגין הפרשה.

(א) בחודש מרץ 2015 הוגשה לבית המשפט המחוזי בתל-אביב, בקשה לאישור תובענה כתובענה נגזרת ("הבקשה לאישור") בשם הבנק ובשם חברה בת שלו, UMB (Switzerland) Ltd, ("מזרחי שווייץ") נגד נושאי משרה בהווה ובעבר בבנק ובמזרחי שווייץ, בסכום מינימאלי של 95 מיליון שקלים חדשים, בגין נזקים שנגרמו כביכול, לקבוצת מזרחי, כתוצאה ממעשיהם ומחדליהם כביכול, של המשיבים, בקשר עם מתן סיוע ללקוחות אמריקאיים להתחמק מתשלומי מיסים בארצות הברית. המבקש טוען כי יש לחייב את המשיבים לשלם לבנק את שיעור הנזק אשר גרמו לקבוצת מזרחי בכלל ולבנק בפרט.

ביום 24 במרץ 2015 הגיש בעל מניות בבנק בקשה במסגרת ההליך דנן להצטרפות כצד להליך דנן ולעיכוּב הדיון בו או לחילופין לסילוקו על הסף וזאת נוכח בקשה לגילוי מסמכים אשר הוגשה על ידי אותו בעל מניות בחודש דצמבר 2014 לבית המשפט המחוזי בתל אביב כנגד הבנק וכנגד נושאי משרה בבנק, מכח הוראות סעיף 198א' בחוק החברות, התשנ"ט-1999 ("הבקשה לגילוי"). במסגרת הבקשה לגילוי עתר אותו מבקש לבית המשפט על מנת שזה יורה לבנק ולמשיבים האחרים לגלות לו מסמכים שונים הנוגעים להליכים המתנהלים בארצות הברית על מנת שיהיה בידו "לבחון" אפשרות להגשת בקשה לאישור "הגנה נגזרת" (בשם הבנק מול הרשויות בארצות הברית) או הגשת בקשה לאישור תובענה נגזרת (כנגד "בכירים" ועובדים בבנק). לטענת המבקש בבקשה לגילוי, הליך הבקשה לגילוי הינו הליך תלוי ועומד הקודם להליך הבקשה לאישור ועל כן יש לעכב את הדיון בהליך הבקשה לאישור ואף לסלקו על הסף.

ביאור 26 - התחייבויות תלויות והתקשרויות מיוחדות - המשך

ביום 10 במאי 2015 אישר בית המשפט במסגרת הליך הבקשה לאישור, הסדר דיוני אליו הגיעו הצדדים בתיק בדבר מועדי הגשת כתבי טענות, לפיו, בין היתר, בשלב זה יושהו מועדי הגשת תגובות

המשיבים לבקשה לאישור וכי בסמוך לאחר מתן ההחלטות, בין היתר, בנוגע לבקשת ההצטרפות האמורה לעיל ובכפוף להן, ייקבע המועד להגשתן, בשים לב, בין היתר, להתקדמות ההליכים מול משרד המשפטים בארצות הברית.

יצוין ביחס להליך הבקשה לגילוי, כי ביום 3 במאי 2015 התקיים דיון מקדמי בבית המשפט בבקשה לגילוי במסגרתו, בין היתר, אישר בית המשפט את הסכמת הצדדים כי הדיון לגוף הבקשה לגילוי יושהו בשלב זה עד לסיום איסוף המסמכים לשם מסירתם לרשויות בארצות הברית. בחודש דצמבר 2015 קבע בית המשפט, כי הליך הבקשה לאישור ימחק ואולם המחיקה תעוכב כך שהיה ותתקבל הבקשה לגילוי והמבקש בבקשת הגילוי יגיש בקשת אישור 90 יום לאחר קבלת המסמכים במועד עליו יורה בית המשפט במסגרת ההחלטה, כי אז תמחק בקשת האישור. היה ותדחה בקשת הגילוי או אם לא תוגש בקשת אישור 90 יום לאחר קבלת המסמכים- יראו בבקשת האישור כבקשה מוקדמת לכל בקשה אחרת- אם תוגש.

ביום 18 באפריל 2016, החליט בית המשפט, לעכב את הדיון בתיק הבקשה לגילוי עד לסיום הליכי החקירה ודיווח על תוצאותיה.

ביום 12 באפריל 2017 בית המשפט הורה כי היועץ המשפטי לממשלה יודיע בתוך 45 יום אם בדעתו להצטרף להליך. ביום 3 באוגוסט 2017, הגיש היועץ המשפטי לממשלה, הודעה מטעמו על התייצבותו בהליך הגילוי ואליה צירף את עמדתו. ביום 10 בספטמבר 2017, הגיש הבנק והמשיבים האחרים תגובה לעמדת היועץ המשפטי לממשלה.

ביום 19 בספטמבר 2017 אושר על ידי בית המשפט הסדר דיוני אליו הגיעו הצדדים בתיק ועל פיו, הדיון בתיק זה יושהו בשלב זה בכפוף לכך שהמשיבים יידווחו לבית המשפט ולמבקש, החל מיום 31 בדצמבר 2017, מידי 90 ימים, אודות החקירה של משרד המשפטים בארצות הברית. הודעות עדכון בדבר הליך החקירה, כאמור, נמסרו ביום 29 במרץ 2018 וביום 27 ביוני 2018.

ביום 2 באוקטובר 2018 מסר הבנק הודעת עדכון לבית המשפט בדבר הליך החקירה, לו צירף את הדיווח שנמסר לציבור במסגרת הדוחות הכספיים של הבנק ליום 30 ביוני 2018, על פיו, בין היתר, הבנק החל במשא ומתן עם משרד המשפטים בארה"ב, אולם טרם ניתן להעריך את תוצאותיו. בהתאם לכך בית המשפט קבע את התיק למעקב בעוד 90 יום.

ביום 31 בדצמבר מסר הבנק הודעת עדכון נוספת לבית המשפט בדבר הליך החקירה ומועד העדכון הבא יחול ביום 31 במרץ 2019.

ביום 14 במרץ 2019 הגיש הבנק לבית המשפט, הודעת עדכון, כי ביום 12 במרץ 2019 התקשר הבנק עם משרד המשפטים האמריקאי בהסכם מסוג Deferred Prosecution Agreement לסיים החקירה.

ביום 17 במרץ 2019 הגיש בעל מניות בבנק, לבית המשפט המחוזי בתל-אביב, נגד הבנק, UMB (Switzerland) Ltd, ("מזרחי שווייץ") ומזרחי טפחות חברה לנאמנות בע"מ, בקשה למתן צו גילוי מסמכים מכוח הוראות סעיף 198א לחוק החברות, התשנ"ט-1999, להורות לבנק ולמשיבים האחרים לגלות לו מסמכים שונים הנוגעים להליכי החקירה שהתנהלו בארצות הברית וכן אודות ההסכם שנחתם עם משרד המשפטים האמריקאי (Deferred Prosecution Agreement) לסיים החקירה. לטענת המבקש ממצאי החקירה מהווים, הם כשלעצמם, תשתית ראייתית ראשונית המצדיקה מתן צו גילוי מסמכים וכי כל המסמכים המבוקשים רלוונטיים (או עשויים להיות רלוונטיים) לצורך הגשתה של בקשה לאישור תביעה נגזרת כלפי נושאי משרה ורואי החשבון המבקרים בקשר לנזק שנגרם לבנק עקב החקירה והקנס שהושת עליו בעקבותיה.

ראה להלן גם סעיף 12 בדבר חקירת משרד המשפטים בארצות הברית הנוגעת לעסקי קבוצת הבנק עם לקוחותיה האמריקאים.

(ב) בחודש דצמבר 2017 הוגשה בבית המשפט המחוזי ירושלים, בקשה לאישור תובענה ייצוגית נגד הבנק, בנק אוצר החייל, בנק לאומי לישראל בע"מ ובנק מרכנתיל דיסקונט. עניינה של הבקשה בהעמדת אשראי במסגרת הקרן לעסקים קטנים.

לטענת המבקשים, הבנקים המשיבים אשר מעמידים אשראים במסגרת הקרן לעסקים קטנים, מחייבים את הלויים בהפקדת פיקדון מתוך כספי ההלוואה, דבר המהווה תניית שירות בשירות אסורה וזאת תוך העלאת שיעור הריבית האפקטיבית על ההלוואה, כביכול. עוד נטען, כי התנהלותם זו של הבנקים עולה כדי הסדר כובל.

המבקשת העמידה את סכום התובענה כלפי הבנק, על סך של מעל 147 ממיליוני שקלים חדשים.

המבקש העמיד את סכום התובענה כלפי הבנק, על סך של מעל ל-147 מיליון שקלים חדשים.

ביום 25 באפריל 2018, הגיש הבנק בקשה לסילוק על הסף ולחילופין להורות למבקש להפקיד ערובה להבטחת הוצאות הבנק, בנק דיסקונט הגיש אף הוא בקשת סילוק מטעמו. לאור בקשות הסילוק, "הקפיא" בית המשפט את המועד להגשת תגובה מטעם המשיבים. ביום 24 ביוני 2018, התקיים דיון קדם משפט ובית המשפט נענה לבקשת המבקשים להגיש בקשה לאישור מתוקנת, וזאת עד ליום 1 בדצמבר 2018. בהתאם להחלטות בית המשפט, ביום 28 בנובמבר 2018, הגישו המבקשים בקשה "מקוצרת", בהחלטתו מיום 4 בנובמבר 2018 הורה בית המשפט למבקשים להגיש בקשה חדשה, על פני 40 עמודים בלבד (ובהמשך התיר להאריכה ל-50 עמודים). ביום 28 בנובמבר הגישו המבקשים בקשה לאישור תובענה ייצוגית מתוקנת. ביום 26 בפברואר הגיש הבנק (ומשיבים נוספים), בקשה לסילוק על הסף, בין היתר, בשל כך שהלכה למעשה הבקשה כלל לא צומצמה. ביום 27 בפברואר 2019 ניתנה החלטת בית משפט בבקשת הסילוק והורה למבקשים להגיב לטענה בדבר התעלמות מהחלטות בית המשפט בדבר צומצומה של הבקשה לאישור וקבע כי ככל שלא יינתן מענה הולם, הבקשה תימחק. בהתאם להחלטת בית משפט, המבקשים הגישו תשובה מטעמם לבקשת הסילוק. ביום 24 במרץ 2019 ניתן פסק דין על פיו, בקשת הסילוק של הבנק התקבלה והבקשה לתובענה ייצוגית נמחקה.

ביאור 26 - התחייבויות תלויות והתקשרויות מיוחדות - המשך

א) בחודש ספטמבר 2018, הוגשה בבית המשפט המחוזי בתל אביב-יפו. תביעה ובקשה לאישורה כתובענה ייצוגית, בסכום של כ-180 מיליון שקלים חדשים (על דרך האומדנה).

עניינה של הבקשה הוא, בגביית עמלה ביתר, לכאורה, בפירעון מוקדם של הלוואות לדיור המורכבת ממספר מסלולים, אשר בחלקם נוצרו הפרשי היוון חיוביים ובחלקם נוצרו הפרשי היוון שליליים, בכך שהבנק אינו מבצע קיזוז בין הפרשי ההיוון במסלולים השונים וזאת לכאורה, בניגוד למנגנון הקבוע בצו הבנקאות (פירעון מוקדם של הלוואה לדיור), התשס"ב-2002. המבקשים מבקשים לקבוע בהתאם לחוק תובענות ייצוגיות, כי התובענה תוגש בשם כל לקוחות הבנק אשר פרעו ו/או יפרעו משכנתא בפירעון מוקדם חלקי או מלא, ובאחד ממסלוליה נוצרה יתרת היוון שלילית, שלא קוזזה מעמלת הפירעון המוקדם כקבוע בדין. על הבנק להגיש תגובתו לבקשת האישור עד ליום 1 באפריל 2019.

ד) בחודש דצמבר 2018, הוגשה בבית המשפט המחוזי בתל אביב-יפו, תביעה ובקשה לאישורה כתובענה ייצוגית בסכום כולל של 280 מיליון שקלים חדשים, נגד הבנק, בנק לאומי, בנק הפועלים, בנק דיסקונט ונגד חברות הביטוח - הראל, הפניקס ומנורה, בגין גבייה ביתר, בניגוד לדין לכאורה, של פרמיות ביטוח בגין פוליסות ביטוח מיותרות, לכאורה, שהופקו לבעל המבנה למרות שבעת הפקתן הייתה כבר קיימת, בין אם אצל אותה חברת ביטוח ובין אם אצל חברת ביטוח אחרת, פוליסה אשר ביטחה את אותו מבנה ביחס לאותה תקופה. המבקשים העמידו את הנזק בסך כולל של 280 מיליון שקלים חדשים, ביחד ולחוד. לטענתם, הנזק ביחס לכל בנק, ככל שתבקש חלוקת אחריות בין הנתבעים, הוא בהתאם לפלחי השוק שלהם- מחצית מהנזק לפחות יש לייחס לבנקים ואילו מחצית לחברות הביטוח. טרם הוגשה תגובת הבנק (ויתר המשיבים) לבקשת האישור.

12) במהלך שנת 2011 התנהלו מגעים בין רשויות ארצות הברית ושוויץ בקשר לאמנת כפל מס בין שתי המדינות הללו. לבקשת רשויות שוויץ, מספר בנקים שווייצרים ובהם בנק מזרחי שוויץ, מסרו החל מחודש ספטמבר 2011 לרשויות שוויץ, נתונים כמותיים שהתבקשו אודות עסקיהם עם לקוחות אמריקאים, על מנת שיעבירו אותם לרשויות בארצות הברית.

במכתב מחודש אוגוסט 2013 נמסר לבנק מזרחי שוויץ על ידי משרד המשפטים בארצות הברית, כי נפתחה חקירה הנוגעת לעסקיו. במכתב לא צוין מהו החשד שבגינו נפתחה החקירה. משמעות ההודעה היא שבנק מזרחי שוויץ אינו נמנה על קטגוריה 2, שכשירה ל-Non Prosecution Agreement בהתאם לתוכנית לבנקים שווייצרים של משרד המשפטים בארצות הברית ("התוכנית השווייצרית"). אף שהתוכנית השווייצרית לא חלה על בנק מזרחי שוויץ על פי המכתב האמור, הוא הביע נכונות לסייע ולשתף פעולה עם משרד המשפטים בארצות הברית בהתאם לתוכנית השווייצרית ואף מסר כאמור, נתונים כמותיים שהתבקשו.

ביום 14 באפריל 2014 קיבל סניף הבנק בלוס אנג'לס דרישה (subpoena) להמצאת מסמכים הקשורים לעובד הבנק ולעובד שפרש לגמלאות לפני כחמש שנים וכן לשירותים בנקאיים שניתנו בסניף בלוס אנג'לס, ככל שמסמכים אלו נמצאים בסניף הבנק בלוס אנג'לס. הסניף המציא את המסמכים הנדרשים.

ביום 30 באפריל 2014 הוגש בבית המשפט בלוס אנג'לס כתב אישום כנגד עובד הבנק לשעבר בלוס אנג'לס, שפרש לגמלאות כאמור, במסגרתו הואשם, בין היתר, בכך שכביכול סייע ללקוחות אמריקאים של הבנק להתחמק מתשלומי מס. הבנק לא נכלל בכתב האישום, לא יחסה לו עבירה, ושמו נזכר כ"בנק A בתל אביב". ביום 19 בספטמבר 2014 נדרש הבנק על ידי משרד המשפטים בארצות הברית להמציא מסמכים ונתונים כמותיים הנוגעים לכתב האישום. ביום 31 באוקטובר 2014 זוכה עובד הבנק שפרש לגמלאות, על ידי חבר מושבעים, מכל האשמות שיוחסו לו.

בחודש יוני 2014 נמסר לבנק לראשונה על הרחבת היקף החקירה על ידי משרד המשפטים בארצות הברית, כך שתחול על כל הפעילות הבין-מדינית של קבוצת הבנק עם לקוחותיה האמריקאים, לרבות עסקאות הגב-אל-גב שנזכרו לעיל.

במכתב מיום 25 ביולי 2014 דרש משרד המשפטים בארצות הברית מן הבנק לספק נתונים ומידע בקשר עם קשת ענפה של נושאים וסוגיות הנוגעים לפעילות הבין-מדינית עם לקוחותיה האמריקאים של קבוצת הבנק, ובכללם, נתונים כמותיים המתייחסים לחשבונותיהם של לקוחותיה האמריקאים בתקופה המתחילה ביום 1 בינואר 2002 ומסתיימת במועד המכתב ("התקופה הקובעת"); תקשורת פנים וחוץ באמצעות שדרים אלקטרוניים; תפעול ושיווק, ציות, הדרכת עובדים, תגמולים; מסמכי מדיניות ונהלים; דוחות ביקורת פנים וביקורת של גורמי חוץ הנוגעים לפעילותה של קבוצת הבנק עם לקוחותיה האמריקאים, ועוד שורה ארוכה של מסמכים ונתונים שפורטו במכתב האמור.

לצורך איסוף המידע והנתונים שנדרשו כאמור על ידי משרד המשפטים בארצות הברית, שכר הבנק את שירותיהם של מומחים חיצוניים לתיחקור ולתיקוף נתונים ושל יועצים משפטיים נוספים בארצות הברית.

החל משנת 2015 הקים הבנק מאגר מידע ממוכן, הכולל את המידע הכמותי הנוגע ללקוחות האמריקאים, כפי שנדרש על ידי משרד המשפטים בארצות הברית, ובמהלך הרבעון הראשון בשנת 2016 הושלם על ידי המומחים שנשכרו על ידי הבנק, תיקוף הנתונים הכלולים במאגר.

במהלך שנת 2016 מסר הבנק למשרד המשפטים בארצות הברית את המידע הכמותי הנוגע לחשבונותיהם של הלקוחות האמריקאים בקבוצת הבנק, וכן מסר שדרים אלקטרוניים המתייחסים לפעילות לקוחות אמריקאים.

במסגרת החקירה, לרבות במשך השנים 2017 ו-2018 המציא הבנק פרטי מידע ומסמכים נוספים, הכל כפי שהתבקש מעת לעת על ידי משרד המשפטים של ארצות הברית.

ביאורים לדוחות הכספיים

ליום 31 בדצמבר 2018

ביאור 26 - התחייבויות תלויות והתקשרויות מיוחדות - המשך

במכתב מיום 6 באוגוסט 2018 ליועציו המשפטיים האמריקאים של הבנק, הודיע משרד המשפטים האמריקאי כי הוא נכון להציע הסדר עם הבנק המבוסס על תשלום סך של 342 מיליון דולר ארה"ב לסיום החקירה. סמוך לאחר קבלת מכתב זה בבנק, הנחה הדירקטוריון את יועציו המשפטיים האמריקאים להודיע לאלתר למשרד המשפטים, כי ההצעה אינה מקובלת על הבנק. בהמשך למכתב זה נוהל בין הצדדים משא ומתן על מנת להגיע למתווה מוסכמת של הסדר לקבוצת הבנק וביום 12 במרץ 2019 נחתם בין הבנק, מזרחי שויץ ומזרחי טפחות חברה לנאמנות בע"מ ("חברות קבוצת הבנק") ובין משרד המשפטים בארצות הברית הסדר מסוג DPA (Deferred Prosecution Agreement) ("ההסכם").

בהתאם להסכם, קבוצת הבנק הסכימה לקבל על עצמה אחריות שילונית על פי הדין האמריקאי (דוקטרינת ה-Respondeat Superior), בגין מעשים ומחדלים של עובדים מסוימים לשעבר בקבוצת הבנק - בנקאים פרטיים, בנקאי קשרי לקוחות וכן עובדים אחרים בעלי רמות אחריות דומות - אשר פעלו בניגוד למדיניות ולנהליה בשנים 2012-2002; מעשים ומחדלים, המפורטים בהצהרת עובדות מוסכמת ("Statement of Facts") המצורפת כנספח להסכם, אשר בעטיים התאפשר ללקוחות אמריקאים, להתחמק ממחויבויות המס שלהם בארצות הברית.

על פי ההסכם, קבוצת הבנק תשלם לממשלת ארצות הברית סך כולל של 195 מיליון דולר ארצות הברית ("סכום התשלום הכולל"). סכום התשלום הכולל מורכב מסך של 53 מיליון דולר ארה"ב המשקף את סכום המס שהיה על הלקוחות האמריקאים הרלוונטים של חברות קבוצת הבנק לשלם לרשות המס האמריקאית, סך של 24 מיליון דולר ארה"ב המשקף את ההכנסות שצמחו לחברות קבוצת הבנק בגין מתן שירותים בנקאיים מלקוחות אלה וקנס בסך של 118 מיליון דולר ארה"ב.

בשים לב לסכום התשלום הכולל על פי ההסכם, הוגדל סכום ההפרשה בגין החקירה (אשר בדוחות הכספיים ליום 30 בספטמבר 2018 עמד על 162.6 מיליון דולר ארצות הברית), בסך של 324 מיליון דולר ארה"ב (כ-121 מיליון שקלים חדשים).

בנוסף, הבנק התחייב לנקוט פעולות מסוימות (שרובן ככולן כבר מיושמות) הנוגעות ליישום מנגוני FATCA ותכניות ציות מתאימות, לרבות בחברות קשורות רלוונטיות, וכן התחייבה קבוצת הבנק להמשיך לשתף פעולה באופן מלא עם הרשויות בארצות הברית, ככל שיתבקש על ידן, בקשר עם נשוא החקירה.

בהתאם להסכם, הוגש כנגד קבוצת הבנק כתב אישום נדחה ("Information") לבית משפט בארצות הברית, בגין מעשי עובדי קבוצת הבנק כאמור. כתב האישום נדחה לתקופה של שנתיים, באופן שאם קבוצת הבנק תעמוד בהוראות ההסכם, יבוטל כתב האישום בתום התקופה הנ"ל ללא הרשעה.

ביום 19 במרץ 2019 ניתן על ידי בית המשפט בארצות הברית האישור הנדרש לתקפו של ההסכם.

הבנק דיווח לפיקוח על הבנקים באורח שוטף על ההתפתחויות בחקירה ובנק מזרחי שויץ דיווח לרשויות הפיקוח השווייצריות. כמו כן, דיווחו חברות קבוצת הבנק על ההסכם ופרטיו לרשויות הפיקוח הרלוונטיות להן בישראל, בשוויץ ובארצות הברית.

ביום 27 במרץ 2019 התקבל בבנק מכתבה של המפקחת על הבנקים, על פיו נדרש הבנק עם תום החקירה ועל רקע ההסכם, לבצע תהליך מוסדר ומעמיק של בחינה והפקת לקחים, לרבות מינוי ועדה בלתי תלויה בראשות שופט בדימוס, לבחינת התהליכים הניהוליים ותהליכי הבקרה וגיבוש מסקנות והמלצות כלליות ואישיות, ככל שנדרש. דירקטוריון הבנק החליט ביום 27 במרץ 2019 על הקמת ועדה כאמור.

דירקטוריון הבנק לא הכריז על חלוקת דיבידנד בגין רווחי הרבעון השני והשלישי של שנת 2018 בהתאמה, וכן לא הכריז על חלוקת דיבידנד בגין רווחי הרבעון הרביעי של השנה במועד אישור דוחות כספיים אלה.

13) בחודש פברואר 2019 חתם הבנק עם חברת כרטיסי אשראי לישראל בע"מ (להלן: "כאל") ועם חברת דיינרס קלוב ישראל בע"מ, חברה בשליטת כאל (להלן: "דיינרס") - (להלן ביחד: "קבוצת כאל"), על הארכת הסכם להנפקה משותפת של כרטיסי חיוב, אשר יונפקו ללקוחות הבנק. הארכת הסכם זו עדכנה את התנאים המסחריים שנקבעו בין הצדדים בהסכמים קודמים.

בחודש פברואר 2019 חתם הבנק עם ישראלכרט בע"מ ויורופי (יורוקרד) ישראל בע"מ - על הארכת הסכם להנפקה משותפת של כרטיסי חיוב, אשר יונפקו ללקוחות הבנק. הארכת הסכם זו עדכנה את התנאים המסחריים שנקבעו בין הצדדים בהסכמים קודמים. בנוסף, לבנק קיים הסכם עם חברת פועלים אקספרס בע"מ מקבוצת ישראלכרט להנפקה משותפת של כרטיסי חיוב ללקוחות הבנק.

בחודש מרץ 2015 חתם הבנק עם לאומי קארד בע"מ על הסכם להנפקה משותפת של כרטיסי חיוב, אשר יונפקו ללקוחות הבנק. ההסכמים עם חברות כרטיסי האשראי כפופים לכל הדרישות הרגולטוריות הנדרשות על פי כל דין, ככל שישנן.

14) חברה לנאמנות שהינה חברה מאוחדת של הבנק, עוסקת בעסקי נאמנות הכוללים, בעיקר, נאמנויות לקרנות נאמנות, למחזיקי איגרות חוב, לבעלי מניות חסומות ולהחזקת חשבונות בנק.

15) הבנק התחייב כלפי הנאמן לאיגרות החוב ולכתבי התחייבות הנדחים, שהונפקו על ידי מזרחי טפחות חברה להנפקות בע"מ, למלא את תנאי התשלום כמצוין באיגרות החוב וכתבי ההתחייבויות הנדחים.

16) הבנק התחייב כלפי חוסכים בתוכניות חסכון מסוימות, שיילו מהבנק, לתנאים קבועים כדלקמן⁽¹⁾:

ליום 31 בדצמבר	
2017	2018
624	604

0.25% פחות מהריבית המקובלת בזמן מתן האשראי

(1) ההתחייבות ניתנת לניצול רק בקיום תנאים מסוימים בהתאם למפורט בתוכנית חסכון. העמדת האשראי מסורה בכל עת לשיקול דעתי הבלעדי של הבנק, על פי נהלים הקיימים בבנק, בהתחשב במאפייני הלקוח, לאחר שתיבחן לגופה בקשת הלקוח לקבל מהבנק אשראי.

ביאורים לדוחות הכספיים

ליום 31 בדצמבר 2018

ביאור 26 - התחייבויות תלויות והתקשרויות מיוחדות - המשך

(17) החל מיום 1 ביולי 2004 נכנס לתוקף הסכם לתקופה של שנתיים בין בנק טפחות דאז לבין הממשלה, אשר על פיו, בגין הלוואות סיוע לזכאים שניתנו מכספי האוצר החל מיום זה, חל שיעור עמלת גבייה שנקבע על פי מרכז שערך משרד האוצר בהשתתפות הבנקים למשכנתאות. תוקף הסכם זה הוארך מידי שנה, לאחרונה עד ליום 30 ביוני 2015.

בחודש מאי 2008 נכנס לתוקף הסכם נוסף בין משרד האוצר לבין הבנקים (ההסכם צפוי להתחדש מידי שנה, אלא בהודעת אחד הצדדים על רצונו לסיים את ההסכם), לפיו הלוואות לזכאים ברמת ניקוד נמוכה ניתנות מכספי הבנק ועל אחריותו. ריבית הלוואה נקבעת בהתאם לריבית הסיוע מכספי האוצר.

תקופות הלוואה נקבעו ל- 25 שנים, 20 שנים, 15 שנים או עד 10 שנים, לפי בחירת הלקוח, ולא יותר מתקופת הסיוע מכספי אוצר. יתר התנאים הם בהתאם למקובל בסיוע מכספי האוצר, לרבות פטור מעמלת פירעון מוקדם.

בגין הלוואות לזכאים מסוימים, משלים משרד האוצר לבנקים המבצעים סיוע מכספי בנק, הפרשי ריבית בין הריבית בה תבוצענה הלוואות בפועל לבין הריבית הממוצעת שמפרסם בנק ישראל, בתוספת מרווח. במקביל לביצוע הלוואות כאמור לעיל, רשאים הבנקים להמשיך ולהעמיד לזכאים מקבוצת הניקוד הנמוכה הלוואות מכספי האוצר, בתנאי ההסכם הקודם (משנת 2004), ובכפוף לכך שהיקף הלוואות לקבוצת הזכאים מדירוג הניקוד לא יעלה על 8% מהיקף סך הלוואות שבוצעו על ידי הבנק לקבוצה זו (מכספי בנק ומכספי תקציב).

תוקף הסכם מתן הסיוע מכספי בנק לזכאים שנחתם ב-2008 הוארך עד ליום 30 באפריל 2015.

הכנסות הקבוצה בגין כלל פעילות הלוואות לזכאים באחריות המדינה הסתכמו בשנת 2018 ל-33 מיליוני שקלים חדשים, בהשוואה ל-36 מיליוני שקלים חדשים בשנת 2017.

(18) הבנק מתקשר עם מספר גופים מוסדיים בעסקאות סינדיקציות אשראי. חלק מהעסקאות מאורגן, מנוהל ומתופעל על ידי הבנק. לפריטים בדבר עסקאות סינדיקציה ראה ביאור 30 ד.

ד. ערבויות לפי מועד פירעון

להלן הערבויות שהוצאו על-ידי הבנק בפילוח מועד פירעון:

ליום 31 בדצמבר 2018					
פגיעה בעוד שנה או פחות	פגיעה בין שנה ועד 3 שנים	פגיעה מעל 3 ועד 5 שנים	פגיעה מעל 5 שנים	סך הכל	
1,731	380	120	157	2,388	ערבויות להבטחת אשראי
8,999	1,531	14	-	10,544	ערבויות לרוכשי דירות
4,252	891	169	2,633	7,945	ערבויות והתחייבויות אחרות
2,905	4,291	286	-	7,482	התחייבויות להוצאת ערבויות
17,887	7,093	589	2,790	28,359	סך הכל ערבויות

ליום 31 בדצמבר 2017					
פגיעה בעוד שנה או פחות	פגיעה בין שנה ועד 3 שנים	פגיעה מעל 3 ועד 5 שנים	פגיעה מעל 5 שנים	סך הכל	
1,566	487	101	129	2,283	ערבויות להבטחת אשראי
4,377	6,418	-	-	10,795	ערבויות לרוכשי דירות
2,891	1,008	156	1,622	5,677	ערבויות והתחייבויות אחרות
2,674	3,307	-	-	5,981	התחייבויות להוצאת ערבויות
11,508	11,220	257	1,751	24,736	סך הכל ערבויות

ביאורים לדוחות הכספיים

ליום 31 בדצמבר 2018

ביאור 27 - שיעבודים

א. חברי הבורסה נדרשים להפקיד מערך בטוחות להבטחת קיום כל התחייבויות לקוחותיהם והתחייבות חברי בורסה נוספים שאינם חברי מסלקה ולקוחותיהם, כלפי מסלקת הבורסה, בגין עסקאות שבוצעו במסלקת הבורסה, ולהבטחת חלקם בקרן הסיכונים לגבי פעילות זו, (כמפורט להלן בביאור 26 ג.1).

במסגרת מערך הבטוחות, מפקיד הבנק בטוחות נזילים, כמפורט להלן:

- 1) בחשבון שפתחה מסלקת הבורסה על שמה, המנוהלה במסלקה עבור הבנק ("חשבון בטוחות המסלקה"), הופקדו איגרות חוב ממשלתיות של הבנק כבטוחות לטובת מסלקת הבורסה, בשווי מלוא התחייבויות הלקוחות ובצירוף חלקו של הבנק בקרן הסיכונים. ליום 31 בדצמבר 2018 הופקדו 56 מיליוני שקלים חדשים. (ליום 31 בדצמבר 2017 - 39 מיליוני שקלים חדשים).
- 2) בנוסף, החל מיום 19 ביוני 2017 בחשבון שפתחה מסלקת הבורסה על שמה בבנק ישראל עבור הבנק, מופקדים מזומנים שהבנק נתן כבטוחות, וכן מזומנים שישולמו כפירות על ניירות ערך שיופקדו בחשבון בטוחות המסלקה או מזומנים שמקורם בכל זכות כספית אחרת הנובעת מניירות הערך האמורים, לרבות תמורה כספית הנובעת ממכירתם. נכון ליום 31 בדצמבר 2018 הופקדו בחשבון זה 19 מיליוני שקלים חדשים (ליום 31 בדצמבר 2017 - 12 מיליוני שקלים חדשים).
- 3) עד ליום 19 ביוני 2017 הוחזקו הכספים הניתנים על ידי חברי מסלקת הבורסה כבטוחות ואשר מופקדים כיום בבנק ישראל (כמפורט בסעיף 2 לעיל) בבנק אחר עבור הבנק.
- 4) החשבונות האמורים בסעיפים 1 ו-3 לעיל שועבדו בשעבוד קבוע מדרגה ראשונה לטובת מסלקת הבורסה. החשבון האמור בסעיף 2 לעיל שועבד בשעבוד קבוע מדרגה ראשונה, ובהמחאה על דרך השעבוד ללא הגבלה בסכום לטובת מסלקת הבורסה.

ב. חברי הבורסה נדרשים להפקיד מערך בטוחות, כערובה לקיום חיוביהם בקשר לביצוע עסקאות מעו"ף שנעשו על ידם או על ידי לקוחותיהם או על ידי חברי בורסה שאינם חברי מסלקת המעו"ף, ולהבטחת חלקם בקרן הסיכונים לגבי פעילות זו, (כמפורט להלן בביאור 26 ג.2).

- בהתאם לכך, נדרש הבנק להפקיד בטוחות נזילים בלבד עבור מלוא החשיפה בגין הפעילות בנגזרים ועבור חלקו בקרן הסיכונים כמפורט להלן:
- 1) בחשבון שפתחה במסלקת הבורסה על שם מסלקת המעו"ף ("חשבון ראשי של בטוחות מעו"ף") הופקדו איגרות חוב ממשלתיות של הבנק כבטוחות לטובת מסלקת מעו"ף, בשווי מלוא דרישת הבטוחות מהלקוחות ובצירוף חלקו של הבנק בקרן הסיכונים. שווי איגרות החוב שיופקדו מסתכם ליום 31 בדצמבר 2018 ב-290 מיליוני שקלים חדשים (ליום 31 בדצמבר 2017 - 294 מיליוני שקלים חדשים).
 - 2) בנוסף, החל מיום 19 ביוני 2017 בחשבון שפתחה מסלקת המעו"ף על שמה עבור הבנק בבנק ישראל, מופקדים מזומנים שהבנק נתן כבטוחות, וכן מזומנים שישולמו כפירות על ניירות ערך שיופקדו בחשבון ראשי של בטוחות מעו"ף או מזומנים שמקורם בכל זכות כספית אחרת הנובעת מניירות הערך האמורים, לרבות תמורה כספית הנובעת ממכירתם. נכון ליום 31 בדצמבר 2018 מופקדים בחשבון זה 13 מיליוני שקלים חדשים (ליום 31 בדצמבר 2017 - 10 מיליוני שקלים חדשים).
 - 3) עד ליום 19 ביוני 2017 הוחזקו הכספים הניתנים על ידי חברי מסלקת המעו"ף כבטוחות ואשר מופקדים כיום בבנק ישראל (כמפורט בסעיף 2 לעיל) בבנק אחר עבור הבנק.
 - 4) החשבונות האמורים בסעיפים 1 ו-3 לעיל משועבדים בשעבוד צף וקבוע לטובת מסלקת מעו"ף. החשבון האמור בסעיף 2 לעיל שועבד בשעבוד קבוע מדרגה ראשונה, ובהמחאה על דרך השעבוד ללא הגבלה בסכום לטובת מסלקת המעו"ף.

ג. בנק ישראל מפעיל את מסגרת התשלומים בזמן אמת - Real Time Gross Settlement (להלן: RTGS) - מערכת המאפשרת ללקוחות להעביר סכומי כסף בשקלים מחשבון בנק אחד לחשבון בנק אחר באותו בנק או בבנק אחר בזמן אמת.

בנק ישראל מעניק אשראי יומי ותוך יומי למשתתפי מערכת RTGS כנגד שיעבוד ספציפי של איגרת חוב של הבנק בחשבון בנק ישראל במסלקת הבורסה לניירות ערך. נכון ליום 31 בדצמבר 2018 וליום 31 בדצמבר 2017 לא הופקדו איגרות חוב בחשבון זה.

ד. הבנק פועל בניירות ערך באמצעות מסלקת ירוקליר, שהינה מערכת לסליקה לניירות ערך הנסחרים בשווקים בינלאומיים. לטובת הפעילות שועבדו ניירות ערך שיתרתם ליום 31 בדצמבר 2018 הינה 15 מיליוני דולר של ארצות הברית (ליום 31 בדצמבר 2017 - 16 מיליוני דולר של ארצות הברית).

לצורך הבטחת פעילות לקוחות הבנק באופציות בחוץ לארץ משעבד הבנק אגרות חוב של ממשלות זרות. לטובת הפעילות שועבדו ניירות ערך שיתרתם ליום 31 בדצמבר 2018 הינה 29 מיליוני דולר של ארצות הברית (ליום 31 בדצמבר 2017 - 20 מיליוני דולר של ארצות הברית).

ה. הבנק וחברות מאוחדות מתקשרים עם צדדים נגדיים בהסכמים מסוג CSA (CREDIT SUPPORT ANNEX) שנועדו למזער את סיכונים האשראי ההדדיים הנוצרים בין בנקים במסחר בנגזרים. על פי ההסכמים, מבוצעת מדידה תקופתית של השווי ההוגן של ההתחייבויות וזכויות הצדדים בנוגע לעסקאות בנגזרים, ואם החשיפה של אחד הצדדים עוברת סף שנקבע מראש, אזי אותו צד יעביר לצד השני העברה לתיחום החשיפה עד למועד המדידה הבא.

ליום 31 בדצמבר 2018 העמידה קבוצת הבנק לטובת צדדים נגדיים פיקדונות בשווי של 1,597 מיליוני שקלים חדשים (31 בדצמבר 2017 - 281 מיליוני שקלים חדשים).

ו. בהתאם לדרישת רשויות פיקוח בארה"ב, שיעבד סניף הבנק ניירות ערך בסכום של כ-32 מיליוני דולר של ארצות הברית (ליום 31 בדצמבר 2017 - 26 מיליוני דולר של ארצות הברית) המשמשים להבטחת פיקדונות הציבור או לקיום הוראות שלטוניות אחרות. עיקר השעבוד המסתכם ליום 31 בדצמבר 2018 לסך של 28 מיליוני דולר של ארצות הברית (ליום 31 בדצמבר 2017 - 23 מיליוני דולר של ארצות הברית), מתייחס לדרישת רשויות הפיקוח בארצות הברית בדבר הבטחת 7.5% מההתחייבויות של הסניף כפי שהוגדרו על ידי השלטונות שם.

ז. כנגד קווי אשראי שהועמדו לבנק על ידי בנק ישראל, משעבד הבנק חשבון ניירות ערך זרים. נכון לימים 31 בדצמבר 2018 ו-31 בדצמבר 2017 הבנק לא שיעבד ניירות ערך זרים.

ח.

31 בדצמבר	
2018	2017
המקורות של ניירות ערך שהתקבלו ואשר הבנק רשאי למכור או לשעבד, לפי שווי הוגן, לפני השפעת הקיזוזים:	
76	26
ניירות ערך שהתקבלו בעסקאות שאילת ניירות ערך כנגד מזומן	

ביאור 28 - מכשירים נגזרים ופעילויות גידור

סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

(א) תאור המכשירים הנגזרים והסיכונים הגלומים בפעילות זו:

(1) כללי

פעילותו של הבנק במכשירים נגזרים, כגון חוזים עתידיים ועסקאות אקדמה, אופציות והחלפות פיננסיות, מתבצעת הן כמתווך עבור לקוחותיו והן כחלק מניהול הנכסים וההתחייבויות שלו ובין השאר למזעור חשיפות הבנק לסיכוני שוק. הבנק מייעד מכשירים נגזרים מסוימים כמגדרי שווי הוגן או כמגדרי תזרים מזומנים. לפרטים ראה ביאור 16.ד. לדוחות הכספיים.

(2) סוגי הפעילות במכשירים פיננסיים נגזרים ותיאורם

העסקאות במכשירים פיננסיים נגזרים כוללות חוזי מטבע, חוזי ריבית וחוזים אחרים וכן חוזים עבור לקוחות בשוק המעו"ף, על מדדים ונכסים שונים, כמפורט להלן:

- עסקאות אקדמה (Forward) וחוזים עתידיים (Futures): חוזה בין שני צדדים, לרכישה ולמכירה של כמות מוגדרת של סחורות, מטבעות, ריביות או מכשירים פיננסיים אחרים (להלן: "נכסי בסיס"), שיבוצעו בתאריך עתידי ובמחיר מוגדר מראש.
- עסקאות החלפה (Swap): חוזים להחלפת כמות מוגדרת של נכסי בסיס במועד העסקה, עם התחייבות הדדית להחליף חזרה בתאריך עתידי את הפריטים שהוחלפו.
- אופציות (Options): חוזים המקנים, תמורת תשלום פרמיה, את הזכות לרכוש (Call) או למכור (Put) נכסי בסיס במחיר, בכמות ובזמן נקובים מראש.
- עסקאות למסירה מיידי (Spot): עסקאות חליפין בין שני מטבעות, על פי שער מוסכם מראש, לביצוע תוך שני ימי עסקים.
- נגזרי אשראי: חוזים המקנים, תמורת תשלום פרמיה חד פעמית או תקופתית, את הזכות לקבלת תשלום במקרה של שינוי בדירוג אשראי, אי יכולת לעמוד בהתחייבויות או כל אירוע אשראי אחר, המתייחס למדינה או לחברה, כפי שנקבע בחוזה.
- גידורי שווי הוגן: הבנק מייעד נגזרים מסוימים כגידורי שווי הוגן. שינוי בשווי ההוגן של נגזרים, המגדרים חשיפה לשינוי בשווי הוגן של נכס, התחייבות או התקשרות איתנה, מוכר באופן שוטף בדוח רווח והפסד, כמו גם השינוי בשווי ההוגן של הפריט המגודר, שניתן לייחס אותו לסיכון המגודר.
- גידורי תזרים מזומנים: הבנק מייעד נגזרים מסוימים כגידורי תזרים מזומנים. הטיפול החשבונאי בשינוי בשווי ההוגן של נגזרים, המגדרים חשיפה להשתנות תזרים מזומנים מנכס, מהתחייבות או מעסקה חזויה תלוי באפקטיביות של יחסי הגידור.
- החלק האפקטיבי של השינוי בשווי ההוגן של נגזר, המיועד לגידור תזרים מזומנים מדווח תחילה בהון העצמי (מחוץ לדוח רווח והפסד) כמרכיב של רווח כולל אחר, ואחר כך, כאשר העסקה החזויה משפיעה על דוח רווח והפסד, הוא מסווג מחדש לדוח רווח והפסד.
- החלק הלא אפקטיבי של השינוי בשווי ההוגן של הנגזר המיועד כנ"ל מוכר מיידית בדוח רווח והפסד.

ביאור 28 - מכשירים נגזרים ופעילויות גידור - המשך
סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

(ב) היקף הפעילות על בסיס מאוחד

ליום 31 בדצמבר 2018					
סך הכל	חוזי סחורות ואחרים	חוזי בגין מניות	חוזי מטבע חוץ	חוזי ריבית	
				אחר	שקל - מדד
1. סכום נקוב של מכשירים נגזרים					
א. נגזרים מגזרים⁽¹⁾					
241	-	-	-	-	241
חוזי forward					
19	-	-	-	19	-
חוזי אופציה אחרים:					
אופציות שנכתבו					
2,942	-	-	-	842	2,100
Swaps					
3,202	-	-	-	861	2,341
סך הכל					
				842	2,100
מתוך זה חוזי החלפת שיעורי ריבית (Swaps) בהם הבנק הסכים לשלם שיעור ריבית קבוע					
ב. נגזרים ALM⁽²⁾⁽¹⁾					
114,565	44	-	112,074	300	2,147
חוזי Forward					
חוזי אופציה שנסחרים בבורסה:					
127	-	-	127	-	-
אופציות שנכתבו					
15	-	-	15	-	-
אופציות שנקנו					
חוזי אופציה אחרים:					
אופציות שנכתבו					
15,757	-	-	15,757	-	-
אופציות שנקנו					
13,047	-	-	13,047	-	-
Swaps					
43,959	-	-	7,191	32,854	3,914
187,470	44	-	148,211	33,154	6,061
סך הכל					
				20,237	3,801
מתוך זה חוזי החלפת שיעורי ריבית (Swaps) בהם הבנק הסכים לשלם שיעור ריבית קבוע					
ג. נגזרים אחרים⁽¹⁾					
1,279	-	-	1,279	-	-
חוזי Forward					
חוזי אופציה שנסחרים בבורסה:					
21,253	6,783	11,124	3,346	-	-
אופציות שנכתבו					
21,253	6,783	11,124	3,346	-	-
אופציות שנקנו					
חוזי אופציה אחרים:					
אופציות שנכתבו					
3	-	3	-	-	-
אופציות שנקנו					
121	-	46	-	75	-
Swaps					
4,339	-	4,321	18	-	-
48,248	13,566	26,618	7,989	75	-
סך הכל					
				-	-
מתוך זה חוזי החלפת שיעורי ריבית (Swaps) בהם הבנק הסכים לשלם שיעור ריבית קבוע					

(1) למעט נגזרי אשראי וחוזי החלפת מטבע חוץ ספוט.

(2) נגזרים המהווים חלק ממערך ניהול הנכסים וההתחייבויות של הבנק, אשר לא יועדו ליחסי גידור.

ביאורים לדוחות הכספיים

ליום 31 בדצמבר 2018

ביאור 28 - מכשירים נגזרים ופעילויות גידור - המשך

סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

(ב) היקף הפעילות על בסיס מאוחד - המשך

ליום 31 בדצמבר 2018					
סך הכל	חוזי סחורות ואחרים	חוזים בגין מניות	חוזי ריבית		
			חוזי מטבע חוץ	אחר	שקל - מדד
ד. נגזרי אשראי וחוזי החלפת מטבע חוץ ספוט					
300	300	-	-	-	-
647	647	-	-	-	-
6,508	-	-	6,508	-	-
7,455	947	-	6,508	-	-
סך הכל					
246,375	14,557	26,618	162,708	34,090	8,402
סך הכל סכום נקוב של מכשירים נגזרים					
2. שווי הוגן ברוטו של מכשירים נגזרים					
א. נגזרים מגדרים⁽¹⁾					
8	-	-	-	1	7
44	-	-	-	36	8
ב. נגזרים ALM⁽²⁾⁽⁴⁾					
2,704	1	-	2,072	444	187
3,011	1	-	2,351	572	87
ג. נגזרים אחרים⁽⁴⁾					
529	-	470	59	-	-
604	-	562	42	-	-
ד. נגזרי אשראי					
נגזרי אשראי בהם הבנק מוטב					
3	3	-	-	-	-
10	10	-	-	-	-
ה. סך הכל⁽³⁾					
3,244	4	470	2,131	445	194
סכומי שווי הוגן שקוזזו במאזן					
3,244	4	470	2,131	445	194
יתרה מאזנית של נכסים בגין מכשירים נגזרים					
מזה: יתרה מאזנית של נכסים בגין מכשירים נגזרים שאינם כפופים להסדר התחשבות נטו או הסדרים דומים					
1,944	4	467	1,299	86	88
3,669	11	562	2,393	608	95
שווי הוגן ברוטו שלילי ⁽³⁾					
-	-	-	-	-	-
סכומי שווי הוגן שקוזזו במאזן					
3,669	11	562	2,393	608	95
יתרה מאזנית של התחייבויות בגין מכשירים נגזרים					
מזה: יתרה מאזנית של התחייבויות בגין מכשירים נגזרים שאינם כפופים להסדר התחשבות נטו או הסדרים דומים					
1,864	11	433	1,203	171	46

(1) למעט נגזרי אשראי.

(2) נגזרים המהווים חלק ממערך ניהול הנכסים וההתחייבויות של הבנק, אשר לא יועדו ליחסי גידור.

(3) מזה: שווי הוגן ברוטו חיובי של נכסים בגין מכשירים נגזרים משובצים בסך 4 מיליוני שקלים חדשים ושווי הוגן ברוטו שלילי של התחייבויות בגין מכשירים נגזרים משובצים בסך 8 מיליוני שקלים חדשים.

ביאור 28 - מכשירים נגזרים ופעילויות גידור - המשך
סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

ב) היקף הפעילות על בסיס מאוחד

ליום 31 בדצמבר 2017						
סך הכל	חוזי סחורות ואחרים	חוזי בגין מניות	חוזי מטבע חוץ	חוזי ריבית		שקל - מדד
				אחר	שקל - מדד	
1. סכום נקוב של מכשירים נגזרים						
א. נגזרים מגזרים⁽¹⁾						
1,500	-	-	-	-	-	1,500
חוזי forward						
17	-	-	-	17	-	-
חוזי אופציה אחרים:						
937	-	-	-	937	-	-
אופציות שנכתבו						
Swaps						
2,454	-	-	-	954	-	1,500
סך הכל						
מתוך זה חוזי החלפת שיעורי ריבית (Swaps) בהם הבנק						
הסכים לשלם שיעור ריבית קבוע						
937						
ב. נגזרים ALM⁽²⁾⁽¹⁾						
94,712	46	-	89,541	-	-	5,125
חוזי Forward						
חוזי אופציה שנסחרים בבורסה:						
97	-	-	97	-	-	-
אופציות שנכתבו						
288	-	-	288	-	-	-
אופציות שנקנו						
חוזי אופציה אחרים:						
12,328	-	-	12,328	-	-	-
אופציות שנכתבו						
11,392	-	-	11,392	-	-	-
אופציות שנקנו						
39,088	-	-	7,707	28,923	-	2,458
Swaps						
157,905	46	-	121,353	28,923	-	7,583
סך הכל						
מתוך זה חוזי החלפת שיעורי ריבית (Swaps) בהם הבנק						
הסכים לשלם שיעור ריבית קבוע						
17,768						
2,346						
ג. נגזרים אחרים⁽¹⁾						
1,050	-	-	1,050	-	-	-
חוזי Forward						
חוזי אופציה שנסחרים בבורסה:						
24,159	5,853	13,503	4,803	-	-	-
אופציות שנכתבו						
24,159	5,853	13,503	4,803	-	-	-
אופציות שנקנו						
חוזי אופציה אחרים:						
49	-	49	-	-	-	-
אופציות שנכתבו						
110	-	41	-	69	-	-
אופציות שנקנו						
5,062	-	5,031	28	3	-	-
Swaps						
54,589	11,706	32,127	10,684	72	-	-
סך הכל						
מתוך זה חוזי החלפת שיעורי ריבית (Swaps) בהם הבנק						
הסכים לשלם שיעור ריבית קבוע						
3						

(1) למעט נגזרי אשראי וחוזי החלפת מטבע חוץ ספוט.

(2) נגזרים המהווים חלק ממערך ניהול הנכסים וההתחייבויות של הבנק, אשר לא יועדו ליחסי גידור.

ביאורים לדוחות הכספיים

ליום 31 בדצמבר 2018

ביאור 28 - מכשירים נגזרים ופעילויות גידור - המשך

סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

(ב) היקף הפעילות על בסיס מאוחד - המשך

ליום 31 בדצמבר 2017						
סך הכל	חוזי סחורות ואחרים	חוזי חזים בגין מניות	חוזי מטבע חוץ	חוזי ריבית		
				שקל - מדד	אחר	
776	776	-	-	-	-	ד. נגזרי אשראי וחוזי החלפת מטבע חוץ ספוט
4,909	-	-	4,909	-	-	נגזרי אשראי בהם הבנק מוטב
5,685	776	-	4,909	-	-	חוזי החלפת מטבע חוץ ספוט
220,633	12,528	32,127	136,946	29,949	9,083	סך הכל סכום נקוב של מכשירים נגזרים
						2. שווי הוגן ברוטו של מכשירים נגזרים
						א. נגזרים מגדרים⁽¹⁾
18	-	-	-	7	11	שווי הוגן ברוטו חיובי
61	-	-	-	58	3	שווי הוגן ברוטו שלילי
						ב. נגזרים ALM⁽²⁾⁽⁴⁾
2,920	1	-	1,964	651	304	שווי הוגן ברוטו חיובי
2,630	1	-	1,544	910	175	שווי הוגן ברוטו שלילי
						ג. נגזרים אחרים⁽⁴⁾
484	-	392	92	-	-	שווי הוגן ברוטו חיובי
389	-	330	59	-	-	שווי הוגן ברוטו שלילי
						ג. נגזרי אשראי
						נגזרי אשראי בהם הבנק מוטב
5	5	-	-	-	-	שווי הוגן ברוטו חיובי
2	2	-	-	-	-	שווי הוגן ברוטו שלילי
						ה. סך הכל⁽³⁾
3,427	6	392	2,056	658	315	שווי הוגן ברוטו חיובי ⁽³⁾
-	-	-	-	-	-	סכומי שווי הוגן שקוזזו במאזן
3,427	6	392	2,056	658	315	יתרה מאזנית של נכסים בגין מכשירים נגזרים
						מזה: יתרה מאזנית של נכסים בגין מכשירים נגזרים שאינם כפופים להסדר התחשבות נטו או הסדרים דומים
1,355	5	227	904	79	140	שווי הוגן ברוטו שלילי
3,082	3	330	1,603	968	178	סכומי שווי הוגן שקוזזו במאזן
-	-	-	-	-	-	
3,082	3	330	1,603	968	178	יתרה מאזנית של התחייבויות בגין מכשירים נגזרים
						מזה: יתרה מאזנית של התחייבויות בגין מכשירים נגזרים שאינם כפופים להסדר התחשבות נטו או הסדרים דומים
1,526	3	279	982	217	45	

(1) למעט נגזרי אשראי.

(2) נגזרים המהווים חלק מסערך ניהול הנכסים וההתחייבויות של הבנק, אשר לא יועדו ליחסי גידור.

(3) מזה: שווי הוגן ברוטו חיובי של נכסים בגין מכשירים נגזרים משובצים בסך 6 מיליוני שקלים חדשים.

ביאורים לדוחות הכספיים

ליום 31 בדצמבר 2018

ביאור 28 - מכשירים נגזרים ופעילויות גידור - המשך

סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

א) סיכון אשראי בגין מכשירים נגזרים לפי צד נגדי לחוזה על בסיס מאוחד - המשך

ליום 31 בדצמבר 2018						
סך הכל	אחרים	ממשלות ובנקים מרכזיים	דילרים/ ברוקרים	בנקים	בורסות	
3,244	2,025	-	31	1,093	95	יתרה מאזנית של נכסים בגין מכשירים נגזרים ⁽⁴⁾
						סכומים ברוטו שלא קודזו במאזן:
(1,334)	(524)	-	-	(810)	-	הפחתת סיכון אשראי בגין מכשירים פיננסיים
(354)	(217)	-	-	(137)	-	הפחתת סיכון אשראי בגין בטחון במזומן שהתקבל
1,556	1,284	-	31	146	95	סכום נטו של נכסים בגין מכשירים נגזרים
3,003	997	-	279	1,564	163	סיכון אשראי חוץ מאזני בגין מכשירים נגזרים ⁽²⁾
(651)	(57)	-	-	(594)	-	הפחתת סיכון אשראי חוץ מאזני
2,352	940	-	279	970	163	סיכון אשראי חוץ מאזני נטו בגין מכשירים נגזרים
3,908	2,224	-	310	1,116	258	סך הכל סיכון אשראי בגין מכשירים נגזרים
3,669	1,104	60	31	2,378	96	יתרה מאזנית של התחייבויות בגין מכשירים נגזרים ⁽³⁾
						סכומים ברוטו שלא קודזו במאזן:
(1,334)	(524)	-	-	(810)	-	מכשירים פיננסיים
(1,593)	-	(60)	-	(1,533)	-	בטחון במזומן ששועבד
742	580	-	31	35	96	סכום נטו של התחייבויות בגין מכשירים נגזרים

ליום 31 בדצמבר 2017						
סך הכל	אחרים	ממשלות ובנקים מרכזיים	דילרים/ ברוקרים	בנקים	בורסות	
3,427	1,256	57	14	2,014	86	יתרה מאזנית של נכסים בגין מכשירים נגזרים ⁽⁴⁾
						סכומים ברוטו שלא קודזו במאזן:
(1,466)	(40)	-	-	(1,426)	-	הפחתת סיכון אשראי בגין מכשירים פיננסיים
(879)	(303)	(56)	-	(520)	-	הפחתת סיכון אשראי בגין בטחון במזומן שהתקבל
1,082	913	1	14	68	86	סכום נטו של נכסים בגין מכשירים נגזרים
2,406	843	-	170	1,224	169	סיכון אשראי חוץ מאזני בגין מכשירים נגזרים ⁽²⁾
(560)	(92)	-	-	(468)	-	הפחתת סיכון אשראי חוץ מאזני
1,846	751	-	170	756	169	סיכון אשראי חוץ מאזני נטו בגין מכשירים נגזרים
2,928	1,664	1	184	824	255	סך הכל סיכון אשראי בגין מכשירים נגזרים
3,082	1,222	-	14	1,760	86	יתרה מאזנית של התחייבויות בגין מכשירים נגזרים
						סכומים ברוטו שלא קודזו במאזן:
(1,466)	(40)	-	-	(1,426)	-	מכשירים פיננסיים
(281)	-	-	-	(281)	-	בטחון במזומן ששועבד
1,335	1,182	-	14	53	86	סכום נטו של התחייבויות בגין מכשירים נגזרים

(1) מתוך זה שווי הוגן ברוטו חיובי של מכשירים נגזרים משבצים בסך של 4 מיליוני שקלים חדשים ליום 31 בדצמבר 2018 (6 מיליוני שקלים חדשים ליום 31 בדצמבר 2017).

(2) ההפרש, אם הוא חיובי, בין סך כל הסכומים בגין מכשירים נגזרים (לרבות בגין מכשירים נגזרים עם שווי הוגן שלילי) שנכללו בחבות הלווה, כפי שחושבו לצורך מגבלות על חבות של לווה, לפני הפחתת סיכון אשראי, לבין היתרה המאזנית של נכסים בגין מכשירים נגזרים של הלווה.

(3) מתוך זה שווי הוגן ברוטו שלילי של מכשירים נגזרים משבצים בסך של 8 מיליוני שקלים חדשים ליום 31 בדצמבר 2018.

בשנת 2018 הוכרו הכנסות הנובעות מקיטון בהפסדי אשראי בגין מכשירים נגזרים בסך 3 מיליוני שקלים חדשים (בשנת 2017 הוכרו הכנסות הנובעות מקיטון בהפסדי אשראי בסך 2 מיליוני שקלים חדשים, בשנת 2016 הוכרו הכנסות הנובעות מקיטון בהפסדי אשראי בסך 14 מיליוני שקלים חדשים).

ביאורים לדוחות הכספיים

ליום 31 בדצמבר 2018

ביאור 28 - מכשירים נגזרים ופעילויות גידור - המשך

סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

(ד) פירוט מועדי פירעון - סכומים נקובים: יתרות לסוף השנה על בסיס מאוחד

ליום 31 בדצמבר 2018					
סך הכל	מעל חמש שנים	מעל שנה ועד חמש שנים	מעל שלושה חודשים ועד שנה	עד שלושה חודשים	
8,402	993	2,968	3,362	1,079	חוזי ריבית:
34,090	5,975	17,363	6,242	4,510	שקל - מדד
162,708	458	9,176	56,352	96,722	אחר
26,618	-	589	3,343	22,686	חוזי מטבע חוץ
14,557	220	477	250	13,610	חוזים בגין מניות
246,375	7,646	30,573	69,549	138,607	חוזי סחורות ואחרים
					סך הכל
ליום 31 בדצמבר 2017					
סך הכל	מעל חמש שנים	מעל שנה ועד חמש שנים	מעל שלושה חודשים ועד שנה	עד שלושה חודשים	
220,633	9,878	30,365	58,414	121,976	סך הכל

ביאור 29 - מגזרי פעילות ואזורים גאוגרפיים

א. מידע על מגזרי פעילות פיקוחיים

ביום 3 בנובמבר 2014 פרסם הפיקוח על הבנקים תיקון להוראות הדיווח לציבור בנושא מגזרי פעילות פיקוחיים. בהתאם להוראה, נדרש הבנק לתת בדוחות הכספיים גילוי על מגזרי פעילות פיקוחיים בהתאם למתכונת אחידה וברת השוואה שקבע הפיקוח על הבנקים, כאשר השייך למגזר פעילות פיקוחי נקבע לרוב על פי מחזור פעילות הלקוח. המידע הכספי בדוח הדירקטוריון וההנהלה נכלל בהתאם להגדרות המגזרים הפיקוחיים. בנוסף, נכללים בדוחות הכספיים, במסגרת ביאור זה, גילוי על "מגזרי פעילות בהתאם לגישת ההנהלה".

מגזר פעילות בהתאם לגישת ההנהלה הינו מרכיב בבנק אשר עוסק בפעילויות שמחן הוא עשוי להניב הכנסות והוצאות אשר עומדות בקריטריונים להלן:

- תוצאות פעילותו נבחנות באופן סדיר לצורך קבלת החלטות בנוגע להקצאת משאבים והערכות ביצועים.
- קיים לגביו מידע פיננסי נפרד.

בפועל, קיים מתאם גבוה בין המגזרים הפיקוחיים ל"מגזרי הפעילות בהתאם לגישת ההנהלה" אולם יחד עם זאת, קיימים הבדלים מסוימים בשייך הלקוחות למגזרים ובאופן קבלת החלטות. לפיכך, בשלב זה, מדווחים בדוחות הכספיים גם תוצאות הפעילות לפי "גישת ההנהלה" כאמור.

מגזרי הפעילות הפיקוחיים

מגזרי הפעילות הפיקוחיים נחלקים למגזרי פעילות הנוגעים לאנשים פרטיים ומגזרי פעילות שאינם פרטיים (לרבות מגזרי פעילות עסקיים, גופים מוסדיים והניהול הפיננסי של הבנק).

אנשים פרטיים מוגדרים כיחידים שאין להם חבות לבנק או שחבותם מסווגת כחבות של "אנשים פרטיים - הלוואות לדיוור ואחר", בהתאם להגדרות סיווג סיכון האשראי לפי ענפי משק.

להלן הגדרות המגזרים הפיקוחיים:

משקי בית - אנשים פרטיים, למעט לקוחות בנקאות פרטית כאמור להלן.

בנקאות פרטית - אנשים פרטיים המנהלים תיק נכסים פיננסיים מעל 3 מיליוני שקלים חדשים.

עסקים זעירים וקטנים - עסקים בעלי מחזור פעילות עד 50 מיליוני שקלים חדשים.

עסקים בינוניים - עסקים בעלי מחזור פעילות מעל 50 מיליוני שקלים חדשים ומתחת ל-250 מיליוני שקלים חדשים.

עסקים גדולים - עסקים בעלי מחזור פעילות מעל 250 מיליוני שקלים חדשים.

גופים מוסדיים - עסקים בעלי קרנות פנסיה, קרנות השתלמות, קרנות נאמנות, תעודות סל, חברות ביטוח, חברי בורסה, מנהלי כספי לקוחות.

ניהול פיננסי - כולל את פעילות המסחר, ניהול הנכסים וההתחייבויות והשקעות ריאליות.

פעילות למסחר - השקעה בניירות ערך למסחר, פעילות עשיית שוק בניירות ערך, פעילות במכשירים נגזרים שאינם מיועדים לגידור ואינם חלק מניהול הנכסים וההתחייבויות של הבנק, שאילת ניירות ערך למסחר, מכירה בחסר של ניירות ערך, שירותי חיתום של ניירות ערך.

ניהול נכסים והתחייבויות - לרבות השקעה באגרות חוב זמינות למכירה ובאגרות חוב מוחזקות לפידיון, גידור באמצעות מכשירים נגזרים מגדרים, גידור ALM, הפקדה של פיקדונות בבנקים ופיקדונות מבנקים בארץ ובחוץ לארץ, גידור מטבעי של השקעות בחוץ לארץ, פיקדונות בממשלות וממשלות.

השקעות ריאליות - השקעה במניות זמינות למכירה ובחברות כלולות של עסקים.

פעילות ניהול פיננסי אחרת - שירותי ניהול, תפעול, נאמנות ומשמורת לבנקים, מכירה וניהול תיקי אשראי.

מגזרי הפעילות לעיל נחלקים לפעילות בישראל ופעילות בחוץ לארץ, כאשר הפעילות בחוץ לארץ מוצגת בנפרד ונחלקת לפעילות של אנשים פרטיים ופעילות עסקית בלבד.

ביאורים לדוחות הכספיים
ליום 31 בדצמבר 2018

ביאור 29 - מגזרי פעילות ואזורים גאוגרפיים - המשך
לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2018
סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

מסקי בית-אחרים	מסקי בית-הלוואות לדיוור	מסקי בית-פרטית	מסקים קטנים וזעירים	מסקים בינוניים	
958	4,060	1	1,021	269	הכנסות ריבית מחיצוניים
576	-	160	91	53	הוצאות ריבית מחיצוניים
382	4,060	(159)	930	216	הכנסות ריבית, נטו מחיצוניים
891	(2,543)	235	75	28	הכנסות ריבית, נטו בינמגזרי
1,273	1,517	76	1,005	244	סך הכנסות ריבית, נטו
-	-	-	-	-	סך הכנסות מימון שאינן מריבית
520	156	10	367	78	סך עמלות והכנסות אחרות
520	156	10	367	78	סך הכנסות שאינן מריבית
1,793	1,673	86	1,372	322	סך הכנסות
108	36	1	137	11	הוצאות בגין הפסדי אשראי
1,715	611	532	775	57	הוצאות תפעוליות ואחרות לחיצוניים
(140)	-	8	(79)	62	הוצאות תפעוליות ואחרות בינמגזרי
1,575	611	540	696	119	סך הוצאות תפעוליות ואחרות
110	1,026	(455)	539	192	רווח (הפסד) לפני מיסים
39	360	(35)	189	67	הפרשה למיסים על הרווח
71	666	(420)	350	125	רווח (הפסד) לאחר מיסים
-	-	-	-	-	חלקו של התאגיד הבנקאי ברווחים של חברות כלולות
71	666	(420)	350	125	רווח נקי (הפסד) לפני ייחוס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
(35)	-	-	(2)	-	רווח נקי המיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
36	666	(420)	348	125	רווח נקי (הפסד) המיוחס לבעלי מניות של התאגיד הבנקאי
19,607	123,590	93	18,267	6,205	יתרה ממוצעת של נכסים
-	-	-	-	-	מזה: השקעות בחברות כלולות
19,607	123,590	93	18,267	6,205	יתרה ממוצעת של אשראי לציבור
21,184	126,749	99	19,324	6,669	יתרת האשראי לציבור לסוף תקופת הדיווח
77	60	-	526	70	יתרת חובות פגומים
23	1,250	-	42	-	יתרת חוב בפיגור 90 יום ומעלה
81,090	-	12,511	20,458	7,680	יתרה ממוצעת של התחייבויות
77,970	-	12,511	20,458	7,680	מזה: יתרה ממוצעת של פיקדונות הציבור
82,119	-	13,777	22,664	8,332	יתרת פקדונות הציבור לסוף תקופת הדיווח
17,987	68,903	30	17,381	7,150	יתרה ממוצעת של נכסי סיכון ⁽¹⁾
18,803	71,811	28	18,080	7,641	יתרת נכסי סיכון לסוף תקופת הדיווח ⁽¹⁾
42,263	9,240	2,431	23,611	3,348	יתרה ממוצעת של נכסים בניהול ⁽²⁾
808	1,449	1	874	198	פיצול הכנסות ריבית, נטו:
462	-	75	108	40	מרווח מפעילות מתן אשראי
3	68	-	23	6	מרווח מפעילות קבלת פיקדונות
1,273	1,517	76	1,005	244	סך הכל הכנסות ריבית, נטו

(1) נכסי סיכון - כפי שחושבו לצורך הלימות הון (הוראות ניהול בנקאי תקין 201).

(2) נכסים בניהול - לרבות נכס קופות גמל, קרנות השתלמות, קרנות נאמנות וניירות ערך של לקוחות.

ביאורים לדוחות הכספיים
 ליום 31 בדצמבר 2018

סך הכל	סך הכל פעילות ח"ל	פעילות עסקית	אנשים פרטיים	סך הכל פעילות בישראל	מגזר ניהול פיננסי	גופים מוסדיים	עסקים גדולים
7,359	332	310	22	7,027	124	37	557
2,437	89	86	3	2,348	827	417	224
4,922	243	224	19	4,679	(703)	(380)	333
-	(40)	(40)	-	40	655	498	201
4,922	203	184	19	4,719	(48)	118	534
445	10	10	-	435	435	-	-
1,522	28	9	19	1,494	208	42	113
1,967	38	19	19	1,929	643	42	113
6,889	241	203	38	6,648	595	160	647
310	4	6	(2)	306	3	2	8
4,384	181	52	129	4,203	357	68	88
-	-	-	-	-	5	55	89
4,384	181	52	129	4,203	362	123	177
2,195	56	145	(89)	2,139	230	35	462
922	47	51	(4)	875	81	12	162
1,273	9	94	(85)	1,264	149	23	300
1	-	-	-	1	1	-	-
1,274	9	94	(85)	1,265	150	23	300
(68)	-	-	-	(68)	(31)	-	-
1,206	9	94	(85)	1,197	119	23	300
245,325	10,038	8,986	1,052	235,287	49,563	1,434	16,528
32	-	-	-	32	32	-	-
189,115	3,391	2,824	567	185,724	-	1,434	16,528
195,956	4,150	3,598	552	191,806	-	1,341	16,440
1,101	-	-	-	1,101	-	156	212
1,316	1	-	1	1,315	-	-	-
230,277	9,505	8,664	841	220,772	33,601	39,260	26,172
189,483	5,432	4,624	808	184,051	-	39,260	26,172
199,492	5,428	4,771	657	194,064	-	37,712	29,460
145,590	3,953	3,516	437	141,637	6,323	2,624	21,239
151,627	4,252	3,808	444	147,375	5,941	3,055	22,016
279,594	-	-	-	279,594	12,837	159,405	26,459
3,920	112	101	11	3,808	-	30	448
854	14	12	2	840	-	85	70
148	77	71	6	71	(48)	3	16
4,922	203	184	19	4,719	(48)	118	534

ביאורים לדוחות הכספיים

ליום 31 בדצמבר 2018

ביאור 29 - מגזרי פעילות ואזורים גאוגרפיים - המשך

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2017

סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

מסקי בית-אחרים	מסקי בית-הלוואות לדיור	בנקאות פרטית	עסקים קטנים וזעירים	עסקים בינוניים	
861	3,294	2	904	222	הכנסות ריבית מחיצוניים
461	-	124	65	26	הוצאות ריבית מחיצוניים
400	3,294	(122)	839	196	הכנסות ריבית, נטו מחיצוניים
743	(1,983)	181	56	10	הכנסות ריבית, נטו בינמגזרי
1,143	1,311	59	895	206	סך הכנסות ריבית, נטו
-	-	-	-	-	סך הכנסות מימון שאינן מריבית
502	145	10	335	76	סך עמלות והכנסות אחרות
502	145	10	335	76	סך הכנסות שאינן מריבית
1,645	1,456	69	1,230	282	סך הכנסות
122	24	1	149	7	הוצאות בגין הפסדי אשראי
1,627	600	46	726	53	הוצאות תפעוליות ואחרות לחיצוניים
(121)	-	7	(67)	53	הוצאות תפעוליות ואחרות בינמגזרי
1,506	600	53	659	106	סך הוצאות תפעוליות ואחרות
17	832	15	422	169	רווח לפני מיסים
6	305	6	155	62	הפרשה למיסים על הרווח
11	527	9	267	107	רווח לאחר מיסים
-	-	-	-	-	חלקו של התאגיד הבנקאי ברווחים של חברות כלולות
11	527	9	267	107	רווח נקי לפני ייחוס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
(21)	-	-	(1)	-	רווח נקי המיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
(10)	527	9	266	107	רווח נקי (הפסד) המיוחס לבעלי מניות של התאגיד הבנקאי
18,866	118,042	86	16,190	5,704	יתרה ממוצעת של נכסים
-	-	-	-	-	מזה: השקעות בחברות כלולות
18,866	118,042	86	16,190	5,704	יתרה ממוצעת של אשראי לציבור
20,058	120,189	119	17,045	5,854	יתרת האשראי לציבור לסוף תקופת הדיווח
70	33	-	396	64	יתרת חובות פגומים
22	1,071	-	42	-	יתרת חוב בפיגור 90 יום ומעלה
76,920	-	11,563	18,284	6,470	יתרה ממוצעת של התחייבויות
73,505	-	11,563	18,284	6,470	מזה: יתרה ממוצעת של פיקדונות הציבור
75,008	-	12,448	18,942	7,138	יתרת פיקדונות הציבור לסוף תקופת הדיווח
16,675	65,085	28	15,484	6,484	יתרה ממוצעת של נכסי סיכון ⁽¹⁾
17,202	66,921	31	16,344	7,014	יתרת נכסי סיכון לסוף תקופת הדיווח ⁽¹⁾
41,306	7,080	2,367	18,644	4,116	יתרה ממוצעת של נכסים בניהול ⁽²⁾
					פיצול הכנסות ריבית נטו:
744	1,268	1	786	176	מרווח מפעילות מתן אשראי
396	-	58	84	25	מרווח מפעילות קבלת פיקדונות
3	43	-	25	5	אחר
1,143	1,311	59	895	206	סך הכל הכנסות ריבית, נטו

(1) נכסי סיכון - כפי שחושבו לצורך הלימות הון (הוראות ניהול בנקאי תקין 201).

(2) נכסים בניהול - לרבות נכס קופות גמל, קרנות השתלמות, קרנות נאמנות וניירות ערך של לקוחות.

(3) כולל רווחי הון במסגרת ההכנסות האחרות של 47 מיליוני שקלים חדשים לפני מס, ממימוש נכסים במסגרת רה-ארגון בנכסים ושיפורים במערך הסינוף, לעומת 92 מיליוני שקלים חדשים בתקופה מקבילה קודמת.

ביאורים לדוחות הכספיים

ליום 31 בדצמבר 2018

סך הכל	סך הכל פעילות ח"ל	פעילות עסקית	אנשים פרטיים	סך הכל פעילות בישראל	מגזר ניהול פיננסי	גופים מוסדיים	עסקים גדולים
6,222	233	214	19	5,989	158	42	506
1,875	55	52	3	1,820	645	340	159
4,347	178	162	16	4,169	(487)	(298)	347
-	(16)	(16)	-	16	482	410	117
4,347	162	146	16	4,185	(5)	112	464
136	7	7	-	129	131	(1)	(1)
1,517	29	8	21	1,488	⁽³⁾ 242	44	134
1,653	36	15	21	1,617	373	43	133
6,000	198	161	37	5,802	368	155	597
192	1	1	-	191	(1)	(22)	(89)
3,611	71	44	27	3,540	317	77	94
-	-	-	-	-	4	48	76
3,611	71	44	27	3,540	321	125	170
2,197	126	116	10	2,071	48	52	516
806	46	49	(3)	760	18	19	189
1,391	80	67	13	1,311	30	33	327
-	-	-	-	-	-	-	-
1,391	80	67	13	1,311	30	33	327
(44)	-	-	-	(44)	(22)	-	-
1,347	80	67	13	1,267	8	33	327
234,612	10,140	9,107	1,033	224,472	49,529	1,413	14,642
33	-	-	-	33	33	-	-
177,974	3,031	2,529	502	174,943	-	1,413	14,642
182,602	3,151	2,647	504	179,451	-	1,175	15,011
723	-	-	-	723	-	-	160
1,136	1	-	1	1,135	-	-	-
220,764	8,694	7,746	948	212,070	32,221	38,748	27,864
181,536	5,102	4,202	900	176,434	-	38,748	27,864
183,573	4,872	4,025	847	178,701	-	38,881	26,284
136,344	3,495	3,121	374	132,849	5,872	2,334	20,887
140,524	3,482	3,028	454	137,042	6,493	2,290	20,747
260,129	-	-	-	260,129	12,174	147,742	26,700
3,495	93	80	13	3,402	-	34	393
711	12	11	1	699	-	76	60
141	57	55	2	84	(5)	2	11
4,347	162	146	16	4,185	(5)	112	464

ביאורים לדוחות הכספיים

ליום 31 בדצמבר 2018

ביאור 29 - מגזרי פעילות ואזורים גאוגרפיים - המשך

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2016

סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

מסקי בית-אחר	מסקי בית-הלוואות לדיור	בנקאות פרטית	עסקים קטנים וזעירים	עסקים בינוניים	
801	2,676	1	817	200	הכנסות ריבית מחיצוניים
376	-	101	45	25	הוצאות ריבית מחיצוניים
425	2,676	(100)	772	175	הכנסות ריבית, נטו מחיצוניים
590	(1,576)	150	24	12	הכנסות ריבית, נטו בינמגזרי
1,015	1,100	50	796	187	סך הכנסות ריבית, נטו
-	-	-	-	-	סך הכנסות מימון שאינן מריבית
511	152	10	319	72	סך עמלות והכנסות אחרות
511	152	10	319	72	סך הכנסות שאינן מריבית
1,526	1,252	60	1,115	259	סך הכנסות
91	13	1	114	11	הוצאות בגין הפסדי אשראי
1,523	507	38	615	41	הוצאות תפעוליות ואחרות לחיצוניים
(110)	-	6	(61)	49	הוצאות תפעוליות ואחרות בינמגזרי
1,413	507	44	554	90	סך הוצאות תפעוליות ואחרות
22	732	15	447	158	רווח לפני מיסים
8	285	6	174	61	הפרשה למיסים על הרווח
14	447	9	273	97	רווח לאחר מיסים
-	-	-	-	-	חלקו של התאגיד הבנקאי ברווחים של חברות כלולות
14	447	9	273	97	רווח נקי לפני ייחוס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
(27)	-	-	(1)	-	רווח נקי המיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
(13)	447	9	272	97	רווח נקי (הפסד) המיוחס לבעלי מניות של התאגיד הבנקאי
17,837	110,612	73	14,772	4,862	יתרה ממוצעת של נכסים
-	-	-	-	-	מזה: השקעות בחברות כלולות
17,837	110,612	73	14,772	4,862	יתרה ממוצעת של אשראי לציבור
18,795	114,691	82	15,387	4,869	יתרת האשראי לציבור לסוף תקופת הדיווח
70	27	-	312	66	יתרת חובות פגומים
26	853	-	52	21	יתרת חוב בפיגור 90 יום ומעלה
72,550	-	10,637	14,955	6,549	יתרה ממוצעת של התחייבויות
69,137	-	10,637	14,955	6,549	מזה: יתרה ממוצעת של פיקדונות הציבור
71,334	-	11,167	15,738	7,378	יתרת פיקדונות הציבור לסוף תקופת הדיווח
15,464	60,850	27	13,816	6,306	יתרה ממוצעת של נכסי סיכון ⁽¹⁾
16,373	63,247	24	14,482	5,920	יתרת נכסי סיכון לסוף תקופת הדיווח ⁽¹⁾
38,334	6,104	2,074	14,054	3,687	יתרה ממוצעת של נכסים בניהול ⁽²⁾
684	1,073	1	724	161	פיצול הכנסות ריבית נטו:
329	-	49	54	23	מרווח מפעילות מתן אשראי
2	27	-	18	3	מרווח מפעילות קבלת פיקדונות
1,015	1,100	50	796	187	סך הכל הכנסות ריבית, נטו

(1) נכסי סיכון - כפי שחושבו לצורך הלימות הון (הוראות ניהול בנקאי תקין 201).

(2) נכסים בניהול - לרבות נכס קופות גמל, קרנות השתלמות, קרנות נאמנות וניירות ערך של לקוחות.

(3) כולל רווחי הון במסגרת ההכנסות האחרות של 92 מיליוני שקלים חדשים לפני מס, ממימוש נכסים במסגרת רה-ארגון בנכסים ושיפורים במערך הסינוף, לעומת 36 מיליוני שקלים חדשים בתקופה מקבילה קודמת.

ביאורים לדוחות הכספיים

ליום 31 בדצמבר 2018

סך הכל	סך הכל פעילות חו"ל	פעילות עסקית	אנשים פרטיים	סך פעילות ישראל	מגזר ניהול פיננסי	גופים מוסדיים	עסקים גדולים
5,311	195	175	20	5,116	69	53	499
1,533	36	33	3	1,497	509	308	133
3,778	159	142	17	3,619	(440)	(255)	366
-	(5)	(5)	-	5	365	351	89
3,778	154	137	17	3,624	(75)	96	455
295	4	4	-	291	291	-	-
1,567	31	6	25	1,536	⁽³⁾ 270	52	150
1,862	35	10	25	1,827	561	52	150
5,640	189	147	42	5,451	486	148	605
200	1	1	-	199	(1)	(1)	(29)
3,299	74	49	25	3,225	353	84	64
-	-	-	-	-	4	43	69
3,299	74	49	25	3,225	357	127	133
2,141	114	97	17	2,027	130	22	501
833	44	41	3	789	51	9	195
1,308	70	56	14	1,238	79	13	306
-	-	-	-	-	-	-	-
1,308	70	56	14	1,238	79	13	306
(42)	-	-	-	(42)	(14)	-	-
1,266	70	56	14	1,196	65	13	306
216,839	9,978	8,875	1,103	206,861	42,591	1,583	14,531
35	-	-	-	35	35	-	-
167,465	3,195	2,632	563	164,270	-	1,583	14,531
172,779	3,250	2,748	502	169,529	-	1,577	14,128
681	1	1	-	680	-	-	205
958	-	-	-	958	-	-	6
203,752	8,690	7,682	1,008	195,062	26,974	34,669	28,728
169,469	4,794	3,848	946	164,675	-	34,669	28,728
178,252	5,273	4,278	995	172,979	-	35,261	32,101
131,166	3,594	3,206	388	127,572	5,414	2,564	23,131
131,902	3,391	3,047	344	128,511	5,277	2,375	20,813
228,542	-	-	-	228,542	248	141,469	22,572
3,159	92	81	11	3,067	-	37	387
582	11	6	5	571	-	59	57
37	51	50	1	(14)	(75)	-	11
3,778	154	137	17	3,624	(75)	96	455

ביאורים לדוחות הכספיים

ליום 31 בדצמבר 2018

ביאור 29 - מגזרי פעילות ואזורים גאוגרפיים - המשך אנשים פרטיים - משקי בית ובנקאות פרטית- פעילות בישראל

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2018

סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

מגזר בנקאות פרטית				מגזר משקי בית				
סך הכל		סך הכל		סך הכל		סך הכל		
סך הכל	בנקאות פרטית	אחר	כרטיסי אשראי	סך הכל	אחר	כרטיסי אשראי	הלוואות לדיוור	
5,019	1	1	-	5,018	924	34	4,060	הכנסות ריבית מחיצוניים
736	160	160	-	576	576	-	-	הוצאות ריבית מחיצוניים
4,283	(159)	(159)	-	4,442	348	34	4,060	הכנסות ריבית, נטו מחיצוניים
(1,417)	235	235	-	(1,652)	896	(5)	(2,543)	הכנסות ריבית, נטו בינמגזרי
2,866	76	76	-	2,790	1,244	29	1,517	סך הכנסות ריבית, נטו
-	-	-	-	-	-	-	-	סך הכנסות מימון שאינן מריבית
686	10	9	1	676	366	154	156	סך עמלות והכנסות אחרות
686	10	9	1	676	366	154	156	סך הכנסות שאינן מריבית
3,552	86	85	1	3,466	1,610	183	1,673	סך הכנסות
145	1	1	-	144	108	-	36	הוצאות בגין הפסדי אשראי
2,858	532	531	1	2,326	1,654	61	611	הוצאות תפעוליות ואחרות לחיצוניים
(132)	8	8	-	(140)	(127)	(13)	-	הוצאות תפעוליות ואחרות בינמגזרי
2,726	540	539	1	2,186	1,527	48	611	סך הוצאות תפעוליות ואחרות
681	(455)	(455)	-	1,136	(25)	135	1,026	רווח (הפסד) לפני מיסים
364	(35)	(35)	-	399	(8)	47	360	הפרשה למיסים על הרווח
317	(420)	(420)	-	737	(17)	88	666	רווח (הפסד) לאחר מיסים
-	-	-	-	-	-	-	-	חלקו של התאגיד הבנקאי ברווחים של חברות כלולות
317	(420)	(420)	-	737	(17)	88	666	רווח נקי (הפסד) לפני ייחוס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
(35)	-	-	-	(35)	(31)	(4)	-	רווח נקי המיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
282	(420)	(420)	-	702	(48)	84	666	רווח נקי (הפסד) המיוחס לבעלי מניות של התאגיד הבנקאי
143,290	93	81	12	143,197	16,487	3,120	123,590	יתרה ממוצעת של נכסים
-	-	-	-	-	-	-	-	מזה: השקעות בחברות כלולות
143,290	93	81	12	143,197	16,487	3,120	123,590	יתרה ממוצעת של אשראי לציבור
148,032	99	87	12	147,933	17,428	3,756	126,749	יתרת האשראי לציבור לסוף תקופת הדיווח
137	-	-	-	137	77	-	60	יתרת חובות פגומים
1,273	-	-	-	1,273	23	-	1,250	יתרת חוב בפיגור 90 יום ומעלה
93,601	12,511	12,511	-	81,090	77,970	3,120	-	יתרה ממוצעת של התחייבויות
90,481	12,511	12,511	-	77,970	77,970	-	-	מזה: יתרה ממוצעת של פיקדונות הציבור
95,896	13,777	13,777	-	82,119	82,119	-	-	יתרת פיקדונות הציבור לסוף תקופת הדיווח
86,920	30	23	7	86,890	14,815	3,172	68,903	יתרה ממוצעת של נכסי סיכון
90,642	28	21	7	90,614	15,610	3,193	71,811	יתרת נכסי סיכון לסוף תקופת הדיווח
53,934	2,431	2,431	-	51,503	42,263	-	9,240	יתרה ממוצעת של נכסים בניהול
פיצול הכנסות ריבית נטו:								
2,258	1	1	-	2,257	779	29	1,449	מרווח מפעילות מתן אשראי
537	75	75	-	462	462	-	-	מרווח מפעילות קבלת פיקדונות
71	-	-	-	71	3	-	68	אחר
2,866	76	76	-	2,790	1,244	29	1,517	סך הכל הכנסות ריבית, נטו

ביאורים לדוחות הכספיים
ליום 31 בדצמבר 2018

ביאור 29 - מגזרי פעילות ואזורים גאוגרפיים - המשך
אנשים פרטיים - משקי בית ובנקאות פרטית- פעילות בישראל

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2017
סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

מגזר בנקאות פרטית				מגזר משקי בית				
סך הכל	סך הכל בנקאות פרטית	אחר	כרטיסי אשראי	סך הכל משקי בית	אחר	כרטיסי אשראי	הלוואות לדיוור	
4,157	2	2	-	4,155	828	33	3,294	הכנסות ריבית מחיצוניים
585	124	124	-	461	461	-	-	הוצאות ריבית מחיצוניים
3,572	(122)	(122)	-	3,694	367	33	3,294	הכנסות ריבית, נטו מחיצוניים
(1,059)	181	181	-	(1,240)	748	(5)	(1,983)	הכנסות ריבית, נטו בינמגזרי
2,513	59	59	-	2,454	1,115	28	1,311	סך הכנסות ריבית, נטו
-	-	-	-	-	-	-	-	סך הכנסות מימון שאינן מריבית
657	10	10	-	647	357	145	145	סך עמלות והכנסות אחרות
657	10	10	-	647	357	145	145	סך הכנסות שאינן מריבית
3,170	69	69	-	3,101	1,472	173	1,456	סך הכנסות
147	1	1	-	146	122	-	24	הוצאות בגין הפסדי אשראי
2,273	46	44	2	2,227	1,571	56	600	הוצאות תפעוליות ואחרות לחיצוניים
(114)	7	7	-	(121)	(110)	(11)	-	הוצאות תפעוליות ואחרות בינמגזרי
2,159	53	51	2	2,106	1,461	45	600	סך הוצאות תפעוליות ואחרות
864	15	17	(2)	849	(111)	128	832	רווח (הפסד) לפני מיסים
317	6	7	(1)	311	(41)	47	305	הפרשה למיסים על הרווח
547	9	10	(1)	538	(70)	81	527	רווח (הפסד) לאחר מיסים
-	-	-	-	-	-	-	-	חלקו של התאגיד הבנקאי ברווחים של חברות כלולות
547	9	10	(1)	538	(70)	81	527	רווח נקי (הפסד) לפני ייחוס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
(21)	-	-	-	(21)	(18)	(3)	-	רווח נקי המיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
526	9	10	(1)	517	(88)	78	527	רווח נקי (הפסד) המיוחס לבעלי מניות של התאגיד הבנקאי
136,994	86	75	11	136,908	15,451	3,415	118,042	יתרה ממוצעת של נכסים
-	-	-	-	-	-	-	-	מזה: השקעות בחברות כלולות
136,994	86	75	11	136,908	15,451	3,415	118,042	יתרה ממוצעת של אשראי לציבור
140,366	119	107	12	140,247	16,447	3,611	120,189	יתרת האשראי לציבור לסוף תקופת הדיווח
103	-	-	-	103	70	-	33	יתרת חובות פגומים
1,093	-	-	-	1,093	22	-	1,071	יתרת חוב בפיגור 90 יום ומעלה
88,483	11,563	11,563	-	76,920	73,505	3,415	-	יתרה ממוצעת של התחייבויות
85,068	11,563	11,563	-	73,505	73,505	-	-	מזה: יתרה ממוצעת של פיקדונות הציבור
87,456	12,448	12,448	-	75,008	75,008	-	-	יתרת פקדונות הציבור לסוף תקופת הדיווח
81,788	28	21	7	81,760	13,624	3,051	65,085	יתרה ממוצעת של נכסי סיכון
84,154	31	24	7	84,123	14,087	3,115	66,921	יתרת נכסי סיכון לסוף תקופת הדיווח
50,753	2,367	2,367	-	48,386	41,306	-	7,080	יתרה ממוצעת של נכסים בניהול
2,013	1	1	-	2,012	716	28	1,268	פיצול הכנסות ריבית נטו:
454	58	58	-	396	396	-	-	מרווח מפעילות מתן אשראי
46	-	-	-	46	3	-	43	מרווח מפעילות קבלת פיקדונות אחר
2,513	59	59	-	2,454	1,115	28	1,311	סך הכל הכנסות ריבית, נטו

ביאורים לדוחות הכספיים

ליום 31 בדצמבר 2018

ביאור 29 - מגזרי פעילות ואזורים גאוגרפיים - המשך אנשים פרטיים - משקי בית ובנקאות פרטית- פעילות בישראל

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2016

סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

מגזר בנקאות פרטית				מגזר משקי בית				
סך הכל		סך הכל		סך הכל		סך הכל		
סך הכל	בנקאות פרטית	אחר	כרטיסי אשראי	סך הכל משקי בית	אחר	כרטיסי אשראי	הלוואות לדיוור	
3,478	1	1	-	3,477	769	32	2,676	הכנסות ריבית מחיצוניים
477	101	101	-	376	376	-	-	הוצאות ריבית מחיצוניים
3,001	(100)	(100)	-	3,101	393	32	2,676	הכנסות ריבית, נטו מחיצוניים
(836)	150	150	-	(986)	595	(5)	(1,576)	הכנסות ריבית, נטו בינמגזרי
2,165	50	50	-	2,115	988	27	1,100	סך הכנסות ריבית, נטו
-	-	-	-	-	-	-	-	סך הכנסות מימון שאינן מריבית
673	10	10	-	663	369	142	152	סך עמלות והכנסות אחרות
673	10	10	-	663	369	142	152	סך הכנסות שאינן מריבית
2,838	60	60	-	2,778	1,357	169	1,252	סך הכנסות
105	1	1	-	104	90	1	13	הוצאות בגין הפסדי אשראי
2,068	38	37	1	2,030	1,471	52	507	הוצאות תפעוליות ואחרות לחיצוניים
(104)	6	6	-	(110)	(100)	(10)	-	הוצאות תפעוליות ואחרות בינמגזרי
1,964	44	43	1	1,920	1,371	42	507	סך הוצאות תפעוליות ואחרות
769	15	16	(1)	754	(104)	126	732	רווח (הפסד) לפני מיסים
299	6	6	-	293	(41)	49	285	הפרשה למיסים על הרווח
470	9	10	(1)	461	(63)	77	447	רווח (הפסד) לאחר מיסים
-	-	-	-	-	-	-	-	חלקו של התאגיד הבנקאי ברווחים של חברות כלולות
-	-	-	-	-	-	-	-	רווח נקי (הפסד) לפני ייחוס לבעלי זכויות שאינן
470	9	10	(1)	461	(63)	77	447	מקנות שליטה
(27)	-	-	-	(27)	(22)	(5)	-	רווח נקי המיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
443	9	10	(1)	434	(85)	72	447	רווח נקי (הפסד) המיוחס לבעלי מניות של התאגיד הבנקאי
128,522	73	63	10	128,449	14,424	3,413	110,612	יתרה ממוצעת של נכסים
-	-	-	-	-	-	-	-	מזה: השקעות בחברות כלולות
128,522	73	63	10	128,449	14,424	3,413	110,612	יתרה ממוצעת של אשראי לציבור
133,568	82	72	10	133,486	15,349	3,446	114,691	יתרת האשראי לציבור לסוף תקופת הדיווח
97	-	-	-	97	70	-	27	יתרת חובות פגומים
879	-	-	-	879	26	-	853	יתרת חוב בפיגור 90 יום ומעלה
83,187	10,637	10,637	-	72,550	69,137	3,413	-	יתרה ממוצעת של התחייבויות
79,774	10,637	10,637	-	69,137	69,137	-	-	מזה: יתרה ממוצעת של פיקדונות הציבור
82,501	11,167	11,167	-	71,334	71,334	-	-	יתרת פיקדונות הציבור לסוף תקופת הדיווח
76,341	27	20	7	76,314	12,413	3,051	60,850	יתרה ממוצעת של נכסי סיכון
79,644	24	17	7	79,620	13,258	3,115	63,247	יתרת נכסי סיכון לסוף תקופת הדיווח
46,512	2,074	2,074	-	44,438	38,334	-	6,104	יתרה ממוצעת של נכסים בניהול
								פיצול הכנסות ריבית, נטו:
1,758	1	1	-	1,757	657	27	1,073	מרווח מפעילות מתן אשראי
378	49	49	-	329	329	-	-	מרווח מפעילות קבלת פיקדונות
29	-	-	-	29	2	-	27	אחר
2,165	50	50	-	2,115	988	27	1,100	סך הכל הכנסות ריבית, נטו

ביאורים לדוחות הכספיים

ליום 31 בדצמבר 2018

ביאור 29 - מגזרי פעילות ואזורים גאוגרפיים - המשך עסקים קטנים וזעירים, בינוניים וגדולים- פעילות בישראל

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2018

סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

מגזר עסקים גדולים			מגזר עסקים בינוניים			מגזר עסקים קטנים וזעירים			
סך הכל	אחר	בינוני ונדלן	סך הכל	אחר	בינוני ונדלן	סך הכל	אחר	בינוני ונדלן	
557	261	296	269	188	81	1,021	765	256	הכנסות ריבית מחיצוניים
224	216	8	53	49	4	91	77	14	הוצאות ריבית מחיצוניים
333	45	288	216	139	77	930	688	242	הכנסות ריבית, נטו מחיצוניים
201	241	(40)	28	33	(5)	75	82	(7)	הכנסות ריבית, נטו בינמגזרי
534	286	248	244	172	72	1,005	770	235	סך הכנסות ריבית, נטו
-	-	-	-	-	-	-	-	-	סך הכנסות מימון שאינן מריבית
113	49	64	78	45	33	367	316	51	סך עמלות והכנסות אחרות
113	49	64	78	45	33	367	316	51	סך הכנסות שאינן מריבית
647	335	312	322	217	105	1,372	1,086	286	סך הכנסות
8	27	(19)	11	11	-	137	120	17	הוצאות בגין הפסדי אשראי
88	60	28	57	48	9	775	729	46	הוצאות תפעוליות ואחרות להיצוניים
89	73	16	62	57	5	(79)	(73)	(6)	הוצאות תפעוליות ואחרות בינמגזרי
177	133	44	119	105	14	696	656	40	סך הוצאות תפעוליות ואחרות
462	175	287	192	101	91	539	310	229	רווח לפני מיסים
162	61	101	67	35	32	189	109	80	הפרשה למיסים על הרווח
300	114	186	125	66	59	350	201	149	רווח לאחר מיסים
-	-	-	-	-	-	-	-	-	חלקו של התאגיד הבנקאי ברווחים של חברות כלולות
300	114	186	125	66	59	350	201	149	רווח נקי לפני ייחוס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
-	-	-	-	-	-	(2)	(2)	-	רווח נקי המיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
300	114	186	125	66	59	348	199	149	רווח נקי המיוחס לבעלי מניות של התאגיד הבנקאי
16,528	8,715	7,813	6,205	4,486	1,719	18,267	13,426	4,841	יתרה ממוצעת של נכסים
-	-	-	-	-	-	-	-	-	מזה: השקעות בחברות כלולות
16,528	8,715	7,813	6,205	4,486	1,719	18,267	13,426	4,841	יתרה ממוצעת של אשראי לציבור
16,440	8,413	8,027	6,669	4,435	2,234	19,324	14,209	5,115	יתרת האשראי לציבור לסוף תקופת הדיווח
212	167	45	70	46	24	526	416	110	יתרת חובות פגומים
-	-	-	-	-	-	42	30	12	יתרת חוב בפיגור 90 יום ומעלה
26,172	21,679	4,493	7,680	5,763	1,917	20,458	16,910	3,548	יתרה ממוצעת של התחייבויות
26,172	21,679	4,493	7,680	5,763	1,917	20,458	16,910	3,548	מזה: יתרה ממוצעת של פיקדונות הציבור
29,460	25,027	4,433	8,332	6,308	2,024	22,664	18,751	3,913	יתרת פקדונות הציבור לסוף תקופת הדיווח
21,239	7,480	13,759	7,150	4,591	2,559	17,381	11,630	5,751	יתרה ממוצעת של נכסי סיכון
22,016	8,461	13,555	7,641	4,727	2,914	18,080	12,127	5,953	יתרת נכסי סיכון לסוף תקופת הדיווח
26,459	21,092	5,367	3,348	2,682	666	23,611	20,737	2,874	יתרה ממוצעת של נכסים בניהול
פיצול הכנסות ריבית, נטו:									
448	216	232	198	134	64	874	660	214	מרווח מפעילות מתן אשראי
70	63	7	40	34	6	108	93	15	מרווח מפעילות קבלת פיקדונות
16	7	9	6	4	2	23	17	6	אחר
534	286	248	244	172	72	1,005	770	235	סך הכל הכנסות ריבית, נטו

ביאורים לדוחות הכספיים

ליום 31 בדצמבר 2018

ביאור 29 - מגזרי פעילות ואזורים גאוגרפיים - המשך עסקים קטנים וזעירים, בינוניים וגדולים- פעילות בישראל

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2017

סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

מגזר עסקים גדולים			מגזר עסקים בינוניים			מגזר עסקים קטנים וזעירים			
סך הכל	אחר	בינוני ונדלן	סך הכל	אחר	בינוני ונדלן	סך הכל	אחר	בינוני ונדלן	
506	237	269	222	155	67	904	717	187	הכנסות ריבית מחיצוניים
159	152	7	26	23	3	65	55	10	הוצאות ריבית מחיצוניים
347	85	262	196	132	64	839	662	177	הכנסות ריבית, נטו מחיצוניים
117	160	(43)	10	15	(5)	56	59	(3)	הכנסות ריבית, נטו בינמגזרי
464	245	219	206	147	59	895	721	174	סך הכנסות ריבית, נטו
(1)	(1)	-	-	-	-	-	-	-	סך הכנסות מימון שאינן מריבית
134	45	89	76	40	36	335	289	46	סך עמלות והכנסות אחרות
133	44	89	76	40	36	335	289	46	סך הכנסות שאינן מריבית
597	289	308	282	187	95	1,230	1,010	220	סך הכנסות
(89)	(11)	(78)	7	7	-	149	134	15	הוצאות בגין הפסדי אשראי
94	64	30	53	44	9	726	689	37	הוצאות תפעוליות ואחרות לחיצוניים
76	63	13	53	49	4	(67)	(63)	(4)	הוצאות תפעוליות ואחרות בינמגזרי
170	127	43	106	93	13	659	626	33	סך הוצאות תפעוליות ואחרות
516	173	343	169	87	82	422	250	172	רווח לפני מיסים
189	63	126	62	32	30	155	92	63	הפרשה למיסים על הרווח
327	110	217	107	55	52	267	158	109	רווח לאחר מיסים
-	-	-	-	-	-	-	-	-	חלקו של התאגיד הבנקאי ברווחים של חברות כלולות -
327	110	217	107	55	52	267	158	109	רווח נקי לפני ייחוס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
-	-	-	-	-	-	(1)	(1)	-	רווח נקי המיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
327	110	217	107	55	52	266	157	109	רווח נקי המיוחס לבעלי מניות של התאגיד הבנקאי
14,642	8,126	6,516	5,704	4,093	1,611	16,190	12,310	3,880	יתרה ממוצעת של נכסים
-	-	-	-	-	-	-	-	-	מזה: השקעות בחברות כלולות
14,642	8,126	6,516	5,704	4,093	1,611	16,190	12,310	3,880	יתרה ממוצעת של אשראי לציבור
15,011	7,771	7,240	5,854	4,015	1,839	17,045	12,797	4,248	יתרת האשראי לציבור לסוף תקופת הדיווח
160	107	53	64	40	24	396	313	83	יתרת חובות פגומים
-	-	-	-	-	-	42	33	9	יתרת חוב בפיגור 90 יום ומעלה
27,864	23,402	4,462	6,470	5,038	1,432	18,284	15,381	2,903	יתרה ממוצעת של התחייבויות
27,864	23,402	4,462	6,470	5,038	1,432	18,284	15,381	2,903	מזה: יתרה ממוצעת של פיקדונות הציבור
26,284	21,830	4,454	7,138	5,413	1,725	18,942	15,736	3,206	יתרת פיקדונות הציבור לסוף תקופת הדיווח
20,887	7,458	13,429	6,484	4,089	2,395	15,484	10,640	4,844	יתרה ממוצעת של נכסי סיכון
20,747	7,633	13,114	7,014	4,383	2,631	16,344	11,030	5,314	יתרת נכסי סיכון לסוף תקופת הדיווח
26,700	21,830	4,870	4,116	2,548	1,568	18,644	16,710	1,934	יתרה ממוצעת של נכסים בניהול
									פיצול הכנסות ריבית, נטו:
393	186	207	176	123	53	786	628	158	מרווח מפעילות מתן אשראי
60	54	6	25	20	5	84	77	7	מרווח מפעילות קבלת פיקדונות
11	5	6	5	4	1	25	16	9	אחר
464	245	219	206	147	59	895	721	174	סך הכל הכנסות ריבית, נטו

ביאורים לדוחות הכספיים

ליום 31 בדצמבר 2018

ביאור 29 - מגזרי פעילות ואזורים גאוגרפיים - המשך עסקים קטנים וזעירים, בינוניים וגדולים- פעילות בישראל

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2016

סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

מגזר עסקים גדולים			מגזר עסקים בינוניים			מגזר עסקים קטנים וזעירים			
סך הכל	אחר	בינוני ונדלן	סך הכל	אחר	בינוני ונדלן	סך הכל	אחר	בינוני ונדלן	
499	274	225	200	140	60	817	664	153	הכנסות ריבית מחיצוניים
133	126	7	25	23	2	45	39	6	הוצאות ריבית מחיצוניים
366	148	218	175	117	58	772	625	147	הכנסות ריבית, נטו מחיצוניים
89	119	(30)	12	19	(7)	24	28	(4)	הכנסות ריבית, נטו בינמגזרי
455	267	188	187	136	51	796	653	143	סך הכנסות ריבית, נטו
-	-	-	-	-	-	-	-	-	סך הכנסות מימון שאינן מריבית
150	43	107	72	40	32	319	275	44	סך עמלות והכנסות אחרות
150	43	107	72	40	32	319	275	44	סך הכנסות שאינן מריבית
605	310	295	259	176	83	1,115	928	187	סך הכנסות
(29)	(12)	(17)	11	12	(1)	114	108	6	הוצאות בגין הפסדי אשראי
64	43	21	41	34	7	615	583	32	הוצאות תפעוליות ואחרות לחיצוניים
69	57	12	49	45	4	(61)	(57)	(4)	הוצאות תפעוליות ואחרות בינמגזרי
133	100	33	90	79	11	554	526	28	סך הוצאות תפעוליות ואחרות
501	222	279	158	85	73	447	294	153	רווח לפני מיסים
195	86	109	61	33	28	174	114	60	הפרשה למיסים על הרווח
306	136	170	97	52	45	273	180	93	רווח לאחר מיסים
-	-	-	-	-	-	-	-	-	חלקו של התאגיד הבנקאי ברווחים של חברות כלולות
306	136	170	97	52	45	273	180	93	רווח נקי לפני ייחוס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
-	-	-	-	-	-	(1)	(1)	-	רווח נקי המיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
306	136	170	97	52	45	272	179	93	רווח נקי המיוחס לבעלי מניות של התאגיד הבנקאי
14,531	8,763	5,768	4,862	3,463	1,399	14,772	11,867	2,905	יתרה ממוצעת של נכסים
-	-	-	-	-	-	-	-	-	מזה: השקעות בחברות כלולות
14,531	8,763	5,768	4,862	3,463	1,399	14,772	11,867	2,905	יתרה ממוצעת של אשראי לציבור
14,128	8,093	6,035	4,869	3,481	1,388	15,387	11,540	3,847	יתרת האשראי לציבור לסוף תקופת הדיווח
205	115	90	66	46	20	312	218	94	יתרת חובות פגומים
6	6	-	21	21	-	52	43	9	יתרת חוב בפיגור 90 יום ומעלה
28,728	24,340	4,388	6,549	5,343	1,206	14,955	12,657	2,298	יתרה ממוצעת של התחייבויות
28,728	24,340	4,388	6,549	5,343	1,206	14,955	12,657	2,298	מזה: יתרה ממוצעת של פיקדונות הציבור
32,101	27,201	4,900	7,378	6,134	1,244	15,738	13,353	2,385	יתרת פקדונות הציבור לסוף תקופת הדיווח
23,131	8,243	14,888	6,306	3,827	2,479	13,816	9,424	4,392	יתרה ממוצעת של נכסי סיכון
20,813	7,611	13,202	5,920	3,713	2,207	14,482	10,023	4,459	יתרת נכסי סיכון לסוף תקופת הדיווח
22,572	19,978	2,594	3,687	3,131	556	14,054	13,178	876	יתרה ממוצעת של נכסים בניהול
פיצול הכנסות ריבית נטו:									
387	208	179	161	114	47	724	595	129	מרווח מפעילות מתן אשראי
57	51	6	23	20	3	54	46	8	מרווח מפעילות קבלת פיקדונות
11	8	3	3	2	1	18	12	6	אחר
455	267	188	187	136	51	796	653	143	סך הכל הכנסות ריבית, נטו

ביאורים לדוחות הכספיים

ליום 31 בדצמבר 2018

ביאור 29 - מגזרי פעילות ואזורים גאוגרפיים - המשך מגזר ניהול פיננסי - פעילות בישראל, מאוחד

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2018
סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

מגזר ניהול פיננסי				
פעילות למסחר	פעילות ניהול נכסים והתחייבויות	פעילות השקעה ריאלית	אחר	סך הכל
3	121	-	-	124
-	827	-	-	827
3	(706)	-	-	(703)
(49)	704	-	-	655
(46)	(2)	-	-	(48)
131	287	17	-	435
88	-	-	120	208
-	-	-	-	-
219	287	17	120	643
173	285	17	120	595
-	-	-	3	3
132	71	-	154	357
-	-	-	5	5
132	71	-	159	362
41	214	17	(42)	230
14	75	6	(14)	81
27	139	11	(28)	149
-	-	-	1	1
27	139	11	(27)	150
-	-	-	(31)	(31)
27	139	11	(58)	119
96	49,345	122	-	49,563
-	-	32	-	32
-	33,601	-	-	33,601
-	-	-	-	-
-	-	-	-	-
1,682	1,170	175	3,296	6,323
1,635	782	173	3,351	5,941
-	-	-	12,837	12,837
12	20	-	-	-
-	182	-	-	-
40	(23)	-	-	-
5	-	-	-	-
-	36	-	-	-
57	215	-	-	-
-	-	-	-	-
-	70	-	-	-
116	-	-	-	-
173	285	-	-	-

ביאורים לדוחות הכספיים

ליום 31 בדצמבר 2018

ביאור 29 - מגזרי פעילות ואזורים גאוגרפיים - המשך מגזר ניהול פיננסי - פעילות בישראל, מאוחד

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2017
סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

מגזר ניהול פיננסי					
סך הכל	אחר	פעילות השקעה ריאלית	פעילות ניהול נכסים והתחייבויות	פעילות למסחר	
158	-	-	155	3	הכנסות ריבית מחיצוניים
645	-	-	645	-	הוצאות ריבית מחיצוניים
(487)	-	-	(490)	3	הכנסות ריבית, נטו מחיצוניים
482	-	-	482	-	הכנסות ריבית, נטו בינמגזרי
(5)	-	-	(8)	3	סך הכנסות ריבית, נטו
131	4	12	52	63	הכנסות שאינן מריבית מחיצוניים-מימוני
242	165	-	-	77	הכנסות שאינן מריבית מחיצוניים-תפעולי
-	-	-	-	-	הכנסות שאינן מריבית בינמגזרי
373	169	12	52	140	סך הכנסות שאינן מריבית
368	169	12	44	143	סך הכנסות
(1)	(1)	-	-	-	הוצאות בגין הפסדי אשראי
317	116	-	70	131	הוצאות תפעוליות ואחרות מחיצוניים
4	4	-	-	-	הוצאות תפעוליות ואחרות בינמגזרי
321	120	-	70	131	סך הוצאות תפעוליות ואחרות
48	50	12	(26)	12	רווח (הפסד) לפני מיסים
18	18	5	(10)	5	הפרשה למיסים על הרווח
30	32	7	(16)	7	רווח (הפסד) לאחר מיסים
-	-	-	-	-	חלקו של התאגיד הבנקאי ברווחים של חברות כלולות
30	32	7	(16)	7	רווח נקי (הפסד) לפני ייחוס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
(22)	(22)	-	-	-	רווח נקי המיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
8	10	7	(16)	7	רווח נקי (הפסד) המיוחס לבעלי מניות התאגיד הבנקאי
49,529	-	128	49,345	56	יתרה ממוצעת של נכסים
33	-	33	-	-	מזה: השקעות בחברות כלולות
32,221	-	-	32,221	-	יתרה ממוצעת של התחייבויות
-	-	-	-	-	מזה: יתרה ממוצעת של פיקדונות הציבור
-	-	-	-	-	יתרת פיקדונות הציבור לסוף תקופת הדיווח
5,872	2,990	200	1,240	1,442	יתרה ממוצעת של נכסי סיכון
6,493	3,243	181	1,313	1,756	יתרת נכסי סיכון לסוף תקופת הדיווח
12,174	12,174	-	-	-	יתרה ממוצעת של נכסים בניהול
מרכיבי הכנסות ריבית נטו והכנסות מימון שאינן מריבית:					
-	-	-	(20)	10	הפרשי שער, נטו
-	-	-	32	-	הפרשי מדד, נטו
-	-	-	(9)	24	חשיפות ריבית, נטו
-	-	-	-	1	חשיפות למניות, נטו
-	-	-	45	-	מרווחי ריבית שמשוייכים לניהול פיננסי
-	-	-	48	35	סך הכל הכנסות ריבית נטו והכנסות שאינן מריבית לפי בסיס צבירה
-	-	-	44	-	רווחים או הפסדים ממכירה או מירידת ערך שאינה זמנית של אגרות חוב
-	-	-	-	-	שינוי בפער בין שווי הוון לבין בסיס צבירה של מכשירים נגזרים
-	-	-	(48)	-	שנרשם ברוו"ה
-	-	-	-	108	הכנסות אחרות שאינן מריבית
-	-	-	44	143	סך הכל הכנסות ריבית נטו והכנסות שאינן מריבית

ביאורים לדוחות הכספיים

ליום 31 בדצמבר 2018

ביאור 29 - מגזרי פעילות ואזורים גאוגרפיים - המשך

סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

ב. מידע על הפעילות לפי אזורים גאוגרפיים

	רווח הנקי המיוחס לבעלי מניות התאגיד הבנקאי						הכנסות ⁽¹⁾	
	סך נכסים		לשנה שנסתיימה ביום 31 בדצמבר		לשנה שנסתיימה ביום 31 בדצמבר		לשנה שנסתיימה ביום 31 בדצמבר	
	2017	2018	2016	2017	2018	2016	2017	2018
ישראל	233,785	247,710	1,196	1,267	1,197	5,446	5,786	6,608
שוויץ	523	898	2	1	(85)	24	23	24
אחר מחוץ לישראל	5,264	9,265	68	79	94	170	191	257
סך הכל מחוץ לישראל	5,787	10,163	70	80	9	194	214	281
סך הכל מאוחד	239,572	257,873	1,266	1,347	1,206	5,640	6,000	6,889

(1) הכנסות - הכנסות ריבית, נטו והכנסות שאינן מריבית.

ג. מגזרי פעילות בהתאם לגישת ההנהלה

הבנק מנהל את פעילותו בשישה מגזרי פעילות עיקריים, הנבדלים ביניהם במאפייני הלקוחות וסוגי השירותים הבנקאיים הנדרשים להם וביחידה הארגונית האחראית לטיפול בכל אחד מהמגזרים. הגדרת מגזרי הפעילות מבוססת על המבנה הארגוני של הבנק, כמפורט להלן. הפעילות בששת מגזרי הפעילות כוללת את כל תחומי הפעילות הבנקאית, לרבות מתן שירותים פיננסיים בסיסיים (הלוואות ופיקדונות), פעילות בניירות ערך עבור לקוחות, פעילות במכשירים נגזרים וכן שירותים בנקאיים ייחודיים המיועדים לענות על צרכים בתחומי פעילות מוגדרים. הפעילות במגזרים השונים מתבצעת באמצעות סניפי הבנק, חדר העסקאות, המוקדים העסקיים, יחידות המטה בבנק והחברות הבנות בארץ ובחוץ לארץ.

לפרטים בדבר מדידת תוצאות הפעילות של הבנק, בהתאם לגישת המגזרים הפיקוחיים כפי שהגדיר הפיקוח על הבנקים, ראה פרק מגזרי פעילות פיקוחיים להלן וביאור 1 ב.1 לדוחות הכספיים.

להלן מגזרי הפעילות של הבנק ב"גישת ההנהלה":

מגזר משקי הבית - באחריות החטיבה הקמעונאית. המגזר כולל את הלקוחות הפרטיים הקטנים ואת תחום המשכנתאות. במסגרת החטיבה ניתנים ללקוחות המגזר שרותי בנקאות ומוצרים פיננסיים מתאימים, לרבות בתחום המשכנתאות.

מגזר עסקים קטנים - באחריות החטיבה הקמעונאית, המטפלת גם בלקוחות עסקיים קטנים, המתאפיינים בהיקף חבות נמוך מ-6 מיליוני שקלים חדשים, במחזור מכירות נמוך מ-30 מיליוני שקלים חדשים וביתרת נכסים נזילים נמוכה מ-10 מיליוני שקלים חדשים. ללקוחות המגזר ניתנים שרותי בנקאות ומוצרים פיננסיים, לרבות שרותי בנקאות מסחרית בהתאם לצורכיהם.

בנקאות פרטית - הטיפול בבנקאות הפרטית נמצא באחריות סקטור פעילות בינלאומית ובנקאות פרטית בחטיבה הפיננסית. על לקוחות סקטור בנקאות פרטית נמנים בעיקר לקוחות פרטיים שלהם היקפי נכסים נזילים (בעיקר פיקדונות לטווחים קצרים והשקעות בניירות ערך) בסכומים העולים על מיליון שקלים חדשים. ללקוחות מגזר זה, המתאפיינים בעושר פיננסי גבוה, מציע הבנק נגישות לשירותים ומוצרים ייחודיים בתחומי הפעילות בשוק ההון, הייעוץ וניהול ההשקעות.

בנקאות מסחרית - הטיפול בלקוחות המגזר, חברות פרטיות וציבוריות בגודל בינוני (Middle Market) ובהיקף בינוני של חבות, מתבצע בחטיבה לבנקאות עסקית, בעיקר בסקטור עסקים, הפועל באמצעות שלושה מוקדים עסקיים הפרוסים ברחבי הארץ. לקוחות עסקיים משויכים לסקטור עסקים בעיקר על פי תבחינים הכוללים היקף חבות שבין 6 ל-25 מיליוני שקלים חדשים, מחזור מכירות בין 30 לבין 120 מיליוני שקלים חדשים, או יתרת נכסים נזילים בין 10 לבין 40 מיליוני שקלים חדשים. לקוחות המגזר הפועלים בענף הנדל"ן, מקבלים שירות מסקטור בניה ונדל"ן שבחטיבה העסקית, המתמחה במתן שירותים ייחודיים לענף זה.

בנקאות עסקית - סקטור תאגידים גדולים שבחטיבה העסקית, אחראי על מגזר הבנקאות העסקית, בו מתרכז הטיפול בלקוחות העסקיים הגדולים ביותר. התבחינים שעל פיהם מתקבלת החלטה לשייך לקוח לסקטור תאגידים כוללים היקף חבות הגבוה מ-25 מיליוני שקלים חדשים, מחזור מכירות מעל 120 מיליוני שקלים חדשים, או יתרת נכסים נזילים של למעלה מ-40 מיליוני שקלים חדשים. מגזר זה מספק את מכלול השירותים הבנקאיים והפיננסיים לחברות מהגדולות במשק, במגוון ענפי המשק, ובהיקפי חבות גבוהים באופן יחסי. לקוחות המגזר הפועלים בענף הנדל"ן, מקבלים שירות מסקטור בניה ונדל"ן שבחטיבה העסקית, המתמחה במתן שירותים ייחודיים לענף זה.

ניהול פיננסי - הפעילות במגזר זה כוללת, בין היתר, את ניהול הנכסים וההתחייבויות והחשיפות לסיכונים שוק, ניהול תיק הנוסטרו, ניהול הנדל"ן ופעילות חדר העסקאות בשוקי הכספים וההון. המגזר באחריות החטיבה הפיננסית, למעט השקעות בתאגידים ריאליים אשר באחריות החטיבה העסקית.

המוצרים העיקריים והעקרונות על פיהם מיוחסות היתרות, ההכנסות וההוצאות ללקוחות במערכת במסגרת מגזרי הפעילות בהתאם לגישת ההנהלה, דומים למוצרים ולעקרונות לפי גישת מגזרי הפעילות הפיקוחיים.

ביאורים לדוחות הכספיים
ליום 31 בדצמבר 2018

ביאור 29 - מגזרי פעילות ואזורים גאוגרפיים - המשך
מגזרי פעילות בהתאם לגישת ההנהלה

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2018
סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

מסך הכל	ניהול פיננסי	בנקאות עסקית	בנקאות מסחרית	עסקים קטנים	בנקאות פרטית	משקי בית משכנתאות	משקי בית אחרים	
הכנסות ריבית נטו:								
4,922	(768)	600	185	626	(21)	3,769	531	מחיצוניים
-	781	391	29	153	108	(2,455)	993	בימגזרי
4,922	13	991	214	779	87	1,314	1,524	סך הכל הכנסות ריבית נטו
445	406	30	1	2	1	-	5	הכנסות מימון שאינן מריבית
1,522	206	214	55	308	55	156	528	עמלות והכנסות אחרות
6,889	625	1,235	270	1,089	143	1,470	2,057	סך הכנסות
310	3	34	6	134	1	35	97	הוצאות בגין הפסדי אשראי
4,384	385	362	147	595	675	579	1,641	הוצאות תפעוליות ואחרות
2,195	237	839	117	360	(533)	856	319	רווח (הפסד) לפני מס
922	83	294	41	126	(34)	300	112	הפרשה למסים על הרווח
1,273	154	545	76	234	(499)	556	207	רווח (הפסד) לאחר מיסים
1	1	-	-	-	-	-	-	חלק ברווחים נטו, של חברות כלולות, לאחר השפעת המס
								רווח נקי (הפסד):
1,274	155	545	76	234	(499)	556	207	לפני ייחוס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
(68)	(31)	-	-	(2)	-	-	(35)	המיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
1,206	124	545	76	232	(499)	556	172	רווח נקי (הפסד) המיוחס לבעלי מניות הבנק
8.5%	18.5%	16.2%	12.2%	21.2%	-	8.4%	10.1%	תשואה להון (אחוז רווח נקי המיוחס לבעלי מניות התאגיד הבנקאי מההון הממוצע) ⁽¹⁾
187,608	-	25,499	5,563	12,602	1,028	118,121	24,795	יתרה ממוצעת של אשראי לציבור נטו
189,483	9,191	59,854	7,035	19,659	8,065	-	85,679	יתרה ממוצעת של פיקדונות הציבור
245,325	50,882	30,635	5,628	12,728	1,638	118,554	25,260	יתרה ממוצעת של נכסים
145,590	6,732	33,559	6,250	11,110	570	66,181	21,188	יתרה ממוצעת של נכסי סיכון ⁽²⁾

(1) מחושב בהתאם להון שיוחס למגזר על פי רכיבי הסיכון שיוחסו לו לפי הוראות באזל 3.
(2) נכסים משוקללים בסיכון - כפי שחושבו לצורך הלימות ההון (הוראות ניהול בנקאי תקין 201).

ביאורים לדוחות הכספיים

ליום 31 בדצמבר 2018

ביאור 29 - מגזרי פעילות ואזורים גאוגרפיים - המשך מגזרי פעילות בהתאם לגישת ההנהלה

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2017

סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

סך הכל מאוחד	ניהול פיננסי	בנקאות עסקית	בנקאות מסחרית	עסקים קטנים	בנקאות פרטית	משקי בית משכנתאות	משקי בית אחרים	
הכנסות ריבית נטו:								
4,347	(544)	564	162	585	(11)	3,043	548	מחיצוניים
-	567	295	22	109	85	(1,915)	837	בינמגזרי
4,347	23	859	184	694	74	1,128	1,385	סך הכל הכנסות ריבית נטו
136	106	23	1	1	1	-	4	הכנסות מימון שאינן מריבית
1,517	257	238	45	276	52	143	506	עמלות והכנסות אחרות
6,000	386	1,120	230	971	127	1,271	1,895	סך הכנסות
192	(9)	(88)	7	142	-	23	117	הוצאות בגין הפסדי אשראי
3,611	355	340	134	561	92	557	1,572	הוצאות תפעוליות ואחרות
2,197	40	868	89	268	35	691	206	רווח לפני מס
806	14	318	33	98	13	254	76	הפרשה למסים על הרווח
1,391	26	550	56	170	22	437	130	רווח לאחר מיסים
-	-	-	-	-	-	-	-	חלק ברווחים נטו, של חברות כלולות, לאחר השפעת המס
-	-	-	-	-	-	-	-	רווח נקי:
1,391	26	550	56	170	22	437	130	לפני ייחוס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
(44)	(22)	-	-	(1)	-	-	(21)	המיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
1,347	4	550	56	169	22	437	109	רווח נקי המיוחס לבעלי מניות הבנק
10.2%	1.1%	16.8%	10.4%	16.9%	33.4%	6.9%	6.7%	תשואה להון (אחוז רווח נקי המיוחס לבעלי מניות התאגיד הבנקאי מההון הממוצע) ⁽¹⁾
176,511	-	23,106	4,750	11,598	919	113,112	23,026	יתרה ממוצעת של אשראי לציבור נטו
181,536	9,918	58,954	6,389	18,252	7,931	-	80,092	יתרה ממוצעת של פיקדונות הציבור
234,612	50,991	28,527	4,809	11,718	1,550	113,510	23,507	יתרה ממוצעת של נכסים
136,344	6,407	32,022	5,257	9,947	646	62,374	19,691	יתרה ממוצעת של נכסי סיכון ⁽²⁾

(1) מחושב בהתאם להון שיוחס למגזר על פי רכיבי הסיכון שיוחסו לו לפי הוראות באל 3.
(2) נכסים משוקלים בסיכון - כפי שחושבו לצורך הלימות ההון (הוראות ניהול בנקאי תקן 201).

ביאורים לדוחות הכספיים

ליום 31 בדצמבר 2018

ביאור 29 - מגזרי פעילות ואזורים גאוגרפיים - המשך מגזרי פעילות בהתאם לגישת ההנהלה

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2016
סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

מסקי בית אחרים	מסקי בית משכנתאות פרטית	בנקאות עסקים קטנים	בנקאות מסחרית	בנקאות עסקית	ניהול פיננסי	סך הכל מאוחד	
הכנסות ריבית נטו:							
557	2,461	(5)	158	580	(533)	3,778	מחיצוניים
669	(1,518)	78	6	186	518	-	בינמגזרי
1,226	943	73	164	766	(15)	3,778	סך הכל הכנסות ריבית נטו
3	-	1	5	21	263	295	הכנסות מימון שאינן מריבית
506	150	60	49	251	291	1,567	עמלות והכנסות אחרות
1,735	1,093	134	218	1,038	539	5,640	סך הכנסות
81	11	(2)	5	(14)	(1)	200	הוצאות בגין הפסדי אשראי
1,365	486	91	110	305	433	3,299	הוצאות תפעוליות ואחרות
289	596	45	103	747	107	2,141	רווח לפני מס
112	232	18	40	291	41	833	הפרשה למסים על הרווח
177	364	27	63	456	66	1,308	רווח לאחר מיסים
-	-	-	-	-	-	-	חלק ברווחים נטו, של חברות כלולות, לאחר השפעת המס
-	-	-	-	-	-	-	רווח נקי:
177	364	27	63	456	66	1,308	לפני ייחוס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
(27)	-	(1)	-	-	(14)	(42)	המיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
150	364	27	63	456	52	1,266	רווח נקי המיוחס לבעלי מניות הבנק
9.8%	6.2%	32.6%	17.6%	13.1%	-	10.2%	תשואה להון (אחוז רווח נקי המיוחס לבעלי מניות התאגיד הבנקאי מההון הממוצע) ⁽¹⁾
21,572	106,108	1,003	4,549	22,380	-	166,302	יתרה ממוצעת של אשראי לציבור נטו
74,941	-	7,472	5,665	55,129	10,283	169,469	יתרה ממוצעת של פיקדונות הציבור
23,901	106,420	1,766	4,613	27,570	41,771	216,839	יתרה ממוצעת של נכסים
18,388	58,439	820	4,964	34,446	5,457	131,166	יתרה ממוצעת של נכסי סיכון ⁽²⁾

(1) מחושב בהתאם להון שיוחס למגזר על פי רכיבי הסיכון שיוחסו לו לפי הוראות באדל 3.
(2) נכסים משוקללים בסיכון - כפי שחושבו לצורך הלימות ההון (הוראות ניהול בנקאי תקן 201).

ד. השפעת ייחוס הוצאות הנוגעות לחקירת משרד המשפטים האמריקאי על מגזרי הפעילות

אילו היו מיוחסות ההוצאות הנוגעות לחקירת משרד המשפטים האמריקאי למגזר בנקאות פרטית ולפעילות חוץ לארץ (ולא למגזר ניהול פיננסי, כפי שייחס הבנק) בשנים 2016-2017, על פי הגישה הפיקוחית, תוצאות מגזר הבנקאות הפרטית לשנת 2017 היו מסתכמות בהפסד של 11 מיליוני שקלים חדשים, ובהפסד של 50 מיליוני שקלים חדשים בשנת 2016.

תוצאות מגזר ניהול פיננסי על פי הגישה הפיקוחית לשנת 2017 היו מסתכמות ברווח של 28 מיליוני שקלים חדשים וברווח של 124 מיליוני שקלים חדשים בשנת 2016.

תוצאות פעילות חוץ לארץ על פי הגישה הפיקוחית לשנים 2017 ו-2016 היו ללא שינוי.

בהתאם לגישת ההנהלה, תוצאות מגזר הבנקאות הפרטית לשנת 2017 היו מסתכמות ברווח של 2 מיליוני שקלים חדשים, ובהפסד של 32 מיליוני שקלים חדשים בשנת 2016.

תוצאות מגזר ניהול פיננסי בהתאם לגישת ההנהלה לשנת 2017 היו מסתכמות ברווח של 24 מיליוני שקלים חדשים, וברווח של 111 מיליוני שקלים חדשים בשנת 2016.

ביאורים לדוחות הכספיים

ליום 31 בדצמבר 2018

ביאור 30 - מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי

סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

א. חובות⁽⁴⁾ ומכשירי אשראי חוץ מאזניים

1. תנועה ביתרת ההפרשה להפסדי אשראי

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2018						
הפרשה להפסדי אשראי						
אשראי לציבור						
מסחרי	לדיוור	פרטי אחר	סך הכל	בנקים וממשלות	סך הכל	
699	630	245	1,574	1	1,575	יתרת הפרשה להפסדי אשראי לתחילת תקופה
164	36	107	307	3	310	הוצאות בגין הפסדי אשראי
(199)	(24)	(153)	(376)	-	(376)	מחיקות חשבונאיות ⁽²⁾
102	2	64	168	-	168	גביית חובות שנמחקו חשבונאית בשנים קודמות ⁽²⁾
(97)	(22)	(89)	(208)	-	(208)	מחיקות חשבונאיות, נטו
766	644	263	1,673	4	1,677	יתרת הפרשה להפסדי אשראי לסוף תקופה
88	-	10	98	-	98	מזה: בגין מכשירי אשראי חוץ מאזניים
לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2017						
724	615	208	1,547	2	1,549	יתרת הפרשה להפסדי אשראי לתחילת תקופה
46	24	123	193	(1)	192	הוצאות בגין הפסדי אשראי
(245)	(9)	(145)	(399)	-	(399)	מחיקות חשבונאיות ⁽²⁾
174	-	59	233	-	233	גביית חובות שנמחקו חשבונאית בשנים קודמות ⁽²⁾
(71)	(9)	(86)	(166)	-	(166)	מחיקות חשבונאיות, נטו
699	630	245	1,574	1	1,575	יתרת הפרשה להפסדי אשראי לסוף תקופה
81	-	9	90	-	90	מזה: בגין מכשירי אשראי חוץ מאזניים
לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2016						
700	614	192	1,506	3	1,509	יתרת הפרשה להפסדי אשראי לתחילת תקופה
96	13	92	201	(1)	200	הוצאות בגין הפסדי אשראי
(191)	(12)	(133)	(336)	-	(336)	מחיקות חשבונאיות ⁽²⁾
119	-	57	176	-	176	גביית חובות שנמחקו חשבונאית בשנים קודמות ⁽²⁾
(72)	(12)	(76)	(160)	-	(160)	מחיקות חשבונאיות, נטו
724	615	208	1,547	2	1,549	יתרת הפרשה להפסדי אשראי לסוף תקופה
98	-	11	109	-	109	מזה: בגין מכשירי אשראי חוץ מאזניים

(1) אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פיקדונות בבנקים וחובות אחרים, למעט איגרות חוב וניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר ולמעט פיקדונות בבנק ישראל.

(2) יתרת המחיקות החשבונאיות המוצגות בביאור כוללת בעיקרה מחיקות שהינן בעלי אופי טכני הנובע מחלופי הזמן של פיגור הלקוח וזאת בהתאם לתקינה האמריקאית החלה על הבנק בהקשר זה. כך למשל, יתרת ההפרשה של חובות גדולים פגומים נמחקת בדרך כלל לאחר שנתיים. חוב הנמדד על בסיס קבוצתי נמחק לאחר 150 ימי פיגור. המשמעות היא, שמאמצי הגבייה של הבנק, לעיתים אורכים זמן רב יותר בהשוואה לעיתוי המחיקה על פי הכללים החשבונאיים. כתוצאה מכך, מוצגות, יתרונות גבוהות יחסית של "מחיקות חשבונאיות" ויתרות גבוהות יחסית של "גביית חובות שנמחקו חשבונאית בשנים קודמות".

ביאור 30 - מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי - המשך
סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

א. חובות⁽¹⁾ ומכשירי אשראי חוץ מאזניים

2. מידע נוסף על דרך חישוב ההפרשה להפסדי אשראי בגין חובות ועל החובות בגינם היא חושבה

31 בדצמבר 2018					
סך הכל	בנקים		אשראי לציבור		
	וממשלות	סך הכל	פרטי אחר	לדיוור	מסחרי
47,208	6,097	41,111	674	60	40,377
154,845	-	154,845	19,074	126,970	8,801
128,776	-	128,776	-	126,970	1,806
202,053	6,097	195,956	19,748	127,030 ⁽²⁾	49,178
יתרת חוב רשומה של חובות⁽¹⁾					
שנבדקו על בסיס פרטי					
שנבדקו על בסיס קבוצתי					
מזה: שההפרשה בגינם חושבה לפי עומק הפיגור					
סך הכל חובות					
הפרשה להפסדי אשראי בגין חובות ⁽¹⁾					
597	4	593	28	2	563
982	-	982	225	642	115
648	-	648	-	642	6
1,579	4	1,575	253	644	678
סך הכל הפרשה להפסדי אשראי					

31 בדצמבר 2017					
38,362	2,543	35,819	655 ⁽⁴⁾	33	35,131 ⁽⁴⁾
146,783	-	146,783	18,403 ⁽⁴⁾	120,514	7,866 ⁽⁴⁾
121,779	-	121,779	-	120,514	1,265
185,145	2,543	182,602	19,058	120,547 ⁽²⁾	42,997
יתרת חוב רשומה של חובות⁽¹⁾					
שנבדקו על בסיס פרטי					
שנבדקו על בסיס קבוצתי					
מזה: שההפרשה בגינם חושבה לפי עומק הפיגור					
סך הכל חובות					
הפרשה להפסדי אשראי בגין חובות ⁽¹⁾					
535	1	534	24	2	508 ⁽⁴⁾
950	-	950	212	628	110 ⁽⁴⁾
633	-	633	-	628	5
1,485	1	1,484	236	630	618
סך הכל הפרשה להפסדי אשראי					

(1) אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פיקדונות בבנקים וחובות אחרים, למעט איגרות חוב וניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר ולמעט פיקדונות בבנק ישראל.
 (2) כולל הלוואות לכל מטרה במשכון דירת מגורים בסך 7,028 מיליוני שקלים חדשים (ליום 31 בדצמבר 2017 - 6,291 מיליוני שקלים חדשים).
 (3) כולל יתרת הפרשה מעבר למתחייב לפי שיטת עומק הפיגור שחושבה על בסיס פרטי בסך 17 מיליוני שקלים חדשים (ליום 31 בדצמבר 2017 - 16 מיליוני שקלים חדשים) והפרשה שחושבה על בסיס קבוצתי בסך של 445 מיליוני שקלים חדשים (ליום 31 בדצמבר 2017 - 421 מיליוני שקלים חדשים). לפרטים ראה ביאור 6.ד.1.
 (4) סווג מחדש.

ביאורים לדוחות הכספיים

ליום 31 בדצמבר 2018

ביאור 30 - מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי - המשך

סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

ב. חובות⁽¹⁾

א.1 איכות אשראי ופיגורים

ליום 31 בדצמבר 2018						
חובות לא פגומים מידע נוסף			בעייתיים ⁽²⁾		לא	
בפיגור של 30 ועד 89 ימים ⁽⁵⁾	בפיגור של 90 ימים או יותר ⁽⁴⁾	סך הכל	פגומים ⁽³⁾	לא פגומים	לא בעייתיים	
פעילות לווים בישראל						
ציבור - מסחרי						
42	11	14,191	151	82	13,958	בינוי ונדל"ן - בינוי ⁽⁸⁾
21	1	2,819	26	13	2,780	בינוי ונדל"ן - פעילויות בנדל"ן
5	1	4,272	168	12	4,092	שרותים פיננסיים
92	29	23,693	614	352	22,727	מסחרי - אחר
160	42	44,975	959	459	43,557	סך הכל מסחרי
⁽⁶⁾ 505	⁽⁷⁾ 1,250	126,673	60	⁽⁷⁾ 1,250	125,363	אנשים פרטיים - הלוואות לדיוור
79	23	19,473	77	152	19,244	אנשים פרטיים - אחר
744	1,315	191,121	1,096	1,861	188,164	סך הכל ציבור - פעילות בישראל
-	-	622	-	-	622	בנקים בישראל
-	-	1	-	-	1	ממשלת ישראל
744	1,315	191,744	1,096	1,861	188,787	סך הכל פעילות בישראל
פעילות לווים בחוץ לארץ						
ציבור - מסחרי						
-	-	2,162	2	14	2,146	בינוי ונדל"ן
-	-	2,041	3	-	2,038	מסחרי אחר
-	-	4,203	5	14	4,184	סך הכל מסחרי
-	1	632	-	1	631	אנשים פרטיים
-	1	4,835	5	15	4,815	סך הכל ציבור - פעילות בחוץ לארץ
-	-	4,846	-	-	4,846	בנקים בחוץ לארץ
-	-	628	-	-	628	ממשלות בחוץ לארץ
-	1	10,309	5	15	10,289	סך הכל פעילות בחוץ לארץ
744	1,316	195,956	1,101	1,876	192,979	סך הכל ציבור
-	-	5,468	-	-	5,468	סך הכל בנקים
-	-	629	-	-	629	סך הכל ממשלות
744	1,316	202,053	1,101	1,876	199,076	סך הכל

- (1) אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פיקדונות בבנקים וחובות אחרים, למעט איגרות חוב וניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר ולמעט פיקדונות בבנק ישראל.
- (2) סיכון אשראי פגום, נחות או בהשגחה מיוחדת, לרבות בגין הלוואות לדיוור שבגינן קיימת הפרשה לפי עומק הפיגור, הלוואות לדיוור שבגינן לא קיימת הפרשה לפי עומק הפיגור הנמצאות בפיגור של 90 ימים או יותר.
- (3) ככלל, חובות פגומים אינם צוברים הכנסות ריבית. למידע על חובות פגומים מסוימים שאורגנו מחדש באירגון מחדש של חוב בעייתי ראה ביאור 30 ב.ג.ג. לדוחות הכספיים.
- (4) מסווגים כחובות בעייתיים שאינם פגומים, צוברים הכנסות ריבית.
- (5) צוברים הכנסות ריבית, חובות בפיגור של 30 ועד 89 ימים בסך 63 מיליוני שקלים חדשים סווגו כחובות בעייתיים שאינם פגומים.
- (6) בהתאם להוראות הדיווח לציבור, לא כולל יתרת הלוואות לדיוור שעומק הפיגור בהן הוא עד חודשיים.
- (7) כולל יתרת הלוואות לדיוור בסך 88 מיליוני שקלים חדשים עם הפרשה לפי עומק פיגור, בהן נחתם הסדר להחזר פיגורים של לווה, כאשר נעשה שינוי בלוח הסילוקין בגין יתרת הלוואה שטרם הגיע מועד פרעונה.
- (8) כולל חובות בסך של 2,023 מיליוני שקלים חדשים שהועמדו לקבוצות רכישה מסוימות הנמצאות בהליכי בנייה.

ביאורים לדוחות הכספיים

ליום 31 בדצמבר 2018

ביאור 30 - מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי - המשך

סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

ב. חובות⁽¹⁾

א.1 איכות אשראי ופיגורים - המשך

ליום 31 בדצמבר 2017						
חובות לא פגומים מידע נוסף			בעייתיים ⁽²⁾		לא	
בפיגור של 30 ועד 89 ימים ⁽⁵⁾	בפיגור של 90 ימים או יותר ⁽⁴⁾	סך הכל	פגומים ⁽³⁾	לא פגומים	לא פגומים	
פעילות לווים בישראל						
ציבור - מסחרי						
36	8	11,856	145	72	11,639	בינוי ונדל"ן - בינוי ⁽⁹⁾⁽⁸⁾
13	1	2,475	15	5	2,455	בינוי ונדל"ן - פעילויות בנדל"ן ⁽⁹⁾
2	-	3,442	15	187	3,240	שרותים פיננסיים ⁽⁹⁾
89	33	21,861	442	331	21,088	מסחרי - אחר ⁽⁹⁾
140	42	39,634	617	595	38,422	סך הכל מסחרי
⁽⁶⁾ 390	⁽⁷⁾ 1,071	120,189	33	⁽⁷⁾ 1,071	119,085	אנשים פרטיים - הלוואות לדיור
73	22	18,812	70	147	18,595	אנשים פרטיים - אחר
603	1,135	178,635	720	1,813	176,102	סך הכל ציבור - פעילות בישראל
-	-	213	-	-	213	בנקים בישראל
-	-	1	-	-	1	ממשלת ישראל
603	1,135	178,849	720	1,813	176,316	סך הכל פעילות בישראל
פעילות לווים בחוץ לארץ						
ציבור - מסחרי						
-	-	1,849	-	-	1,849	בינוי ונדל"ן
-	-	1,514	3	-	1,511	מסחרי אחר
-	-	3,363	3	-	3,360	סך הכל מסחרי
-	1	604	-	1	603	אנשים פרטיים
-	1	3,967	3	1	3,963	סך הכל ציבור - פעילות בחוץ לארץ
-	-	1,874	-	-	1,874	בנקים בחוץ לארץ
-	-	455	-	-	455	ממשלות בחוץ לארץ
-	1	6,296	3	1	6,292	סך הכל פעילות בחוץ לארץ
603	1,136	182,602	723	1,814	180,065	סך הכל ציבור
-	-	2,087	-	-	2,087	סך הכל בנקים
-	-	456	-	-	456	סך הכל ממשלות
603	1,136	185,145	723	1,814	182,608	סך הכל

- (1) אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פיקדונות בבנקים וחובות אחרים, למעט איגרות חוב וניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר ולמעט פיקדונות בבנק ישראל.
- (2) סיכון אשראי פגום, נחות או בהשגחה מיוחדת, לרבות בגין הלוואות לדיור שבגינן קיימת הפרשה לפי עומק הפיגור, הלוואות לדיור שבגינן לא קיימת הפרשה לפי עומק הפיגור הנמצאות בפיגור של 90 ימים או יותר.
- (3) ככלל, חובות פגומים אינם צוברים הכנסות ריבית. למידע על חובות פגומים מסוימים שאורגנו מחדש באירגון מחדש של חוב בעייתי ראה ביאור א.2.ב.30. לדוחות הכספיים.
- (4) מסווגים כחובות בעייתיים שאינם פגומים. צוברים הכנסות ריבית.
- (5) צוברים הכנסות ריבית. חובות בפיגור של 30 ועד 89 ימים בסך 63 מיליוני שקלים חדשים סווגו כחובות בעייתיים שאינם פגומים.
- (6) בהתאם להוראות הדיווח לציבור, לא כולל יתרת הלוואות לדיור שעומק הפיגור בהן הוא עד חודשיים.
- (7) כולל יתרת הלוואות לדיור בסך 102 מיליוני שקלים חדשים עם הפרשה לפי עומק פיגור, בהן נחתם הסדר להחזר פיגורים של לווה, כאשר נעשה שינוי בלוח הסילוקין בגין יתרת הלוואה שטרם הגיע מועד פרעונה.
- (8) כולל חובות בסך 1,571 מיליוני שקלים חדשים שהועמדו לקבוצות רכישה מסוימות הנמצאות בהליכי בנייה.
- (9) סווג מחדש.

ביאור 30 - מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי - המשך
 סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

ב.1 איכות האשראי

מצב פיגור החובות מנוטר באופן מסוכן ברמה יומית ומהווה את אחת האינדיקציות המרכזיות לאיכות האשראי. קביעת מצב הפיגור וכפועל יוצא קביעת סיווג החוב מבוצעים, בין היתר, לפי מניין ימי הפיגור בפועל של כל חוב.

חובות לא מבצעים

חוב הנמדד על בסיס פרטני, מוגדר כלא מבצע (אינו צובר הכנסות ריבית) לאחר 90 ימי פיגור. גם חוב שאורגן מחדש בעבר כחוב בעייתי וחדל לפגור בשנית ביחס לתנאיו החדשים, יוגדר כלא מבצע. חוב הנמדד על בסיס קבוצתי החוב יוגדר כלא מבצע (נחות) לאחר 150 ימי פיגור. במועד זה מבוצעת גם מחיקה חשבונאית של החוב.

חובות נחותים

חוב במסלול פרטני מסווג כחוב נחות צובר הכנסה לאחר 60 ימי פיגור. חוב במסלול קבוצתי מסווג כנחות לאחר 90 ימי פיגור.

הלוואות לדירור

מצב הפיגור של הלוואות לדירור מנוטר על פי עומק הפיגור של ההלוואה, למעט בהלוואות ללא תשלום חודשי או רבעוני. מאפייני סיכון האשראי, לרבות סיכון ספציפי בהלוואות לדירור נכללים בדוח דירקטוריון וההנהלה במסגרת פרק סקירת הסיכונים. להלן יתרת החוב הרשומה לפי איכות האשראי ובחלוקה למגזרי האשראי של הבנק:

31 בדצמבר 2018						
מגזר האשראי						
איכות החובות	מסחרי	לדירור	פרטיים	ממשלות	בנקים	סך הכל
חובות תקינים	47,741	125,719	19,519	629	5,468	199,076
חובות בעייתיים שאינם פגומים ⁽¹⁾	473	1,251	152	-	-	1,876
חובות פגומים	964	60	77	-	-	1,101
סך הכל	49,178	127,030	19,748	629	5,468	202,053
31 בדצמבר 2017						
חובות תקינים	41,782	119,442	18,841	456	2,087	182,608
חובות בעייתיים שאינם פגומים ⁽¹⁾	595	1,072	147	-	-	1,814
חובות פגומים	620	33	70	-	-	723
סך הכל	42,997	120,547	19,058	456	2,087	185,145

(1) סיכון אשראי מאזני נחות או בהשגחה מיוחדת, לרבות בגין הלוואות לדירור שבגינן קיימת הפרשה לפי עומק הפיגור הנמצאות בפיגור של 90 ימים או יותר.

ביאורים לדוחות הכספיים

ליום 31 בדצמבר 2018

ביאור 30 - מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי - המשך

סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

ב. חובות⁽¹⁾

2. מידע נוסף על חובות פגומים
א. חובות פגומים והפרשה פרטנית

31 בדצמבר 2018					
יתרת חובות פגומים בגינם לא קיימת הפרשה פרטנית ⁽²⁾	סך הכל יתרת חובות פגומים ⁽²⁾	יתרת חובות פגומים בגינם לא קיימת הפרשה פרטנית ⁽²⁾	יתרת חובות פגומים בגינם קיימת הפרשה פרטנית ⁽³⁾⁽²⁾	יתרת חובות פגומים בגינם קיימת הפרשה פרטנית ⁽³⁾⁽²⁾	
פעילות לווים בישראל					
ציבור - מסחרי					
226	151	4	19	147	בינוי ונדל"ן - בינוי
60	26	4	1	22	בינוי ונדל"ן - פעילויות בנדל"ן
204	168	5	12	163	שרותים פיננסיים
674	614	59	117	555	מסחרי - אחר
1,164	959	72	149	887	סך הכל מסחרי
60	60	49	2	11	אנשים פרטיים - הלוואות לדיוור
98	77	38	19	39	אנשים פרטיים - אחר
1,322	1,096	159	170	937	סך הכל ציבור - פעילות בישראל
-	-	-	-	-	בנקים בישראל
-	-	-	-	-	ממשלת ישראל
1,322	1,096	159	170	937	סך הכל פעילות בישראל
פעילות לווים בחוץ לארץ					
ציבור - מסחרי					
4	2	-	-	2	בינוי ונדל"ן
6	3	-	-	3	מסחרי אחר
10	5	-	-	5	סך הכל מסחרי
-	-	-	-	-	אנשים פרטיים
10	5	-	-	5	סך הכל ציבור - פעילות בחוץ לארץ
-	-	-	-	-	בנקים בחוץ לארץ
-	-	-	-	-	ממשלות בחוץ לארץ
10	5	-	-	5	סך הכל פעילות בחוץ לארץ
1,332	1,101	159	170	942	סך הכל ציבור
-	-	-	-	-	סך הכל בנקים
-	-	-	-	-	סך הכל ממשלות
1,332	1,101	159	170	942	סך הכל
מזה:					
	984	153	168	831	נמדד לפי ערך נוכחי של תזרימי מזומנים
	348	80	26	268	חובות בארגון מחדש של חובות בעייתיים

(1) אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פיקדונות בבנקים וחובות אחרים, למעט איגרות חוב וניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר ולמעט פיקדונות בבנק ישראל.

(2) יתרת חוב רשומה.

(3) יתרת החוב בניכוי מחיקה חשבונאית, אם בוצעה.

ביאורים לדוחות הכספיים

ליום 31 בדצמבר 2018

ביאור 30 - מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי - המשך

סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

ב. חובות⁽¹⁾

2. מידע נוסף על חובות פגומים
- א. חובות פגומים והפרשה פרטנית - המשך

31 בדצמבר 2017				
יתרת חובות פגומים בגינם לא קיימת הפרשה פרטנית ⁽⁴⁾⁽²⁾	סך הכל יתרת חובות פגומים ⁽²⁾	יתרת חובות פגומים בגינם לא קיימת הפרשה פרטנית		יתרת חובות פגומים בגינם קיימת הפרשה פרטנית ⁽⁴⁾⁽³⁾⁽²⁾
		סך הכל יתרת חובות פגומים ⁽²⁾	יתרת חובות פגומים בגינם לא קיימת הפרשה פרטנית ⁽⁴⁾⁽²⁾	
פעילות לווים בישראל				
ציבור - מסחרי				
				136
	223	145	9	19
	47	15	3	1
	26	15	5	5
	481	442	52	94
	777	617	69	119
	33	33	18	2
	83	70	31	15
	893	720	118	136
	-	-	-	-
	-	-	-	-
	893	720	118	602
פעילות לווים בחוץ לארץ				
ציבור - מסחרי				
				-
	3	-	-	-
	3	3	-	-
	6	3	-	-
	3	-	-	-
	9	3	-	-
	-	-	-	-
	-	-	-	-
	9	3	-	-
	902	723	118	136
	-	-	-	-
	-	-	-	-
	902	723	118	605

מזה:

- נמדד לפי ערך נוכחי של תזרימי מזומנים
- חובות בארגון מחדש של חובות בעייתיים

(1) אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פיקדונות בבנקים וחובות אחרים, למעט איגרות חוב וניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר ולמעט פיקדונות בבנק ישראל.
 (2) יתרת חוב רשומה.
 (3) יתרת החוב בניכוי מחיקה חשבונאית, אם בוצעה.
 (4) סווג מחדש.

ביאורים לדוחות הכספיים

ליום 31 בדצמבר 2018

ביאור 30 - מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי - המשך

סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

ב. חובות⁽¹⁾

2. מידע נוסף על חובות פגומים
- ב. יתרה ממוצעת והכנסות ריבית⁽⁴⁾

31 בדצמבר 2016			31 בדצמבר 2017			31 בדצמבר 2018			
מזה: גרשמו על בסיס מזומן	הכנסות ריבית שנרשמו ⁽³⁾	יתרה ממוצעת של חובות פגומים ⁽²⁾	מזה: גרשמו על בסיס מזומן	הכנסות ריבית שנרשמו ⁽³⁾	יתרה ממוצעת של חובות פגומים ⁽²⁾	מזה: גרשמו על בסיס מזומן	הכנסות ריבית שנרשמו ⁽³⁾	יתרה ממוצעת של חובות פגומים ⁽²⁾	
3	3	95	3	3	107	3	3	152	פעילות לווים בישראל
-	-	106	1	1	41	-	-	19	ציבור - מסחרי
1	1	17	-	-	22	1	1	45	בינוי ונדל"ן - בינוי
8	8	453	6	7	382	8	8	556	בינוי ונדל"ן - פעילויות בנדל"ן
12	12	671	10	11	552	12	12	772	שרותים פיננסיים
-	-	27	-	-	32	-	-	45	מסחרי - אחר
2	2	75	3	4	69	5	5	73	סך הכל מסחרי
14	14	773	13	15	653	17	17	890	אנשים פרטיים - הלוואות לדיור
-	-	-	-	-	-	-	-	-	אנשים פרטיים - אחר
-	-	-	-	-	-	-	-	-	סך הכל ציבור - פעילות בישראל
14	14	773	13	15	653	17	17	890	בנקים בישראל
-	-	-	-	-	-	-	-	-	ממשלת ישראל
14	14	773	13	15	653	17	17	890	סך הכל פעילות בישראל
-	-	4	-	-	1	-	-	1	פעילות לווים בחוץ לארץ
-	-	6	-	-	3	-	-	3	ציבור - מסחרי
-	-	10	-	-	4	-	-	4	בינוי ונדל"ן
-	-	-	-	-	-	-	-	-	מסחרי אחר
-	-	-	-	-	-	-	-	-	סך הכל מסחרי
-	-	-	-	-	-	-	-	-	אנשים פרטיים
-	-	10	-	-	4	-	-	4	סך הכל ציבור - פעילות בחוץ לארץ
-	-	-	-	-	-	-	-	-	בנקים בחוץ לארץ
-	-	-	-	-	-	-	-	-	ממשלות בחוץ לארץ
-	-	10	-	-	4	-	-	4	סך הכל פעילות בחוץ לארץ
14	14	783	13	15	657	17	17	894	סך הכל ציבור
-	-	-	-	-	-	-	-	-	סך הכל בנקים
-	-	-	-	-	-	-	-	-	סך הכל ממשלות
14	14	783	13	15	657	17	17	894	סך הכל⁽⁴⁾

(1) אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פיקדונות בבנקים וחובות אחרים, למעט איגרות חוב וניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר ולמעט פיקדונות בבנק ישראל.

(2) יתרת חוב רשומה ממוצעת של חובות פגומים בתקופת הדיווח.

(3) הכנסות ריבית שנרשמו בתקופת הדיווח בגין היתרה הממוצעת של החובות בפיגורים, בפרק הזמן בו החובות סווגו כפגומים.

(4) אילו החובות הפגומים היו צוברים ריבית לפי התנאים המקוריים היו גרשמות הכנסות ריבית בסך 70 מיליוני שקלים חדשים (ליום 31 בדצמבר 2017 - 57 מיליוני שקלים חדשים, ליום 31 בדצמבר 2016 - 53 מיליוני שקלים חדשים).

ביאורים לדוחות הכספיים

ליום 31 בדצמבר 2018

ביאור 30 - מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי - המשך

סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

- ב. חובות⁽¹⁾
- 2. מידע נוסף על חובות פגומים
- ג. חובות בעייתיים בארגון מחדש

31 בדצמבר 2018				
יתרת חוב רשומה				
סך הכל ⁽³⁾	צובר ⁽²⁾ לא בפיגור	צובר ⁽²⁾ של 30 ימים עד 89 ימים בפיגור	צובר ⁽²⁾ של 90 ימים או יותר	שאינו צובר הכנסות ריבית
פעילות לווים בישראל				
ציבור - מסחרי				
				22
				1
34	12	-	-	159
1	-	-	-	90
159	-	-	-	272
96	6	-	-	-
290	18	-	-	305
-	-	-	-	33
58	24	1	-	305
348	42	1	-	-
-	-	-	-	-
-	-	-	-	-
348	42	1	-	305
פעילות לווים בחוץ לארץ				
ציבור - מסחרי				
				-
				-
-	-	-	-	-
-	-	-	-	-
-	-	-	-	-
-	-	-	-	-
-	-	-	-	-
-	-	-	-	-
-	-	-	-	-
-	-	-	-	-
-	-	-	-	-
-	-	-	-	-
348	42	1	-	305
-	-	-	-	-
-	-	-	-	-
348	42	1	-	305

(1) אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פיקדונות בבנקים וחובות אחרים, למעט איגרות חוב ויירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר ולמעט פיקדונות בבנק ישראל.
 (2) צובר הכנסות ריבית.
 (3) נכלל בחובות פגומים.

ליום 31 בדצמבר 2018, לא קיימות בבנק התחייבויות למתן אשראי נוסף לחייבים שלגביהם בוצע ארגון מחדש של חוב בעייתי, במסגרתו בוצעו שינויים בתנאי האשראי.

ביאורים לדוחות הכספיים

ליום 31 בדצמבר 2018

ביאור 30 - מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי - המשך

סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

- ב. **חובות⁽¹⁾**
 2. מידע נוסף על חובות פגומים
 ג. חובות בעייתיים בארגון מחדש - המשך

31 בדצמבר 2017				
יתרת חוב רשומה				
סך הכל ⁽³⁾	צובר ⁽²⁾ לא בפיגור	צובר ⁽²⁾ של 30 ימים עד 89 ימים	צובר ⁽²⁾ של 90 ימים או יותר	שאינו צובר הכנסות ריבית
פעילות לווים בישראל				
ציבור - מסחרי				
15	-	-	-	15
2	-	-	-	2
3	-	-	-	3
85	4	-	-	81
105	4	-	-	101
-	-	-	-	-
50	21	1	-	28
155	25	1	-	129
סך הכל ציבור - פעילות בישראל				
-	-	-	-	-
-	-	-	-	-
155	25	1	-	129
פעילות לווים בחוץ לארץ				
ציבור - מסחרי				
-	-	-	-	-
-	-	-	-	-
-	-	-	-	-
סך הכל ציבור - פעילות בחוץ לארץ				
-	-	-	-	-
-	-	-	-	-
-	-	-	-	-
155	25	1	-	129
-	-	-	-	-
-	-	-	-	-
155	25	1	-	129

- (1) אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פיקדונות בבנקים וחובות אחרים, למעט אגרות חוב וניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי סכר חוזר ולמעט פיקדונות בבנק ישראל.
 (2) צובר הכנסות ריבית.
 (3) נכלל בחובות פגומים.

ביאורים לדוחות הכספיים

ליום 31 בדצמבר 2018

ביאור 30 - מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי - המשך

סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

- ב. חובות⁽¹⁾
 2. מידע נוסף על חובות פגומים
 ג. חובות בעייתיים בארגון מחדש - המשך

31 בדצמבר 2016		31 בדצמבר 2017		31 בדצמבר 2018		ארגונים חדשים שבוצעו ⁽²⁾			
יתרת חוב	יתרת חוב	יתרת חוב	יתרת חוב	יתרת חוב	יתרת חוב	יתרת חוב	יתרת חוב	מס' חוזים	מס' חוזים
רשומה	רשומה לפני	רשומה	רשומה לפני	רשומה	רשומה לפני	רשומה	רשומה לפני		
לאחר ארגון מחדש	לאחר ארגון מחדש	לאחר ארגון מחדש	לאחר ארגון מחדש	לאחר ארגון מחדש	לאחר ארגון מחדש	לאחר ארגון מחדש	לאחר ארגון מחדש		
3	4	22	9	10	41	29	30	39	
1	1	5	1	2	8	1	1	8	בינוי ונדל"ן - בינוי
-	1	7	-	-	1	158	158	9	בינוי ונדל"ן - פעילויות בנדל"ן
16	17	127	72	130	267	61	62	330	שרותים פיננסיים
20	23	161	82	142	317	249	251	386	מסחרי-אחר
									סך הכל מסחרי
-	-	-	-	-	-	-	-	-	אנשים פרטיים - הלוואות לדיור
28	29	730	34	35	826	39	40	980	אנשים פרטיים - אחר
48	52	891	116	177	1,143	288	291	1,366	סך הכל ציבור - פעילות בישראל
-	-	-	-	-	-	-	-	-	בנקים בישראל
-	-	-	-	-	-	-	-	-	ממשלת ישראל
48	52	891	116	177	1,143	288	291	1,366	סך הכל פעילות בישראל
									פעילות לזרועות
-	-	-	-	-	-	-	-	-	ציבור - מסחרי
-	-	-	-	-	-	-	-	-	בינוי ונדל"ן
-	-	-	-	-	-	-	-	-	מסחרי אחר
-	-	-	-	-	-	-	-	-	סך הכל מסחרי
-	-	-	-	-	-	-	-	-	אנשים פרטיים
-	-	-	-	-	-	-	-	-	סך הכל ציבור - פעילות בחוץ לארץ
-	-	-	-	-	-	-	-	-	בנקים בחוץ לארץ
-	-	-	-	-	-	-	-	-	ממשלות בחוץ לארץ
-	-	-	-	-	-	-	-	-	סך הכל פעילות בחוץ לארץ
48	52	891	116	177	1,143	288	291	1,366	סך הכל ציבור
-	-	-	-	-	-	-	-	-	סך הכל בנקים
-	-	-	-	-	-	-	-	-	סך הכל ממשלות
48	52	891	116	177	1,143	288	291	1,366	סך הכל

(1) אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פיקדונות בבנקים וחובות אחרים, למעט אגרות חוב וניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר ולמעט פיקדונות בבנק ישראל.
 (2) נכלל בחובות פגומים.

ביאור 30 - מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי - המשך
סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

- ב. חובות⁽¹⁾
2. מידע נוסף על חובות פגומים
ג. חובות בעייתיים בארגון מחדש - המשך

31 בדצמבר 2016		31 בדצמבר 2017		31 בדצמבר 2018		
ארגונים מחדש שבוצעו וכשלו ⁽²⁾						
יתרת חוב רשומה						
מס' חוזים	יתרת חוב רשומה	מס' חוזים	יתרת חוב רשומה	מס' חוזים	יתרת חוב רשומה	
פעילות לווים בישראל						
ציבור - מסחרי						
-	5	-	7	1	5	בינוי ונדל"ן - בינוי
-	-	-	-	-	3	בינוי ונדל"ן - פעילויות בנדל"ן
-	-	-	1	-	1	שרותים פיננסיים
3	36	2	45	7	51	מסחרי - אחר
3	41	2	53	8	60	סך הכל מסחרי
-	-	-	-	-	-	אנשים פרטיים - הלוואות לדיור
2	96	2	87	2	88	אנשים פרטיים - אחר
5	137	4	140	10	148	סך הכל ציבור - פעילות בישראל
-	-	-	-	-	-	בנקים בישראל
-	-	-	-	-	-	ממשלת ישראל
5	137	4	140	10	148	סך הכל פעילות בישראל
פעילות לווים בחוץ לארץ						
ציבור - מסחרי						
-	-	-	-	-	-	בינוי ונדל"ן
-	-	-	-	-	-	מסחרי אחר
-	-	-	-	-	-	סך הכל מסחרי
-	-	-	-	-	-	אנשים פרטיים
-	-	-	-	-	-	סך הכל ציבור - פעילות בחוץ לארץ
-	-	-	-	-	-	בנקים בחוץ לארץ
-	-	-	-	-	-	ממשלות בחוץ לארץ
-	-	-	-	-	-	סך הכל פעילות בחוץ לארץ
5	137	4	140	10	148	סך הכל ציבור
-	-	-	-	-	-	סך הכל בנקים
-	-	-	-	-	-	סך הכל ממשלות
5	137	4	140	10	148	סך הכל

(1) אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פיקדונות בבנקים וחובות אחרים, למעט איגרות חוב ויירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר ולמעט פיקדונות בבנק ישראל.
(2) חובות שהפכו בתקופת הדיווח לחובות בפיגור של 30 ימים או יותר, אשר אורגנו מחדש בארגון מחדש של חוב בעייתי במהלך 12 החודשים שקדמו למועד שבו הם הפכו לחובות בפיגור.

ביאורים לדוחות הכספיים

ליום 31 בדצמבר 2018

ביאור 30 - מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי - המשך

סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

ב. חובות

3. מידע נוסף על הלוואות לדיור

להלן התפלגות היתרות לפי שיעור המימון (LTV)⁽¹⁾, סוג החזר וסוג הריבית:

31 בדצמבר 2018					
סיכון אשראי חוץ מאזני			יתרת הלוואות לדיור		
סך הכל	מזה: ריבית משתנה	מזה: בולט/ בלון	סך הכל		
2,470	55,336	3,052	85,545	60%	שיעבוד ראשון: שיעור המימון
1,566	26,672	512	41,224	60%	מעל 60%
5,251	196	2	261		שיעבוד משני או ללא שיעבוד
9,287	82,204	3,566	127,030		סך הכל

31 בדצמבר 2017					
סך הכל ⁽²⁾	מזה: ריבית משתנה	מזה: בולט/ בלון	סך הכל		
3,354	50,100	2,905	77,785	60%	שיעבוד ראשון: שיעור המימון
1,322	27,835	516	42,511	60%	מעל 60%
1,408	185	2	251		שיעבוד משני או ללא שיעבוד
6,084	78,120	3,423	120,547		סך הכל

(1) היחס בין המסגרת המאושרת בעת העמדת המסגרת לבין שווי הנכס, כפי שאושר על ידי הבנק בעת העמדת המסגרת.

(2) סוג מחדש.

ביאורים לדוחות הכספיים

ליום 31 בדצמבר 2018

ביאור 30 - מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי - המשך

סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

ג. יתרות אשראי לציבור וסיכון אשראי בסעיפים חוץ מאזניים לפי גודל סיכון האשראי של הלווה

31 בדצמבר 2018			תקרת אשראי וסיכון אשראי (באלפי שקלים חדשים)	
סיכון אשראי חוץ מאזני ⁽³⁾	אשראי ⁽²⁾	מספר לווים ⁽¹⁾	עד	מעל
349	288	218,610	10	מעל 10
749	579	92,083	20	מעל 20
1,892	1,692	124,001	40	מעל 40
3,111	4,251	128,865	80	מעל 80
2,699	8,542	102,114	150	מעל 150
2,419	16,469	88,536	300	מעל 300
3,124	30,218	75,975	600	מעל 600
7,492	60,908	82,078	1,200	מעל 1,200
3,199	23,313	18,010	2,000	מעל 2,000
1,949	11,974	5,302	4,000	מעל 4,000
1,486	5,872	1,382	8,000	מעל 8,000
2,363	6,340	710	20,000	מעל 20,000
2,531	5,241	284	40,000	מעל 40,000
10,989	11,512	279	200,000	מעל 200,000
6,289	6,719	48	400,000	מעל 400,000
4,132	2,036	12	800,000	מעל 800,000
1,016	2	1	עד 1,018,000	מעל 800,000
55,789	195,956	938,290		סך הכל

31 בדצמבר 2017			תקרת אשראי וסיכון אשראי (באלפי שקלים חדשים)	
סיכון אשראי חוץ מאזני ⁽³⁾	אשראי ⁽²⁾	מספר לווים ⁽¹⁾	עד	מעל
364	288	215,800	10	מעל 10
736	560	88,826	20	מעל 20
1,822	1,692	120,982	40	מעל 40
2,880	4,304	125,132	80	מעל 80
2,400	8,243	95,966	150	מעל 150
2,015	16,036	84,148	300	מעל 300
2,569	32,491	78,492	600	מעל 600
5,142	54,485	70,982	1,200	מעל 1,200
2,139	20,732	15,666	2,000	מעל 2,000
1,397	10,401	4,545	4,000	מעל 4,000
1,211	5,510	1,256	8,000	מעל 8,000
2,169	5,569	650	20,000	מעל 20,000
2,278	4,766	260	40,000	מעל 40,000
10,834	11,573	268	200,000	מעל 200,000
7,691	3,551	42	400,000	מעל 400,000
5,480	2,401	13	עד 615,000	מעל 400,000
51,127	182,602	903,028		סך הכל

(1) מספר הלווים לפי סך כל האשראי וסיכון האשראי החוץ מאזני.

(2) האשראי וסיכון האשראי החוץ מאזני מוצגים לפני השפעת ההפרשה להפסדי אשראי ולפני השפעת בסחונות המותרים ליניקי לצורך חבות של לוה ושל קבוצת לווים.

(3) סיכון אשראי במכשירים פיננסיים חוץ מאזניים כפי שחושב לצורך מגבלת החבות של הלווה. הנתונים הינם לפי הגדרת חבות בהוראה 313.

ביאורים לדוחות הכספיים

ליום 31 בדצמבר 2018

ביאור 30 - מידע נוסף על סיכון אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי - המשך

סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

ד. מכירה, רכישה וסינדיקציה של אשראי לציבור במהלך השנה

1. מכירה ורכישה של אשראי לציבור

31 בדצמבר 2018							
סיכון אשראי לציבור שנרכש				סיכון אשראי לציבור שנמכר			
מזה: אשראי	חוץ מאזני שנרכש	אשראי לציבור שנרכש	יתרה של שנה של האשראי שנמכר, אשר הבנק נתן עבורו שירות	סך הכל רווח (הפסד) בגין אשראי שנמכר	מזה: אשראי בעייתי	חוץ מאזני שנמכר	אשראי לציבור שנמכר
אשראי	השנה	השנה	שירות	שנמכר	אשראי בעייתי	השנה	השנה
-	-	52	-	-	-	-	144
-	-	-	2,073	-	-	-	2,182
-	-	325	-	-	-	-	-
-	-	377	2,073	-	-	-	2,326

מסחרי

אנשים פרטיים - הלוואות לדיור

אנשים פרטיים - אחר

סך הכל סיכון אשראי לציבור

(1) לא כולל רכישת סיכון אשראי לממשלות זרות בהיקף של 118 מיליוני שקלים חדשים.

31 בדצמבר 2017							
סיכון אשראי לציבור שנרכש				סיכון אשראי לציבור שנמכר			
מזה: אשראי	חוץ מאזני שנרכש	אשראי לציבור שנרכש	יתרה של שנה של האשראי שנמכר, אשר הבנק נתן עבורו שירות	סך הכל רווח (הפסד) בגין אשראי שנמכר	מזה: אשראי בעייתי	חוץ מאזני שנמכר	אשראי לציבור שנמכר
אשראי	השנה	השנה	שירות	שנמכר	אשראי בעייתי	השנה	השנה
-	70	109	-	4	-	175	290
-	-	-	2,252	-	-	-	2,308
-	-	593	-	-	-	-	-
-	70	702	2,252	4	-	175	2,598

מסחרי

אנשים פרטיים - הלוואות לדיור

אנשים פרטיים - אחר

סך הכל סיכון אשראי לציבור

ביאורים לדוחות הכספיים

ליום 31 בדצמבר 2018

ביאור 30 - מידע נוסף על סיכון אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי - המשך

סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

ד. מכירה, רכישה וסינדיקציה של אשראי לציבור במהלך השנה - המשך

2. סינדיקציות והשתתפות בסינדיקציות של הלוואות

31 בדצמבר 2018						יתרה לסוף שנה
עסקאות סינדיקציה שיזמו אחרים		עסקאות סינדיקציה שהבנק יזם				
חלקו של הבנק		חלקם של אחרים		חלקו של הבנק		
סיכון אשראי חוץ מאזני (2)	אשראי לציבור (1)	סיכון אשראי חוץ מאזני	אשראי לציבור	סיכון אשראי חוץ מאזני	אשראי לציבור	
27	1,249	266	312	-	381	בינוי ונדל"ן
909	1,402	65	1,178	25	818	מסחרי - אחר
936	2,651	331	1,490	25	1,199	סך הכל סיכון אשראי לציבור

(1) לא כולל עסקאות סינדיקציה שיזמו אחרים להענקת אשראי לממשלות זרות בהיקף של 460 מיליוני שקלים חדשים.
(2) לא כולל סיכון אשראי חוץ מאזני בעסקאות סינדיקציה עם ממשלות זרות בהיקף של 37 מיליוני שקלים חדשים.

31 בדצמבר 2017						יתרה לסוף שנה
עסקאות סינדיקציה שיזמו אחרים		עסקאות סינדיקציה שהבנק יזם				
חלקו של הבנק		חלקם של אחרים		חלקו של הבנק		
סיכון אשראי חוץ מאזני (2)	אשראי לציבור (1)	סיכון אשראי חוץ מאזני	אשראי לציבור	סיכון אשראי חוץ מאזני	אשראי לציבור	
781	510	-	220	-	38	בינוי ונדל"ן
553	1,250	224	991	123	548	מסחרי - אחר
1,334	1,760	224	1,211	123	586	סך הכל סיכון אשראי לציבור

(1) לא כולל עסקאות סינדיקציה שיזמו אחרים להענקת אשראי לממשלות זרות בהיקף של 257 מיליוני שקלים חדשים.
(2) לא כולל סיכון אשראי חוץ מאזני בעסקאות סינדיקציה עם ממשלות זרות בהיקף של 125 מיליוני שקלים חדשים.

ה. מכשירים פיננסיים חוץ-מאזניים

יתרות החוזים או הסכומים הנקובים שלהם בסוף השנה

הפרשה להפסדי אשראי	ליום 31 בדצמבר		יתרה (1)	יתרה (1)
	2017	2018		
הפרשה להפסדי אשראי	20	19	15,045	15,586
	6	3	10,795	10,544
	12	15	12,044	16,730
	4	5	6,801	7,574
	4	2	5,981	7,482
	23	30	5,677	7,945
	20	23	2,283	2,388
	1	1	201	292

עסקאות בהן היתרה מייצגת סיכון אשראי:

מסגרות חח"ד ומסגרות אשראי אחרות בחשבונות

לפי דרישה שלא נוצלו

ערבובות לרוכשי דירות

התחייבויות בלתי חוזרות למתן אשראי שאושר ועדיין לא ניתן

מסגרות אשראי של כרטיסי אשראי שלא נוצלו

התחייבויות להוצאת ערביות

ערבובות והתחייבויות אחרות (2)

ערבובות להבטחת אשראי

אשראי תעודות

(1) יתרות החוזים או הסכומים הנקובים שלהם לסוף התקופה, לפני השפעת ההפרשה להפסדי אשראי.

(2) כולל התחייבות הבנק בגין חלקו בקרן סיכונים של מסלוקת המעו"ף בסך 35 מיליוני שקלים חדשים. (ב-31 בדצמבר 2017 סך של 38 מיליוני שקלים חדשים). (לפרטים נוספים ראה ביאור 26 ג. וביאור 27 ב. לדוחות הכספיים).

ביאורים לדוחות הכספיים
 ליום 31 בדצמבר 2018

ביאור 31 - נכסים והתחייבויות לפי בסיסי הצמדה

ליום 31 בדצמבר 2018

סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

סך הכל	פריטים שאינם כספיים ⁽²⁾	במטבע חוץ ⁽¹⁾			מטבע ישראלי		
		מטבעות אחרים	דולרים של ארה"ב	אירו	צמוד מדד	לא צמוד	
נכסים							
45,162	-	332	559	4,603	124	39,544	מזומנים ופיקדונות בבנקים
11,081	92	-	535	5,375	418	4,661	ניירות ערך
26	-	-	-	-	22	4	ניירות ערך שנשאלו או שנרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר
194,381	-	2,161	2,877	6,917	53,339	129,087	אשראי לציבור, נטו ⁽³⁾
630	-	-	163	467	-	-	אשראי לממשלות
32	(3)	-	-	-	-	35	השקעות בחברות כלולות
1,424	1,424	-	-	-	-	-	בנינים וציוד
87	87	-	-	-	-	-	נכסים בלתי מוחשיים ומוניטין
3,240	-	63	102	1,579	318	1,178	נכסים בגין מכשירים נגזרים
1,810	50	43	-	90	380	1,247	נכסים אחרים
257,873	1,650	2,599	4,236	19,031	54,601	175,756	סך כל הנכסים
התחייבויות							
199,492	-	2,279	4,145	32,920	14,443	145,705	פיקדונות הציבור
625	-	-	95	390	5	135	פיקדונות מבנקים
42	-	-	-	23	2	17	פיקדונות הממשלה
30,616	-	-	-	-	22,305	8,311	איגרות חוב וכתבי התחייבות נדחים
3,661	-	46	194	2,038	86	1,297	התחייבויות בגין מכשירים נגזרים
8,047	224	141	10	711	1,188	5,773	התחייבויות אחרות
242,483	224	2,466	4,444	36,082	38,029	161,238	סך כל ההתחייבויות
15,390	1,426	133	(208)	(17,051)	16,572	14,518	הפרש
-	-	-	-	-	(2,353)	2,353	השפעת מכשירים נגזרים מגדרים: מכשירים נגזרים (למעט אופציות)
-	-	(364)	57	16,967	(1,347)	(15,313)	מכשירים נגזרים שאינם מגדרים: מכשירים נגזרים (למעט אופציות)
-	-	(6)	138	(192)	-	60	אופציות בכסף נטו (במונחי נכס בסיס)
-	-	9	(10)	95	-	(94)	אופציות מחוץ לכסף נטו (במונחי נכס בסיס)
15,390	1,426	(228)	(23)	(181)	12,872	1,524	סך הכל כללי
-	-	(2)	150	622	-	(770)	אופציות בכסף נטו (סכום נקוב מהוון)
-	-	281	(1,256)	(1,855)	-	2,830	אופציות מחוץ לכסף נטו (סכום נקוב מהוון)

(1) לרבות צמודי מטבע חוץ.

(2) לרבות מכשירים נגזרים שהבסיס שלהם מתייחס לפריט לא כספי.

(3) במקום בו לא ניתן לייחס את ההפרשה להפסדי אשראי לבסיס הצמדה ספציפי, נוכחה ההפרשה כאמור באופן יחסי מבסיסי ההצמדה השונים.

ביאורים לדוחות הכספיים
 ליום 31 בדצמבר 2018

ביאור 31 - נכסים והתחייבויות לפי בסיסי הצמדה - המשך

ליום 31 בדצמבר 2017

סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

סך הכל	פריטים שאינם כספיים ⁽²⁾	מטבע חוץ ⁽¹⁾			מטבע ישראלי		
		מטבעות אחרים	דולרים של ארה"ב	אירו	צמוד מדד	לא צמוד	
41,130	-	220	299	1,689	122	38,800	נכסים
10,133	99	-	429	4,993	753	3,859	מזומנים ופיקדונות בבנקים
76	-	-	-	-	8	68	ניירות ערך
181,118	-	1,635	2,240	6,220	50,293	120,730	ניירות ערך שנשאלו או שנרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר
456	-	-	199	257	-	-	אשראי לציבור, נטו ⁽³⁾
32	(3)	-	-	-	7	28	אשראי לממשלות
1,403	1,403	-	-	-	-	-	השקעות בחברות כלולות
87	87	-	-	-	-	-	בניינים וציוד
3,421	-	55	145	268	402	2,551	נכסים בלתי מוחשיים ומוניטין
1,716	43	33	-	50	423	1,167	נכסים בגין מכשירים נגזרים
239,572	1,629	1,943	3,312	13,477	52,008	167,203	סך כל הנכסים
183,573	-	2,337	4,556	27,805	15,681	133,194	התחייבויות
1,125	-	-	70	754	10	291	פיקדונות הציבור
51	-	-	-	24	2	25	פיקדונות מבנקים
29,923	-	-	-	-	21,602	8,321	פיקדונות הממשלה
3,082	-	38	179	420	130	2,315	איגרות חוב וכתבי התחייבות נדחים
7,491	183	38	11	253	1,165	5,841	התחייבויות בגין מכשירים נגזרים
225,245	183	2,413	4,816	29,256	38,590	149,987	סך כל ההתחייבויות
14,327	1,446	(470)	(1,504)	(15,779)	13,418	17,216	הפרש
-	-	-	-	-	(1,489)	1,489	השפעת מכשירים נגזרים מגדרים: מכשירים נגזרים (למעט אופציות)
-	-	525	1,513	16,069	(2,133)	(15,974)	מכשירים נגזרים שאינם מגדרים: מכשירים נגזרים (למעט אופציות)
-	-	(84)	(65)	(278)	-	427	אופציות בכסף נטו (במונחי נכס בסיס)
-	-	(34)	7	133	-	(106)	אופציות מחוץ לכסף נטו (במונחי נכס בסיס)
14,327	1,446	(63)	(49)	145	9,796	3,052	סך הכל כללי
-	-	(17)	281	(232)	-	(32)	אופציות בכסף נטו (סכום נקוב מהוון)
-	-	138	(604)	110	-	356	אופציות מחוץ לכסף נטו (סכום נקוב מהוון)

(1) לרבות צמודי מטבע חוץ.

(2) לרבות מכשירים נגזרים שהבסיס שלהם מתייחס לפריט לא כספי.

(3) במקום בו לא ניתן לייחס את ההפרשה להפסדי אשראי לבסיס הצמדה ספציפי, נכתה ההפרשה כאמור באופן יחסי מבסיסי ההצמדה השונים.

ביאורים לדוחות הכספיים
 ליום 31 בדצמבר 2018

ביאור 32 - נכסים והתחייבויות לפי מטבע ולפי תקופות לפירעון⁽¹⁾
 סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

תזרימי מזומנים עתידיים חוזיים צפויים						
עם דרישה ועד חודש	מעל חודש ועד שלושה חודשים	מעל שלושה ועד שנה	מעל שנה ועד שנתיים	מעל שנתיים ועד ארבע שנים	מעל שלוש ועד ארבע שנים	
ליום 31 בדצמבר 2018						
מטבע ישראלי (לרבות צמוד מט"ח)						
נכסים	54,335 ⁽³⁾	8,553	25,973	21,745	17,220	12,956
התחייבויות	101,691	27,817	28,047	14,028	5,398	15,423
הפרש	(47,356)	(19,264)	(2,074)	7,717	11,822	(2,467)
עסקאות עתידיות	(17,578)	95	1,463	(648)	(169)	(456)
אופציות	95	141	(330)	(44)	35	42
הפרש לאחר השפעת מכשירים נגזרים	(64,839)	(19,028)	(941)	7,025	11,688	(2,881)
מטבע חוץ						
נכסים	8,463	3,140	3,207	1,418	1,253	2,454
התחייבויות	21,726	8,954	11,581	435	306	161
הפרש	(13,263)	(5,814)	(8,374)	983	947	2,293
מזה: הפרש בדולר	(5,163)	(3,846)	(8,547)	(125)	84	84
מזה: הפרש בגין פעילות חוץ	1,687	(903)	(165)	631	504	137
עסקאות עתידיות	17,578	(95)	(1,463)	648	169	456
אופציות	(95)	(141)	330	44	(35)	(42)
הפרש לאחר השפעת מכשירים נגזרים	4,220	(6,050)	(9,507)	1,675	1,081	2,707
סך הכל						
נכסים	62,798	11,693	29,180	23,163	18,473	15,410
התחייבויות	123,417	36,771	39,628	14,463	5,704	15,584
הפרש	(60,619)	(25,078)	(10,448)	8,700	12,769	(174)
מזה: אשראי לציבור	16,826	8,978	25,674	21,830	16,730	13,003
מזה: פיקדונות הציבור	113,567	31,125	33,579	8,989	3,908	7,102
ליום 31 בדצמבר 2017						
נכסים	58,296 ⁽²⁾	9,014	26,173	20,950	16,994	14,728
התחייבויות	110,114	34,086	35,033	10,691	6,632	2,410
הפרש	(51,818)	(25,072)	(8,860)	10,259	10,362	12,318

- (1) בביאור זה מוצגים תזרימי המזומנים העתידיים החוזיים הצפויים בגין סעיפי נכסים והתחייבויות לפי בסיסי הצמדה, בהתאם לתקופות הנותרות למועד הפרעון החוזי של כל תזרים. הנתונים מוצגים בניכוי הפרשות לחובות מסופקים.
- (2) כולל נכסים בסך 426 ו-553 מיליוני שקלים חדשים ליום 31 בדצמבר 2018 ו-2017, בהתאמה, שזמן פרעונם עבר.
- (3) כולל אשראי בתנאי חח"ד בסך 5,414 ו-6,154 מיליוני שקלים חדשים ליום 31 בדצמבר 2018 ו-2017, בהתאמה, וסכומי חריגה ממסגרות חח"ד בסך 353 ו-372 מיליוני שקלים חדשים ליום 31 בדצמבר 2018 ו-2017, בהתאמה.
- (4) שיעור תשואה חוזי הינו שיעור הריבית המנכה את תזרימי המזומנים העתידיים החוזיים הצפויים המוצגים בביאור זה בגין פריט כספי אל היתרה המאזנית שלו.

ביאורים לדוחות הכספיים

ליום 31 בדצמבר 2018

שיעור תשואה חודשית ⁽⁴⁾	סך הכל	יתרה מאזנית		סך הכל תזרימי מזומנים	מעל עשרים שנה	מעל עשר ועד עשרים שנה	מעל חמש ועד עשר שנים	מעל ארבע ועד חמש שנים
		ללא תקופת פירעון	ללא תקופת פירעון					
3.56%	234,403	⁽²⁾ 2,235		276,935	20,179	57,722	46,575	11,677
1.27%	200,237	136		214,045	363	5,387	14,766	1,125
	34,166	2,099		62,890	19,816	52,335	31,809	10,552
	(17,247)	-		(17,247)	-	-	277	(231)
	(52)	-		(51)	-	-	-	10
	16,867	2,099		45,592	19,816	52,335	32,086	10,331
3.15%	21,820	⁽²⁾ 64		23,057	159	113	1,520	1,330
2.32%	42,022	-		43,206	-	-	29	14
	(20,202)	64		(20,149)	159	113	1,491	1,316
	(16,628)	-		(17,396)	-	1	81	35
	3,567	-		2,676	159	112	247	267
	17,247	-		17,247	-	-	(277)	231
	52	-		51	-	-	-	(10)
	(2,903)	64		(2,851)	159	113	1,214	1,537
3.51%	256,223	2,299		299,992	20,338	57,835	48,095	13,007
1.28%	242,259	136		257,251	363	5,387	14,795	1,139
	13,964	2,163		42,741	19,975	52,448	33,300	11,868
3.58%	194,381	1,906		239,061	20,305	57,835	46,195	11,685
0.67%	199,492	-		210,353	217	3,617	7,269	980
3.59%	237,943	⁽³⁾ 4,955		272,703	19,313	52,547	43,790	10,898
1.82%	225,062	136		231,426	521	5,684	13,703	12,552
	12,881	1,819		41,277	18,792	46,863	30,087	(1,654)

ביאור 33 - יתרות ואומדני שווי הוגן של מכשירים פיננסיים

1) שווי הוגן של מכשירים פיננסיים

לרוב המכשירים הפיננסיים בבנק לא ניתן לצטט "מחיר שוק" מכיוון שלא קיים שוק פעיל בו הם נסחרים. לפיכך, השווי ההוגן נאמד באמצעות מודלים מקובלים לתמחור, כגון ערך נוכחי של תזרים מזומנים עתידי, מהוון בריבית נכיון בשיעור המשקף את רמת הסיכון הגלומה במכשיר הפיננסי.

אומדן של השווי ההוגן באמצעות הערכת תזרים המזומנים העתידי וקביעת שיעור ריבית הנכיון הוא סובייקטיבי. לכן, עבור רוב המכשירים הפיננסיים, הערכת השווי ההוגן אינה בהכרח אינדיקציה לשווי מימוש של המכשיר הפיננסי ליום המאזן. הערכת השווי ההוגן נערכה לפי שיעורי הריבית התקפים ליום המאזן ואינה לוקחת בחשבון את התנודתיות של שיעורי הריבית. תחת הנחת שיעורי ריבית אחרים יתקבלו ערכי שווי הוגן שיהיו שונים באופן מהותי. בעיקר הדברים אמורים לגבי המכשירים הפיננסיים בריבית קבועה, או שאינם נושאים ריבית, או מכשירים צמודים למדד המחירים לצרכן לטווחים הקצרים מאלו שבהם מתבצעות עסקאות דומות בפועל. בנוסף, בקביעת ערכי השווי ההוגן לא הובאו בחשבון העמלות שיתקבלו או שישולמו אגב הפעילות העסקית, וכמו כן הם אינם כוללים את השפעת המס. יתר על כן, הפער בין היתרה במאזן לבין יתרות השווי ההוגן יתכן שלא ימומש, מכיוון שברוב המקרים הבנק עשוי להחזיק את המכשיר הפיננסי עד לפירעון. בשל כל אלו, יש להדגיש כי אין בנתונים הכלולים בביאור זה כדי להצביע על שווי הבנק כשקט חי. כמו כן, בשל הקשת הרחבה של טכניקות ההערכה והאומדנים האפשריים ליישום במהלך ביצוע הערכת השווי ההוגן, יש להיזהר בעת עריכת השוואות ערכי שווי הוגן בין בנקים שונים.

2) השיטות וההנחות העיקריות לצורך אומדן השווי ההוגן של המכשירים הפיננסיים

- א. חישוב השווי ההוגן נערך בהתחשב באומדן ביחס לאפשרות של פירעון מוקדם, המבוססות על ניתוח אמפירי. הנחות הפירעון המוקדם במשכנתאות מבוססות על בדיקות אמפיריות ועל מודל התנהגות של לווים בקשר עם שיעור הסילוקים המוקדמים מתוך סך המשכנתאות, על בסיס שנתי. ההנחות נבדקות מעת לעת מול הסילוקים המוקדמים בפועל, בכל מגזר הצמדה ובכל סוג ריבית, בנפרד תוך הבחנה בין תקופות ההלוואה המקוריות (תקופות קצרות ותקופות ארוכות). הנחות הפירעון המוקדם בפיקדונות וחשכונות עם תחנות יציאה (בריבית קבועה או משתנה, צמודי מדדי ולא צמודים), בהם תנאי הריבית ידועים מראש, מבוססות על ניתוח אמפירי, והן נבדקות ומתעדכנות מעת לעת.
- ב. הנחות הפירעון המוקדם הביאו לעלייה של 549 מיליון שקלים חדשים בסך השווי ההוגן של הנכסים, ולירידה של 638 מיליון שקלים חדשים בסך השווי ההוגן של ההתחייבויות.
- ב. פיקדונות הציבור, פיקדונות בבנקים, אשראי לממשלות, אגרות חוב וכתבי התחייבות נדחים שאינם סחירים - שיטת הערך הנוכחי של תזרים מזומנים עתידי לפי שיעורי ריבית שבהם, להערכת הנהלת הבנק, ניתן היה לבצע עסקאות דומות בתאריך המאזן. בעסקאות הנושאות ריבית משתנה מופרד הפער בין המרווח על בסיס הריבית המשתנה בעסקה לבין המרווח בעסקאות דומות בתאריך המאזן. בחישוב השווי ההוגן מטופל פער זה כרכיב בריבית קבועה. לגבי אגרות חוב וכתבי התחייבויות נדחים הנסחרים כנכס בשוק פעיל, השווי ההוגן מבוסס על מחירי שוק מצוטטים או ציטוטי סוחרים עבור התחייבות זהה הנסחרת בשוק פעיל.
- ג. ניירות ערך סחירים, ראה ביאור 16.ד.1 בדוחות הכספיים.
- ד. השקעות בתאגידים אשר לא ניתן לצטט להן מחיר שוק אינן נכללות בביאור זה לפי שוויין ההוגן, אלא לפי העלות (בניכוי הפרשות לירידת ערך), שלפי הערכת ההנהלה אינה נמוכה משוויה ההוגן של ההשקעה.
- ה. אשראי לציבור - השווי ההוגן של יתרת האשראי לציבור נאמד לפי שיטת הערך הנוכחי של תזרימי מזומן עתידיים, מנוכים בשיעור נכיון מתאים. בהלוואות ריבית משתנה מופרד הפער בין המרווח על בסיס הריבית המשתנה בעסקה לבין המרווח בהלוואות דומות במועד הדיווח. בחישוב השווי ההוגן מטופל פער זה כרכיב בריבית קבועה. יתרת האשראי פולחה לפי רמות הסיכון של הלקוחות לתאריך המאזן, לגביהן חושב התזרים של התקבולים העתידיים (קרן וריבית). יתרת האשראי לדיור פולחה לפי קטגוריות סיכון הומוגניות.
- ה. תקבולים אלה הווננו בשיעורי ריבית שבהם להערכת הבנק ניתן יהיה לבצע עסקאות דומות בתאריך המאזן ואשר משקף את רמת הסיכון הגלומה באשראי ללקוח דומה (באשראי לדיור - שיעור המשקף את רמת הסיכון בקטגוריה). בהלוואות מסוימות שניתנו בבנק ובחברה בת בריבית משתנה בתדירות של עד שלושה חודשים, בעיקר בהלוואות לדיור, היתרה במאזן מהווה קירוב לשווי הוגן.
- ו. חובות פגומים - השווי ההוגן חושב תוך שימוש בשיעורי ריבית נכיון המשקפים את סיכון האשראי הגבוה הגלום בהם. בכל מקרה, שיעורי נכיון אלה לא פחתו משיעור הריבית הגבוה ביותר המשמש את חברות קבוצת הבנק, בהעמדת אשראים ביום המאזן. תזרימי המזומן העתידיים של חובות בעייתיים חושבו לאחר ניכוי ההפרשות להפסדי אשראי ולאחר ניכוי מחיקות חשבונאיות.
- ז. ירידה בשיעורי הנכיון ב-1% משפיעה על עלייה בשווי ההוגן של החובות הבעייתיים בקבוצה בכ-12 מיליון שקלים חדשים.
- ז. מכשירים פיננסיים חוץ מאזניים בהם היתרה מייצגת סיכון אשראי וכן ההתחייבויות תלויות והתקשרויות מיוחדות - היתרה בדוחות הכספיים ליום המאזן מהווה קירוב לשווי ההוגן.
- ח. מכשירים נגזרים - ראה ביאור 16.ד.1 בדוחות הכספיים.
- ט. מכשירים פיננסיים לתקופה מקורית של עד שלושה חודשים (למעט מכשירים נגזרים ומכשירים פיננסיים סחירים) - היתרה בדוחות הכספיים ליום המאזן מהווה קירוב לשווי ההוגן כפוף לשינויים בסיכונים אשראי ובמרווח הבנק.

ביאורים לדוחות הכספיים
ליום 31 בדצמבר 2018

ביאור 33 - יתרות ואומדני שווי הוגן של מכשירים פיננסיים - המשך
סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

(3) להלן מידע בדבר הערכת שוויים ההוגן של מכשירים פיננסיים:

א. יתרות שווי הוגן

31 בדצמבר 2018					
סך הכל	שווי הוגן			יתרה במאזן	
	רמה 3 ⁽¹⁾	רמה 2 ⁽¹⁾	רמה 1 ⁽¹⁾		
נכסים פיננסיים					
45,161	2,327	34,858	7,976	45,162	מזומנים ופיקדונות בבנקים
11,104	91	4,049	6,964	11,081	ניירות ערך ⁽³⁾
26	-	-	26	26	ניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר
193,099	181,105 ⁽⁵⁾	11,486	508	194,381	אשראי לציבור, נטו
630	630	-	-	630	אשראי לממשלות
32	32	-	-	32	השקעות בחברות כלולות
3,240	1,335 ⁽²⁾	1,650	255	3,240	נכסים בגין מכשירים נגזרים
641	626	-	15	641	נכסים פיננסיים אחרים
253,933	186,146	52,043	15,744	255,193⁽⁴⁾	סך כל הנכסים הפיננסיים
התחייבויות פיננסיות					
199,830	144,244	55,078	508	199,492	פיקדונות הציבור
625	316	309	-	625	פיקדונות מבנקים
44	44	-	-	42	פיקדונות הממשלה
31,092	1,945	-	29,147	30,616	איגרות חוב וכתבי התחייבות נדחים
3,661	845 ⁽²⁾	2,560	256	3,661	התחייבויות בגין מכשירים נגזרים
6,463	1,860	4,152	451	6,463	התחייבויות פיננסיות אחרות
241,715	149,254	62,099	30,362	240,899⁽⁴⁾	סך כל ההתחייבויות הפיננסיות

- (1) רמה 1 - מדידות שווי הוגן המשתמשות במחירים מצוטטים בשוק פעיל.
 רמה 2 - מדידות שווי הוגן המשתמשות בנתונים נצפים משמעותיים אחרים.
 רמה 3 - מדידות שווי הוגן המשתמשות בנתונים לא נצפים משמעותיים.
 (2) מדידת השווי הוגן מבוססת בעיקרה על שימוש בנתונים נצפים (עקומי ריבית השוק), למעט איכות האשראי של צד נגדי.
 (3) לפרטים בדבר היתרה במאזן ושווי הוגן של ניירות ערך ראה ביאור 12 בדוחות הכספיים.
 (4) מזה נכסים והתחייבויות בסך 65,894 מיליון שקלים חדשים ו- 58,253 מיליון שקלים חדשים, בהתאמה, אשר היתרה שלהם במאזן זהה לשווי הוגן (מכשירים המוצגים במאזן לפי שווי הוגן). למידע נוסף על מכשירים שנמדדו בשווי הוגן על בסיס חוזר ונשנה ועל בסיס שאינו חוזר ונשנה ראה ב'ד' להלן.
 (5) מזה נגזרים משובצים באשראי לציבור, נטו בסך של 4 מיליון שקלים חדשים.

ביאורים לדוחות הכספיים
 ליום 31 בדצמבר 2018

ביאור 33 - יתרות ואומדני שווי הוגן של מכשירים פיננסיים - המשך
 סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

א. יתרות שווי הוגן - המשך

31 בדצמבר 2017					
סך הכל	רמה 3 ⁽¹⁾	רמה 2 ⁽¹⁾	שווי הוגן		יתרה במאזן
			רמה 1 ⁽¹⁾	רמה 1 ⁽⁴⁾	
					נכסים פיננסיים
41,112	1,021	36,048	4,043	41,130	מזומנים ופיקדונות בבנקים
10,208	98	2,987	7,123	10,133	ניירות ערך ⁽³⁾
76	-	-	76	76	ניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר
180,971	170,276 ⁽⁵⁾	10,300	395	181,118	אשראי לציבור, נטו
456	456	-	-	456	אשראי לממשלות
36	36	-	-	33	השקעות בחברות כלולות
3,421	899 ⁽²⁾	2,329	193	3,421	נכסים בגין מכשירים נגזרים
562	505	-	57	562	נכסים פיננסיים אחרים
236,842	173,291	51,664	11,887	236,929⁽⁴⁾	סך כל הנכסים הפיננסיים
					התחייבויות פיננסיות
185,728	134,120	51,213	395	183,573	פיקדונות הציבור
1,126	754	372	-	1,125	פיקדונות מבנקים
54	54	-	-	51	פיקדונות הממשלה
30,889	1,478	-	29,411	29,923	איגרות חוב וכתבי התחייבות נדחים
3,082	905 ⁽²⁾	1,984	193	3,082	התחייבויות בגין מכשירים נגזרים
5,606	1,154	3,935	517	5,606	התחייבויות פיננסיות אחרות
226,485	138,465	57,504	30,516	223,360⁽⁴⁾	סך כל ההתחייבויות הפיננסיות

- (1) רמה 1 - מדידות שווי הוגן המשתמשות במחירים מצוטטים בשוק פעיל;
 רמה 2 - מדידות שווי הוגן המשתמשות בנתונים נצפים משמעותיים אחרים;
 רמה 3 - מדידות שווי הוגן המשתמשות בנתונים לא נצפים משמעותיים.
- (2) מדידת השווי ההוגן מבוססת בעיקרה על שימוש בנתונים נצפים (עקומי ריבית השוק), למעט איכות האשראי של צד נגדי.
- (3) לפרטים בדבר היתרה במאזן ושווי הוגן של ניירות ערך ראה ביאור 12 לדוחות הכספיים.
- (4) מזה נכסים והתחייבויות בסך 60,751 מיליון שקלים חדשים ו- 53,863 מיליון שקלים חדשים, בהתאמה, אשר היתרה שלהם במאזן זהה לשווי הוגן (מכשירים המוצגים במאזן לפי שווי הוגן). למידע נוסף על מכשירים שנמדדו בשווי הוגן על בסיס חוזר ונשנה ועל בסיס שאינו חוזר ונשנה ראה ב'ד' להלן.
- (5) מזה נגזרים משובצים באשראי לציבור, נטו בסך של 6 מיליון שקלים חדשים.

ביאור 33 - יתרות ואומדני שווי הוגן של מכשירים פיננסיים - המשך

סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

ב. פריטים הנמדדים בשווי הוגן:

1. על בסיס חוזר ונשנה

31 בדצמבר 2018				
סך הכל שווי הוגן	נתונים לא נצפים משמעותיים (רמה 3)	נתונים נצפים משמעותיים אחרים (רמה 2)	מחירים מצוטטים בשוק פעיל (רמה 1)	
				נכסים
				איגרות חוב זמינות למכירה
				איגרות חוב:
4,420	-	3,547	873	של ממשלת ישראל
1,862	-	-	1,862	של ממשלות זרות
484	-	484	-	של בנקים ומוסדות פיננסיים זרים
18	-	18	-	של אחרים זרים
1	-	-	1	מניות שאינן למסחר
				ניירות ערך למסחר:
288	-	-	288	איגרות חוב של ממשלת ישראל
26	-	-	26	ניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר
508	-	-	508	אשראי בגין השאלות ללקוחות
				נכסים בגין מכשירים נגזרים⁽⁴⁾
				חוזי ריבית:
				שקל מדד
194	75	119	-	אחר
445	9	436	-	חוזי מטבע חוץ
2,131	1,092	1,007	32	חוזים בגין מניות
466	156	87	223	חוזי סחורות ואחרים
4	3	1	-	נכסים פיננסיים אחרים
15	-	-	15	אחר
4	4	-	-	סך כל הנכסים
10,866	1,339	5,699	3,828	
				התחייבויות
				פיקדונות בגין שאילות מלקוחות
508	-	-	508	התחייבויות בגין מכשירים נגזרים⁽⁴⁾
				חוזי ריבית:
				שקל מדד
95	25	70	-	אחר
608	27	581	-	חוזי מטבע חוץ
2,393	584	1,777	32	חוזים בגין מניות
554	206	124	224	חוזי סחורות ואחרים
11	3	8	-	התחייבויות פיננסיות אחרות
451	-	-	451	אחר
8	8	-	-	סך כל ההתחייבויות
4,628	853	2,560	1,215	

(4) מדידת השווי הוגן במכשירים נגזרים שסווגו לרמה 3, מבוססת בעיקרה על שימוש בנתונים נצפים (עקומי ריבית השוק), למעט איכות האשראי של הצד הנגדי.

ביאור 33 - יתרות ואומדני שווי הוגן של מכשירים פיננסיים - המשך

סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

ב. פריטים הנמדדים בשווי הוגן - המשך:

1. על בסיס חוזר ונשנה

31 בדצמבר 2017			
מחירים מצוטטים בשוק פעיל (רמה 1)	נתונים נצפים משמעותיים אחרים (רמה 2)	נתונים לא נצפים משמעותיים (רמה 3)	סך הכל שווי הוגן
נכסים			
איגרות חוב זמינות למכירה			
איגרות חוב:			
1,165	2,971	-	4,136
של ממשלת ישראל			
2,233	-	-	2,233
של ממשלות זרות			
-	173	-	173
של בנקים ומוסדות פיננסיים בישראל			
-	16	-	16
של אחרים זרים			
1	-	-	1
מניות שאינן למסחר			
ניירות ערך למסחר:			
209	-	-	209
איגרות חוב של ממשלת ישראל			
76	-	-	76
ניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר			
395	-	-	395
אשראי בגין השאלות ללקוחות			
נכסים בגין מכשירים נגזרים⁽¹⁾			
חוזי ריבית:			
-	169	146	315
שקל מדד			
-	637	21	658
אחר			
52	1,401	603	2,056
חוזי מטבע חוץ			
141	122	123	386
חוזים בגין מניות			
-	-	6	6
חוזי סחורות ואחרים			
57	-	-	57
נכסים פיננסיים אחרים			
-	-	6	6
אחר			
4,329	5,489	905	10,723
סך כל הנכסים			
התחייבויות			
395	-	-	395
פיקדונות בגין שאילות מלקוחות			
התחייבויות בגין מכשירים נגזרים⁽¹⁾			
חוזי ריבית:			
-	93	85	178
שקל מדד			
-	933	35	968
אחר			
53	881	669	1,603
חוזי מטבע חוץ			
140	77	113	330
חוזים בגין מניות			
-	-	3	3
חוזי סחורות ואחרים			
517	-	-	517
התחייבויות פיננסיות אחרות			
1,105	1,984	905	3,994
סך כל ההתחייבויות			

(1) מדידת השווי ההוגן במכשירים נגזרים שסווגו לרמה 3, מבוססת בעיקרה על שימוש בנתונים נצפים (עקומי ריבית השוק), למעט איכות האשראי של הצד הנגדי.

ביאורים לדוחות הכספיים

ליום 31 בדצמבר 2018

ביאור 33 - יתרות ואומדני שווי הוגן של מכשירים פיננסיים - המשך

סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

ב. פריטים הנמדדים בשווי הוגן - המשך:

2. על בסיס שאינו חוזר ונשנה

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2018		31 בדצמבר 2018			שווי הוגן רמה 1 ⁽¹⁾	רמה 2 ⁽¹⁾	רמה 3 ⁽¹⁾	סך הכל	רווחים
אשראי פגום שגבייתו מותנית בביטחון									
	13	115	104	11	-				

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2017		31 בדצמבר 2017			שווי הוגן רמה 1 ⁽¹⁾	רמה 2 ⁽¹⁾	רמה 3 ⁽¹⁾	סך הכל	רווחים
אשראי פגום שגבייתו מותנית בביטחון									
	76	78	78	-	-				

(1) רמה 1 - מדידות שווי הוגן המשתמשות במחירים מצוטטים בשוק פעיל.
 רמה 2 - מדידות שווי הוגן המשתמשות בנתונים נצפים משמעותיים אחרים.
 רמה 3 - מדידות שווי הוגן המשתמשות בנתונים לא נצפים משמעותיים.

ביאורים לדוחות הכספיים

ליום 31 בדצמבר 2018

ביאור 33 - יתרות ואומדני שווי הוגן של מכשירים פיננסיים - המשך

סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

ג. שינויים בפריטים הנמדדים בשווי הוגן על בסיס חוזר ונשנה שנכללו ברמה 3:

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2018								
רווחים (הפסדים) נטו שמומשו/טרם מומשו שנכללו ⁽¹⁾								
רווחים (הפסדים) שטרם מומשו בגין מכשירים המוחזקים ליום 31 בדצמבר 2018	שווי הוגן ליום 31 בדצמבר 2018	העברות אל רמה 3 ⁽⁴⁾	סילוקים	מכירות	רכישות	ברוח כולל		שווי הוגן ליום 31 בדצמבר 2017
						אחר	בדוח רווח והפסד	
נכסים								
נכסים בגין מכשירים נגזרים⁽²⁾⁽³⁾								
חוזי ריבית:								
								שקל מדד
	27	75	37	(100)	-	4	(12)	146
	52	9	-	(3)	-	2	(11)	21
	593	1,092	-	(1,806)	-	1,821	474	603
	-	156	-	(183)	-	122	94	123
	1	3	-	(2)	-	2	(3)	6
	-	4	-	(3)	-	2	(1)	6
	673	1,339	37	(2,097)	-	1,953	541	905
סך כל הנכסים								
התחייבויות								
התחייבויות בגין מכשירים נגזרים⁽²⁾⁽³⁾								
חוזי ריבית:								
								שקל מדד
	-	25	14	(77)	-	9	(6)	85
	14	27	-	(5)	-	2	(5)	35
	681	584	-	(1,025)	-	673	267	669
	-	206	-	(126)	-	139	80	113
	1	3	-	(3)	-	1	2	3
	-	8	-	-	-	-	8	-
	696	853	14	(1,236)	-	824	346	905
סך כל ההתחייבויות								

(1) רווחים (הפסדים) שמומשו נכללו בדוח רווח והפסד בסעיף הכנסות מימון שאינן מריבית. רווחים והפסדים שטרם מומשו נכללו בהון בסעיף התאמות בגין הצגת ניירות ערך זמינים למכירה לפי שווי הוגן, במסגרת רווח כולל אחר.

(2) מדידת השווי הוגן מבוססת בעיקרה על שימוש בנתונים נצפים (עקומי ריבית השוק), למעט איכות האשראי של הצד הנגדי.

(3) נכללו בדוח רווח והפסד בסעיף הכנסות מימון שאינן מריבית.

(4) העברות לרמה 3 כוללות עסקאות אשר נתוני השוק בגינן, בתקופות המדווחת, אינם נצפים.

ביאורים לדוחות הכספיים

ליום 31 בדצמבר 2018

ביאור 33 - יתרות ואומדני שווי הוגן של מכשירים פיננסיים - המשך

סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

ג. שינויים בפריטים הנמדדים בשווי הוגן על בסיס חוזר ונשנה שנכללו ברמה 3:

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2017								
רווחים (הפסדים) נטו שמומשו/טרם מומשו שנכללו ⁽¹⁾								
רווחים (הפסדים), שטרם מומשו בגין מכשירים המוחזקים ליום 31 בדצמבר 2017	שווי הוגן ליום 31 בדצמבר 2017	העברות אל רמה 3 ⁽⁴⁾	סילוקים	מכירות	רכישות	ברוח כולל אחר בהון		שווי הוגן ליום 31 בדצמבר 2016
						בדוח רווח והפסד	בדוח אחר בהון	
126	146	95	(87)	-	2	-	(69)	205
134	21	-	(9)	-	2	-	(489)	517
474	603	-	(1,480)	-	1,079	-	344	660
-	123	-	(202)	-	95	-	(98)	328
1	6	-	(3)	-	-	-	2	7
-	6	-	(5)	-	3	-	-	8
735	905	95	(1,786)	-	1,181	-	(310)	1,725
נכסים								
נכסים בגין מכשירים נגזרים⁽²⁾⁽³⁾								
חוזי ריבית:								
שקל מדד								
אחר								
חוזי מטבע חוץ								
חוזים בגין מניות								
חוזי סחורות ואחרים								
אחר								
סך כל הנכסים								
התחייבויות								
התחייבויות בגין מכשירים נגזרים⁽²⁾⁽³⁾								
חוזי ריבית:								
שקל מדד								
אחר								
חוזי מטבע חוץ								
חוזים בגין מניות								
חוזי סחורות ואחרים								
סך כל ההתחייבויות								

(1) רווחים (הפסדים) שמומשו נכללו בדוח רווח והפסד בסעיף הכנסות מימון שאינן מריבית. רווחים והפסדים שטרם מומשו נכללו בהון בסעיף התאמות בגין הצגת נירות ערך זמינים למכירה לפי שווי הוגן, במסגרת רווח כולל אחר.

(2) מדידת השווי הוגן מבוססת בעיקרה על שימוש בנתונים נצפים (עקומי ריבית השוק), למעט איכות האשראי של הצד הנגדי.

(3) נכללו בדוח רווח והפסד בסעיף הכנסות מימון שאינן מריבית.

(4) העברות לרמה 3 כוללות עסקאות אשר נתוני השוק בגינן, בתקופות המדווחת, אינם נצפים.

ביאור 33 - יתרות ואומדני שווי הוגן של מכשירים פיננסיים - המשך
סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

ד. מידע נוסף בדבר נתונים לא נצפים משמעותיים וטכניקות הערכה המשמשים במדידת שווי הוגן של פריטים שסווגו לרמה 3:

ממוצע משוקלל	טווח	נתונים לא נצפים	טכניקת הערכה	שווי הוגן ליום 31 בדצמבר 2018	
					נכסים בגין מכשירים נגזרים:
1.24%	0.87% - 2.01%	ציפיות אינפלציה	היוון תזרימי מזומנים	51	חוזי ריבית - שקל מדד
35.87%	20.33% - 39.39%	סטיית תקן למניה	מודל תמחור אופציות	212	חוזים בגין מניות
1.73%	0.30% - 2.90%	איכות אשראי צד נגדי	היוון תזרימי מזומנים	1,076	אחר
					התחייבויות בגין מכשירים נגזרים:
1.17%	0.87% - 2.22%	ציפיות אינפלציה	היוון תזרימי מזומנים	20	חוזי ריבית - שקל מדד
1.74%	0.30% - 2.90%	איכות אשראי צד נגדי	היוון תזרימי מזומנים	833	אחר

ממוצע משוקלל	טווח	נתונים לא נצפים	טכניקת הערכה	שווי הוגן ליום 31 בדצמבר 2017	
					נכסים בגין מכשירים נגזרים:
0.41%	0.41% - 0.43%	ציפיות אינפלציה	היוון תזרימי מזומנים	104	חוזי ריבית - שקל מדד
38.96%	29.56% - 44.53%	סטיית תקן למניה	מודל תמחור אופציות	(1) -	חוזים בגין מניות
1.38%	0.30% - 3.10%	איכות אשראי צד נגדי	היוון תזרימי מזומנים	801	אחר
					התחייבויות בגין מכשירים נגזרים:
0.41%	0.41% - 0.43%	ציפיות אינפלציה	היוון תזרימי מזומנים	80	חוזי ריבית - שקל מדד
1.89%	0.30% - 3.10%	איכות אשראי צד נגדי	היוון תזרימי מזומנים	825	אחר

(1) יתרת השווי ההוגן ליום 31 בדצמבר 2017 נמוכה ממליון שקלים חדשים.

ביאור 33 - יתרות ואומדני שווי הוגן של מכשירים פיננסיים - המשך

סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

ה. העברות בין רמות 1 ו-2 בהיררכיית השווי ההוגן

לא היו העברות מרמה 2 ורמה 3 לרמה 1 במהלך תקופת הדיווח.

ו. בחירה בחלופת השווי ההוגן

ככל שהבנק בוחר בחלופת השווי ההוגן, השינויים בשווי ההוגן של השקעות באיגרות חוב מסוימות נזקפים לרווח והפסד, ואיגרות החוב מסווגות לתיק למסחר למרות שלא נרכשו למטרה זו.

הבחירה בחלופת השווי ההוגן נעשתה בנסיבות המפורטות להלן:

1. הפחתת תנודתיות ברווח והפסד אשר נגרמת כתוצאה מהבדלים בין בסיס המדידה המקורי של מכשירים פיננסיים, שיועדו לחלופת השווי ההוגן, לבין בסיס המדידה של מכשירים פיננסיים נגזרים המשמשים לניהול הסיכונים בגין השקעות כאמור.
2. המורכבות שביישום חשבונאות הגידור.
3. הצגה כלכלית נכונה יותר של נכסים המנוהלים על בסיס שווי הוגן.

לימים 31 בדצמבר 2018 ו-31 בדצמבר 2017 לא בחר הבנק בחלופת השווי ההוגן.

ביאורים לדוחות הכספיים

ליום 31 בדצמבר 2018

ביאור 34 - בעלי עניין וצדדים קשורים

סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

א. יתרות

ליום 31 בדצמבר 2018

צדדים קשורים המוחזקים

על ידי התאגיד הבנקאי

בעלי עניין

חברות כלולות או חברות

המוחזקות בשליטה

מי שהיה בעל עניין בעת

שנעשתה העסקה

אחרים⁽⁵⁾

נושאי משרה⁽⁴⁾

מחזיקי מניות

בעלי שליטה

היתרה

הגבוהה

ביותר

לתאריך

במשך

השנה⁽¹⁾

המאזן

היתרה

הגבוהה

ביותר

לתאריך

במשך

השנה⁽¹⁾

המאזן

היתרה

הגבוהה

ביותר

לתאריך

במשך

השנה⁽¹⁾

המאזן

היתרה

הגבוהה

ביותר

לתאריך

במשך

השנה⁽¹⁾

המאזן

היתרה

הגבוהה

ביותר

לתאריך

במשך

השנה⁽¹⁾

המאזן

היתרה

הגבוהה

ביותר

לתאריך

במשך

השנה⁽¹⁾

המאזן

3

-

-

-

250

37

19

17

52

46

-

-

-

-

4

4

-

-

-

-

3

-

-

-

246

33

19

17

52

46

32

32

-

-

-

-

-

-

-

-

10

5

-

-

820

357

81

68

78

49

-

-

-

-

-

-

-

-

-

6,477

6,477

-

-

-

-

210

130

18

18

5

3

נכסים

אשראי לציבור

הפרשה להפסדי אשראי

אשראי לציבור, נטו

השקעה בחברות כלולות

התחייבויות

פיקדונות הציבור

מניות (כלול בהון עצמי)⁽²⁾

סיכון אשראי במכשירים פיננסיים

חוץ מאזניים⁽³⁾

(1) על בסיס יתרות לסוף כל חודש.

(2) אחזקות בעלי עניין וצדדים קשורים בהון העצמי של הבנק.

(3) סיכונים אשראי במכשירים פיננסיים חוץ מאזניים כפי שחושב לצורך מגבלות של לווה בודד.

(4) נושאי משרה בבנק (לרבות המנהל הכללי) ולרבות דירקטורים ביחד עם בני משפחה קרובים שלהם.

(5) תאגיד שאדם או תאגיד שנכלל באחת הקבוצות של בעלי העניין, שולט בהם או מחזיק עשרים וחמישה אחוזים או יותר מההון המניות המונפק שלהם או מכוח ההצבעה בהם או רשאי למנות עשרים וחמישה אחוזים או יותר מהדירקטורים שלהם.

ביאורים לדוחות הכספיים

ליום 31 בדצמבר 2018

ליום 31 בדצמבר 2017									
צדדים קשורים המוחזקים על ידי התאגיד הבנקאי									
בעלי עניין									
חברות כלולות או חברות המוחזקות בשליטה משותפת									
היתרה הגבוהה ביותר במשך השנה ⁽⁴⁾		מי שהיה בעל עניין בעת שנעשתה העסקה		אחרים ⁽⁵⁾		נושאי משרה ⁽⁴⁾		מחזיקי מניות בעלי שליטה	
היתרה הגבוהה ביותר במשך השנה ⁽⁴⁾	יתרה לתאריך המאזן	היתרה הגבוהה ביותר במשך השנה ⁽⁴⁾	יתרה לתאריך המאזן	היתרה הגבוהה ביותר במשך השנה ⁽⁴⁾	יתרה לתאריך המאזן	היתרה הגבוהה ביותר במשך השנה ⁽⁴⁾	יתרה לתאריך המאזן	היתרה הגבוהה ביותר במשך השנה ⁽⁴⁾	יתרה לתאריך המאזן
4	-	-	-	170	121	19	18	61	52
-	-	-	-	3	3	-	-	1	-
4	-	-	-	167	118	19	18	60	52
33	32	-	-	-	-	-	-	-	-
12	9	-	-	1,129	768	82	61	97	30
-	-	-	-	-	-	-	-	6,056	6,056
-	-	-	-	288	164	21	19	5	5

ביאור 34 - בעלי עניין וצדדים קשורים - המשך
סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

ב. תמצית תוצאות עסקיות עם בעלי עניין וצדדים קשורים

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר				
2018				
בעלי עניין		צדדים קשורים המוחזקים על ידי התאגיד הבנקאי חברות כלולות או חברות המוחזקות בשליטה משותפת		
מחזיקי מניות בעלי שליטה	נושאי משרה ⁽¹⁾	אחרים ⁽²⁾		
2	1	4	-	הכנסות ריבית מאשראי לציבור, נטו
-	(1)	(1)	-	הוצאות ריבית על פיקדונות הציבור
2	-	3	-	סך הכנסות (הוצאות) ריבית, נטו
-	-	-	-	הכנסות מימון שאינן מריבית, נטו
-	(37)	(4)	-	הוצאות תפעוליות ואחרות
2	(37)	(1)	-	סך הכל

ג. תגמול וכל הטבה אחרת לבעלי עניין (מהתאגיד הבנקאי ומחברות מוחזקות)

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר				
2018				
נושאי משרה ⁽¹⁾		אחרים ⁽²⁾		
סך הטבות	מספר מקבלי הטבות	סך הטבות	מספר מקבלי הטבות	מספר מקבלי הטבות
31	14	-	-	-
6	13	-	-	-
-	-	4	3	3

(1) נושאי משרה בבנק (לרבות המנהל הכללי) ולרבות דירקטורים ביחד עם בני משפחה קרובים שלהם.

(2) תאגיד שאדם או תאגיד שנכלל באחת הקבוצות של בעלי העניין, שולט בהם או מחזיק עשרים וחמישה אחוזים או יותר מההון המניות המנופק שלהם או מכוח ההצבעה בהם או רשאי למנות עשרים וחמישה אחוזים או יותר מהדירקטורים שלהם.

ביאורים לדוחות הכספיים

ליום 31 בדצמבר 2018

2016				2017			
צדדים קשורים המוחזקים על ידי התאגיד הבנקאי		צדדים קשורים המוחזקים על ידי התאגיד הבנקאי		בעלי עניין		בעלי עניין	
חברות כלולות או חברות המוחזקות בשליטה		חברות כלולות או חברות המוחזקות בשליטה		חברות כלולות או חברות המוחזקות בשליטה		חברות כלולות או חברות המוחזקות בשליטה	
משותפת	אחרים ⁽²⁾	נושאי משרה ⁽¹⁾	מחזיקי מניות בעלי שליטה	משותפת	אחרים ⁽²⁾	נושאי משרה ⁽¹⁾	מחזיקי מניות בעלי שליטה
-	9	1	-	-	4	1	-
-	(6)	(1)	-	-	(4)	(1)	-
-	3	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-
-	(3)	(42)	-	-	(3)	(43)	-
-	-	(42)	-	-	(3)	(43)	-

2016				2017			
אחרים ⁽²⁾		נושאי משרה ⁽¹⁾		אחרים ⁽²⁾		נושאי משרה ⁽¹⁾	
מספר מקבלי הטבות	מספר מקבלי סך הטבות	מספר מקבלי הטבות	מספר מקבלי סך הטבות	מספר מקבלי הטבות	מספר מקבלי סך הטבות	מספר מקבלי הטבות	מספר מקבלי סך הטבות
-	-	14	35	-	-	14	36
-	-	13	7	-	-	12	7
3	3	-	-	3	3	-	-

ביאורים לדוחות הכספיים

ליום 31 בדצמבר 2018

ביאור 35 - אירועים לאחר תאריך המאזן

ביום 28 בינואר 2019, לאחר תאריך המאזן, ניתן פסק בוררות כלכלית בין הבנק לארגון עובדי מזרחי טפחות. לפרטים נוספים ראה ביאור 22 א.6. ביום 12 במרץ 2019, לאחר תאריך המאזן, אישר דירקטוריון הבנק התקשרות עם משרד המשפטים בארצות הברית בהסכם מסוג "DPA" לסיים החקירה הנוגעת לעסקי קבוצת הבנק עם לקוחותיה האמריקאים. לפרטים נוספים, ראה ביאור 26 ג.12.

ביאור 36 - תמצית דוחות של הבנק⁽¹⁾

א. דוח רווח והפסד

סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

2016	2017	2018	
4,942	5,804	6,905	הכנסות ריבית
1,697	2,084	2,689	הוצאות ריבית
3,245	3,720	4,216	הכנסות ריבית, נטו
184	163	280	הוצאות בגין הפסדי אשראי
3,061	3,557	3,936	הכנסות ריבית, נטו לאחר הוצאות בגין הפסדי אשראי
			הכנסות שאינן מריבית
306	159	417	הכנסות מימון שאינן מריבית
1,174	1,163	1,203	עמלות
121	79	31	הכנסות אחרות
1,601	1,401	1,651	סך כל ההכנסות שאינן מריבית
			הוצאות תפעוליות ואחרות
⁽²⁾ 1,771	⁽²⁾ 1,978	2,110	משכורות והוצאות נלוות
599	616	619	אחזקה ופחת בניינים וציוד
⁽²⁾ 413	⁽²⁾ 415	898	הוצאות אחרות
2,783	3,009	3,627	סך כל ההוצאות התפעוליות והאחרות
1,879	1,949	1,960	רווח לפני מיסים
745	724	835	הפרשה למיסים על הרווח
1,134	1,225	1,125	רווח לאחר מיסים
132	122	81	חלק ברווחים של חברות מוחזקות לאחר השפעת מס
1,266	1,347	1,206	רווח נקי

(1) נתונים מלאים על בסיס הבנק בלבד נכללים באתר האינטרנט של הבנק:

tefahot.co.il-www.mizrahi << אודות הבנק >> קשרי משקיעים >> מידע כספי

(2) מספרי ההשוואה לתקופות קודמות סווגו מחדש. לפרטים בדבר הנחיות המפקחת על הבנקים בנושא שיפור ההצגה של הוצאות בגין פנסיה והטבות אחרות לאחר סיום העסקה, ראה ביאור 1 ג.4.

ביאורים לדוחות הכספיים

ליום 31 בדצמבר 2018

ביאור 36 - תמצית דוחות של הבנק - המשך

ב. מאזן

סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

2017	2018	
		נכסים
37,104	42,708	מזומנים ופיקדונות בבנקים
9,327	9,539	ניירות ערך ⁽¹⁾
76	26	ניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר
172,710	185,416	אשראי לציבור
(1,419)	(1,501)	הפרשה להפסדי אשראי
171,291	183,915	אשראי לציבור, נטו
456	630	אשראי לממשלות
2,922	2,400	השקעות בחברות מוחזקות
1,125	1,147	בניינים וציוד
3,420	3,240	נכסים בגין מכשירים נגזרים
1,446	1,569	נכסים אחרים
227,167	245,174	סך כל הנכסים
		התחייבויות והון
189,946	205,138	פיקדונות הציבור
11,396	12,138	פיקדונות מבנקים
25	25	פיקדונות הממשלה
3,209	3,322	איגרות חוב וכתבי התחייבות נדחים
3,082	3,661	התחייבויות בגין מכשירים נגזרים
5,824	6,209	התחייבויות אחרות ⁽²⁾
213,482	230,493	סך כל ההתחייבויות
13,685	14,681	הון
227,167	245,174	סך כל ההתחייבויות וההון

(1) מזה: 7,040 מיליוני שקלים חדשים בשווי הוגן (ביום 31 בדצמבר 2017 - 6,074 מיליוני שקלים חדשים).

(2) מזה: הפרשה להפסדי אשראי בגין מכשירי אשראי חוץ מאזניים - 97 מיליוני שקלים חדשים (ביום 31 בדצמבר 2017 - 89 מיליוני שקלים חדשים).

ביאורים לדוחות הכספיים

ליום 31 בדצמבר 2018

ביאור 36 - תמצית דוחות של הבנק - המשך

ג. דוח על תזרימי המזומנים⁽¹⁾

סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

2016	2017	2018	
			תזרימי מזומנים מפעילות שוטפת
1,266	1,347	1,206	רווח נקי
			התאמות
(132)	(122)	(81)	חלקו של הבנק ברווחים בלתי מחולקים של חברות כלולות
194	188	181	פחת על בניינים וציוד (לרבות ירידת ערך)
184	163	280	הוצאות בגין הפסדי אשראי
(61)	(52)	(18)	רווח ממכירת ניירות ערך זמינים למכירה
(14)	1	1	הפסד (רווח) שמומש וטרם מומש מהתאמות לשווי הוגן של ניירות ערך למסחר
(92)	(55)	-	רווח ממימוש בניינים וציוד
8	24	-	הוצאות הנובעות מעסקאות תשלום מבוסס מניות
(2)	22	(90)	מיסים נדחים, נטו
3	11	64	שינוי בהפרשות ובהתחייבויות עובדים
182	78	(126)	התאמות בגין הפרשי שער
(45)	(4)	-	רווח ממכירת תיקי אשראי
(13)	(26)	(210)	הפרשי צבירה שנכללו בפעולות השקעה ומימון
			שינוי נטו בכספים שוטפים
(67)	156	180	נכסים בגין מכשירים נגזרים
(112)	138	(80)	ניירות ערך למסחר
579	10	(39)	נכסים אחרים, נטו
			שינוי נטו בהתחייבויות שוטפות
(66)	(483)	579	התחייבויות בגין מכשירים נגזרים
517	360	419	התחייבויות אחרות
2,329	1,756	2,266	מזומנים נטו מפעילות שוטפת

(1) מספרי ההשוואה לתקופות קודמות הוצגו מחדש. מתכונת הגילוי בדבר דוח על תזרימי מזומנים הותאמה לכללי החשבונאות המקובלים בבנקים בארצות הברית כאמור בהוראות נושא 230 בקודיפיקציה. לפרטים נוספים ראה ביאור 1.ג.1.

ביאור 36 - תמצית דוחות של הבנק - המשך

ג. דוח על תזרימי המזומנים⁽¹⁾ - המשך
סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

2016	2017	2018	
			תזרימי מזומנים מפעילות השקעה
71	5	(16)	שינוי נטו בפיקדונות בבנקים
(13,953)	(11,201)	(14,853)	שינוי נטו באשראי לציבור
(14)	(126)	(56)	שינוי נטו באשראי לממשלות
62	(67)	50	שינוי נטו בניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר
(6,899)	(3,816)	-	רכישת אגרות חוב מוחזקות לפדיון
-	-	723	תמורה מפדיון ניירות ערך מוחזקות לפדיון
-	-	(2,454)	רכישת ניירות ערך זמינים למכירה
7,536	4,671	838	תמורה ממכירת ניירות ערך זמינים למכירה
1,083	-	1,026	תמורה מפדיון ניירות ערך זמינים למכירה
2,662	2,586	2,350	תמורה ממכירת תיקי אשראי
-	(702)	(377)	רכישת תיקי אשראי - ציבור
-	-	(118)	רכישת תיקי אשראי - ממשלה
(162)	(197)	(203)	רכישת בניינים וציוד
125	320	-	תמורה ממימוש בניינים וציוד
-	-	603	תמורה מפדיון ניירות ערך - חברות כלולות
28	1	-	תמורה ממימוש השקעה בחברות כלולות
(9,461)	(8,526)	(12,487)	מזומנים נטו לפעילות השקעה
			תזרימי מזומנים מפעילות מימון
18,033	7,705	15,192	שינוי נטו בפיקדונות הציבור
1,796	(2)	742	שינוי נטו בפיקדונות מבנקים
(8)	(5)	-	שינוי נטו בפיקדונות הממשלה
183	-	-	הנפקת איגרות חוב וכתבי התחייבויות נדחים
(38)	(67)	(4)	פדיון איגרות חוב וכתבי התחייבות נדחים
(186)	(334)	(247)	דיבידנד ששולם לבעלי מניות
19,780	7,297	15,683	מזומנים נטו מפעילות מימון
12,648	527	5,462	גידול (קיטון) במזומנים
24,141	36,607	37,056	יתרת מזומנים לתחילת התקופה
(182)	(78)	126	השפעת תנועות בשער החליפין על יתרות מזומנים
36,607	37,056	42,644	יתרת מזומנים לסוף התקופה
			ריבית ומסים ששולמו ו/או התקבלו
4,847	6,103	6,284	ריבית שהתקבלה
2,121	1,663	1,925	ריבית ששולמה
9	4	7	דיבידנדים שהתקבלו
76	64	91	מסים על הכנסה שהתקבלו
745	747	1,034	מסים על הכנסה ששולמו
			נספח א' - פעולות השקעות ומימון שלא במזומן
13	25	-	רכישות בניינים וציוד
-	-	-	מכירות בניינים וציוד

(1) מספרי ההשוואה לתקופות קודמות הוצגו מחדש. מתכונת הגילוי בדבר דוח על תזרימי מזומנים הותאמה לכללי החשבונאות המקובלים בבנקים בארצות הברית כאמור בהוראות נושא 230 בקודפיקציה. לפרטים נוספים ראה ביאור 1.א.1.